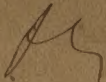
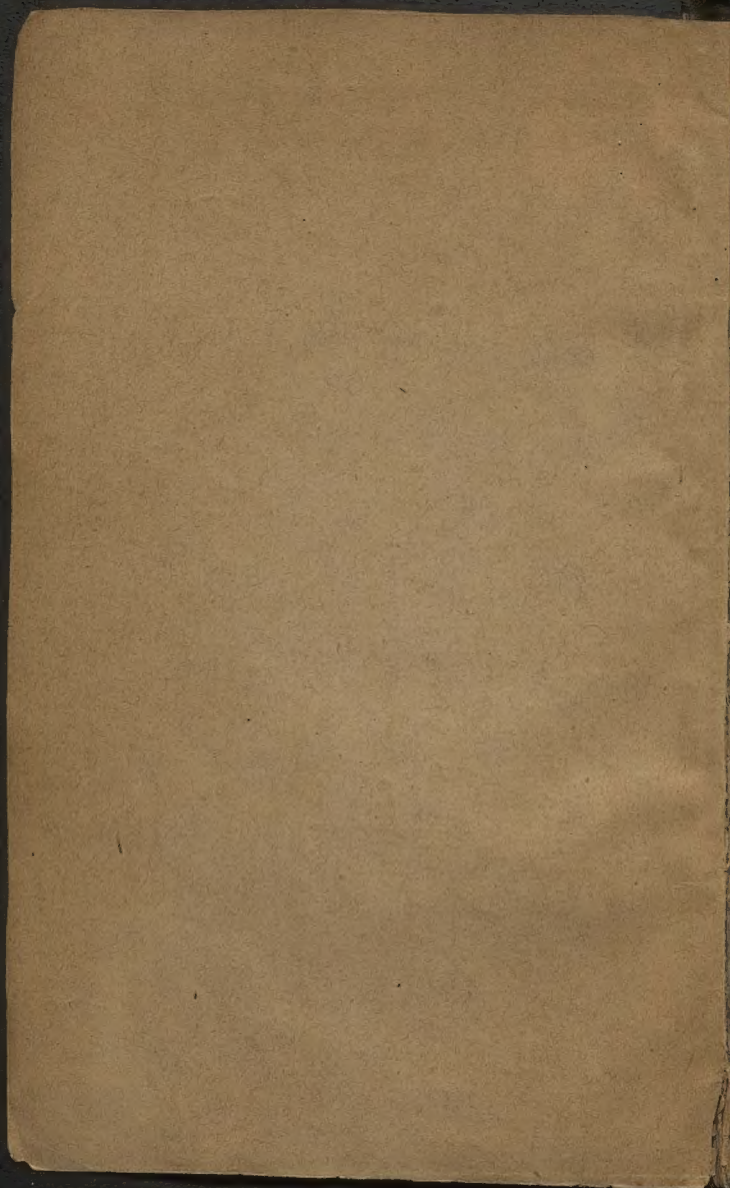
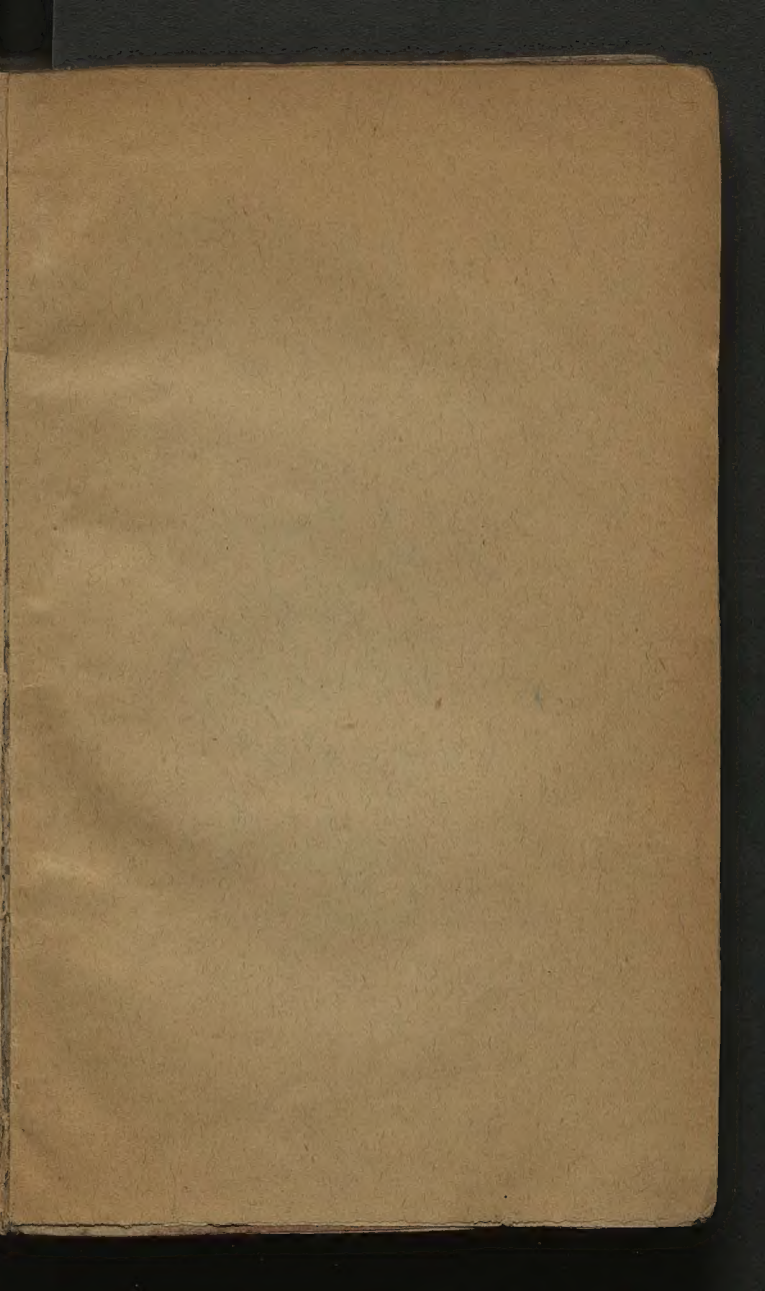

darował Henryk Sierobowski
prof. gimn. w Poznaniu.
czerwiec 1919.

6959

Bibl. 134.

7
ZAROBKU DVCHOW
WNEGO na Wzbogacenie się
W ZASŁUGACH

Sposob bardzo łatwy a poży-
teczny.

Rekopiis z XVII wieku

z późniejszym dodatkiem

Nauk tożymaście bardzo potrzeb-
nych temu, który się ma ku
doskonalsości żywota.

Abbl. Jac.

ZAROBKU DVCHO
WNEGO NA WZBO
GACENIE Nie WZA
SLUGACH SPOSOB
BARDZO ŁATWY
A POZYTECZNY

Na pieńszym zaraz meymzeniu, musi to każ
dy Przypnać, kto iakozkolwiek powierzchownie,
świadomi nabożenstwa (albo raczej nie nabożenstwa
słabości ludzkiej) że wiele takich iest ludzi i nabożnych,
którzy odprawiając zabawki swoje, do syc natym mając że
taka intencja, albo przed sie wsiecie czynią, Te albo owe
sprawy, albo zabawy, Ofiaruie, na chwale, Boga, albo też,
Ofiaruie za grzechy moje, albo wiec, Ofiaruie abym to albo
owo uprosił, o innych intencjach albo koncach nie nie
mniśc, A to iest wielka szkoda i wielki vszczerbek w
zarobku duchownym, Takto bowiem iest szkodliwosc
otworzonej nam reki, Panskiej, i taka zabawa naszych na
zasługę sposobność, że przez iedną zabawę (była była sa
ma w sobie dobra) możemy wiele roznych pożytkow dostac,
do roznych koncow przez intencja, nasze, one kierując,

Wieszysz samą to obaczysz: I. Naprzód każda zabawa
nasza możemy Pana Boga chwalić, szanować; 2. Tęż za-
bawę możemy go naśladować: 3. możemy mu dziękować 4
możemy temuż oddawać tytułami poddaństwa, niewolnictwa
darowizny, ofiary, 5. możemy zasługować tak duchowne i a-
ko do czegoś dobrego: 6. możemy uprosić nam i innych: 7.
możemy dożyć czynić za nas i za innych: 8. możemy wypla-
cać, albo dożyć cierpieć za nas i za innych, za karanie tego
albo przysięstego żywota, Do tego przez każdą zabawę najze-
nie [nie nieprzeszkadzając pomienionym intencjom] możemy
chwalić, oddawać Chrystusowi ile cztowiek i Bóg przena-
chwalebniejszy Panu, matce Jego, pewnym ss patronom,
i wszystkim innym świętym, a my możemy szanować na-
śladować dziękować, spramii nasze zdobit ich modlitwami,
zasługami, łaskami im od Boga uzyskanymi, Tęż za-
bawę naszą przez ich zasługi skuteczniejszą czynić mo-
żemy dołprośszenia, do wyplacenia, dożyć uczynienia, wdzier-
niejszą czynić do upodobania Bogu samemu, ale Niechaj się
naprzykład ten dobra i nabosna intencja, Offiaruję, Panu Bo-
gu modlitwę, albo post, albo słuchanie mszy świętej, albo
komunia, ta tylko intencja, Nawiekszą chwałę Boga, albo
zagrzejchły moir, niechaj moir obaczysz, iesli to nie iest
zafosna mzarobku duchownym utrata, mogąc się przez
zabawę, iednej komuniej tak wzbogacie, kiedy te pożytki
darmo opuszcza, dla samego nieprzydalku innych intencji,
które mogł do tejże zabawki przysłażyć, A iasna rzecz
iest że nie dostaie ten nic więcej przez one zabawy, tylko
na to miał intencja, gdyż o innych pożytkach nie niemisły
i niema naniach otrzymanie wolej, i dla tego iakoby się
niechaj a przynamniei zda się to po sobie pokazywać,
że one niedba, gdyż ich niewyżsa, głupi nazbyt ku
piecz który za talen złota mogąc rożlicznijch dostać
dostatkow ieden tylko bochenek chleba lierze, chociaż
Przedaiący tak wiele gotow czego innego Offiarować,

Tak niemniej głupi Duchowny Robotnik albo raczej ura-
tule, który maqac ieden post na przykład (albo głysciplinary
czynienie albo modlitwa) Offiarować aby nim Łaska Boga
dostał, aby chrystusa naśladował, aby nasmiększa, matkę
Bożą uszczuplał tego albo owego świętego albo świętą,
uczcił, aby dosyć uczynił przykazaniu kościelnemu, i
aby dostał odpustu, aby wypłacił dług za duszę, wezysciu,
aby uprosił cokolwiek kościołowi świętemu, albo zgromadze-
niu iakemu, sobie inszym, aby sobie zasługi przyczytnił i
łaski Bożej, aby sobie uprosił, choć w pokarmie pomiar-
kowania, i wstrzeżliwości, aby ciała zmartwił, i toż samo
i Duchowi powołue i niewierzący uczynił, aby sobie
współności cokolwiek uprosił według czasu służącego, kon-
tentui się, ta intencja. Offiaruje ten post za grzechy moje
iako by to i insze niemogły przytym byćdz intencje, które
nie tylko sobie nieprzekładają, ale iedną drugiey do przytka-
miele, pomaga, i duchownego Robotnika choynie wzmagają.
Aco się mowi o zabawach tak duchownych i wewnętrznych,
iako i pomierzchnych roboty rzeczy ece i łoz się ma to
zumić i cierpieniu albo znośzeniu przykrości słow kępo-
row tak na duszy iako i na ciecie, oktoze znowe nie trudno, gdy
się koło iek człowiek obróci, że yte zaprawiac albo smakować
potrzeba, i żeby ugi płatue były nieiedną, iaka, intencja, one
Offiarując, i bożyemi ie czyniac ale ie pomienionemi wlen-
mi wzmagac, i naproment zarobku Duchownego, choyne
obracac. Wic się iaz przelozę krotki tego inszytkiego spogob
aby był używanu zapomoca łaska, Boża, bez ktorej nie
możemy, **SPOSOB** Offiarowania zabaw ykazyji
Zaprawiania Ciężkoscia bez ktorej na świecie
żyć bargo trudno,
Stawiając się przed Panem Bogiem zmysła, wolna, ta-
ka, uczynisz intencja,
Przez inszytek czas y nakazdy moment najnniejszy

zyta mego cokolwiek bede czyniela abo cierpiela, kazda, zaba-
wka, moia y cierpliwosaa y okazaa, cierpliwosci ktora ia, che-
bliwie, przyjmie, lezaz y chce tamzse przyjmowac zroki Bozey

1. Chce chwale szanowac godnym uklonem czcie powazac na-
demszystko milowac, Troicze, przenaswiekszaz, Boga Oycia,
Syna, Duchu s: Jezusa Pana y odkupiciela mego, przenach-
walebniejsza, matke, Boza, maria, Panne, ss: wszystkie, y A-
ngielow skrozom, amianobicie NN.

2. Chce, naśladowac iako naidoskonalei wemzyszym Troicze,
przenaswiekszej chrystusa Jezusa dla mnie wzgardzonego
zaglupiego poczytanego, cierplazego meke, y krzysz,
matkeiego przenaswiekszej y wszystkich swietych,

3. Chce, dziekowac, Troiczy Przenaswiekszej, iz zlas-
ki chrystusowi Panu, y jego zaslugi, naidroszej matce
Bozey y swietych iz za ich pomocznia modlitwa czokol-
wiek czynie y cierpiec moze.

4. Chce, sobie zaslugyc laske, posmiuszaiaca, spul robia-
ca odpuszczenie grzechom, za ktore zalnie, odpuszc-
nie karania przynozenie milosci Bozey, y moe m-
szych, To wszystko czego wala, Boze we mnie zyci chci-
le, a zymoe wiecny,

5. Chce uprosic sobie y przynioslom y nieprzynioslom wpr-
tym Błogosławienstwo w potrzebach, wzzech w po-
minosciach, laski skateczne, obeczne dokonca trwajazse
swiatlobliscie przyczyniaazse, w grzechach lezajim pred-
kie powstanie niebezpiecznie konaiacym laske y pomoc,
Duszom wzysci, osobliwie opuszczonym rutunek.

6. Chce, uprosic kosciołowi Bozemu y zakonowi y innym
spokojne uzywanie przez wiare, kadioliczka w pogans-
nie, wykorzenienie Herezyi odszczepienstwa, zgode,
Panom, chrestianskich, pomnozanie mnabozenswie,
Człosc y pilnosci zwiierzchnosci Godnych naśladowcom
A Postolskich Biskupow, kaplanow, kasznodziei, spowia-
dnikow, sluchow zakonnych y ustaw dokonale wyje-

wypelnienie, oddalenie wzgorzenia, y wzgorzenie czy
niaczych, miłosci y zgode, od chrystusa zalecenia, nabo
zenstwo sakramentow swietych, ochotne y sefre gorę
jące, nabozenstwo do przeczyszczenia Matki Bozej,

7 Chce, dosyć uczynić y cierpieć, zagrzechę wszystkie moje,
ktoremi się brzydę, y zanich karania odpuszczenie, za
karanie grzechow, Cudzych, przełożonych, przyjaciel
nieprzyjaciół, pokrewnych, Braci zakonnych, mnie
pomierzonych poddanych za duszę wieczną.

8 Chce, aby wszystkie y każda osobna zabawa moja y
cierpienia co ja naprzód ziemi y przez nie) były o
ffiarą, wonną, y człopaloną Przed Bogiem, nauczano
wanie, mychwalenie cześć Boskiej, jako najgodniejszą
miłoscia, nigdy nieustawiając, y zawsze większą, a
mniejszą,) oddanie, wynagrodę, wszystkich despektow,
kierzywd, nieszanowania, bluźnierstw, od ludzi grze
sznych potępionych, Aniołow przekletych, wynagrodę
nie dbalstwa, katolikow ozieblych,

9 Chce, nakoniec wszystkie sprawy y cierpliwosci moje
offiarować, y offiarować, Bogu memu, tym y takim a
ffektem, ktorzym y jakim mu offiaruję, y offiarowali
y offiarować będą, wszyscy smieci y wszystkie smieci,
ktorezy się temu najmniej podobali, podobają, y
będą, podobac od początku stworzenia aż do sadnego
dnia, y namieki, y dalei, gdy by można takim asse
ktem offiarowała matka Boża najświeksza, y syn
chrystus ile człowiek żąda affektem ja, łacząc, y łobie
Bogu memu, żąda miłoscia y zastugami oddać y offia
rwać, wszystko z dobromolnej mojej, rozmyślen
y baczeniem ^{y przed się łowieniem} żebym to offiarowanie moje było,
nie tylko na ten czas gdy je czynię, ale y na każdy moment.

życia i śmierci moich. wszystko zaczął podobanie nawię-
dzić woli Bożej, i wszystkich świętych. Amen

Prze strogi,

1. Aby pomniejszony sposób był skuteczny, do większej za-
stugi potrzeba tego, aby go wprzód koraźnie przeżytał,
ten kto go chce zacząć, udopiero przynajmniej, offiarował,
sprawy i cierpliwosci swoje.
2. To offiarowanie tu położone nie jest, tak dostateczne, aby
się mu niczego przydać nie mogło. Dla tegoż wprze-
składza temu, który każdy według osobliwej łaski Bo-
żej, sobie sporządził, albo sporządzić może.
3. Pożyteczna rzecz jest, aby było uważane często odno-
wianie, a przynajmniej wraść między dzień, jeśli niemożna,
na każdy dzień dla zabawy.
4. Kilka razy zaś nadziem może być odnowiane, tymi
słanymi krótko albo tymi podobnymi Panie Boże mój,
wszystkie sprawy i cierpliwosci offiaruję, łobie łaska,
intencya, iakomnie gdy offiarowałem, i mając wmyśli raz
pewny to jest dzisiejszy, tegodniowy wpojszłości
albo łaska, intencya, łaska jest w takim piśmie wyrażona.
5. Pomaga i to, mieć ten sposób osobno nakazanie iakiej,
mianowicie w listkach których częściej zacząwają a na
niektórego albo w komorce mieć, także znak nauki tej (i
innych nieznanich) niektórych gdy poirzysz przychodzić na
pamięć ta intencya, albo offiarowanie krótkie, aż się do
niego, przypomnisz i przy innych zabawach, ten że znak
albo w tej taki bardzo pożyteczna może być ^{być} pomocą, aby
smę wszystkie myśli mojej i sprawy nasze zaczęli, ofiaro-
wali znowa, najmniejszą ofiarą, która się nakłada, godziwie
na różnych częściach świata w podziemnych odprawia,

y która, Janus Chrystus razę nakazyzu zostawił wie
od prawił ten znak może być albo krzyż albo obrasz
iaki Bogu namiekszą, tamże czesc y chwale, Amen

Na wiekszą, chwale, Boza,

Ponieważ w tych słowach, Na wiekszą, chwale Boza,
zamysła sie sumi na intenczyei naszej, godne sa, Uwa
zenia, iako sie maia rozumiec wiec dwoiakim spo
sobem, może sie co ofiarowac na wiekszą, chwale Boza,

Pierwszy jest, gdy kto tak, mnabozenstwie, albo wierzwi
czeniu sie, wznowiach postępuje, iż sie tamże przyczynia
chwale Bozey, na przykład że y dzis y jutro, y wtoreci dny
jest nabożny, y wnowiach sie cnotach, luboby nabożen
stwo albo cnoty jednego dnia uczynione rowne były, nabo
zenstwu drugiego, y trzeciego takze dnia, iako sie boniem
nabożenstwa przyczynia z samem tak y chwale Boza wie
kszą rosie akto dzis nabożny, a jutro opuści to nabożen
stwo, albo ie niektem grzechem iakim przez nie nieczyni
wiekszej chwały Bozey, Drugi sposob jest gdy kto nieza
sze tylko postępuje mnabozenstwie y wnowiach, toz nabo
zenstwo y cnoty powtarzając, y ponawiac, ale tak tak
postępuje że sie samegoz nabożenstwa y cnot przyczynia
y ponawia, na przykład wyprawił kto dzisia nabożenst
wo, Albo Akt cnoty iakiej wazacy przed Panem Bogiem
iako tysiąc jutro wyprawi, wazacy iako dwa tysiąca
wtoreci, dzien iako krzyż a tamże tamże postępując iako
byj po stopniach nadszbie, albo wiecz tak cnota, miłosci
Bozey, albo cierpliwosci wktorey sta kto czynięcy wazna
jest dnia dzisiejszego, iako tysiąc drugiego dnia, iako dwa
tysiąca trzeciego dnia, iako cztery czwartego dnia, iako
osmij piątego dnia, szesnascie szóstego iako 32. ec za
mnie wlowy nasob postępując, ktoremu postępkowi konca
nie będzie lubo mij go y mniejsi nieprzyjmujemy, ale redykt

osmiadzenie takie godne jest nieśtępczonej godności
Kościół, y sam Bog takiego postępowania zwa ledzbe
y iemu sie podoba taki wcheci narzei wzrost y pom
nazanie, kto tedy ma intencję większą niżniejszą
to Boga ofiarować niema sie kontemplować pierwszemu spo
sobem (lubo jest dobry, ale stojący jakoby wznę mierz
nie postępujący) lecz iezeli pragnie doskonałości ma
zaczynać tego drugiego doskonałego, aby ^{nie} tylko równo
sobie nabożeństwu, nakazdy dzień postępował ale żeby co
dzień większą anielszą w samym afektie, y niego osmi
dzeniu było, Ale to sie moni odniech, boz sie ma rozumieć
y ogodzinach, y omniczych cząstkach czasu, do najmniej
szych momentom, Także co sie moni onabożeństwie,
iako zabawy iakiej która Panu Bogu ofiarujemy, boz
sie ma rozumieć o cząstkach tej zabawy, najmniejszych
iz, na przykład, może kto rozumieć albo taką intencją,
czynie tej zabawy moiej rzeczy albo duchownej mo
dliwy godzinnej, komuniei y słuchanie kazania czy
bania iedzenia spania ze wszystkie cząstki najmniej
na które sie rozdzieli może chce, aby sie tak zsiągaly
na większą chwale Boga iakoby każda z nich doskona
ścią, miłości Bożej y upodobania sie wolei jego snieć.
Druga, cząstka, zwyciężyła tysiącem y tysiąc tysiącem
doskonałości, albo iako nakazdy dzień, tak nakazda godzinę
iako y nakazdy najmniejszy moment, według tej intencji,
iako, nigdy ofiarował zabawy y cierpliwosci more,
Ale obadwa sposoby największą, chwale Boga, zamysłają, sie
w onych słowach niżej położonych widać 8 (miłoscia,
wtedy nieustająca, azani ze większą, anielszą) pierwszy
sposób wyraża najn ono słowo Nieustająca, drugi zas
wyraża one słowo większą anielszą, zamysłają, sie też

one sposoby monym oswiadczeniu mliedzisz g Takim
 affekttem iako wszyzysj swietle, z jakim naswieciza malta
 Boza ze bo ten ieden byl (moze mozie naimniejszy)
 sposob pomnazanie sie malci Bozei ze, y mlascie y mza
 shugach Nakoniec to wszytko co sie tu szerzei opisuie z
 dalo by sie podobno bydz komu, do usatigomania y pomie
 szania glomij gdy sie raz albo drugi przeczyska, (lubo
 wszytko orasz) y gdy sie poimie barzo nieczotka, y mlascna
 rzec zchierze, bo sie temu wszytkiemu doszye uczyni tu
 ka, intencija, czyniac przed kazda zabawa, albo mierz
 przed nieksczeni iaku, intencija, wyzej pokazana iest naley
 lezacie Tci zabawy moiej ec albo wiec iesce krócej przy
 naimniejsz sama mysla tak mow Panie Boze moij wszytko
 zabawe, le (albo le cierpliwosc, ktoroz, utrapienie) ofiaruje
 Tobie ty, intencija, ktoram kiedy kolwiek ofiarowal, kade in
 teraz, pomnosc, (abym ja, ad stowa zkanbi Karly czytal
 albo na ktorej pizal, polysiac ktoc y polysiac ktoc tysiecz, tysiecz
 tysiecz, zwiectka, cheta, milosci twoiej, nadwszytko y upodo
 bania sie moiej, twoiej, przenaswiekszej, czyni bez nixym po
 spolitosi y przestrodze czworke, wielka rzec krutka mysl,
 odpramie moze gdy ona rzec wzrozumie dobrze iest poietu
 u zwoyczaj, y nalog takowic czyni, y tak nieucznie naprzy
 ktad dzieje czykaiacemu, (kto sie albo mprani tak sie mysle
 do Pana Boga podniesc yle tu liter y punktow naimniejszy
 zycy bym sobie tego kyle serc mier, y ust naimniekszej ma
 lki Bozej) naoddanie Bogu chwalij, tu intencija, iakom ofia
 rowal, zabawy moie, Toz rozumie omodlitnac, omodnianiu
 ktoronki, albo Rozumie oipienaniu wothoze, oroznowie z
 drugiemu ile stowek y likerek ec. Toz odchodzeniu odycha
 niu redzeniu piciu ec. ile muij poruzzenia, tak mierz
 go, iako powierzchomnego, wszytko ofiaruje. intencija, ec
 Tak orobanie mikrochui, wszyfarnij przyzyszcia ec ilekro
 tazej reka, albo igla, bylekro (zamwszytkie ofiaruje)
 chce aby byla mazna y odnowiana, moia pierwsza tamta

intencja, ee ktorą czyniła Oiałobyśmy sobie wiele zarobić
mogli y w zasługach się wzbogacie, byśmy tylko wspanie
ej sposob, zarobku duchownego mieli, Niechajże nam
będzie przysługą nauka pamiętna Ducha świętego Skieśy
iałyka neutralności dnia dobrego (albo nie dai się oszukiwać
od dnia dobrego aczastka dnia sposobnego niechajcie
niemia, Pomniemy naprzestroge Chrystusa Jezusa same
go, który mówi, Robcie nienachleb, który ginie ale który
trwa na żywot wieczny Amen

**Zabaw Duchownych na scieżce do
skonalosci stopien pierwszj.**

Vważanie pobudek do doskonałości

I. Krew niewinna Syna Bożego, która, leie,
zaraz Ponarodzeniu swoim dla ciebie niechajnie
Pobudzi abys lejs dla zbawienia twego, i dla jego
wiedch starać się o doskonałość,

Z. Dobrodziejstwa Boskie choyne, które hierzysz
tak w duchownych iako y w doczesnych dobrach, nie
chajcie benda, pobutka, do żywota, nie tylko bez grze
sznego załaska, Boga, ale lejs y monety przybranego,
czego iesli niemasz iesztes duchownego żywota nie
zarzeta,

3. Małajna potrzeba, która iaka, y iako wielka jest,
Bogu to tylko atobie wiadomo,

4. Uwajz że to podobno ostatny środek jest, kto
ryc Bog pokazuje do doskonałości, czego iesli zanied
bajz wszystko dobro, które od Boga jest dane albo na
znaczone straciś,

3. Krótkosc żywota, wielka y to pobutka, w
ktorem mamy na wieczność yna wielka, chwale

zarobic, który iako uplynie, iusz czasu nazaw
boiz duchomny miedzy niebedzie,

6. Przykłady swietych yslanem, y natura, y
darami Przyrodzonymi kobie romnych, którzy
iako wdostkonosci postepowali, swadnie sie wzy
mokat do czytat mozesz,

7. Oczekiwanie potiechy który sie spodziewaia
po kobie, ci którzy oduży tworzy maia, staranie,
anad to yexpectacia ludzka, ktorej widziec po
bozini, odwaznie przedsiemsierie twoie, na zywot
twoj duchomny Ocsy obrócili, y wielkiey po ko
bie czekaia, dostkonosci,

8. Polojs sobie przed Ocsy Tworze twego
wstajds sie przed nim zes do tego czasu maia
wielkie okazye dodoskonosci nie ciagneta, po
skam ytych ktorzy muijsza, maia, sposobnosc y
okazye, iednak cie daleko wiyprzysdzili, a samstij
dz sie wsercu twoiem ze ty kate leniwo postepuiesz

Stopien wtory

Vivaczania y nauki ozabawach do rocznych

Naprzod ze to podobno ostatni rok iest
zjymota twoiego, skad wielka, pobudke mied
mozesz do nabijwania dostkonosci,

Powtore Uwajz ze to podobno ten rok iest,
ktoregoc Bog nagotowal laske, skuteczna, nado
syt czynienie zagrzecny, y nanabijwanie wsiysk

kich a nieoszacowanych skarbow duchownych
i dla tego pilno czuć potrzeba abyś takie
mu dobru nieprześkadszała, niedbalstwem
i niedoskonałością swoją,

Potrzenie porachuj się iesliś tego roku wie
kšij postępek uczyniła wenołach, i postępek
wielkšij w duchomienskuie, aniżeli przeszłego,
abo niego, i cco było na przeszłodsie, staraj
się oddalić przeszkody, a iesli sama na to sro
dkow nieznajdziesz pros Ojca duchownego a
bądź ie podał,

Począwszy porachuj się z sobą, iesliś swięte
kwoie przedsięwzięcie wykonała, które iakies
czesto czyniła, abo nie iżczemus ich do skutku
nieprzysiodła, A zebyś to co stanowiśz mogła
śnadnie wykonać,

Miej te przesłroge

Abyś te przedsięwzięcia, które na rok, namie
siędz abo na tydzien stanowiśz napisałszy, y one
przewodnikowi twemu w duchu, pokazałszy, a
by wczemu niedyskreccji nie było (co koniecznie
potrzeba y dla oszukania czarowniciego, y dla za
chowania zdrowia, y dla wielkšij przysługi u Bo
ga) mieć ie zawsze przed oczyma, aświatać w
tych Xiojskach ktorých sie nakładź dzien każdy
wa, bo tak zawsze w pamięci beda, a pominąć nabo
co

co sie stanowiło, i Bogu obiecało, niepodobna aby
sie dostatkowi nie miało przyswodzić, **Druga** abyś
nie wiele czasu brata rzeczy przed sie ktorebys
chciała wykonac, ale tylko jedne albo dwie, chce
zaraz wielom rzeczom dosięc uczynić niebýtobyś spo
żytkiem - **Trzecia**, abyś w tym Jsta za rada ma
drego Ojca duchownego, ieslibyś mu sie co nie sta
ło, rzecz dobrze zrozumianą gotowa, byds Po
niechac takowych postanowienia, zwłazsza gdybyś
zdrowiu albo większemu dobru byłj naprzekrodsze.
Cesli bowiem i wenołach prekli postępek uczynić
chcesz i zwieltka u Boga, przysługa, zadnych Cnot
wlotorych sie obierasz, zadnych umartwienia ktore
czynisz, zadnych defektow, pokus, respektow, łac
niebedziesz, ale zupnoscią, Okworsijś Ojcu duchowne
mu, i wszystko według tego iako sie mu bendzieś z
tulo w Bogu. Zlepssem twoiem dobrze czynić bendzieś
namniej od zdania iego nieodstepując gdziebyś sie
grzech nie pokazywał, Rozumu twego i zdania krzy
mając sie nigdy sie niepodrzuwaj przysc do doskonało
ści, ktora nie na postach, nie na ciemnym wstaniu, nie
na miedzi pacierzach, nie na umartwieniu, i zbytniem
trudzeniu ciała (acs i te rzeczy pod miarą i zdanem
spowiednika dobre są) ale na pozbyciu grzechow, na
wykorzenieniu złych nalogow, na nabyciu Cnot, na
zniechoczeniu sie z Bogiem iako najscisci, należj, Do
brze te rzeczy krzy umasijwsi i przypatrzywsi sie
ze to zwieltkiem twoiem pożytkiem byds może pil
nie ie staraj sie zachowac, A takim bierz,

Nauki ozabawach rocznych,

Abys zpożytkiem duchownym y Błogosławienstwem Boskiem rok zaczęła, postaraj się aby na intencja, łmoie mżac odprawiona była, prosząc Boskiego małęstwu O odpukzenie defektów, których się umazanie y opatrzenie roku przeszłego dopuściła, a oraz zebrząc jego miłosierdzia, pomocy y takuiku łaski jego święty, która wsparła ku większy chwale jego y zbawieniu łmoiemu mogłabyś wcnótach swiętych y gorącym nabożenstwie postępować, Też mo żeś y grzeszney czynić, iesli będzie mogło bydz częstę a szmłęza na początku roku będzieś prosić Pana Boga, qortymie czyniąc intencie do niego, żeby ci zachował od grzechu śmiertelnego a żeby nicoddalał łaski swej od ciebie,

Dziś narodzenia twęgo, abo chrztu, abo łakze poro tania na łakiej sposob życia, osobliwym iakiem naboże nstnem, mianowicie spowiedzia, komunia, y iakiem ciału umartwieniem ucząś, dziekując Panu Bogu za łakie dobrodziejstwa, że ci stworzył cztowiekiem sposobnem łakiej smy y chwalej wiecznyj

Będzieś też na ten czas osobliwie umazac osobli wą opatrność Boska około ciebie żeś wżymocie maćwżynskiem nie okrzępta, żeś na świat wyjse dższy przed krżtem nie umarta, żeś dał Anioła stro za, żeś przynarodzeniu łmoiem, żeś dawa łakie sposoby do nabýcia doskonałości y zbawienia, za

8
to wszystko iemu dziękować będziesz, także y za wszystkie inne dobrodziejstwa, ktoreś po ten czas łog nie stracił jego łaska.

Vpatrując się sposobny czas rozmówisz się spowiednikiem, uprzedzając się potrzebne zabawy na dzień albo na kilka tygodni twojej zabawisz się na uważaniu rzeczy Boskich, tak iako się będziesz zdało Ojcu duchownemu godzinie albo krócej bez dzień rozmyślając te rzeczy ktoreś być mogły być bardzo pomocne do doskonałości, którego bądź czasu albo którego innego uczynisz spowiedz do rocznika, ięśli się w Bogu będziesz zdało, y zwiędzając, pociecha, łaska, będziesz,

Tegoż czasu albo którego innego yłec króć się będziesz podobac, a im częściej tym lepiej obęczyś się naprzecyły symbol twój wszystek, y porachnięś dobre uczynki twoje, tak wielu lat, ktoreś przeżył, ktore wkrępe zebrał, y podobno być ich mało było, y na ieden rok albo y na miesiąc. Co miedzy zajął się przed Bogiem nie doskonałości twojej daję za takie niedbalstwo uczyni takie dosię uczynienie, a postanowi napotym pilnie yższe staranie doskonałości,

Na każdy rok obierz sobie dorocznego Patrona, do którego abys się przeży cały rok zupnosia, uciekała w potrzebach twoich, tak duchownych iako y cielesnych, y którego byś miała za przewodnika cały rok, y na przykład na święte doskonałości, a mianowicie naswiętza Panne za patronkę pod tytułem Oczyszczenia a drugi rok pod tytułem po

czecia niepokalanego na trzeci pod tytułem zwia-
stawiania klarysie sie baczacym sposobem oddaje wo-
Pieke

MODLITWA

Kłora, sie oddawac wopiekie
N P M.

Przeusmielsza Panno i Matko Boza mariya Ja-
N. acz kolwiek ze wszystkich twoich sluzebnic naj-
niegodnieysza, Pohudzona iednak bedac dobrocia, i
miloscia, twoja macierzynska, kłora, do ciebie sie
uieklaiacem hojnie pokazuje: Obieram cie dzis
sobie za Pania, Patronke i Matke, moie, i stano-
wie to mocno w sercu mojem zec pilney chce
sluzyc od dnia dzisiejszego, Proszę, cie tedy Ona Matko
milosciwa przez najdrozsza krew syna twego,
kłora, mylal na krzyżu dla grzeszow moich Przys-
mi mie wopiekę, i obrone, twoie, przyslydz mi za-
wsze na pomoc, upros łaskę, usyna twego, kłora,
wspomozona moglabym to czynic, i myslu, i mo-
wie, cobij sie osom Boskiem podobato, nie opuścić
ze mie matko milosciwa osobliwie przyslydz na
ratunek wgodzine smierci moiey Amen Patierz i
zdrowas mariya

SŁOPIEN 3: Zabawij miesie-
czne ciagnacem na gore
doskonatosci.

3
Na każdy miesiąc raz w święto albo imiędziej
le daj sobie iednę godzinę rozmyślaniu duchu
ownemu, kiedy się obejrzyś na wszystkie sprawy
i moie tak dobre iako i złe, któreś czyniła przez
miesiąc i porachuj się, iedliś iaki postępek
uczyniła, albo nie, i czemu, co było tego za prze
jszkoda, wzbudziś w sobie żal za niedoskonałości
i postanowiś barziej się starać o doskonałość. U
czyniś intencją, na wszystkie sprawy miesięczne
i wszystkie po rachujś na cześć Boga, łącząc je
z sprawami i zasługami syna Boga i naswiec
szyć Panu, Patrona miesięcznego, którego albo
sama sobie obierzesz, albo od Ojca duchownego be
dziesz miała naszczębnego, w ten dzień którego
przypadnie spowiedź, Communia, albo jakim in
nym nabożeństwem albo ciętą umiartwieniem uczi
ś, iemu sprawy miesięczne zalecając i powołując go
iakięj nasładować

Na każdy miesiąc obrac sobie cnotę, iedną w
którybyś się umieszyła przez miesiąc: i wysłutek
którybyś mogła wykorzystać za łaską, Boga,

Nad ten bowiem sposób nie maś snadniejszego
go do nabycia doskonałego, tylko tylko częściej się
tego środka zastawało, przynajmniej raz albo
kilka na dzień dawać sobie okazję, tak panno
żenia więcej iako i do wykorzystania myśłku

Naprzykład wystawisz rano przysiężkę po mszy,
 przed obiadem, po obiedzie, przed wieczerzą, po
 wieczerzy, wzbudzijsz w sobie Affekt do cnoty i
 obrzyczenie grzechom, i postanowijsz mocno tę
 cnotę, grutownie szepiec, a defekt mykorzenie, Do
 czego Pan Bóg łaska, smę, do pomoże iesli sie
 przytosijsz do tego.

Cnoty	Występk
Pokora	Pycha
Cichosc	Gniew
Vfnosc Duchowna	Nieufnosc
Dobre rozumienie	Ohmowiska
Goręce Nabozenstwo	Oziębłość
Rezolucia na wolę Boga	Niecierpliwosc
Szczytosc	Nieszczerosc
Mielosc Blizniego	Nienamisc
Mielosc Boga	Milosc Stworzenia
Poleganie na rozsądku duchownych	Upor.

Te i tym podobne Cnoty i młkorych sie obierac
 i występk i młkorych sie szczedz majs, byds moga
 przynaminię iednę godzine w miesiadz dnia
 ktorego, smielego obracijsz na umazanie, i
 bedzijs sie Przypatrowala Postępkami twoie
 mu

duchownemu ieslis wczem postąpiła przes
miesiąc albo nie, y cor do tego przeszkoda,
było przeszkode, odrzuć apoprzawie, postano
wifs,

Za defekty miesiąca tego przestęgo sato
wac bedzieś anadofyć uczynienie znowifs
pacierz y Litania ONP

Stopień 4 Zabaw y nabo zeństwa tygodniowe

Podnies serce twoie do Boga y intencją na
wszystkie sprawy tygodniowe w niedziele
abo w ten dzień którego komuśkuięś uczy
nifs. Na każdy tydzień uczyniś ciała iakie
umacnienie iesli sie bendzie zdało spowie
dnikowi, bo potrzeba ciała tak barzo osła
biac, żeby duch szkoda iaka, ponosił, alejs
to wielka, przysługa, u Boga bedzie, kiedy tak
w dobrych uczynkach, iako y w wykorzenieniu
defektów na rozsądku Ojca duchownego prze
stawac, bedzieś, Raz w tydzień przynajmniej
asnułesza dwa komonie y przes pługodzinę
obejrzys sie na sprawy twoje y przypatro
wac sie bedzieś postępkowi w drodze Boży
Raz w tydzień albo iako sie bedzie zdało spo

wiednikowi i zwiększa, twoja, duchowna, po-
ciecha, będziesz, uczynisz spowiedz, i ciało
Chrystusa Pana i Boga twoiego przyjmiesz
a żebyś spowiedzi i konanie twoje spżytkiem
były że za chowaś nauki

OSPowiedzi SPOSOB Dobrego spowiedania

Ze trzech miar osobliwie mogą być nie-
dobre i zgrzechem spowiedzi nasze

Na przód kiedy nie zupełna, bo byma to że
często nie powiadaia, się że rzeczy na spowie-
dzi któreby się miały powiadać, albo dla nie-
pilnego na spowiedz gotowania, albo dla nie-
użności i nieszczerści ku spowiednikowi, albo
zboiaźni, samstyżenia, albo zlekkiego poma-
zania grzechom, któreby się nie miały lekko
mazać, co się trafia pospolicie w materji obmo-
wiś, myśli i pokus przeciwko czystości, w
gniewie

Powtore żta spowiedz byma kiedy skruchoj
i żalu potrzebnego za grzechy, co się trafia
żtąd kiedy albo rzadko żalaniem za grzechy
albo nie żerca, nie dla tego żebyśmy się mieli
w grzechach kochać ale że się niemi nie

nie brzydziej i niezdobywany sie na zal zanie
potrzebnych, i innych nie rekrutujemy, czego gdy
nie masz spowiedz niemasz i zgrzechem

Pokrzecie zla spowiedz bywa ztej miary kie
dy nie masz przedsiemzietia mocnego i skute
cznego poprawy i niystrzegania sie napotym
defektom, co pospolicie bywa wczestych spowie
dziach

Na te defekty Lekarstwo

Na pierwszy mied czas pewny gotowania sie na
spowiedz szczerze, bez ochrony sie spowiedac, i
wszystko sumnienie swoje lubo z zamyslydzeniem
okmorsze, zadny sobie rzeczy lekar nie masz

Na wtory mied pewny iaki sposob albo akt wz
budzenia zalu zagrzechy, ktorij, albo przed spo
wiedzia, albo na ten czas, kiedy kaplan daie rozgrze
zienie najbarszej sobie wzbudzie potrzeba. Osiem
nizej trokki sposob wzbudzenia tego zalu mierz
i jest takij,

Zalwie zem obrazata godnosc i dobroc swoje nie
skonszona, ktora ia miuie nademwszystko i ten zal
tobie oswiadcza Bosc moij ktorij widzi szczerze
ie dodawaj laski abym zagrzechy moje oplakac mo
gla.

Na trzeci zamysle mied mocne przedsiemzietie albo

ma bydz dwoiakie iedno przecinko w szyszkim grzechom powszechnie, drugie Szegulne przecinko pewnem defektom, ioktore czesci wypadamy, y przecinko okazjom ktorych sie nam nabierzey potrzeba marować. To przed sie wziecie moze bydz arsz łazsone z szalem y skruca, serdeczna,

O defektach w spowiedzi szkodliwych

ktorych iednak strzeż się Potrzeba

Spowiadać się z szyszkim y bez intencji ktora intencja dwoiaka bydz ma

Jedna własna tego sakramentu to jest pragnienie obmycia dusze od grzechow y dostapienia od puszzenia ich. Druga własna temu kto sie spowiada według iego duchownij potrzeby, takie intencje pospolicie maia, bydz tych co zaszyszkim szyszkim duchownij Prosić O zmniejszenie grzechow y omij korzenie szyszkim natogom oskruche ree

Tych co iusz postepnia, w duchownym szyszkim intencja maia, bydz Prosić O przysimowanie łaski O nabycie iakiej Cnoty

Doskonalszych intencje Prosić O czyszkosc serca, upomnienie duwały Bosesz, O szednoczenie sie szyszkim, Bosesz y mykonanie iey we szyszkim

Spowiedać się bez szyszkim szyszkim. Wszyszkim

zeby co zataic albo zochrona, powiedziec szko
dlina jest wstydat sie grzechow yutomności
smoiej abyś sie unizgła, ij osobie nie dobrego
nierozumiała, jest cnota Pokorij. Takowe za
wstydszenie jest początkiem skituchij, matka, do
brych, przedsiemiercia piastunka, poprawij zię
mota y pobudka, do cześci spowiedzi, spowiedac
sie zwięzaiu y bez posytku, a kto sie zwięzaiu
in spowieda, bez intencji y bez wstydu sie spo
wieda. Spozytkiem sie spowieda ydy kto czyni
intencija, poprawij

Grzejszyc mna dzieje spowiedzi, y lekce sobie
wazyc lubo male grzechij, nie maly defekt : za
czym zke są owe mowij nie miałyby sie cze
go spowiedac, wszak spowiedz niedaleko : bo
takie słowa są znakiem ze nierozmyslnie grze
szemij y mnoza, o sieblosc, Grzejszyc wiecy ras
zgrzeszyszywszij myslas sobie iednako mi sie oras
spowiedac, znak jest malnego sumnienia :

Jednakomo sie zausze spowiedac, to jest ie
dneśz zausze defektij y niedostatkosci powie
dac znak niegotowania pilnego Potrzebna tejs
rzesz okolicznosci grzechow, y lidzbe lub. Po
wszechnich miymieniac, yko znakiem jest wielki
straszij okolo duszy

Aktij cnotij Przed spowie
dza

Mitosci nieścionczona Boże mój wierze
i mocne wierdse, i wyżnawam, że sakrament
pokuty s od ciebie jest postanowiony naobniy
cie grzechow najszych, Niechajse zato bedzie
imie twoie s: od wszytkeiego stworzenia uczes
one i błogostawione na wieki

Vfam pewnie dobroci nieogarniona Najśłod
sży Jesu w miłosierdziu twoiem nieprsebranem
ze Przes krew najdrożsa, twoie, która pragne
obużyć grzechy moje w sakramencie pokuty s
zładziś wszytkie nieprawosci moje, miłui, cie mi
sci moia ciałem sercem i duszą moia, **M**ilui cie Bo
że Boże zbawienia mego dla nieścionczony dobroci,
dla niemyślny miłosci, i najgodniejszy dostojno
sci twoiej **M**ilui cie Oblubienice mój, bo tego
pominie chceś, abyś cie miłowała z tego go
dzien, a pragne cie miłować, miłoscią wszytkich
wobec i każdego z osobna wybranych i Angolom
twoich, **M**iloscia, Pauny Naswiećszy maryę mi
loscia która cie miłui Syn twój iezus według
człowieczeństwa, miłoscia, która, sam siebie miłui
według Boskiego upodobania twego a pragne cie
miłować iś cie miłui,

Zniui serdecznie z wszytkie niedoskonałosci i
grzechy moje którym ci obraża Ojca i Boga
mego łaska ten łal mój z łalem i smutkiem syna
twego który przyjął zagrzechy moje mogojcu, To
świadczam sie Przed Tobą, że te spowieds chce od

odprawowa skakiem salem y obrzydzeniem, skaka po
kora y zawstydzeniem, skaka intencya, y wiara, skakiem
okolicznosciami y powinnym przygotowaniem y do
stronatoscia, ziaka, ty Boze moiy chasc, y ziaka, dosko
natoscia, ludzie Pramidzie pokutuiacy odprawowali
y odprawia, spowiedzi snie,

Ciebie tylko najstodziej y najlastniejsz Panie yezu przez
zaslugi y krew twoie przeydroza, prosze, uszyz obitych
tez na optkanie wielkich asprosnych grzechow moich :
daj Zal serdecznij, udziel laski na pokornie y supelne
obiamienie grzechow moich wszytskich, daj mi serce
gotowe nado syc uczynienie za obrasy twoie, abyim
mogla godne uczynic pokuty twoie,

Nakoniec stanowic mocno za pomoca twoia, wszytskich
grzechow sie miatowac y dosyc uczynic tym ktorzychem
czyinkolwiek obrasila, albo ukrzydzila, Z serca twojs
odpuszczam wszytskim nieprzyadom moim y prosze po
kornie Boskiego maiestatu twoego abyś im miłoscinie
grzechy odpuscic raczył,

Odpramiwszy te akty enot sumaga, y nabozenskiem poydsie
js na spowiedz kora, tak bendzies odprawowac nie iako
człamielcomi ale iako Bogu, mktorego oobie człamiel
shucha y mora, nieswoia, ale Boska, odpuszcza grzechy, y po
kora, yse mstydem szalem, shucha twojs bendzies tego co
pamie, y czynic to co nakaze,

O dosyc uczynieniu Sakramentaliyn

Dosyc uczynienie sakramentalne, ktore pokuta naspo
wiedzi naznaczona, pospolicie zowiemij, pamiemys

należy do zupełności Sakramentu koniecznie zupeł
nie ma być odpramiona inaczej czyszcie wtym
Pragnac aby była większa pokuta na spowiedzi za
clana, znak jest skatania się ozbanienie, kiedy też
zdobry moli przyjmując jakie dosięc uczynienie,
jesli naprzysięd nad naznaczoną, pokute smowisz
Pacierz albo Litanie ONaswiekszy Pannie albo u
martwienie jakie malusientie, jednak ella większy
prysługi dobrze ze to uczynisz za miadomoscia,
Ojca duchownego

Modlitwa Po Spowiedzi

Nieszkonzona dobroci y jedyna pociecho Serca mego
najlaskawszy Panie Jesu, niesmiertelne dzieki oddaje
niegodna ia niemolnica Twoja zes zlasz y milosie
rdzia Twoego niemymownego uczyniēt uczestniczkę
Sakramentu pokuty: S: y obmyłes sprosne grzechy
moie we krwi Twoiej przenaýdroszej, Proszę cie
przez też krew niewinna Twoie, pokornie usys
mi wykrwanie wprzedsiewsieciu moim, abym cie
iuls nigdy nieobrasala, ale mlascę Twoiej, aż do
smierci wykrwać mogła

Okomuniey albo Przygotowa
nie do naswiekszego Sakramen
tu nauki.

Postaraj się abys y dusza, y ciatko iako najczę
ściej przystępować mogła do Naswiekszego

74
Sakramentu, tak bendac gotowa na sercu raz ty
lko do roku, iako y nakazdy dzien przyjmowac
Boga twego, Przed komonia wzbudzys w sobie
Aktu Cnot ktore polozę, pragnac aby skutkiem
nabozensktwem przylęła do serca Boga twego, Sin.
ktiem go przylęła Naswiełsza Panna wzywot
sinoy Pawlenki wdzien wdelenia Syna Bozego albo
ktedy też sama po iego wniebowstąpieniu komoniko
wała, y z takim nabozensktwem czystoscia, serca y
Przygotowaniem komonikowali smieci, y kochani
Przyjaciele Bosi

Akty Przed komunia

Czem ja jest najslodszy ijesu? Cozs ja jest? najpo
dleyjsze y nayniegodnieysze skwarzenie lmoie ze sie kwn
pifs do serca moiego, Tyś iesdes Bog, ja, proch, Ty
skwarzyciel, ja, skwarzenie. Ty Pan mszego swiata ja
niegodna niemolnica, lmoia, Ty szodla wstęlatkiej
Swiatoblimosci y dobroci, ja, przepascia, grzechom y
nieprawosci, Tulsz ko mam Boga mego nieogarnio
nego maiestaku przylę do niedznego serca mego
Bym dobrze y Annielska czystoscia ozdobiona byla
iesze bym godna niebyła przylę ciebie, akeraś co
zagadności moja ktoram jest w grzechach pograzo
na
Zadziwnycie sie niebiosu na tak nielka, laskę,
dobrego ijesusa przypadając niśto zemna polpo

tu przed Thronem iego, chwalcie go, za wszystkie
kie dobrodzieystwa

Wierze ja, mocno y wyznawam milosci moja
najstodszij yezu zes ty jest obecny prawdziwy
w tym prawdziwym Sakramencie, z Boskim two-
iem zcieniem y dusza, kwoia, przenadrolsa, z krmia
przenajsmielsza y ze wszystkichi darami two-
iemni, tenze ktorys sie narodzil z przeczystej
Panny, tenze ktorys dla moich grzechow u
marl na drzewie krzyzowym, sposob ze ty sam
serce y dusze moje na przyjecie ciebie Boga moje
go, abyj iako naygodniej mogla cie przyjac z
laska, pokora, y nabozenstwem, z laska, miloscia,
y wiara, z laska, sercem, czystoscia y goracoscia,
Affektu iako cie przyjmowala matka twoja na
milsza, smieci twojej wybrani y iako ty sam po-
trzebuiesz od duszy mojej

Onastodszij yezu milosci moja, te komonia, ciata y
krwie twojej ktora, mam przyjac ofiarowac na u-
mielbienie twoje na czesc y natchwale, twoje, na oswia-
dzenie poddanstwa mego ku tobie Panu mojemu, na
Pamiatke gorzkiej meki twojej, na podziokowanie za
wszystkie dobrodzieystwa y laski twoje mnie grzesznicy
pokazane, a zoblumie zes mnie stworzel, odkupil, y

Y do marij s powołal

Ofiaruię, kęs komunii, nadostąpienie, czystosci
Pokorę, miłości ku łobie, Cierpliwosci, nasycenie
wszystkich grzechom moich, Ofiaruię za nieprzyjacieł
moie za ludzkie wgrzechu śmiertelnym będące abyś
im zmiłosierdzia łmego grzechy miłosimie odpuszc
raczył

Ofiaruię y nauzczenie błogosławionj Pannj mał
ki łmoiej, na czesc Anjola stróża mego na czesc
Patronom moich.

Na Poratowanie ludzi młtrapieniu będących, nau
Prośenie łaski pokrewnym N N. y dobrodzieiom mo
im. Na wyłbanienie dusz miernych wczysciu Zakrzj
manijch,

Nakoniec ofiaruię ten naswiełszy sakrament nato
wszystko, na cos go łj Panie yezu postanowic raczył
y na iakę, intencyę, inzy ludzkie ss. ten pokarm nie
biełki przyimowali, przijini ze łen Affekt y mola,
moię najśłodzsy Panie yezu chryste

Przybadzcież ius do serca mego śnieci Anjolewie
ognisci Seraphinowie y wszyscy Duchowie niebiescy, za
Łalcie serce moie miłoscia, ognista, na przyscie Pań
szego. Złotujcie prośe, maiełkat godny Bogu stwor
cy naszemu wsercu moiem, y wy wszyscy śnieci y
wybrani Bosij, Apostołowie, męczennicy, wyznaniy Pa
nienki śnieci, y inzy wszyscy ludzie sprawiedlni przijor
dobcie miełskanie serca mego na przyscie yezusa nałłod
szego

Przybadacie mi na pomoc Patronowie mojej, Oblubienice
dusze mej wstążki miłste i kochany swiecie, a do obliwie do cie
bie sie uciekam Matko miłosierdzia Pani moja s matką,
przygotuj niegodna służebnice twoje miłką łaskę naprzy
sie Syna Bózego, Żywot twoj Panieński Duch święty
przygotować raczył

Otoż już gotowe serce moje Panie Jesu gotowe serce
moje, Przyjdziesz ze już nastłodził Jezu do serca mego, między
do niegodny służebnice twojej do duszy mojej oczyścić
mie ze wszelakich grzechów moich, Przyjdziesz mistrzu
niebieski, a nauts mie Pelnie wola, twoje, Przyjdziesz leka
rzu ozdrow duszę, moje. Przyjdziesz światło niebieskie
a oświeć serce mego ciemności. Przyjdziesz ogniu mił
ści, a zapal oświebłość moją. Przyjdziesz skarbie łaski
nieprzebraney audaruj duszę, moje objąć ci miłste
twojej służby, wiecznie cie chwalić mogła,

Po komuniej Albo Przyjęciu naswieższego Sakramentu

Naprzód wzięwszy musta sakrament naswieższy
Sercem pokornym będziesz miłac Boga twojego i
mu sie za wieczna, oddawać niemołnicę,

Nim przelkniesz kroszeczke, wustach trzymając, tak
mówić do Jhesusa sercem mojem Ż Jakubem patrija
rcha, Nie puść, cie Panie Jezu mój dobroci nieśko
noscia, ajs mi pobłogosławisz, aże Affekty wzbudza
jąć pros sercem odary Duchomne, y błogosławieństwa,
aby cie łaską, smę ubogacił miłczeniem cięszyl, dodawał

Pomocy ku służbie swojej y do wykonania dobrego
Przedsięwzięcia

Pokym na miejscu spokojnie odpoczysz zanurzysz się
w bogomyślności y tak uczynisz

AKTY

Chwale wielkie, błogostawie y pozdrowiam cię
Przenasmielsze człowieczeństwo Pana mego Jezusa
chrystusa.

Bądź cię pozdrowione wszystkie członki najświeższe
go Ciała Pana mego

Bądź cię pozdrowione ręce przenachwałnieysze
Pana mego dla mnie ułotczyły okrutnie przybite

Bądź cię pozdrowione nogi przenasmielsze y bok
najśladzszy dla mnie morderczy, otworzony

Bądź pozdrowione Serce Jezusa mego miłością z
bawienia mego zranione

Bądź pozdrowione Bóstwo najchwałobniejsze pod
osłonami chleba y wina Sakramencie

Pozdrowiam cię Panie Jesu mój Affektem y pozd
rowieniem wszystkiego stworzenia rozumnego, po
zdrowieniem przebłogosławiony Panii Maryey y ma
tki twojej, którym cię witata y pozdrowiała wzy
wacie swoim w dzień zwiastowania Anielskiego
y teraz pozdrowia mniebie,

Miluje cię nade wszystko y miłować chce dobroci
nieśkonczona y pragnie tego zupełnym Affektem
swoim aby cię każde stworzenie, nade wszystko
miłowało iśca, chwaliło w tobie nadzieie wszystkie

Pokładalo : a nazwał tej miłości, oddał serce
moje, wola, rozum, i pamięć moje wszystkie zniży
ły i członki ciała mego, wszystkie kropie krwi
mojej, i wszystko cokolwiek mam yieśdem to
bie daruję nic ani sobie nie zostawiając. Mieszkać
ze dobrym Jezus w tym niegodnym sercu y duszy
mojej, błogosław temu domowi, błogosław cię
duszy, i wszystkim członkom i zmysłom moim,
błogosław wszystkim zmysłom y sprawom mo-
im, wszystkim słowom myślom moim abyś nie
czynyła, niemowila, niemysłila nad wola twoją
Przenajmiejśa Daj proszę cię najmiłszy Panie Je-
zu przez miłość swoją którą nas umiłował,
wszystkim przyjaźniom y nieprzyjaźniom moim
a osobliwie cię NN - miłość twoją którą y do
skonała twoją woli pełnienie,
Wspomni najwszystkie wgrzechu śmiertelnym be-
dzące adaj im prawdziwą skruchę y zale serdeczną
żagrzechę,

Daj wieczne odprawienie duszom wiernym
a osobliwie cię NN jeśli są, miakim zatrzyma-
niu,
Wspomni dobrym Jezus narodzić bracia, y wszy-
stkie pokrewnie moje auszyc im łaski twojej
śmierci : daj żywym odpuszczenie grzechom, daj
zmarłym pokój y chwale wieczna w królestwie
twoim, wezrzy też y najwszystkie utrapione

y niedzne

16
i niedzie, miłosierdziem yłajaj, łmoia smierci,
Nakoniec iedyń poiercho łmoia Bōze moij Zalecam ci po-
krzebij, pokasij i wśelakie trudności moie, ratuj mnie
me wśelakich dolegliwościach moich, promacz mie
me wśysłtich sprawach daj wytrwanie i łasce łmoiej
świećty ejś do końca, abym ci mogła do konca wśelaj
wolej łmoiej świećty ślusij prze: ktem łmoie nadrośca,
prośse, łtarij żyjeś ykrołwieś nawięki wiekom Amen

Stopień czwartij Naucz i zabawij codziennie nas cie- szce doskonałości

Mier samśe przed oczyma Boga y łmoie swego
y Anijota skrośa, atak sie sprawować zebij le ocsy
Bōskie niebyłij obrazone,

Jako nayczesci wgladać wypranij swoje wśysłtkie
iakić sa iesli szersze dla miłości Bōziej, iesli dla
respektam, iesli dla czego innego, aprzedśiem sie
cia wykonać

Czeske łrociuchne modłilewki iako skrzakcski pe-
łne miłości posyłać do nieba, miłości, nadśieie
żalu żagrzechij dziekczynienia za dobrodziej-
stwa, iakić sa; naprzykład **M**iluić cię Panie

Bōze moij dobrać nieśkonczona nadewśysłtch yłch,
cie miłować łaka, miłować iaka, ty sam siebie miłować
Bōze moij Bōze moij śmituj sie nademnia, aodpu-
sc grzechij moie

Panie niepamiętaj nagrzechy młodości mojej,
gotowe serce moje Boże mój gotowe serce moje,
Takie modlitwy bardzo skuteczne są, nasiednocze
nie się Szanem Bogiem

Krzyżyski utrapienia które Bóg dopuści miłe przy
jmować Ponieważ lepsze są, nieposłuchniem Szaktiem
przeznaczenia do nieba.

Na języki niedbać ludzkie jeśli niestrosznie su
mmienie,

Czasu umieć szanować obracać go na rzecz się do
bre. Na przykład idziesz albo iedziesz ofiaruj se
to Panu Bogu wszystko stworzenie, które się trafia
właśnie drodze, wszystkie proszki ziemi, które są pod
nogami twoimi a protestuj się że milujesz Boga nade
wszystko, Ile razy stąpie Panie Jezu, ile tam prosz
ku będzie pod nogami moimi i jowiem ile jest
gwiezd na niebie, listia nadziemie, kropel morskich
Ile razy chce, aby Aniołowie Świeci upadli przed
małżeństwem twoim ażamnie Tobie stworzyć menu
niski polston oddali

Takie Afekty często w sobie wzbudzać możesz bo
dzinwie przyjemne Panu Bogu

Niejprofobność zdrowia oddając się na wola,
Boga, mile trakt Boskich przyjmować gdyś nie
mniej jest darem Boskiem jest iako yzdrowie
Starac się o to iako najlepi, aby umysł był

zawsze jednaki jak uszczesciu iako ywnieszczesciu,
w pociechach iako ywlekoopach, jak rozumiejąc se
to wszystko od Boga

Do zadny sie rzeczy jak Affektem niewiazac klo
ryby była gotowa opuscic, gdy wola Boska przy
stapi, nie tylko bez przyszłości ale yzradoscia,

Nie obiecuj sobie zadnych pociech naswiecie ale
wszystko utrapienia, bo tak bedzie, że wszystko
zrak kauskich mile bendziesz przyjmowała, Nauce
sie wszystkim modlitwom twoim y zabawę zawsze ta
cząc smodlitwami y zabawami chrystusowemi y
zasługami melki iego aby twoie podle bratny
moc swoje y skutek od niego.

Modlitwa

Która, wszystkim sprawę twoie
tęże bendziesz chrystu
sowem.

Dobraci nieskonczona Panie Boze mój ofia
ruie ia, kobie, acz niegodna niewolnica, twoia, le
modlitwa (abo zabawie) miłosernia, y podła, y tęża,
ia, pospół smodlitwa, zbawiciela mego chrystusa
jesusa, która, on czynił wogroju y zasługami
melki iego przepadając, która, podał dla zbawie
nia mego aby moja moc y skutek brata Proszę cie
kiedy oycze niebieści aby iakoc modlitwa y melka
syna twego przyjemna była, tak aby bez y ta

moja sprawa zma, złączona miła sie stała wozaczi
hwoide Boskide Amen

Na wszystko sprawij ile moze bydz czynic intencje
ijone ofiarowac na czese Boska, miec zawsze pewne
czasij do modlitw, do zabaw, do rekreacji kiedy zdr
owie potemu, barzo bowiem taki porządek jest po
trzebny do postępku duchownego, y jest iakoby du
sza, iaka, która wszystko sprawij nasze ożywia
y miela ciejszy człowieka, który sie do takiego po
rządku zwyczajai, Skreśunku co czynic, y iakoby przy
Paktiem kiedy y iako sie krązi, bez posytku bijwa,
Ten porządek nato jest barzo potrzebny ze snadnie
człowiekowi przypomni co ma czynic, Przypomni y
przy rachunku sumienia co sie dobrego opuszcilo co
niepotrzebnie czynito.

Dzienne Zabawy Pierwsza

Jako przedko ze smu sie odniejsz, oto sie najpierw
postaraj, abyś najpierwsze mysl hwoie Bogu ofiarowala,
przynajmniej nabożnem westchnieniem, bo czart, ba
rzej na te myśli nasze dybie, które sa, pierwsze,
y wszystkie Zabawy dzienne na nich zawisly.

Dla tego iesli sposobnosc zdrowia dopusci yinne
okolicznosci, gdy czas wstania zwiyczajny przysidzie
zaraz wstaniejs ymyśli hwoie pierwsze za ofiare Pa
nu Bogu oddaś : iesli niedopusci zdrowie myśli
hwoie podniesiejs do Boga, asercem bedsiejs monie
Bogu Bads Poddana duszo moja : Zarzykam sie
ciabie czarcie, Alcobie sie oddaie Panie yezu chryste

Jezus Nazareński Król żydowski, Święty Boże święty
 mocny, święty nieśmiertelny, Zmiłuj się nad nami ✠
 Te iłtym podobną ostre modlitewki, jako iakie skrza
 łezki myśłtąj do nieba, ałtym czasem żuczimoscia
 bierz wia się szłtąj -

Włosa Zabawa dzienna.

Przystojnie sie pokrywajsz poklekniesz, iedli zdro
wie znie sie nazwyczajnem mieyscu y natym sie cni
czeniu zwraga, y nabozenstwem zabawisz, y iakoby
examen rantine ktore wpiene Panktom uczynisz,

Ranne cwiczenie Punkt Pierniszij

Niesmiertelne dzieki oddaie Tobie najłaskawiszy
wyszehmagacy i mierny Bóże, Studnico i źródło w
szelakide dobre, Dziekuie Przenajświętszy Pamię i
matce Twojej Aniołowi stróżowi memu wespółkrem
światem i miłbraem Bożem Patronowi moim zapilna
około mnie straż nocy dziejszy, tem wgrzedach nie
umarła, ale do tego dnia iestem zachowana, abym grze
chy moie ktoremim sie do gniewu pobudziła, oplotała,
i zanie dosic uszylna, i abym cie Pana Boga moiego
miłowała, Tobie służyła, Ciebie chwaliła, miłbiła, i na
łaskę Twoie s: zarobiła ale zem ja, nie iest godna yobu
ortyci iść moidi namyślanianie maejstatu Twoego nie
ogarnionego, niechaj cie wystawia Pan mój namilszy
Sijn Twój Chrystus Jezus, przenajświętsza matka
iego krolowa niebieska, Aniołowie i jemieci Bosy
wysłyscy niedraci poklon samnie oddadza, Twoie
mu maejstatowi, niedostępnemu, niechaj miłbia, i

nie Twoje święte za dobrodziejstwa Twoje wszystkie
mnie od pierwszego momentu Zynota aż do dnia dzisie-
jszego dane: i pragnę tego usilnie abij każdego momen-
tu i przesy wszystkie wieczność Ciebie Twoje święte wielbio-
ne było, bo cie miłuję y chce im dali tym więcej miłować
wielbic, wystaniam swoim i wszystkiego stworzenia
imieniem bos ty tego godzien.

Punkt drugi

Ja aczkolwiek usta moje rozmajtemi są zmasane
grzechami, wiem to jednak najłaskawszy Panie iże stu-
chasz modlitwy grzesznych, i niegardzisz prośba, idź,
dla tego poważę się do Ciebie Boga mego mówić
lubom proci jest i popioł, Upadając nisko przed Tobą
Bogiem moje pokornie proszę racz mi stęśś od usze-
lakidzi niebezpieczeństw ciała i dusze mojej racz zach-
ować w dobrych uczynkach, Użyj pomocy nawiadnia-
lenie Ciebie Pana i Boga mego dodawaj łaski na
wysłuchanie świętych przedsięwzięcia. Użyj wu-
krapieniu świętych cierpliwości, a uczyni sermone według
miłosierdzia Twojego, abym we wszystkich rzeczach
szukata przenasmiętszy woli Twojej y one wyko-
nywać usiłowała Amen.

Punkt Trzeci

Napełni mnie Duchem Twoim Najłaskawszy Panie
zapal mnie ogniem Twoim niebieskim abym onym
zagrzana wszystkie sprawy moje nadprzyrodzone
i przyrodzone, że którym pomimna czynić, i je do

ktorych nie lezdem obomiazana wſzystkie oras
 y kazda zſobna na wielbienie twoie, na uniſzenie
 moie zmitoſci twoiej ſacziujac y odprawiajce mo
 gla wedlug woli twoiej przewaſwiekſzej, ktore to
 ſprawy y zabawy moie wſzystkie dnia dzisieyſzego
 ſłowa, myſli, y poruſzenia ciata y duſze moiej, y
 wſzystkie krople krenie, y najmnieyſze cząſteczki
 ciata moiego y wſzystkiego ſkworzenia twoiego, kobie
 Bogu mojemu na ofiare chwaly, na wyſtawienie na
 y ſwiekſzego imienia twoego, Przy obecnoſci matki
 najmiłſzego Syna twoego y wſzystkiego dnoru nie
 bieſkiego oddaie y ofiaruje cale ſzerze zupełnie
 dla ſmaku twoego Boſkiego, nie anie ſobie niezoſtawiajac
 dla miłtoſci twoiej daruie, zadaj ſa to nagrody nie
 ſzukajac tylko ciebie ſamego ktorego ia, miłnie nadaw
 ſzystko abym cie miłowata

Punkt czwartý

Oddawam ci bęz najſłodſzy Jeſu Panie krolu moý
 y Boze moý wſzystko ſkworzenie twoie, y wſzela
 kie ich porieſzenia: Zalecam koſciół ſ katolicki,
 y wſzystkich wiernych, żywych y umarłych. Zale
 cam wſzystkich zebrania ſakonne: Zalecam
 rodzice bracia, ſioſtry polkrenne, Dobrodzieie
 y przyjaciele, y nieprzyjaciele moie, żywe y umar
 łe y omých wſzystkich wſzystkie poruſzenia, mo
 dliwý zabawy utrapienia y cierpienia y boleſci,
 ſłowa, myſli Pragnienia ſobie Przyntajęcam a kobie

Bogu mojemu pospolu zciatem y dusza moja zsmę-
stami, y zsprawami, zstowami pragnieniem utrapieniem
y boleściami moimi dobrowolnie y zmołi twojej podie-
komi, łazzone zsmęstami pragnieniem, zsprawami zsto-
wami miłca, y zasługami najmiłszego Syna twego
Naswiekłej Pannej, y wszytkich świętych łobie ofia-
ruie y za tych wszytkich, zstemi wszytkiemu chcie cie
Boga mego chwalić, wielbić sławić, miłować, iakom
pominia, iako moze naybarsiej, iakos tego godzien
pani mojej y Bog mojej dla smaku twego Boskiego sse-
rze anie dla żadnej nagrody mojej, zmiłosci ku ło-
bie którego in, miłwie y chcie miłować nawieki Amen

Punkt Piąty

Nakoniec pokornie prosze nayłaskawszej Panie uszy-
cz mi łaski twojej abym wolna była dnia dzisie-
jszego od grzechu wszelakiego, spraw, Panie miłosa-
wy abym cie dziś żadna myślą, słowem żadnym, uczyn-
kiem albo niedbaniem nieobrazila ale według przemo-
świekłej mojej łmojej dzisiejszej dzień przepedzila
bez grzechu, wcnobach sie świętych, pominasząc
y stanowię mocno zapomoca, łaski łmojej wyjść
zsegnać sie grzechu każdego Asobliwie N kto-
ry mi iest przeszkoda, do doskonałości, achcie sie
wcnobach świętych, asobliwie która mi iest potrze-
bna, pominasząc, abym mi ten dzień bez asobliwego

dobrego uczynku nie upłynął, Ducha s Bóże oświe-
mie w ciemnościach, cieśz wutrapieniu, w pokusach y
w potrzebie ratuy mie w ciemnościach pomniaszay aday
sie naszywaczenie wszelakich występku Amen

Modlitwa

Do Naswiełszij Pańny Mariej

Przenachwałenijsza Matko Boga mego krolu
wa niebieska, Patronko y opiekunko moia osobliwa
oddawam sie dnia dzisiejszego najwierniejszj opie-
ce twoiej, a prosze abyjm zapomocą twoia y ratun-
kiem, na chwale Syna twoego dla zbawienia mego, dla
zbudowania bliznich y pomocy duchownij wszytskie
sprawy moie dnia tego odprawowac mogła,

X Wutrapieniu smutku y w potrzebach naszych

Rę Prziybądź nam naratunek Naswiełsza Panno Marie

To wszytsko skronczijwszy postępuj w zwyciężaynem
nabożenstwie y zabawach twoich W imie Pańskie

Czesko myśli y serce twoie podnosząc ku niebu, Czesko
odnawiając intencje, Czesko krótkich modlitewek

zajimając która i serc ięk barzo potrzebna do
stałego sie siednoczenia z Panem Bogiem,

Trzecia Zabawa Dzienna

Słoso. iako masz sobie przywołaszyc

wszytskie sprawy wszytskiego żywota y

stworzenia y iako swoje własne Panu Bo-
gu ofiarowac Zuziecha Boska a zysztuga twoich

Modlitwa

Boże ktoremu samemu znaiome są serce ludzkie y kto
 rzy sam nas zbawic mozesz, y dajęs zbawienie Ja N
 iedzie y niecesenne stworzenie twoie ymgardzona
 niewolnica twoia proci y popiot, wśyskiego two
 iego ktoregośkolwiek stworzenia, amianowicie to
 sumnego aś do Aniołom, aś do przemaswieższy
 Panny Bogarodzice Mariey, aś do przemaswieższe
 go chrystusa Jezusa Pana y zbawiciela moiego po
 stępując cztowiersenstwa, za taśta, y błogostawien
 stwem twoiem Boskiem, wśyskie Akty tobie przy
 ienne y ktorec sie benda, podobac przez wśyskie
 wiecznosć, kras dobrowolnie, rozmyślnie biare
 y one sobie przyutajsam y jako moie własne twoiey
 Boskiej godności ofiarue, ażnini saras miżerne
 y niedoskonale uczynki łasze Tak na ten moment
 krasnijszy jako y nawszyśtek zymot moiy dalszy,
 ymgodźnie śmierci moiey, y powśyskie wiecznosć,
 y daję chę ofiarowac y poddawac, Niepogardzayse
 tak miłą, syna twoego, tak miły Corci twoey Mariey
 y wśyskich Aniołom swiętych twoich ofiara, Panie
 Boże moiy dobroci nieskonczona Tobie Bogu moiemu
 w Trójcy s iedyńemu, niech bendzie od wśyskiego
 stworzenia y z wśyskiego stworzenie cześć y chwala
 powśyskie wieki wiekow Amen,

Ofiarowanie

Ofiarowanie y zasłużenie Panu Bożu
wszystkiego tego cokolwiek stworzenie
stworzycielowi ofiarować y zasłużyć może

Modlitwa

JAN N grzesznika aczkolwiek Boskiego majestatu
twego zwoszad, naniegodniejszyś, ufając jednak nie
stronczonij dobroci twoiej, ofiaruję siebie sama Tobie
Panu y stworzycielowi memu, y stanowię to mocno
u siebie zec wiernie służyć chce pomysłkcie dui z y
wola mego, y oddawamci serce y duszę moie wszystkie
sily dusze moiej wszystkie zmysły ciała mego, wszyst
kie sprawy moie tak duszne iako y cielesne, tak przy
rodzone iako y nadprzyrodzone, Oddawam wszystkie
żądze wszystkie Pragnienia, wszystkie łechcenia moie
wszystkie Affekty serca moiego, wszystkie myśli, y
modlitwy moiej, wszystkie akty rozumu, woli, y
pamięci moiej;

Oddawamci wszystkie Członki ciała moiego, wszyst
kie krople krwi moiej, wszystkie kości wszystkie
zły ciała mego wszystkie poruszenia głowy ięzyka
orzu, rąk, y nog moich, y wszystko cokolwiek jest
moje moim; y cokolwiek stworzenie, stworzycielowi
swemu oddać y ofiarować może

Oddawamci y ofiaruję Panie Boże moij, na wieczną, u
stągę, y niewola, wszystkie zymot moij, wszystkie u

czymkolwiek, wszystkie pociechy i ułaskawienia moje, i
kiedybych tysiąc miała symonów, kiedybych przes msz
skłama wieczność na świecie w podziach albo w ułaskawieniu.
Syc miała, wszystko bym ci ofiarowała i dawała bos ty
sam jest miłością moją i Bogiem serca mego.

Nakoniec ponawiam i umacniam wszystkie obietni
ce i przed sie wzięcia albo kontraktów, kterym kiedy
złota, Panem i Bogiem moim i ułaskawieniem moim,
ktorego ja, miłuję nade wszystko, uczyniła i teraz to
obietnicę że chce i słusze twojej łaski aż do smie
rci, chce pełnić przykazanie twoje, chce wykonać
wszystkie natchnienia twoje ze wszystkich dusz
mojej załaska, twoja.

Proszę ci tylko Bóże serca mego i częstko moja
na wieki, nie oddalaj odemnie miłosierdzia twego
dodaj chęci dodaj sił i łaski aby to com ci obieca
ła zupełnie, ochotnie, i z weselem serdecznym
oddac mogła przes Pana naszego Jezusa Chrystusa
Syna twego ktoremu złota, wiedzy Ducha s
niech będzie wieczny pokłon od wszystkiego
stworzenia na wieki wieków Amen.

Modlitwa

Ofiarowanie Przy mszy świętej

Stworzycielu wszech rzeczy Panie Bóże mój i wszystko
rzeczy które kolwiek są, na niebie i na ziemi twoje są
Pragnę dobrowolnie Tobie się ofiarować i wiecznie

Twoja,

twoja, sługa zosławac;

Panie Boże mój wprostosac serca mego ofiaruiec sie
dzis za niewolnice wieczna, przyjmizie mie pospolu
iżsa, ofiara, ciała i krmie twoiej przemasniełszy, kto
ra dzis sie kobie na ołtarzu przy obecności Anjo
low twoich ofiaruie,

Panie ofiaruiec wszystkie grzechy moje, ktorem od
młodosci smoięj popelnila, i kłade ie na ołtarzu
twoiem, abys wszystkie spalil ogniem miłości two
iej, obmij wszystkie grzechy moje wekrmi two
iej, Sumnienie moje od wszelki zmasz oczyścił, a
przysięgał mi łaskę, ktoram grzesząc straciła Coś
uczynie niedźna za grzechy moje, wyznam niepra
wość moje przed Panem, wystuchaj ze mnie Panie
Boże mój; bieżdź, sie grzechami moimi, niechce
iuz wiecę grzeszyć, Żal mi zem kiedy zgrzeszyła
y chcieć dosięc uczynic zagrzechy moje, Odpusc ze
mi Boże mój grzechy moje, Zbaw dusze, moie.
ktoras krowia, swoia, odkupil, ako ia, Koddacie sie
na miłosierdzie twoie wręce sie twoie polecam
czijn ze mna, wedlug dobroci twoiej anie podlug
nieprawości moich,

Ofiaruiec kęś zaraj acz krocze, y niedoskonalitych
uczynkow moich, abys kę ie posmiecił y sobie przy
jemne amnie zbawienie uczynic raczył,

Ofiaruiec zaraj pospolu sta, niebieska ofiara, ktora

sie na ołtarzu ofiaruje, wszystkie myśli sądzę, sprawa
wielu ludzi pobożnych, potrzeby ubogich i przysięgi
moich, i tych wszystkich którzy mi dla miłości two-
jej cokolwiek dobrego uczynili, i którzy się moim
niegodnym modlitwom zalecali, tak ci którzy żyją,
jako i ci którzy już po marli, aby wszystkie łaski
twojej Boskiej, obrony wniebepieczestwach i u-
wolnienia wniebich doznali. A osobliwie ofiaruję
Bosze moje te ofiary ubłagania za tych wszystkich,
którzy mnie wczym obrażali, zasmucali, obelżyli
i za tych których ja, zasmucam, zgorzysza, i wczym
kolewkiem przykręysza, a proszę abyś nam wszystkim
odpuścić raczył,

Oddal panie od serca moiego cokolwiek miało z
godą i miłości zobopólną narazie, Zmiłuj się
nad nami zebrzającemi twoiego miłosierdzia. Daj
łaskę, twoje potrzebującym a spram abyśmy tak
nasmiędzili, iakobyśmy godni byli łaski twojej,
a potym dostać się mogli do żywota wiecznego. Amen

Traktat wtóry

Różne sposoby podaia, się przez które
człowiek wielce się zjednoczyć z Pa-
nem Bogiem i wielu skarbom mała,
Praca, nabędzie może,

Rozdział Pierwszy

Sposob którym każda sprawa u

czynisz

uczynisz przyiemna woczach Boskich
Dwoiaki sposob

Pierwszy na tym nalezysz dysprawa, ktora
czynisz niebyla zla y szkodliwa zlaszoua,
ale albo znatury smey dobra jest spowiedz,
modlitwa, post, iaknuzna, y tym podobna albo
zeby byla taka ktoraby sie mogla uczynic do
bra y zasluguiaca przes intencyja, dobra, iakie
sz, spaz, iesz, pic, tobie, chodzic, gadac y inne
przyrodzone, ktore nic niezyskuia nam, iesli
ich dobra, intencyja nieczyniemy, ofiaruiac ie ku
czci y chwale Boskiej adla naszego zbawienia.

Patrz ze iak wiele traciemy wduchownym zysku,
kiedy tak wiele czyniac przes dzien czyniemy
bez intencji, naucz sie wszyskie awszyskie spra
wy twoie czynic zintencyja, chaczeli aby Bogu prz
iemnie atobie zasluguiace byly,

Drugi sposob iusz nie do istoty dobryj sprawy ale
raczey do ozdoby nalezysz, ze dobra, rsecz y zaslu
guiaca, czyni miła woczach Boskich, Jakiego spo
sobu zasijwala S. Brigida, ktora nim pokarm
brata albo napoy musla wzieta wprzod go inten
cyja, dobra, mekmi iesusowiy zanurzyla, Błogo
stawioniy Aloysiy pokarmiy swoje wokolki yacie
napoju iesusowiyim maczal S. giertruda nim co
mowic zaczel a naprzod ieszyk swoy woku Pan
skim y mekmi iego intencyja, zanurzala,

Co rozumiesz jako taka rzecz przysięgnięcia Panu
Bogu, takowe spójnij y tym podobne kasdy
sobie zatasta ducha s młynaydownac może de
sprzedku po woli potrzebna sie zaprawowac
wkradą zabane y iedne tylko abo dwie spra
wie wziac ktorebys tak zdobita aż sie przy
uczysz Naprzykład weźnie sobie czas spania
sesnu ocucenia, y wyszaty ubierania, kęsz kęsz
rzeczy zdob iakiemi chęsz intenciami swietem
Co sie dotycze spania, kiedy sie iusz uspokoiysz
Rece, lubo złożywysz lub nakręysz napiersiach
położywysz, Ofiaruy Panu Bogu y odday wopie
ke ciału y dusze, twoie, wszyskcie zmysły y
sity duszne, wszyskcie kchnienia poruszenia,
wszyskcie krople krwi y namnieysze odrobi
ny ciała twoego

Ofiaruy Panu Bogu sny twoie, ktore mogą,
bydz apros osny dobre y swiete ktoremi by
sie mogła dusza rekreowac

Ofiaruy Panu Bogu ciemności noce, gwiazdy,
miesiące, na czesc y natchmate, aby one Boga two
go y gdy ty snu zaszynawsz obrotami swoimi
błogosławily,

Po tym sie oswiadcisz przed Panem Bogiem ze
chęsz tak włascie iego zasypiac iako zasypiali

od stworzenia

Od stworzenia świata wszystkich wybrań Boga y
beda, aż do skonczczenia świata, miakiej łasce zasypia
ta Nasmięsza Panu y sam chrystus Pan,

Osiaruy łeś Panu Bogu spanie wszystkich ludzi na
smiecie będącyh ktorzy tej nocy zasypiaia. Auprzy
mie zycz tej pociechy Bogu aby luem był ich u
wielbionij,

Takie yżym podobne affekty czyniąc sen tmoj prz
yiemny uczynijs Panu Bogu,

Tak prebko sie ocknieś wszystkich myśli niepotrze
bne odrzucajś, pierwsze myśli tmoie ofiarujś
Panu Bogu y one rozumi intencjami y Affektami o
zdobijs, bo zaktym wszystko dobro dzienne następu
ie, awiedzieć potrzeba, że na te myśli pierwsze czar
dybie, skąd żeby niemiał pociechy pilnie sie postaraj
Nakoniec że wyselaka, przystojnoscia, ubierac sie
bendzieś myśląc iako Pan tmoj najsyderszwo był
obtorzonij u Heroda ubiata, aupilata wzetmone,
szate, abo bendzieś sercem gorącym Pana Boga pro
sie aby on darami niebieskimi y łaskami iako szata,
smiakobliwosci tak oblokt duszę, tmoie iako ty ciało
obtoczyś y ozdobiś,

Dotych sie zabaw tak smielego odprawomania przy
rzucajś postapijś dodrugich, które następuia, według
zmyślanu albo potrzebij y one tak se rozumi in
tencjami zdobie bendzieś

Tak sie po woli usprawiając mozesz przysc samat

praca, do wielkiej śmiałości w wielkim czasie
do sąsiedztwa z Bogiem zjednoczenia

Rozdział młody

Jako jedne sprawy do wielu celów
abo końców świętych stosować możesz

Tak uczynki nasze są, dobre powolne, że jeden
tylko czyniąc możesz obracać nawiele dobrych
kończym,

Naprzysiężenie modlitwy swoje ofiaruj na wielkie
nie naprzód Trójce przenosić, na podzięk
wanie za dobrodziejstwa łobie abo innym dane,
nauproszenie łobie, abo komu innemu darów duchow
nych, na przysiężenie łaski pojmujących. Nauprosze
nie postępu wenołach, na odpuszczenie grzechów, na
dosyć uczynienie zasługujących i zaumarłych,

Tę modlitwę abo inną zabawę ofiarować możesz
na cześć Boga człowieka, na podziękowanie Sam
szyskie trudów i pracę jego około zbawienia nasze
Nauproszenie, aby zasługi żywota jego i smierci
przenadroszej łobie były pomocne i zbawienie
Też możesz ią na cześć Nasmielić się Łanij
ofiarować na podziękowanie za łaski i dobrodziejst
wa tak oney iako ynam za ię przysiężną od Boga
dane, Nauproszenie ratunku od niej tak nam
Samym iako ynnym

Nakoniec narszesz wszystkich Świętych albo iedne
go z nich mozesz iż ofiarować dziełując Panu
Bogu za taki yclary tak onemu iako y ludzioru
dane, za ich przyczyna nauproszenie pomocy od
nich nam albo komu inżemu. Aco się mowi o modli-
twie toż się ma rozumiec okazdym dobrym u-
czynku, który chcemy tak nam płatny zmielu mia-
czynic

Rozdział Trzeci

Akt ieden cnoty czyniąc mozesz to
sprawic iakobijs kilka oras Aktom
czynita

Barzo ten sposob jest zyskowny wpożytkach
duchownych który zebys zrozumiał wiedzieć potr-
zeba iż to wnaży mocy jest iżna intencji nazy-
zawisto, rozne Akty cnot odpramować pokazuje.
Majz intencja, dac iakubusze dla miłości Bostkiej iżs
on akt dania iakubuszy jest akt miłości Bostej. Majz
intencja, dac też iakubusze dla miłości blizniego,
bedzie akt dania iakubuszy aktem miłości blizniego.
Chcejs też iakubusze dac zagrzechy lwoie, abyjs
iakubuszy, się Bogu odkupowała, iżs bedzie aktem
pokuty

Dajz iakubusze zpolitowania nad niedzą, ludzka
zafektu szczodrobliwosci, y znabożeństwa, ten akt
ieden dnia iakubuszy bedzie Aktem miłosierdzia,
szczodrobliwosci, y religii ku Bogu albo pobożności

Widzijs iako jedno danie iakmuszny wiele cnot
bydż moze, iesli roznych cnot poprzedza, intencye
y Pan Bog tak to jedno danie iakmuszny bedzie pla-
cił iakrobij kilka roznych cnot akty: poniewaz
bowiem on sobie wazy nie tak dawne, nasze, ia-
ko serce y affekt, który dajem y ten leps Affekt ynten-
cja płaci, skąd snadniey patrzec mozesz, iako to
mala, praca, wiele cnot akty mozesz oras wyprawni-
cie wielki pożytek duchowny mieć mozesz

Masz mola, modlitwe, odprawowac wprzod ze
taką, intencją, uczyn,

Boze wTrojcy iedyńy Źródło wszelakiej miłości,
chce, że modlitwe, odprawowac dla miłości twojej
pobudzona, wiara, ku tobie nadzieia, która, wsa-
mijn tobie pokładam Znam że jest proch y że
miał abij iesdes panem moim, lekam się sądom
twoich, y dla tego naublaganie gniewu twojego po-
przedzam prosbami moimi nauproszenie łaski
twojej y darow duchownych, na uproszenie N, na
dziękczynienie Za twoie dobrodziejstwa kościoła
wi twojemu, mi niegodny y moim przysięcio-
tom dane Ofiaruiet leps modlitwe y zanie przysię-
ciele moje y za duszę, wczysu będące

Ta jedna modlitwa takoma, ius bedzie aktem
tych cnot miłości Bożej, wiary Nadzieie, pokory
Bojaźni Bożej, ufności w Boga, miłości

miłości

miłości Bliźniego i dojąc uczynienia za karanie dusz,
czyśconych, która, modlitwie, gdybyś zzwyczajai od
prawowała żadnego albo miałbyś pożytek miała
użyjmyż często tak zyskownego sposobu,

Rozdział czwartym

Jako mto potrafić abyj gdyj iednym
zmyśtem chwalił Boga iakt cnot
odprawuielz tak zyskowała, iako
gdjbyj: kazdem zosobna zmyśtem
to czyniła

Tak tego dostapijz iesli nieylyko one sama
rzecz Bogu ofiaruielz ale iwszystkie zmyślij
iyslij, ktore do onego odprawowania cnoty do
pomagaia, iwszystkie okolicznosci, ktore iakienkol
miek sposobem przypadna, lubobyś wten czas o
nich niemysliła, Naprzykład poczynajz sie modlić
Ofiarujze Panu Bogu nieylyko modlitwie, ale i
kłaczenie albo siedzenie, ust ijeszyka porużenie
wczu pogladanie nageiyszki, uslugi, tak ktore
brzymania, Ofiaruj kazde westdnienie, stoma,
modlitwy, iwszystkie litery dla miłości iuczciwo
sci Boskiej, Ofiaruj iwszystkie przypadki ktore
sie moga, pod czas modlitwy tak słabego z
drowia iako iyslyd ynad pochodzące
Ofiaruj iednem słowem iwszystkie czstonki, iwsz
ykie krople krwi, iwszystkie czasy i ciała ktore

Stworzyaś twój dar na swoje chwale, aby on sam
był umiłowiony chwalony wszystkimi ciałem y du-
szą, łmoię,

Łoż rozumiey ojmnych Alech, cnot y pocię
włosiemnicę dyscyplinę i abo ofiarowanie tak
abo temu uczynisz podobne

Dobroci nieskręszona Łanie stworzycielu god-
kupicieleu mój wszechmogący, ułtorego wszystko
wreku jest Ofiarować Łę, modlitwę (abo co inne-
go) którą, Łeras odprawować chce, Łu chwale
Łmoię, Ofiaruję y wszystko inne zmyśli y siły
ciała y dusze moię, wszystkie części ciała mego
wszystkie krople krwi moię, które iakimkol-
wiek sposobem będą, mi pomocne do odprawo-
wania Łej cnoty albo które mi będą, przesi-
koda, do większy ci y miłości łmoię, przyjmisz
Ło proszę cie odemnie niegodny niewolnice Łu
oiey przez zasługi chryśtusa Łana y Boga
moiego Amen

Aleśi jeszcze zwiększem duchownym posyłem chęć
Ło uczynić, Ofiaruję miłylko łwoie ale y innych rze-
czy stworzonych Łak żyjących iako niezycających,
Łak rozumnych iako y nierozumnych wszystkie
Poruszenia któreś nad stworzonymi, iakolwiek do od-
prawiania oney cnoty, ponieważś bowiem Łę,

rzeczy stworzone dla człowieka i jego usługi, Sa
 iemu dane od Boga, służą aby były Bogu od
 człowieka ofiarowane, **N**aprz przykład modlisz się
 przy mszy S. albo naniejzporze ofiaruj ze Panu
 Bogu nie tylko modlitwę, tak iako się nauczyło, ale
 i wszystkie kapłanckie, które przy mszy S.
 odprawię i ukiekkania i chleb, i wino, które ofia
 ruie, ofiaruj śmierć i ogień który się pali ofia
 ruje głosy organ i muzyków którzy do naboże
 stwa pomagają, Ofiaruj kleczenie tych którzy
 do mszy S. służą, i tych którzy jej słuchają, O
 ofiaruj tych którzy kościół kościołem swoim mi
 budowali, robotę tych którzy Aperaty sprawo
 wali one robili, i zdobywają się na taki Afekt,
 Aby wszystkie sprawy tych wszystkich sobie przy
 wtaleszała, tak się Panu Bogu deklarując że to
 wszystko dla miłości jego chciałabyś sama u
 czynić, co ci wszyscy czynili każdy z osobna, i
 gotowabyś to kiedybyś sto siły i kosztu miała
 czego że niemożesz do kazac dla twojej nieu
 dolności afekt dobry z miłości Ofiaruj Panu Bo
 gu, a pros go aby od ciebie przysłał raczył,

Także, idzieś wdroge ofiaruj ze nie tylko samą
 siebie i te podrozne fatyge (która, lubo spotrze
 by wtaśny czynisz, możesz jednak intencją, na

kierować że bardziej dla miłości Bożej y dla innych
cnoty ale też y facytę tych co złość iada, y obro-
ty koł: ofiaruy y wszystkie drzewa, łąki, pola,
przez które iedziey y wszystkie rzeczy stworzone
które do tej drogi nad sługią, słońce które świe-
ci, zimne albo ciepłe powietrze, wiatr ciepły albo
chłodny, głosy ptaków którzy cie swoim spiewa-
niem uweselaia, drzewa kwitnące y zielone które
cie swoim, zielonością, rekruią, y wszystkie mony,
klnienia, poruszenia, tych co złość iada, Oba-
cz iako ten sposób jest pełny duchowny rekreacyi
y pożytku abes facyty sposób że sie azazymay go

Rozdział Piąty Sposob nabijwania wielki łaski Bożkiej y chwaty

Starac sie potrzeba aby każda sprawa nasza s-
pełnością, y miłością Bożą, odprawowana była, bo
godzien tego Pan Bog, który niewszystkiem doskona-
ły jest abyśmy też sprawy nasze iako nadostkonaljze
ofiarowali, ado tego ten sposób mymowic niepodobna
iako, przedko łaska Boża y światobliwość apokym
y dostąpienie wielki chwały bogaci człowieka słu-
bowiem zpiłnością, gorącością, y usielowaniem u-
czynionym ado miłości Bożkiej ozynionym wiecy
wazy u Boga niż tysiąc łada iako uczynionym, ale

to usielowanie nie tak na zmyślani nalezy (to jest
 aby to czuł człowiek iakie rozpalenie na sercu, iży
 koczył, żeby mu to serce skakało, żeby był iako
 wzachwyceniu) iako narozumie, to jest aby iśto
 wiek przyszłszy wola, i chęć zmiłoscia, Boga do
 tego aktu który wziął przedzie. Naprzykład
 pojmyńsz rozumem twoim dobroć, godność, mi
 łosć Boga dla który zamysłasz to uczynić, przy
 łosz że wola, i chęć, abys to iako najlepi najpi
 lniey i z największym Afektem odprawomata,
 amose to tylko iednym słowem byds (chcę)
 chce, to tak czynić usilnie iako Bóg tego sam
 chce, chce, tak doskonale iako Pan chrystus czy
 nił doskonale, chce, tak pilnie iako naswiećsza
 panna

To słowo (chcę) sprawuje to że akt nasz nie poie
 ty usilności i doskonałości byds mose i sprawuje
 to wczłowieku że ieden drugiego gorętszy i dosko
 nalszy byds mose Przysięgna tego ta jest że wo
 la nasza tak wdobrym i jako i weszłym nie iako w
 szlachetna jest, czego tak dowodze, Niech by był
 tak sły człowiek któryby zrozumiałem takie sto
 wa mówił, (chcę tak ciejsko Boga obrazić (tym
 naprzykład piciem) iako go ciejsko obra
 żili, wszyscy czarci, wszyscy ludzie od początku
 świata, y gdyby mogli tego dokazać chcieli

Boga znieba stracic, adopiekta wrzucic, tako
wiy czlowiek kalebji ciejszo obrzic. Boga iako
mu do wykonania tak sty wolej niedostac,
tylko zeniena sie ty tak wiele zebji tego doka
zal. Tieslijs tedy sta wola stego czlowieka
tak wiele moze, adobra, dobrego czemii niebe
ndzie mogla, Ato stąd sie pokazuie ze wola,
tak westym iako ymdobrym iak wiele chce
iak wiele dokazuia, Tieszym tak wiele moze
Przed Panem Bogiem iako wiele ogarnie
pragnieniem ydiecia, tak goraca, ydoskonala,
chce, odprawomac, iesli chce dziesiec ktroc do
skonaljsze miec posledniejsze Altki nisz pier
wsze beda, azatym ydziesiec ktroc bedzie mie
hjsze przyimozenie wposledniejszych Altkach
nisz wpierszych, Niech ze kto nadzien
jsze tyllko Altkom milosci Bozj wyprawi,
chce tego aby kazdy z nich posledniejszy, dzie
sieć ktroc byt doskonalszy wmitosci Bozj nisz
pierszy, Kats iak wiele stopniow wmitosci
Bozj apotym ywtajre postapi,

Pierwszy alt milosci Bozj ieden tyllko stopien ma
mitosci Bozj, drugi dziesiec, trzeci sto, czwarty
tysiac, Piaty dziesiec tysiec, szasty sto tysiec

yaltaze

jął te wiele łaski, jeśli łaskowych aktów dzie-
sieć albo dwadzieścia, uczyni, amosze to bądź bez
żadnej fatygi, niezmierny łaski nabędzie

Takiego sposobu różni święci zaszywali no-
sowie s marya ogniacenska, która sumości
ku Panu Bogu iedenascie set razy przyklekła
nakołana, Coż rozumiesz, jako to wielki zysk
dudziomij miała ponieważ zakasden aktem mi-
łości, tyle łaski nabijała jak wiele akt który mi-
łości od niej miał uczyniony w sobie stopni go-
towania i dośkonalsi, tak wiele stopni y ł-
ski przysbywało, jeśli to taki zysk prze-
jdzie dzień acoż przejdzie wiele lat

Ato zaś weźmi sobie nawaga, jako to rzecz
jest daleko milsza Panu Bogu i Tobie pożytecznie-
jsza mniej modlitw odprawiać takimi aktami
zdobyc, aniżeli co wiedzieć bez łaskowych ozd-
ob jakow miłości, akredy sie Przyuczysz i kłucie
nabożeństwa tak zdobyc miłością, Boża, i uosy-
kie inne sprawy Twoje nieprzeliczona rzecz
stopni łaski na ieden dzień nagromadzić możesz

Amosz łaskowego sposobu zaszywać więcej
kiedy prawach. Twoich, mówisz koronkę czemu ta-
kiej intencji mierzysz co to zaprawa
Boże mój najłaskawszy którego miłuję nadewsz-
etko dla wielkiej godności Twojej upodobania

Ofiaruie Boskiemu maiestakowi twemu te mo-
dlitwie, abo korunkie przez rece przemaszyszy
Panny Maryjej aże ią taką miłością y dosko-
nałością, odprawować aby każde poszdrowienie
Anielskie poslednieysze stokrot było gorętsze
y tobie przyjemnieysze nad pierwsze y jako ty
sam ie chcesz mieć doskonałe, abo dla miłości
twoiej, bos ty sam ieś miłością, sercā moiego
uczysz ze mi łaski Ducha s ojciec dobrotliwy,
przyjmi y przyjemne sobie uczyn to pragnie-
nie moje,

Także kiedy klerzysz namodlitwie przez kua-
tere abo pługodzinę uczysz tak wiele aktów
miłości Boży uczynić, ile ieś minut wkwalerze
szesćdziesiąt mozesz tedy ofiarować one minu-
ty Bogu, a na każda, chcesz doskonalszy akt wy-
prawic niż pierwszy który prześ iedne kwate-
re niepoliczona liczba urosnie stopni miłości
azakym yłaski

Tęż rozumiey ogodzinie Namaszyszy Pa-
nnę mozesz dzieć aby każdy mierz psalmu, y o-
wszem każde słowo zmielsza miłością, było od-
prawowane niż pierwsze

Tęż miłością, ku Bogu zdobie mozesz pracę
raki twoich, wszystkich stopienią nog twoich,

literę ktore piszesz książski krople napoju,
wszystkie kłopoty twoje, sprawy twoje, ale i
wszystkiego stworzenia ofiarując Panu Bogu
i sobie przyjmując tak zdobyc ymitosia,
czyniac mozesz.

Przekroga

Takowa intencja dosięć napoczątku spra-
wy, która zaczyna się uczynić: jednak i,
ponawiając przynajmniej westchnieniem dobra.
Druga nie tylko twoje sprawy mozesz tak o-
fiarować ale i cudze, i nowsze i niemyśli rzeczy,
które do onych spraw do pomagają, Staraj się
oko gdy tak chcesz zpanem Bogiem twoim się
zabawiać żebyś nieczuła nasie żadnego grze-
chu albo mieć ale strach i ymitosia Boży nade-
wszystko trzeba wzbudzić w sobie, i dopiero sta-
ka, odwaga, zacząć, i tak sam Pan Bog chce
po tobie, Nakoniec abyś chciała każdą rzecz
sprawę tej iednej niż drugą mieć doskonalszą, gdy
te, kondycje będą, także ofiaruj

Modlitwa

Przenajświętsza przenajbłogosławiejsza i
przenajdoskończeniejsza Trójco Boże Boże mój
chwale wielbie ymituję cie affektem i ymitosia,

ktora, sie miluie Syn twoy najmilszy Pan moy
Jesus chrystus y te N. ktora, mam odprawowac
tobie ofiaruie dla poriediy y smaku twego Bo
skiego, szczyte dla miłości twoiej, ktorego ia,
nadeuszysztu miluie y zawsze milowac pragne
Ofiaruie wszyskie Zmijstij moie wszyskie
czyskie zabawy ktore choc, kazda, zosolna
doskonale y zwielsza miloscia, ofiarowac yone
od prawic nisz, pierwsze, Ofiaruie y innych
rzeszy tak rozumnych iako y nierozumnych,
zyjących iako y mieszyjących najmniejse po
ruszenia ktore mi do tej sprawy dopomagaja
Ofiaruie kazde slowa, kazde naklanienia przy
krota, przypadki, ktore sie trafia, pod czas
tej zabawy moiej albo dla miłości twoiej Bo
ze moy bos ty tego godzien y pragne tego,
aby ta sprawa moia im dalej mniej postepowa
bede, tym wieksza, miloscia, byla napelniona,
y tobie sie Bogu mojemu podobala, yowsem
spraw to laska, twoia, prosze pokornie Panie
Boze moy, abym ia, tak pilno y szlaka, miloscia,
odprawowala szlaka, ia, odprawowal Syn twoy
najmilszy Pan moy Jesus chrystus, przetoż z
zasługami meki y smierci iego takze te to N.

moie

82.

moie y one zacsynam. W Jmiej Ojca y Syna y Ducha swie-
go, Dla wiekszy chwaly y umiellbiema y miłości twoiey przey
imiesz to odemnie niedknego stworzenia twego pochwier
dz zmiyskiego maiestatu twego że wola, moie, a w pmo-
jsz mie łaska, twoia, smieła, pokornie prosze przey Pana
naszego ijesusa chrystusa ktoremu stoba, rowna i zes-
ychwała wiednosa ożywiałącego Ducha s Amen

Rozdział Szosta

Jakiem sposobem każda sprawa do
skonala, uczynic mozemij

Aby każda sprawa nasza była doskonała nicze-
go innego niepotrzeba, tylko tego żebyśmy zmy-
ślayne zabawy wszystkie nasze dobre dobrze odpra-
wowali. To iest żebyśmy modlitwy nasze, dobre uczy-
nki, y inne lubo przyrodzone zabawy niestrzunku,
niezmyśzani, ale zawsze zintencija, y zmiłosia, Boga,
odprawowali, albo iako mówia, pospolicie abyśmy spra-
wy nasze pospolite codzienne niepospolicie odprawowali.
Atego snadniechno dokazeysz, iesli okolicznosci wszystkie
tey sprawy która, zacsynasz upatrzysz niedosko-
nalsci, które ma w sobie, odrzucisz a przyciasz, ozo-
by do spraw swoich sposobem skorych tych które
sie podały,

Modli sie zacsynasz na przykład, obawie niedosko-
nalsci y defektu twoiey modlitwy, iesli zmyśzani
iesli bez obecności Boskiej, iesli zcłobrowolnem rosta-
gnieniem, iesli oziębła bywa, odrzucze że niedosko-
nalsci y tym podobne, yntencje, miłosc która ia,

zdoby szczerą, modlitwami Pana Jezusowemi yssa
shagat meki y smierci jego

Łoż yoinnych wszystkich zabawach rozumiej Aze
bys sie do takowego sposobu bez fatygi przystępie
mogła spoczątku dojść ruz abo trzy nadzieli ta
kowie uczynić najszybsze sprawy intencije chcąc
ie czynić bez defektow zmiłoscia,

Rozdział Siódmy

Sposob ktorego zaszijwając niepodo
bna iest aby sie sprawij nasze Panu
Bogu Podobac niemialy

Abij sie sprawij nasze, utrapienia, kłopoty, bole
sa fatygi otzom bojkim podobaty, potrzeba ie ta
czye sutrupieniem sprawami, bolesciami, fatygami,
zasługami Chrystusa Pana y naswiekszy Panny, bo
niemożemy latwiej skuteczniej błagać Pana Boga
iako iesusem y naswieksza Panna, cesia, dla zasnos
u takich ojob ygodnosu ich cesia, dla skarbow y
dostatkow duchownych, ktorych sa pełni, do nich, iesli
nasze licha uczynki przyskulemy zasługami ygodnos
iami Syna Bozego y matki jego waga ycene imdany
Cokolwiek tedy samyslijs dobrego czynić, wszystko
anyszystko łacz zsprawami Pana Jezusowemi, modlijs
sie łacz modlitwą, zmodlitwą, Cierpijs boleśc, łacz zbo
lesciami Jezusowemi y matki jego, Łoż czyn yzinnemi
sprawami ofiaruj ie Ojcu niebieskiemu, apros aby spra
wy syna swego wajszymszy imoie łecz ktoreś do

do Jezusa przylazyla nieodrzucal,

Zawiewa tejs rzecz jest rzekto sie wranach. pauskich
iako wianienkach iakich zanurzajac wszellae tui
smazy wekmi Jezusomny obmywac. Tak uczynil Era
najsek s ktorij nakazdy dzien wtakiej sie lazniem
umywal,

Zawiewa yto te smysly ysiety ciata ydusze
najzey ktoremi majs odprawowac kakej Akt cioty,
kakeze ystunki ciata najsego zuczinoscia, wprzod du
chowanie, wekmi Pana Jezusowej umoczye ydopiero
tak zuczyn instrumentem krowia, pauska, ozdobia
ujini to co majs przed soba, odprawowac. Giertru
da s. wprzod nisz co mowic porzela ieszyk wekmi
pana Jezusowej zamaczala ydopiero mowila

Majs sie modlic ystnie zamocz ze ieszyk wekmi
majs sluchac slowa Bozego majsij smietij, wprzod
ucho zamocz, iakmuzne, dac robic co rzecna, robo
ta, wprzodse reke optocz wlym balsamie kofsko
wujin krowie Jezusa Pana czyniac niepodobna rze
abij kmoie sprawy niemialij sie podobac Panu Bogu

Tak odprawowac sprawy swoje iest wchrystusie
mieszkar yjiego bydz latorosta,

Aosobliwie gdy majs isc napokoy wszyskie grzechy
twoie obmyi wwanience krowie Jezusowej, Adusze,
kmoie zakryi woku iego iako wforteczce iakiej nie
podobytij wtak bezpiecnyim miejscu, acie zaskodzi
nie przysiaciel

Ac o sie mowilo o łaczeniu spraw naszych z sprawami, boleściami i zasługami Pana Jezusowem i Na-
świętą Panną.

Tęż rozumiey i oinnych zsegunnych świętych
do których maś nabozenstwo, bo mozesz być
za ich zasługami i sprawami twoie łacząc

Rozdział Osmij

Sposob iako wszystko stworzenie
zacie aty zauszyśko stworzenie
moez chwalic Pana Boga

Tak tego dokazać mozesz iesli wola, y pra-
guieniem zechcesz protestując sie Panu Bogu
zebyś rada by to mogło być, zeby wszystko
stworzenie okrom Pana Boga samego obróciło
sie i przemieniło wistok, twoie aty zebyś sie
byś stała iśbota, i natura wszystkiego stworze-
nia, aby tak wenszyśkim stworzeniu austryśko
włobie mogło chwalic i miłować Pana Boga,
Naco taka, **Modlitwa**

Panie mój czemu jest proch i popiół i na podleg-
sze stworzenie twoie, jednak dla miłosci twoiej
wszystko stworzenie które kolwiek jest wniebie
i nasieni i pod ziemią, napowietrzu i w morskich
głębokościach, od nay zacniejszego stworzenia

twoego

twego Syna porzawszy, ajs do prosku najpo-
 dlejszego iednocze ystaje zystota, moja sluseln-
 ca, twoia, amnie, lejs same, iednocze, zystota, ka-
 zdego zofobna stworzenia, y jako moze, nayba-
 rzyet ciwale ae wielbie y wystawiam niewszystkim
 stworzeniu twoim tak iakoby ae kazde zofobna
 ciwalo wielbito y wystawialo awszystko stworze-
 nie twoie wennie iedney aebie Boga mego niech
 wystawia ciwale wielbi, dla milosci twoiej, abijm
 ae mitowala. Amen

Rozdział Dziemiakij

Jako czlowiek wszelakie despektij
 Panu Bogu wyrzondzone moze na-
 gradzac

Tak nasze niedoskonatosci iako yjiniego
 stworzenia zniebalsztwa, ze zstosci, y zpos-
 dliwosci uczynione, tak ze yjinie dobre uczy-
 nki niedoskonale, strad iakikolwiek despekt abo
 niewszanowane. zaniosc ygodnos Boska zemszed
 naygodniejszy odniosla, dusza mituiaca Pana Boga
 ma sie oto starac abij aktami milosci iako naywie-
 kszeni nagradzala

Azeby lalkie doskonatosci abo altyj milosci ktore
 mi chasz nagradzac despektij Bogu wyrzondzone
 byly mite Panu Bogu, ozdobi e y ziednocz z za-
 stugami chrystufa Pana Naswiecszy Pannij y

Świełych Bożydzi, y pragni tego, aby ten akt twój
miłości ku Bogu taki był jakie są miłości aktów kto
remi Sam Pan Bóg ciebie miłuje od wieków, aby
tak szanował godność Boska iako Bóg sam
siebie szanuje: aby tak przeszedł Bóg był poch
walony, y iako podobna jest chwalić y miłować
Pana Boga, aby tak była cześć chwala umiel
bienie y miłość Pana Boga. od ciebie wyrządzo
na za ciebie same, y za wszystko stworzenie
Amozefs takim sposobem nagradzać despektów
wyrzondzone Panu Bogu od wszystkich do
mowników twych, od przyjaciół, y nieprzyja
ciół, od zgromadzenia, od miasta, od tej atey
osoby N Tak go s nakładz y dzień nagradz
ał Panu Bogu despektów ktorymi synowie y córki
jego obrazali

Jy mozeż to czynić nim idzieś napółkoj aby
tak ubłagany Pan Bóg włascie smolej świełych
y ciebie y tych wszystkich zakłorych taką ofia
re miłości ofiarujesz zachować raczył

Rozdział Dziesiąty

Summa przeszłych Rozdziałów

Pomienione sposoby pozyskowania duchow
nego widzisz iako barzo pozytywne, ale że

ie podobno ziołajszu spozasku ludno pami-
 łac, yoneni wielkich skarbow nieprzyczone
 mu nabywać dla tego że wszyscyście sposoby wie-
 dne sune zbiore ymnotliwie niżej położony
 zawre, aby kiedy iedne iaka, sprawe odprawując
 wszyscyściami oraz pomienionemi sposobami mo-
 gles zyskować,

Modlitwa

Przenajświętsza przenajdosłoniejsza yprze-
 nabłogosławiejsza Trójco Boże mój ciebie wy-
 znawam, wtobie nadzieję pokładam, ciebie miłuję,
 ciebie pragnę ciebie chwale ywielbie, tobie się kla-
 niam, tobie zaniemolnice oddać ywieczną,
 boie się ciebie ystawiać ie, tak iakos że
 go godzien wynijmam ymystawiam cie Affektem two-
 jem affektem yusielowaniem Pana mego Jezusa chry-
 stusa ymatki jego namilszj maryey Panu affektem
 wszystkich świętych ywszystkiego stworzenia An-
 żaak tego że, N modlitwe moje odprawiać ywszyst-
 kie sprawy moje yutrapienia przeszte muięjsze
 y przyszte ofiarować tobie Panu mojemu, wszystkim
 im sercem, wszystkim, myślą, wszystkim, zmysła-
 mi, y sielami ciała ydusze moiej wszystkim
 kropkami krwi ycząsteczkami ciała mego imie-
 niem moiem ywszystkiego stworzenia, tak iako
 bym zmem była zjednoczona, aono zenna, tak

teraz iako y zawsze, tak zawsze, inko y teraz,
 przez wszystkie oraj y przez każdy osobna mom-
 ent żywota moiego y przez wszystkie momenty
 których będzie stworzenie twoie, aż doskonałe
 ma, światła zwiększa, daleko miłością, gorącością,
 y siłnością, dusze moiej Potysiąc kroć niż przed
 tym kiedy, zwiększem uszanowaniem y szacowa-
 niem godności twoiej niż przed tym dla szerzej
 miłości twoiej y godności że ty tego chcesz że ci
 miłuję y abym ci miłowała pragnie, Także, że N-
 sprawa moie z zasługami y sprawami najmilsze
 go syna twoego Jezusa y zboleściami mekimi iego
 y z zasługami Naswieższej Panny wszystkich
 Aniołów y świętych twoich, aby z ich zasług ma-
 ge, y cennie, miała y godna się stała oczu twoich
 Boskich, przenedośbnyiejsza Trójco Boże mojej
 łobie niech będzie częst pokłon y umiłowienie od
 wszystkiego stworzenia na wieki wiekom Amen

Pierwsze ćwiczenie

Pragnienie miłości doskonałej

Proszę o Boże mojej niech twoja miłość we mnie
 ukorzeniona będzie żeby z niej iako korzenia
 wszystkie cnoty wyrosły, wszystkie miłości, mojej
 żądze, uczyniła do ciebie Pana Boga moiego iako
 do celu swego dla ciebie samego szły

Szerokosc miłości

Pragnę Panie Boże mój iako najwyższy miłości
ktorabyj wszystkie twoie przykazania obeynowała
ktorabyj mnie od wszystkich i najinniejszych rzeczy
tobie sie podobających odwróciła, Przez którą ja,
wszystkie ludzkie nawet i nieprzyjaceli moje miło-
mac mogła. **Długosc miłości**

Znam i proszę Panie Boże mój o miłości naj-
dłuższą, to jest abym cie mogła ięśli to podobna
rzecz Boga moiego od samego poczęcia mego
abo przynajmniej od pierwszego dnia wzięcia ro-
zumu przez wszystkie wieczność miłowała, a że
to niemogło być i niebyło, proszę, i żądam abym
cie od tego czasu nieprzerwaną miłością miłowała
wysokość miłości

Proszę, i żądam miłości wysokiey ktorabyj mnie
od wszystkiey miłości odagnała i nad mnie same
wymosta aprzymiodła do najwyższego zjednocze-
nia. Szkoła, Panie Boże mój odstąpienia mnie.
Samey, **Głębokość miłości**

Znam i proszę o miłość głęboką, abym sie sobą
dla miłości twoiej pogardziła i pod nogi wszyst-
kim ludziom spokiła, kładła, abym sie wszystkie
go dawała w twoiej miłości naprzekładzie

jest ałem sie trzymać co ja, pomnaża

Wtore cwiczenie

Ofkłada miłości Bożej

Boże wszyjtko dobro moje, które masz wszyjtkie
twoie doskonałości, chce abij te twoie wierz-
ne bytj, ywesele sie ze iusz masz znaturj twoiej
autracie bez nigdy niemożesz atego Pragne nie
dla inkiego zjstku, ale dla ciebie samego,
y ze te twoie doskonałości są, dobrem twoim

Szacowanie nadewszyjtko Pana Boga

Mtuie cie Boże moij nad wszyjtkie nadrojsza
rzeczj y przekładam nadewszyjtko, dla twoie
go upodobania gardze wszyjtkiem rzeczan
y światem samem, namet y symolem moim,
ynad zbanwienie moje ciebie wiecznie przekła-
dam

Wesele Doskonałości

Wesele sie bez miarj zdoskonałości two-
iej ze ie masz, kocham sie stego ze masz nad-
rost, słiczność wszechmocność y inne wysokie
zanności twoie kocham sie w tym zec *Angoło*
wie y świecie twoiej poklon oddać, zec ludzie
prawiedlini na świecie służa ze cie wszyjtkie

kreaturj

creaturey duszala y poddaństwo oddaia,

Pragnienie Poznania miłości Bożej

Pragne Panie Boże mojej aby cie wszyścij ludzie znali poganie, Żydzi, heretycy przeświate łobie się pokłonili, grzeszni ludzie zgrzechom powstałi a ludzie sprawiedliwi do namiekszy doskonałości przychodzili

Żal zobrazy Bożkiej

Mam Żal żład niezmierny że cie yia, yłdzie inszy wielkimi ymałami grzedami ynamnie yszemi obrazami obrażaia, Żalnie że ius tak wiele grzechom na świecie było yteraz iest yberdzie doskonałenia swiata mam dla tego Żal że sie łobie Boże mojej ludzie niepodobaię, że prawa twego dziwnie kodianego odstępuię, że sie wolej twoiej naswiekszej sprzeciniuię.

Przed sie wziecie miłości

Możno postanowiam że wszyśkie twoie przykazania, nakłnienienia, rady wewnętrzne y poruszenia dla miłości twoiej chce zatowac poddania

Poddania wolej, zmiłości

Panie Boze moij mola, moie cale nienaruszenie
pod mola, twoie poddamam w rzeczach fortun
nych, doczynnych y wiecznych, iako chętsz mna
rządsz tak własnie iako twoia, rzęca, według
upodobania twoego

Żłaczenie Z Panem Bogiem

Boze moij pragne tego abyjś sie ztoba mie
cznem dobrem dla ciebie samego ztoba złaczy
ła, od ciebie wyjsłam do ciebie moia wszystko do
skonalosc niech sie nakloni

Cwiczenie Trzecie Ocalijn Zadrwania milosci Bozej milosc Z calego Serca

Boze moij tak ie całym sercem miluie ze ie
przekladam nad wszystkie dary twoie Zadrwego
Stworzenia przeciw twojemu rozkazaniu y
woli twoiej niemiłue wszystko co sie tobie nie
podobna mnie sie niepodobna wszystko co ty mi
chętsz y ja miluie

Milosc Z calej Dusze

Boze moij ten zywoł smiertelnyj wszystko to
bie zmiłosci oddane, niech sie wszystko nadmiale

twoie

twoje y służbe oddawam, niech wszystkie sprawy
 dusze mojej szersze y prawdziwie są ku podob-
 nui twojemu, **Milosc ze wszystkich mijsli**
 Boze mój wszechmogący niech myśl moja
 twoim będzie mieszkaniem y tciotem dla
 czego chce aby czysta była od grzechow, żeby
 ozdobiona była, najmniejszą łaską, twoją, aby
 mniej nic nieporządnego nie było

milosc ze wszystkich sił

Boze mój wszystkie siły moje duszne y cielesne
 wszystkie dary twoje y talenty obdarzam nadwra-
 te twoje y namnozenie miłości, niech pamięć
 mijsli święte, rozum medytacyami nabożnymi
 zabawiony będzie, niech mola od wszystkich
 rzeczy stworzonych uwolniona niech się i
 manacja, niebłaska niech wszystkie Affekty
 dla ciebie poskromione będą, niech zmyśły na
 rzeczach się widzialnych proznie niebawia

Milosc ze wszystkich gorącości y mocy

Milnie cie kłaniam Boże mój nieproszniąc, ale
 pracowita, miłością dla której chce aby moje ws-
 ystkie sprawy żadnego lenistwa y złości

nie miały w służbie twojej
miłość Pracownika

Miluię cie Panie Boże mój ze wszystkich
mocy mojej^z chcę aby moje uczynki wgorały
miłości sprawowane były ze wszystka podo-
bna miłością doskonałością

miłość uwolniona od stworzenia
wszystkiego

Panie Boże mój miluię cie miłością, uwolnio-
ną niechcę opuszczać służbie twojej dla ludzi
niechcę mieć respektu na zażen postępek mój
nawet ani na zażenę wieczną Affekty moje
wszystkie yżmysłę moje chcę umartwieniem
przenijcząc

miłość w wytrwaniu do śmierci

Z miłości twojej Boże mój niechcę nigdy
byćś przez grzech od ciebie oddalona, yaby
miała żyć ykysia lat chcę wiecznie trwać w
miłości twojej Amen

Sposob intencji Powołzechny

I Przez wszystkie powołzechnie ystęgulnie
uczynki ycierpienia, yokończności moje

wszystka

wszystka zupełnością, sił y iłoty moiej, usta
wicznie y niewustannie

2 Pragne yszukać samęj iedynej, zamysze wsze
dzie przez wszystkie momenty czasu, y wieczności
większej czi, y chwaly Boga wtrocy swięty
iedynego, także wywyższenia nadostojniejszj
godności iego, także nawyborniejszego sma
ku naswieższej woli iego: dla niego samego,
przez iezusa Chrystusa Pana zbawiciela nasze
go, według intencji które ma Bog, sam ku so
bie, y ku nam stworzeniu, swemu, y któremu
Chrystus Pan ku Ojcu niebieskiemu, ku sobie
samemu y ku nam od kupienia swemu

3 Pragne yszukać wywyższenia Pana naszego
iezusa Chrystusa y matki iego przegradzającej y
wszystkich iego przez tegoż samego Pana iezusa
adla większej czi y chwaly Boga naszego

4 Pragne yszukać ratunku dusz mierzyciel
dzi: podług ydla woli y smaku serca Boskiego, y pa
na iezusowego, y wszystkich wybranych iego

5 Pragne yszukać przysposobienia, y przygotowa
nia mego zkazdey miary doskonałego, do nabycia
większej łaski y miłości Bożej, także darów y

omocno Ducha świętego, także wszystkich moich
chrześcijańskich, w stopniu mnie przynależącym
ypodobnym, według woli Boskiej

6 Prague yszukam przygotowania, yposobienia
mego do łask ypomocy Boskiej mierzonych obfito-
ści skutecznych, do końca trwających, we wszystkich
okazjach sprawach, ypotrzebach moich amianowi-
cie wprzymianowaniu naszego sakramentu

7 Prague yszukam przy wysługach, yskromi Pana ie-
zowego mego iak nasupelniejszego wyplatania
oczyszczenia, yuwolnienia od wszelkiego tak prze-
winienia iako też yzanie (mianowicie duchowne-
go) karania, tak kuteznego, iako yprzyszłego
zywoła

8 Prague yszukam wspomozienia skutecznego lu-
dzi konających iustanie yrzeciu święteznego
leżących ywielkim iaktinkolwiek utrapieniu
będących

9 Prague yszukam wspomozienia przed Bogiem
kościola świętego katolickiego ywszystkich
moich tak przyjaźni iako też ynieprzyjaźni
dobrze ijsze mi życzących albo czyniących według
upodobania Boskiego

10 Prague yszukam przygotowania mego do świę-
tej śmierci, do sakramentu tak pokutnej śmierci

i iako

ialko Jezs yoten swietego y do ostatcznego wdo
brym zyciu ywlaſze Bozey doſtrwania y dokonania

11 **P**ragne yſzukać przeſz wſzyſtkie moje uczynki,
cierpienia y momenty yokończonoſci poſyſtkać y
ſpytać ſobie owoce Boſkiej cci y poſzanowania
y dziełowania, u Boga wyſługi, łaski y mił yſzy
wota wiecznego, uproszenia wſzyſtkiego tego co
Bog mnie wie y chce bydeſ potrzebneſgo y lepszego
wyptacenia wſzelkiego przed Bogiem długu, y
na oſtatek doſkapienia wſzelkiego odpustu zſaſtuy
Pana yezusowego nadanego

42 **A**to nie dla zadnego inkiego ſzkolwiek dobra mo
iego dla moiego, ale ſzerze ycale dla ſamiego
nawniekſzego ſława Boſkiego,

15 **W**ſzyſtko wſzyſtka całość, moja y ſwiała
wſzyſtkiego wſzyſtka, Jezs całość, Boga wtroycy
iedynego aby był tym czym ieſt, yſe ieſt tym czym
ieſt, od wiekom nawieki

17 **L**eczne to wſzyſtko zekrnia, wyſługa, y miłość,
Panie iezusama Pannij przemadłoſzy y miłbrany
ch wſzyſtkich Boſkich

18 **A**pragne yſzukać y chce, aby wſzelkie poruſzenie
moie było ponowieniem, y potwierdzeniem wiekuyſtym

tey wszytskiej intencyi mojej Amen

Sposob intencyej Doskonalej

Przenaswiecysza Troysto Baze mojej Oto ja sluze
bnica twoja, mnie yistote moie wszytskie yzywot
moj ywszytskie calego zywoła, amianowicie
dnia dzisiejszego, moie czynienia, ycierpienia
tak zwyczajne, ysporządzone, iakto też
mimo zwyczaj yporządek, moj przypadające
zewszytskimi ich okolicznościami yprzysada
mi, zewszytskimi odhnianami momentami
czasłeczkami, Nad to wszytskie wszelkiego
stworzenia twoego nature ystote dzielność, od
mienność przysade sprawe bytność ybytności
trwałość, okoliczność osobna każda, łobie
Bogu mojemu, za mnie, yza wszytskie stworze
nia twoie, których ja osobe, ypowinność na
sie teraz biore na ten, ynajwszelki inny czas
offiaruje Na to

I Aby mi łobie za sie, zawszytskie, yzewszytskie
mi yprześ wszytskie yzewszytskimi yprzes
wszytskie rzeczy miłość chwałę Pokłon, wym
yśsenie, bojaźń poddaństwo, wierność, ucz
ciwość ufność wiare, usługę Poddała Powinno

nieślic

nieśli kiedy od nas oddana, nie jest karamniejszą
oddaniem nagrodzić

2. **A**bym łaskę twoją y przyjaźń, także wielką
chwałę sobie u ciebie wzięć y w śmierci, y po
śmierci wystąpiła y siedziała

3. **A**bym duszom tak w grzechach leżącym jako y
wszystkim cierpiącym pomoc u dobroci twojej uczynić

Abym wszystkim potrzebującym łaski dary pomocy, sobie
y wszystkim rzeczom stworzonym według woli twojej
świętej skutecznie uprosić

4. **A**bym wychwalać uczcić naśladować Chrystusa
Jezusa Boga odkupiciela mego, także przesyłać
matkę jego ze wszystkimi świętymi y wybra-
nymi jego

5. **A**bym siebie same serdecznie y prawdziwie, y gor-
liwie pomóż, umacniać, upokorzyć, wyznać
nazwisko Pana mego Jezusa Chrystusa y świętych jego

6. **A**bym dla miłości y zgodności, y woli twojej, miłość
sprawiedliwość, pokorę, miłosierdzie, łaskę i
drobność, zżyłość każdemu bliźniemu me-
mu, choć też nieprzyjacielowi y nieprzyjacielowi
uczynić y pokazać

7. **A**bym skazać wyptać nagrodzić wszelkie
żłoty, srebro, niedostatek, szkodę, urazę, przes-

nie, y przez iakizkolwiek stworzenie łobie naj-
świętszemu y nadoskonalszemu Bogu naszemu uczy-
mone y wnas sie łobie niepodobaiące

9 **A**byjm zawszyskie wobec, y mosobności, dobro-
dziejstwa łwoie tak doprzyrodzenia, iako do-
łaski, iako y dochwały wiecznej przynależyte z
chojny reki łwoiej na mnie y nawszelkie które
jzkolwiek stworzenie iakozkolwiek wylane se-
rdecznie podziekowała

10 **A**byjm wola łwoie wszelakiej czi, poddawosci
y poszanowania, y miłosci godna mykonata y z-
nia, sie wenszyskiem, y zawsze, y wiecznie, ser-
cem, mysla, wola, rozumem, stomem, mora, u-
czynkiem zgodziła y skłiła, y ziednoczyła, y
wone sie przemieniła

Ato wszystko chce y ofiaruje dla nasycenia y uk-
ontentowania serca łwoiego Boskiego wszelkim
y wszelako podobnym mychwalaniem y posza-
nowaniem zusielnoscia, y zgorącoscia, y sku-
tecznoscia, sił wszytkich moich, y całej istoty
moiej, każdej sprawa, przyszłoscia, robota, o-
kolicznoscia, cząstka, y siła, moja, każde z ni-
ch nalczdy moment burziej wchwale y

wogorącosci

ywgorałości miłości kłowiej sie przesilać, nigdy
nieustawiać

Łednorząc te wszystkie liście ku Tobie chce moje z
ywołem zasługami, męką, krwią, śmiercią, najdro
ższą, Pana Jezusa zbawiciela mego, także zasługa
mi, naswiecisz matki Jego y świętych Jego Dla tego
iż sie Tobie Bogu memu tak podoba yżes ty ta
kiej, służby odemnie yod wszelkiego stworzenia go
dzien yże Jęz ia, tak dobrowolnie chce ychcieć za
wsze powinna bydz pragne

Nie dla iakiego dobra ypożytku mego ile mego, ale
dla samego niszerego ynawiekszego dobra ysmaku Bo
żkiego serca kłowiego ile kłowiego

Na upokorzenie, yponiżenie mnie iwedług miar y
niezmierzny niktzenności moiej Ana wyniższenie, y
uszanowanie ciebie według miar y niezmierny go
dnosci kłowiej barzo ybarzo, ywiecy nwiecy, na
wieki ydalej, ydluzej, polki ty Boze moij Bogiem
bedziesz Amen

Sposob miywiższenia yzdrożenia
spraw naszych przed Bogiem

W Trojcy święty iedyny Boze Ojciec Synu
y Duchu święty Iu N. stworzenie y niewolni
ca, broia chce bydz czynic y sności młyszko,

przes łaskę twoją bez której nie ani mogę ani iez
den Zioli rozmyślaj ydobromolney moiej wśz
yśstke, wola, łwoie dla wolej łwoiej **Affektem**
smakiem sercem, kochaniem łwoiem Boskiem a
przysięgielstki miłuiącyin oblubiencem moiem
Zioppetnieniem nieyślko pomimności, ale też yj
biędnosci moiej Wosobie nieyślko moiej ale też
wszyśstkiego stworzenia Ofiare ycalopalenie zsiebie
yśpram moich ystworzenia wszyśstkiego czyniac
Ze wspaniałoscia y żywoscia, moia wszyśstka. Prze
chodząc y przemysłyje pragnąc nalog y żywyczay
moj, yprzemozność moie. Ze wszełtka podobie
gorącoscia, Vsiłnoscia, rośniągłoscia, wewnętrzno
sci Affektu, żądze, żupalu, obietności, podobien
stwa mego, ystworzonego, ywszełtkiej okolicz
ności, wszełtkiej proporciej, wszełtkiej usiłowosci
wszełtkiej możności, Przypasisto, niestajnie
nienajycenie, niezmiernie. Iako wszyśstki Seraphi
nowie, iako wszyśstki błogostanieniu, iako wszyśst
kie stworzenia Na wzor yktystat łwoj, iakys
tali reguly, woli łwoiej. Przeraindziczniej
szy Według miary niezmiersony uciechy y
rośkośsi łwoiej. Bez pragnienia aprzynam
iej nie dla pragnienia iakiej zasługi stworzo

621
Stworzoney Bez względu napokoj, na miłość, y dobro moie
iakięskolwiek

Bez wszelkiej nadziei wemnie y wszelkiem usaniem w tobie
samem, Spieszam wemnie y zgodamoscia, na stworzenie skromnie
y wesolo przysięgam, y przysięgam, y przysięgam y nieudzielnoscia,
y niezyczliwosci, y niepozyteczności y przeszłod tak od la
dzi, iako tąż od iakięskolwiek stworzenia, na zapłacie
zawstydzenia kwarczy moiej. Nadziei y spragnienia
krzysza, Według miary godności twoiej a powinności
moiej, Według miary miłości y miłosności twoiej
Według miary pominięcia która mam do miłowania
ciebie dla uszczenia, dla od wdzięczenia, dla uaszkodowa
nia ciebie dla wypłacenia się zdługowi tobie, dla uprosze
nia wszystkiego co chcesz y możesz, y chcesz, mnie od cie
bie dla nagrody y pominięcia wini szkod y długow
y niedbalstw moich ku tobie, Tak iakoby to była osta
tnia sprawa, moja iedyńy y ostatni srodek, plac y zas
posob zbawienia mego y umiędłowienia twoego. Racz
iakoby na zawsze, Teraz iakoby na wieki, Zprzepasci
koscią, uczciwoscia, iskoćy, obecności godności wali
twoiej. Godnie ciebie y tobie, W nagrodę wszystkiego
dobra, które mam, y mieć będę y mogę, od ciebie,
od Pana Iesusa, od naswiełszy Panny, od smiętych
y myłtranych twoich, Od wszelkiego stworzenia
twoego. Abym ci się Podobała, że się ty mnie, po
dobasz, żebyś mi się podobał. żebyś się wszystko
stworzenie podobalo, żebyś się wszystkiemu stwo
rzeniu Podobał wiecy a wiecy, Jes ty jest coś jest

ij zebys byl cos jest, samze namieta, y doley, pokis ty
jest Przenaswieksza Trojco tym czymes jest, y Bogiem moim
ymyszkto moie ymyszko wszyskich Amen

AKTY WYBORNE

Ku Przenaswiekszej Trojcy ku mado-
sci wiecznej dla nas mielonej i cierpia-
cej ku Przenaswiekszej matce Bozej

Zktorych Aktow moga, bydz czynione rozmyslania
krotksze albo lezs dusze wedlug laski Bozej, y nabozenstwa

Ku Przenaswiekszej Trojcy **AKT I**

I Stanijs sie przed obecnościa Trojce przenaswiekszej

2 Zadae bedzijs przes wszyskie wnetrznosci dobroci iey

3 Aby sie nad toba 4. y nad wszyskciemi ktorych m Bo-
gu miuiesz,

5 Jind wszyskciem stworzeniem raczyta zmitomac

6 Jako umie y Jako chce,

7 Wypelniajc przes to wszyskie smak serca swego,
ymoli swietey swieciey, wtobie y we wszyskich innych
rzeczach stworzanych

Summa

Przenaswieksza Trojco przes wnetrznosci dobroci
twoey zmituy sie nademna, y nad wszyskciemi memi, y wszy-
skciemi rzeczami stworzonymi, jako umiesz y chcesz raczyt
Bozskego serca twoego smak, we mnie, y we wszyskich innych

AKT II

I Stanijs sie przed Trojca Przenaswieksza

2 Przeymiesz sercem y pamiecia przepasc Wlokska twoiego

3 Ta wszystka niedze twoich przepiscia Zebrac bedziecie wszy
 4 Mch rzeczy potrzebnych kobie do duzej yciata, wlym ymprzej
 5 bym zymocie.

4 Trojstkiemu stworzeniu 3. Wertug moli Boskiej

6 Przej stomo przedwieczne dla nas mielone

Przez matke nadrosla

8 Przez wszystkich wybranych Bozych

Summa

Trojco przenaswieklza wszystka przepascia Vbozkwa
 moiego, Zebrze wiebie wszystkich potrzeb dusznych yciele
 snych, tego, y przyszlego zywota sobie, y wszystkiemu stwo
 rzeniu twemu, Przez iezusa chrystusa, y przez droga, mat
 ke iego y przez wszystkich wybranych twych

AKT: 3:

1. Stawisz sie przed Trojca, przenaswieklza

2. Serce twoie iey podasz, iako tablice abo kurtka ia
 ka napisana,

3. Prosie bedziez zewszystkich sil aby ona raczyła
 pisac na twoim Sercu wszelka Smieka mola twoia

4. Azeby nigdy niebyła smazana z Serca twoiego

5. **A**zeby była niemolnica, moli Boskiej y
 ona wszedzie iako piałnem potychowana y pozna
 czona

6 Bez wszelkiego oporu twoiego

Summa

Trojco przenaswieklza owo Serce moje kobie
 zgotowane napisz y wyryśnij naniem wszelkie
 upodobanie twoie Boskie nieopuszczaj zebym kiedy
 smazata to Pismo twoie, ani zebym sie kiedy

opierata swietej woli twojej, niech raczy benede
niemowolnica, umiej, niech wszystkie sily me nosza, wo
li twojej

Akt 4.

I Stawisz sie przed Trojca przemaszysza iako
Przed morzem niezbrodzonem

Z Wrzuc sie y potrzeby twoje, cielesne, zwiarszalne
Urzedowic do czesne, wieczne (abo tejs czysie inne)
wszystkie tak se starania zamysly w przepasc opa
trzenosci y miosci y uszednocznosci Boskiej

3. Zagrzeb tam to wszystko w Bogu poruczajac
mu y poruczajac abij on sam wszystko tobie opa
kromat

4. Tak iakobyjs ty nie anie niemiala, y niemogla
o tobie radzic

5 Nie ufajac nic w sobie ani w zaradzeniu bujnia
tylko cala nadzieie w Bogu majac

Summa

Trojco przemaszysza mtwoie Boska, opatrzenosc
dobrot wszechmocnosc, wszystkie siebie y potrzeby
moie (y moich) wszystkie wrzucam y zamierzam. Rads
omnie Panie iako wielz y chacs, bo ja tobie pomoc niemoge
zamadzic y zgnubic siebie moge

Akt 3

I Stawisz sie przed Trojca, przemaszysza

Z Wszystkie twoie niedostatki duszne cielesne do cze
sne, a osobliwie uczynki dobre, jesli ktore przed Bo
giem majs przed nim stawisz,

3 Pomierzysz to wszystko z Boską doskonałością, i stworze-
ku Bogu pominięciem,

4 Wszak i myślnie nie nie jestes, nie niemasz nic
iżse dla Boga nierobiła, niecierpiła, nie zażyła,

5 Zostajdz sie tedy tego. Wbostwa twoiego,

6 Wzbudzijs sobie większą chętność serca ku Bogu

7 Proczniejsz iako znemu Bogu stuzyc i daleko gor-
cy, doskonalej pospieszniej czynic ucierniec i zara-
biać dla Boskiej

Summa

Trojco przenaswiećsz, ono moje wszystkie dostak-
ki, i wysługi, i prace dla ciebie Ojakoś nie nie są,
i niegodne ciebie Dodać Panie pomocy, dzie od kad
ochotniej, gorzej doskonalej, łobie sie przystugomać
i Boska cześć twoie sobie i wszedzie pominać

AKŁ 6

1 Przemienisz sie we wszystko stworzenie albo ono w
ciebie obróci

2 Stawisz sie tak przed Trojca przenaswiećsz

3 Wszystkie soba, tak zmieszana ze wszystkim stworze-
niem niywrzećsz miłość i oszacowanie Trojce prze-
naswiećsz, iakie iż podobne stworzeniu we wszystkim
okolicznościach jego,

4 Aż to przecie względem Boga tak wiele jest i-
ko jednego listeczka wmiętki puszki grzmołek

5 Proszę i żądać bendziejs abij sie Bog sam miłował,
iako jego Boska zupełność zmaza,

6 Radować sie bendziejs iż Bog sam siebie dostatecz-
nie miłością, swoją napelnia,

Summa

Trojęco przemaszniejsza wszytka, całosia moia, ze wszyt-
kimi stworzeniem zmieszana, miłwie ciebie Boga i w pie-
go y nad wszytkie rzeczy Przekładam u siełomaniem
iakiie ieno podobne iest mnie ze wszytkiem stworze-
niem twoiem, co yśz nie nie iest przed wielkosia, two-
iej godności, dla tego pragne y żadam, abyś sie ty
sam Bore tak miłował iako wszytka niezmierność
twoia, zmoże, y ze sie tak odmielcow nawieki miłujesz
z tego sie wszytkiego stworzenia wszytkiemu siełami
ciełze, y ciełzyc beda wiecznie,

Ku Madrości wielonej dla nas Akt

1. Przelozysz sobie yśz Bóg dla twoego, y wszytkich
ludzi zbawienia stał sie człowiek

2. Wyznałz twoie winie wiare

3. Wzbudziś y wyznałz twoie winie nadzieie

4. Wywrzełz twoie ku niemu miłosc y przeto-
zenie nademszystko,

5. To wszytko tym wzyletem yśz iest Bogiem na-
szem y człowiekiem dla nas

Summa

Madrości wieczna, adla nas wielona chryśte
iezu, wierze wiebie, y tobie to wszytko, co ty, wierzyć
kaześz, y ze ty kaześz tobie ufam, y od ciebie czekam tego
wszytkiego co obiecal y zes obiecal, miłwie cie y nad wszytko
przekładam, iakos godzien y zes godzien, z dostojności two-
iej Bożej, ktoręs poniżył wprzyletej dla nas naturze

442
naszey ludzkiej

AKT. 2.

I. Przelozyls sobie, yżs Bog dla twego zbawienia stal sie czlowiekiem.

2. Poddasz sie iemu tak ile Bogiem, iako tezs yle czto wielkiem,

3. To uczynisz nie tylko swoiem ale yw wszystkich ludzi y Aniolow, y stworzenia imieniem, powinnościa, usilnościa, Affektem, Sercem, iskota,

4. Wyznamias ze to poddanstwo ze wszystkim stworzeniem winna temu Bogu czlowiekowi, nie tylko dla wspanialosci iego Boskiej, nie tylko dla wrodzonego kazdemu stworzeniu, dlugu, ale tezs y dla wyslugi przez przyjecie natury naszey ludzkiej

Summa

Madrosi wieloma dla nas chryste Iezu, poddawan sie zupełnie maiestatowi twemu y zes Bogiem iest, y zes czlowiekiem iest, akoe poddanystwo oddaie, tak moiem iako yw szlach ludzi yw szlach Aniolow, yw szlach stworzonych rzeczy imieniem, powinnościa, usilnościa, iskota, Abowiem to nasze poddanstwo powinne iest Tobie od nas, y zes Bogiem iest y zesmy my dzieło rąk twych, y stworzeni niewolnicy twoi, y zes to poddanstwo nasze wysluzyl so bie przyjeciem na sie naszego czlowieczentwa

AKT. 3.

I. Przelozyls sobie yżs Bog dla twego y ludzkiego zbawienia stal sie czlowiekiem,

2. Przed tego Boską oblicznością, y miaiestatem wy
leiejs ywyniszyjsz wszystkie twą istotę, możność, Supelność,
działność.

3. Przysiębiezysz sobie do tego wszytkich mądrości o
blimych miłosnikow (iakowi są matka Boga, Seraphino
wie wszyty, smietij Ionchym, Anna Iosef, Ian krzaniel,
Ian ewangelista, Apostołowie, magdalena, marka, lazary,
ymini) istotę, usilność, chęć, możność wszystkie.

4. Tote także iako twoie wyleiejs ywyniszyjsz

5. Żebyś tym wylaniem ywyniszeniem napelnita i
koscikowiek wyniszenie Boga wielonego dla nas

6. Aby iako on jest barzo wnatuerze naszej wyniszon
y poniżon, dla nas, tak też barzo był przez cie y przez
wszytko miłosnikow woysko, yomsem przez wszystko st
worzenie uchwalony, y iakoby napelniony ynasyciony.

Summa

Mądrości wieczna, adla nas wielona Chryste Jezuu wo
becności niaiestatu twego Boskiego, dla nas wielonemu wy
nieszonemu, Wylewam ywyniszam wszystkie istotę możność
sile, tak moie iako ywszytkich miłosnikow twych asobli
wych matki nadroszej twoiej naszej wmiłosci twojej
mistrzyjni, seraphinow od ognia miłosci twojej gorai
cých) Żebym tym twoiem ywszytkich miłosnikow tw
ich, yomsem wszytkiego stworzenia twego przed tobą,
myślanem ywyniszeniem, nagrodziła ynapelnita iako
iskolwiek nienagrodzone dla nas wyniszenie twoie,

ART 4.

I: Przetożysz sobie iż Bóg dla twoego, wszystkich ludzi zbawienia stał się człowiekiem,

L: Zbierasz iakoby nagromadę, wszystkie istoty Boga tego wielonego, poczynasz od przed wieczności Bóstwa jego, yrodzenia jego Boskiego z Boga Ojca, i tak się poczynasz od pierwszego momentu jego porzeczania we wnętrzości macierzyńskiej, ze krwio jego naczystszej Karmenckiej, wszystkie jego następujące żywota momenty, y sprawę, narodzenie żyte, pracę trudy, nauczania, cuda, przyszłości, dobrodziejstwa, ubóstwo, wstyganie, mękę, krzyż, śmierć, zmartwychwstanie, wniebowstąpienie, królowanie. terazniejszy, wszystkie wysługi łaski, przynależne, dary, cnoty, godności, przywilejy, Złotyekolwiek, miary, do niego przynależące

3. To tak zebrałszy sobie za jedyny skarby, y mienie, y dostatki, y ozdoby, y ochłoty, y pociechę twoją zbierasz ywieżniesz

4 Wszystkie inne rzeczy stworzone pominąwszy y opuszczą,

3. W samego iezusa skarbie się zakochasz, jego się rozmiłujesz, w jego się mienności ubogaczysz, wszystki jego przybierasz w nim zginięsz y przepadniesz,

Summa

Mądrości wieczna adla nas wieloma Chryste iezu, wszystkie twoje tak Bóstwa z Ojca, iako y ludzka, zmatkci istoty, wszystkie, momenty żywota twoego, y przedwecznego, y doczesnego, y terazniejszego na ziemi, y na niebie, wszystkie dostatki, y mienności twoje albo Złotyekolwiek

inney miary wyplywajace, wszystkie sprawy, cnoty,
zaslugi, dary, taliki, nauki, przyklady, utrapienia, niedze,
wzgardzi, melci, chwaly, nagrody twoie, y czynkolniet
ieno ty iesdes, cokolwiek masz, mozesz, czego godzien,
coz powinno, to wszystko, yko samo ia sobie teraz od
kad, na wszystkie wiecznosci, za iedynie dziedzictwo, wa
ietnosc, skarb, dostatek, obietam, biore, przywlaszczam
inne wszystkie stworzenia opuszczajac, y ponimajac, To
ba, sie samym kontentuje w ciebie sie obloce, w ciebie
milosci, y ządze meij supetnoscia, sie zapalam, w ciebie sie
przemieniam, w tobie zamirzam, w tobie zagrzebiam w to
bie zgubiam,

ART. 3

1. Przetajsz sobie iys Bog dla ciebie y dla wszystkich lu
dzi stal sie, czlowiekiem,

2. Rozbierzesz y rozgryziesz umazanien, ze Boska
dla ciebie od waga, y koscil dla ciebie tozony, w porzeciu,
w narodzeniu, wzywone ubogim, wzgardzonym, ostrzym,
w mure, w smierci krzyzowej, w pogrzebie,

3. Pojrzyjsz na sie iakos tego niebyla y niejest nigdy
godna, dla nieczennosci, dla malosci, dla niepozylteczno
sci, dla slosci, dla niedze, dla slabosci twoiej,

4. Na deszytoko upatrz to w sobie iakos tego niew
dzieczna y teraz

5. Zdumiejsz sie dzimne wielkosc ze Bog dla ciebie
tak od waga, y koscil dla ciebie, tak zewszad niegodny,
anad to y niewdzieczny uczynil, y czynic nieprzestaje

6. Zbrzydysz sie soba, y okrasniejsz sie z niewdziecz
nosci twoiej,

7. A zapalisz sie y oblerzesz y obrodisz wszystkie w milosci

wpowasność, wychwalenie, wpragnienie, wzaśmianie
tak przeznaczonego miłośnika twego

8. Przyjmijsz się i przypadniesz do mego, y upiększ mniego
iako niemowlętko do piersi, iako piawka do krwio, iako
gębka do wody, iako ogień do rozpalony materijey, że
wszystka, szerosca, prostota, bezpieczenosc, uprzeczosc,

Summa

Mudrosć nieczna dla nas wcielona Chryste iesu oialcos
się przewazył, oialcos wszystkie supstancja twoia tożyt
dla mnie, adla mnie ktoram tego nigdy niebyła godna,
abytani zawsze niewdzieczna, Och mój panie iakos
nie zwyciężona jest dobroci twoiej niesmierność, która
ma, nieczemnością, nie jest zachamowana, moia niew-
dziecznością, nie jest odrazona, ale jeszcze y teraz oko-
płynię namie, Obrzydła niewdzieczności, długojsz
Iezusowi memu wemnie przykrzyć się będziesz, od-
tadze uisz odpadać odemnie namięki, Oduśco moia
tak iezusowi ulobiona wzdij teraz rozrzacz się miłością
miłośnika twego, teraz się przysadz y przypoy doleć
matki twoiej, tak zawsze taki ydary, y miłości swij
skulkiy na cie wylewajacy

ART. 6.

1. Przelotysz sobie yż Bog dla ciebie y innych ludzi
stał się, człowiekiem,

2. A stał się bez wszelkiego pożytku swego, ale tylko
z samej miłości y lutości ku tobie y ludziom,

3. Oddasz pokłon y dzieki twym, y wszelci ludzi imie
niem za tę miłość y lutość,

4. Prosić będziesz prześ tę miłość y lutość, aby cie

namilszy ten Bog yczowiek iezus wyciągnął kiedy, y o
wszem keraż zaraż zewszyskkich rzeczy stworzonych
ij stwoięy własney miłości, własności, wolności, słono
ści, uspokojności.

SAzeby cie wprowadził wsiebie yoraż sie wsiebie
zebyś ty mem ynnem żyła, yon wzajem w sobie y
koba żył, przemieniając cie w ducha swego, y naturę
swoę, wobyćsaie swoę, w miłość y wewszyskkie słoności
y zadę swoę czyniąc cie niewolnicą woli swoięy, y str
ną miłości swoę, y materiją, zabawy, y roboty y cie
chy swoę

Summa

Madrosći wieczna dla nas wcielona, Chryste Iezu
wcielona krom żadny nadzieie, y potrzebij, pozyt
ku swoę, dla samij tyłko miłości y lutości przeciw
miie straconey, Dziekuieć ze wżyskkim y wżyskkim
narodem ludzkim za niepojęcia, y nieopłaconą mił
ość y lutość, a przez onez same, proszę y zebrzę, wży
śtra, soba, racz mie moy iezu, albo zaraż albo kiedy
wiesz, y chęć wyciągnać y uwolnić od wżyskkich z
gola rzeczy stworzonych, anaprzod od moy własney
miłości, wolności, słoności, własności, zebym do
zadnego stworzenia, ani do miie samey ni iako
zgola nieprzylegata, ani sie sdyłata, ale zebym od
wżyskkiego co ieno stworzeniem ynnym, y moim tra
ci, oderwana y oddalona, wsiebie samego zupełnie
przeniesiona, y przemieniona, y ducha twęgo
krzyżoistwa, wobyćsaie twę y naturę zeprawioną

miłością,

miłością, twoją przegorszała, zymoteni, obciuosia y niejstaniem
twoim przyjeła, y zaprawiona bedac, stałam sie niewolnica
moli twoiej, serca twoego zabawa, materija, roboły twoiej,
niejstam odilody twoiej stania, dusze y Bożwa twoego

Ku Iezusowi Bogu dla nas WKrzyżo- wanemu Akt: I.

I. Stanijs sobie wotach dusze twoiej iezusa wmekach
krmia, zbrozonego zsimalego, poranionego, nakrzyżo-
wizanego,

2 Przyopatrzys mu sie dobrze ze wszytskich okolicnosci
ojobij, natury, zanosci, niewinnosci, mactosci wszechmocno-
sci, nuz subożwa, ze wsgardy, zponizenia, zobmowisk
zmgk, zran, zboleści z smierci,

3 Wspomni sobie ze takim jest dla ciebie, to jest dla
zbawienia twoiego, przez grzechy twoie, dla miłości
twoiej ktora, cie miłuje, y ktoryj chce od ciebie, naostatek
dla przykładu tobie y naśladowania twoego

4 Rozmyśl sie cos mu pominna iesli mu chcesz to odwdziżyć

5 Nie mozesz lepiey iako miłosc za miłosc oddac, aprsy-
klad iego na tobie iako nalepi wyrażając

6 Pros ze go abijs prześ łaskę iego od niego wniegoś
samego ale ubogiego wzgardzonego, ukrzyżowanego niemi-
nnego przemienioną, y żebyś też dla miłosci y zmiłosci y
wmiłosci iego cierpieć y umrzeć godna była

Summa

Iezu wmekach boleiny y wzgromadzenie boleści obro-
cony y ze wszytskiej osiudy twoiej bożkiej y ludzkiej szupio-
ny, y wprzepasaych cięskosach, y niegodnościach dla mnie
niedziwnie zamurzonij - Czujm ze to oddam, y odwdzięse moy

Panie Tym to sobie nagradz miłośniku mój, że mnie sobie
iako napodobnięysza. Wzysnijsz, że mnie krzyżu twego iako
najchorynięyszem Wczesnikiem uraczysz, że wemnie nicmię
i cierpieć niebendzisz, co by społecznosci cierpienia twoiego
zaprawiono i przysięło, i natchowano niebyło

AKT. 2

I Stawisz sobie w oczach dusze twoiej iezusa w smutkach
bedacego,

2 Przypatrzysz mu się dobrze w tym żalownym stanie jego

3 W którym jest dla ciebie, to jest dla zbawienia twego,

4 Przypatrzysz się iakos, by jest w stanie tym nic mu
niepodobna, iako uciekasz boiazliwie od takiego podo-
bienstwa z nim

5 Wstydzić się będziesz, żeś tak byś namniej mu nie
podobna, że tak uciekasz od podobieństwa jego, w tym
żeś takim jego boleściom i uciekasz od podobieństwa jego, w tym
żeś tak mało zbierasz owoców żukich prac jego, żeś tak
nieudzierną takich usług jego, żeś tak źle oddajesz,

6 Zdobędziesz się u siebie na iaka, ochotę godnawę ser-
deczną, do popół cierpienia, do zadse cierpienia, do smaku
w cierpieniu, czego z panem ydla Pana twego, na duszy,
na ciele, na dobach, na stawie, na woli, nauciesz, na łobie
abo na innych twoid, co się kolwiek Panu podobac bendz
iesli cie Pan ten tak godna, uczyni.

Summa

Iezus smutkach bokiemy, w uciekaniu dla mnie prawie
Pograżony, Ach iakimś ty dla mnie, iakom ja łobie nam
niej nie jest y byds niepragne, y onszem byds się strzege
y boie podobna chociaż ten twoy żalowny stan mnie

daleko

daleko więcej pominięty jest, ktorzy y nieporadzie misernia
y grzeszna, będąc godną wszelkiego karcenia. Omów iedyńy
dobrodzieiu, niech ze męki twoiej, ktoręm ja nad inne
grzeszniki nawiniętsza, mam pożytek, atn osobliwie ze
sie stanie podobna, łobie wutrapieniu, wżgardzie, wboleściach
Wesprzyj Panie że licha odwaga pragnienia moiego, do
cierpienia. Złota, y dla ciebie auctyn mie godna, mieć uczę
esniechcie krzysza twego

AKT 3

I Stawisz sobie woczach dusze ludzkiej Jezusa wnie
kach będącego
Z Przyglądniesz sie dobrze temu stancowi y postaci jego
3 Koshchasz tego kaznodzieie (Ojca mistrza, O
blubienca, dobrodzieia) do ciebie nie tak usty ystomy
iako ranami, bolesiami y krwawemi szami mamiącego
Okoc mowi

I Patrz iakcm cie umiłowal,

Z Patrz co mie koshkuiesz,

3 Patrz ktem ja, albow by ycom dla ciebie uczynił,
atj co dla mnie,

4 Com mogł więcej winnicy moiej (łobie) uczynić
ani uczyniłem

5 Jesli tak sie zdrzemem zielonymi rodzajnem ol-
chodzona uskoha, drzewo nieplodne Vschle co czynię,

6 Jakimż domodami osmiadczyle miłosc moie, iaki
mijz pieniadzmi kupie uciebie miłosc twoie iakimż
pracami wyrobie y wysztuze uciebie szusze y pomolność
twoie, iakimż orezem podbiie sobie serce twoie iez
li tym wszystkim co me mnie widzisz tego niedokaze

7 Czemuż nie opuścisz duszo

8 **Pragne**

9 Skonczyło się odkupienie ale nie miłowanie twoje

10 Słyszac że albo kłm podobne głosy, osądzisz co masz
odpowiedzieć na to zaraz odpowiesz, a barziej Affektem
niżelż słowem sercem, nieustkij, skutkiem niepożo-
nym

Summa

Iezus w mekachi bolejących ywiejskosciami dla mnie
pograzony ywie tak ranami, yrazami osypany iako
wszystek wrane ywie den raz ciejski ybol obrocony
o iako że rany yraz ywie wołaia, na mnie? o iako sercu
mezu rzeziwinym swym kazaniem gwałt czynia?
Słysz Panie yowsem raczej midze, co ty sprawiedliwie
pominie chęsz aia wymowki krom lenistwa mego zgola
nie mam, owo Panie serce, wola, rozum pamiec, wolnoś
dusza cialo syły me yistota moia, wszystko tobie go-
wa, tobie oddana, tobie poddana, tobie dana, Day co
kazesz, akasz co chęsz, miłować sie kaześ, day co ka-
ześ, akasz co chęsz, cierpieć dla siebie kaześ day co
kaześ, ukasz co chęsz czastka twoia wola twoia, czast-
ka moia wola twoia

AKT 4

1 Stawisz sobie w oczach dusze twoiej Iezusa w
mekachi bedącego,

2 Przypatrzysz dobrze temu stanowi jego

3 Przypatrzysz sie łazniej dla ciebie, zgotowanej odnie

4 Zanurzysz sie w tej łazni w tych źródłach, połu

krwie, lez bolow, ran, miale, cięzkosci, Zastug, kajak iego dla
ciebie plynacych,

5 Omyjiesz sie winami iako ubrudzona, zagrzejiesz sie iako
ostyda, Wzmocniesz sie iako slaba, Wbogatysz sie iako niedo-
statnia, Wleczysz sie iako chorzala pojwiejysz, iako nie na-
bozna, Wsta chieysz iako pogardzona, przedystylujiesz sie
iako bardzo zniepokalczami zmieszana, wagi nabedziesz y
szacunku iako nie niewasata przed Bogiem.

6 Wesmiesz sobie wzmyrasz arzejzy wszytka siebie ymszy
Kie spranny y zabanny, y dolegliwosci twe wtey lazni iezusa
miej. Zastug ran, krwi, smak, y bolesci, miazac, y przes-
to ozdobia. Oczom Boskim oddawac, co nie tytko zjoba, ale
y stemi czynic bedziesz, ktorzym w Bogu zyczenia ieszes

Summa

Iezu winetach bolejac y jella mnie łzami potem krwia-
ranami bolesciami wyszlugami, optymacy, Diak drogos-
nie kupil, iak obsita, łaznia duszy moiej nagolowal,
Zanurzam sie y joinijam mniey mowy iezu wszytka ze
wszytckiem i myslami, stow y uczynki, zabawami cieles-
sciami y Trudnosciami niemi y oddaje y gone jak wtey laz-
ni moiej Omyle oczom Boskim, Tac łaznia moia odpoczzenie mo-
ie, tu oczyszciam smazy moie, Tu umacniam slabas moie, Z
lad dokladam czego niedowazam Tu godności nabywam, tu
leczę choroby ktorych nie pełnia a nie moie tylko ale y wszyt-
kich moich

ART. 3.

1 Stawisz sobie woczach iezusa winetach bedacego
2 Przypatrzysz sie dobrze Annom y postaa iego
3 Osobliwym okiem pojrzyysz na iego miłosc ku niewdzie-
cznikom Przesladownikom, nieprzyjaciolom, wzgardzicie

lom, krzyżownikom, abowiem zatych imiera od ktorzch
umiera za byci ktora teie ktorzy ia leia, cierpi y za cie ktora me
ka, y miloscia, iego gardzie smiala, y minnas iey iest

4 **P**rszytchl sie do tego milosniewego, y ku nieprzyciacom w
lasknym, atak glownym dobrotliwego serca y napry sie dostabecz
nie tej milosci przeciwni niewdzieczniom y nieprzyciacom
lmoiem

3 **R**ozmytly sie ich y wlozys sie wmitowanie ich serdeczne
dla iesusa, y dla przykladu iego,

6 **A**osobliwie ze ten iesus byci nieprzyciacom lmych okupil
y te nieprzyciacom ich ku tobie optal. Oycu niebieskiemu y dobre

7 **M**iluyse ich tedy iako okup iesusom zapomniey krzy
wody ktora iesus za nich somie zaplatil, y placi, Odpust ho
tejs tobie anierowanie miecz y odpust iesus Tesli
sie mscisz y gniewasz, gniew lmo y na iesusa sie zlewa iemu
krzywdy, csyni, y onym gardzi

8 **P**oraduy sie iakos damno wtey szkole iesusowej iak da
wono te laskie wiejs, a iako ia malo umiesz y radko wykony
wasz

9 **P**orsui zaras Terat, y iesli pod ten to czas masz iaka u
rase od kogo y dokogo, daruy ia, abo raczy odday iesusowi
wiedzac ze iuz iest ajoncie nagrodzona, za nieprzyciacia boga

Summa

Ieszir minetach dla mnie bokiacy, y za nieprzyciacie lmoie
glownie wszytkie ycierpiacy, y gniew Oycu niebieskiego onym
blagacy, annie tak skuteczny przykladem do milosci
moich przeciwnikom wiodacy, y mnie im odpuszenie milosci
y zapomnienie krzywd iednacy, y onym kupiacy, y za nich
mnie dojsz czyniacy wszytkimi moymi. Panie wszytkim sktory
kolwiek miary mnie sie Przykzacym, nieprzyciacym, nie

miłym, przeciwnym, odpuścić y darować wszystkim zjeda, wiec-
nie, y tak iako służna jest, rozgona, awtajna, moje, albo raczej
nadrośsa, a Boska kreć kwoie kłoms iako zamie, tak za-
mek wyjął, uprzyjmie onych miłue y ofercu kwoim z soba
jednoscę, Onoy iesu dayse mi wleć jskę, y wleć nacie
kwoiej, w raz mielszej, ciwielczej, postępek y awieszenie
bnie, zehym była godna byds wstajna, cotka kwoia nie
przyciały moje miłosci kwoiej zamieszajac, y onych
od nieprzyjaciół moich nie usiebie nierozniaca.

AKT 6

I Stawisz sobie woczach dusze kwoiej iesusa boleiałego

2 Przypatrzyś sie dobrze stanom y postaci iego

3 Ltey postaci takowey iesusowey, dochodzić hendzies
iego ku Bogu Ojcu miłosa, y ku czi iego zarlivosti y ku
woli iego poddanstwa y powolności

4 Wiewszystkich rzeczach stworzonych, nieśnaydziesz
zadnego, ktoraby wiecy patało miłoscią ku Bogu, iako
iesus, czego masz wizerunek miłosci iego, nienaydziesz
nikogo, ktoraby wiecy dla czi Boszey uerpiął, ktoraby
na cześć iego barziej y ochotniej, y odważniej robił,
ktoraby barziej sie o cześć Boską starał y zastamiał iako
iesus, czego masz wizerunek miłosci iego, nienaydziesz
ktoremuby cieśse twarłsze trudniejszy rozkazanie
moia Boska nakazała, y ktoby wiekszem niewolnikiem
sie woli Boskiej stawiał, y ktoby zwielszem smakiem
y zwielszą doskonałością, wykonał, y ktoby wiecy na
nie respektował, ktoby one barziej ludziom nauka, y
przykładem zakał, y ktoby barziej, pilniej zupełniej
nierozdzielniej z Boską, się wola, jednoscę, y wone

przemieniał, iako iezus, czego mafs wizerunk murego
5 Takiego wizerunku menajdziesz wnikam, ba yniebendze
namieki, Tak wizerunk tobie nagorze kalwaryjskiej przy
byte ywykastawiono, wten wizerunk nie ocsy tylko yserce, ale
wszystkie syly yistote djsze yciata twego wlepu yrasie y
wszepie mafs wten wizerunk kto blizey yrzelehuiey po
trafi, yna sobie go wyrobi, tym jest oycu niebieskiemu
miljszy bo y iezusowi podobneyjszy Temu wizerunkowi,
kto nie jest podobnym, zadne inne przymioty onego
Bogu nie zalecaia, odrzutkiem jest od Boga ylaszki Bozy

6 Patrzaayze iusz wsie iednym okiem serdecznem, a
drugiem wten wizerunk yporownanie uczyn takli Bo
ga miluijesz, iako go iezus milował, takli gorajsz zarli
woscia, cza Boskiej, iako iezus gorzał, takli siednoczo
na przemieniona wola, Boska, ytakmihs niewolnikiem
uniej iako iezus był yjest, abył yjest dla przykladu twego
7 Bacsac niezmienna, nierownosc twoie siezusem przy
pizs to lenijemu twemu ynieubalstwu ktorego sie od kut
odrzeszesz

8 Prosie bedziesz Pana twego iezusa, aby cie corka
sinoiey ten Oycu niebieskiemu milosa uczynil, Prosie go
tejs bedziesz, aby cie nie zapalit, ale zapalen yogniem jamy
uczynil zarliności ogodnosc yczużanowanie Boskie Naosla
tekt prosie bedziesz aby cie zamieszna niewolnica najwieł
jszy ynamiejszey woli Boszey oddał, y sma sie nieroz
dzielnie tak spoit, zeby wola twoia wola Boga byla,
y nigdy namieki sie od niej nierozszila

Summa.

iesu

Iezu wniekach dla mnie bolejący, a mnie na sobie
 samym wizerunek twojej ku Bogu Ojcu miłości, two-
 iej oczęs iego zarliwosci, twojej ku Boskiej woli iego
 poddanosci, y poivolności, wstążający, wyznawam z moim
 zausklydzeniem niedbalstwo moje wielkie wnaśladowaniu
 twoich tak wielkich azgola ciebie godnych przykladom,
 O kim jednak wszystka umocy twojej ylasce twojej, zebra-
 le unog miłosierdnego serca twoiego, uczyn mnie prawa,
 corka, bna iey ku Bogu Ojcu miłości, uczyn mie zapalem za-
 rliwosci w spomniazaniu czi Boskiej, oddaj mie zamieczna
 niewolnice naswiełszy woli Bozey

Ku Przenadrolzey Matce Bozey AKT I.

I Stawisz sie przed obecnością przenadrolzey mat-
 ki Bozey,

Z Vważz iako sijsie iest iey spowinowaczenie z Trojca
 Przenaswiełszy,

3 Jest abowiem Corka Ojca niebieskiego

4 Jest oblubienica, Boga Duchu swietego

5 Jest przybytkiem y kosciolem Trojce przenaswiełszy

6 Winiżomac y pozdrawiac ia, bedziesz tenisz tytulami
 ciejsze sie serdecznie z tego iey nad wszystko stworzenie
 winyjszenie

Summa

Bądź pozdrowiona Corko Boga Ojca niebieskiego

Bądź pozdrowiona matka Syna Bozego

Bądź pozdrowiona oblubienica Duchu swietego

Bądź pozdrowiona kosaek Trojce przenaswiełszy
 Ojczy nasz

Te słowa zprzysiężeniem pacierza y zdrowy maryey
maia natchny zdanina zupełny odpust ile razy ie kto
żmowi

AKT 2.

I Stawisz sie przed obecnością, przegradzisz Pa
nnę maryę

Z Wważyś yż jest **I** Pania, ykroloma, swiata
wszystkiego: **2.** Matka wszystkich ludzi osobliwie
wybranych Bożych: **3.** Wezmieś ia sobie za pania,
adaż sie iey za matkę, Wezmieś ia sobie za matkę,
oddasz sie iey za córke Wezmieś ia sobie za dziedziczkę
adaż sie iey za dziedzictwo Wezmieś ia sobie za dziedzic
two, adaż sie iey za dziedziczkę wieczną,

Summa

Przenadrosza matka maia marya przed obecnością
naswiekszej Trojcy y syna kiego iezusa chrystusa Bo
ga mego, oddaie sie za niewolnice, iako Pani moiey
przyszodzony, oddaie sie za córke iako matkę moiey
młodszej, Oddaie sie za dziedzictwo, iako dziedzicze
nas wszystkich, Biorę cie sobie za iedyne y nabogatsze
dziedzictwo moie Bądź ze mi pania, dobrokliwa, bądź
mi matka Ulubiona, bądź najskarsza dziedziczka
bądź nabogatszem y nadostateczniejszyem po Bogu dzie
dzictwem narodzi

AKT 3.

I Stawisz sie przed obecnością, przegradzisz Pa
nnę y matki Bożej maryę,

Z Wważyś iako ia, Bog wyniószył, y uczcił, y ubogacił
Przebo że ia, sobie za matkę obrał,

3 Dał się iey bowiem za syna y za tym dał iey wiecy
niżeli wszystkiemu oraz szerszemu stworzeniu

4 Wziął ia sobie za matkę yżniey się urodził y odniey
uchowany iest y za tym wziął odniey samey wiecy niżeli
od wszystkiego oraz stworzenia

5 Vznasz yżs wiedney samey Pannie maryei iest Bo
ga wiecy, niżeliy we wszystkim stworzeniu, także wie
cy Bog ma od samey iedney niżeliy od wszystkiego stwo
rzenia

6 Zaczynam wszystka istota, twoia, y wszystkiemi siła
mi y męktznosciami twemi pomagać y myłować be
dziesz nadtożsa, że, to matkę, nad wszystkie rzeczy
którekolwiek ieno Bogiem nie są, ale pod Bogiem są,

Summa

Przenadtożsa matko Boga mego maryja, ciebie ia
wszystka, siła, całej istoty moiej miłuję y przekładam
nad wszystkie rzeczy które Bogiem nie są, y mnieysze
niżeliy Bog są, tylko cie pod samein iedynem Bogiem
Synem twoim mnieysza, uznawam y pokładam A
bowiem w tobie iedney wiecy iest Bog wziął y ma
niżeliy ze wszystkiego, y od wszystkiego stworzenia,
słusznie tedy namięsza Bogu, nad samego tylko Bo
ga mnieysza, a nad wszystko razem stworzenie godnie
yżsa y dożsa iezdes

AKT 4.

I Stawisz się przed obecnoscia, przenadtoższej Pa
nni maryei

Z Vwaszysz yżs iest własną, matką, Bożą,

3 **A** Zaktym iysz ma przyrodzone prawo do miłości
y przysięgni iako matka iłtora Syna miłue iłtora syn
miłue iłfekttem przyrodzonym,

4 **Z**aktym też ma prawo, y inoe przypuszc kogo chce
do miłości y przysięgni iłtaśki Syna swego Boga prawdzi
wego, y zachować wniey kogo ieno chce wiecznie,

5 **P**ros ze iey wżysztkiemi siłami kłemi, aby tego pra
wa nad toba, użyła zeby cie wprawiła do przysięgni y
miłości Syna swego, y wniey cie ugrontowała do śmierci
y po śmierci wielkuisie, zebyś nigdy nie tyłko nie odpa
dła od łaski, ale owszem zebyś sie ułtawicznie wniey
barzciey ułmacniała y grontowała zapowazna przysięzy
na tey nadroszej matki, y opiekunki kłpiey agrunto
wnieki wprysięgni Bozey,

Summa

Prsenadroszsa matko Boga moiego Panno y pani
moia marija Ty iakos iest prawdziwa, matka, Bosa,
tak też prawdziwie y przyrodzone masz prawo do
miłości Bozey, tyś iest klucznieszka serca Bożkiego
Tyś pod skarbiną przysięgni, iłtaśki, y miłości Bozey
Ty kogo chcesz wprowadziś wprysięgni bogaciś
włastke, grontuieś w miłosc Bosa, Omatko y gołpodze
moia ułzyj tego prawa zemna, y nademna wprowadz
mie do przysięgni iłtaśki Boga moiego Syna kłwego **V**
grontuj mie w miłosci iego abym zniey wyłpadła nigdy
owżsem abym wniey rośła pomnażala y grontowała sie
do śmierci y po śmierci na wieki.

AKI 3

I Stanięz się przed obecnością Przenajświętszej Matki B
Z Wmaszysa iysa jest matka Boga najwyszszego a zatym
 nad wszystko stworzenie nadostojniejszy

3 Dla tey dostojności swoiey powinien tey jest od wszystkich
 kiego stworzenia, miłosc, chwała, i cześć, poddaństwo
 Vszanowanie, jako tey która jest matka Boga wyszech
 iezey. kmorec, y jest Pania królowa dziedziczka wszy
 stkiego dobra synowskiego to jest Boskiego,

4 We wszystkim stworzeniu tak jest znaczna yingo
 chności y wdzięku. swoiey wydatna Panna maria,
 że dla iedney samey Panny maryei zachowania na
 świecie od zguby, albo od śmierci, stąsnieliby miały
 wszystkie inne stworzenia, zdrowie, żywot, dostatek, y
 iłota swoje łazyc y od matcy abowiem zgnięcie iedne
 samey naswiechtszej matki większa szkoda czy niżoby
 szerszeniu stworzeniu, niżley wszystkiego innego oras
 stworzenia,

5 A skąd też wmaszyc możesz, że miłowac, y chwa
 lic y cześć same iednej matce Boga. więcej powinno jest,
 y więcej naciesić y cześć y miłosc któregośkolwiek dion
 jest dobrze y wszystkiego wespół stworzenia.

6 Naucz się iako wyłane y wydane masz mieć serce
 do cza tej przenajświętszej matki, jako tey miłosc, cześć
 poszanowanie, wsercu twoim, też wedle siel twoich w
 sercach innych rozszerzac y rozkorzeniowac y rozrzucać
 masz

7 W tym iestis po te czały była przysięmbliysza
 że chęć od kad byś pilniejszy, yustawiczniejsza za

ponow, łaski Bożey. y najmielzey Kamij

Summa

Przenadrosza malcko Boga moiego Maryja przed obecnoscia
Trojce przenasmielzey, y chrystusa iezusa Syna twego
a Boga y szamiciela mego, Wyznamam, yjs taka jest
mielkosc, ta taka wspanialosc taka wydalnosc, takie
zdrowienie twoie na wszystko mnie szere stworzenie Boze
ze melylko dla calosa, y zachowania twego, w tym stanie
twoim, ale tejs dla pomnozenia takiego czi twoey, y miło-
sci nasmiemie szysnieby moglo, y mierzem mialoby wszystkie
stworzenie calosc, zdrowie zymol, y dostatek, y istote swo-
a odwarzyc y wyloszyc, Ays abowiem redna sama droszsa y
wazniejszya y potrzebnieysza jest przed Bogiem, nizley
wszelkie inne stworzenie, Tak tedy ja, licha szuszebna
twoia oprzenadroszsa malcko y pani moja maryja ciebie
w sercu mym powaszam. Sem y gotoma y pragne wszytkie
go swiata dostalkiem y bytnoscia, moja, odwarzyc y otupic
miłosć, cześć, chwale y dostojnosc twoie, dla ciebie y dla
syna twego iezusa chrystusa Boga moiego.

ART. 6.

I Stamiż sie przed obecnoscia przenadroszey Kamij y ma-
li Bozey

Z Wnaszysz kiko ja, Bog mynyjszyl y wartszyl przes to, yjs
ja, sobie za matke obrat

3 Abowiem yjs ja matka moja, uczynil, dal iey tejs w
moie wszytkie potrzeby, y porzadki, y pomocy, szamienia na
szego, y nad to darowal iey ojob y dujs ludzkich powinj y
przebrany, porzet tych ktorzysly ojoblonyj sposobem be-
dac oddani na miłosć, chwale, y sluzbe tey przenadroszey

Boga rodzice, osobliwa też nad sobą opieke y obrone ży-
jąc y umierając od njei mieli, y ta osobliwa cecha, wniebie
miedzy innymi swietłymi rozsznawani byli, że osobliwemi nad
inne byli, y miłosnikami, y kochankami nasmielszey matki

4 **T**ak osobliwy y pewny jest znak przeznaczenia do
chwały niebieskiej, gdy kto ma nabożenstwo aznaje się o sobli-
we y znaczne, y wynasadowanu cnotę, y pomnożeni chwały
zafadzone ku tej nadroszey matce Borey

3 **R**ozraduje się serce twoje z tego przypadeku nadroszey
matki y będziesz jej go przypisane chwaliła,

6 **T**rzyjcie sobie będziesz, y prosie abys była od iney poli-
czona y wpisana w rejestr miłosników y kochanków
jej osobliwych y żeby nabożenstwo ku njei było oso-
bliwa, pomota, ku chwale niemu ku nasieni y cześci, błogo-
slawieństwa pa niebie

7 **G**odzinie, snycerki twój osobliwym Affektem oney
odlegaj prosząc żeby była miłosiwna, y obecna, y godzi-
ne uimerania twego, Dla tego chaniem skosciatemu smie-
tem o to jej zawisze w Anielskiem posztrowieniu prosimy,
że ona jest wszytkich umierających a zwłaszcza miłosników swo-
ich patronką, y pomocnicą, czaji do konania tego zynoka

Summa

Pierwsza matka Boga mego matya, która preesto-
żes jest matka Boga y chwalela naszego y pośrednicząca
wszytkiego narodu ludzkiego, wzięłaś od boga Syna twoje-
go młode y wrad zhanienie nasze, wzięłaś darowany y
naszaczony sobie porzet miłosników y kochanków twoich
osobliwych, którzy ta cześć osobliwa, iasneć wcleniła nie-
bieskiej będa, se do ku gorący mówiali, chwale twą

rozniawali ymowci twoyehi w szylkie nasladowali. Ona kto
Boga naszego policz mie bęz ym piz w ten rejestr kochany
slug twoich, naznacz mie ta, ofobna, ceha milosnikow two-
ich, Boga mi zawisze opiekuńca, ypomoca, ale ofobnie wgo-
dzine smierci moiej, ktora, ia, tobie godzine odlecam, yprosze
abyś ducha mego siata tego mychodzacego, wnadto: sse
rece twoie przyela y synowi twoiemu Bogu moiemu przy-
iemnijm uczyniszij stawiela.

Testament Duchowny Każdodzienny,

Najdosłowniejszey Boze ia, NN. macie wlozycy smieley
iedynego, ywieszu chrysta zbawiciela mego mierze, yjam, y
nadenfeytko ciebie w szylkie loba, ytolia, mltue.

Zalue sam kiedy mola dobroc, godnośc twoie Boga ob-
ziela.

Zmituj sie prosze nadenma, iako mozesz, Vmiesz ychac
letac y zawisze.

A ofobnie wostatnim punkcie konania mego, ktore ia
konanie moie, konaniu zbawiciela mego, ymatki tego
y swietych tego iednoze, godlaie.

Wykonaj Boze moy nasierfsza, mola, twoie zemna, y
Przeł mie dla leyzs samey woli twoiej, dla zaslug
syna twoego ymatki tego yw szylkiego koscioła twoego
swietego.

A bowiem ta iest wola twoia o Boze moy yla iest go-
dnośc naswierfszey woli twoiej.

Przes ktorej samey laske ypomoc ia, zbawiona byc
moge mam, chce ypragne yspodziewam sie ybede.

Jkolora, same dla oneyze samey nadenfeytko przektla-
dan mltue, szanue, yoney sie cale ywierzenie, poddaie

yoddaie

oddaje,

Dla cęci śmaku Vkontentowanie iej zawsze większego
anielszego,

Na wszystkie wieki ydaley Amen

Wszystkim Bore moy łoba, awszylka, leśz soba

Sposob oddania sie Naswiełszyj Pannie

Naswiełsza Panno matko Boga, ydzienico niepo-
kalana Ia N. naliższa grzechnica, świętego oblicza
twego naymegodniejszy, pragnąc służyć łobie, yufając
miłkiemu miłosierdziu twemu, przed obecnością, błogo-
stawionego syna twego, ywsytkiego dworu niebieskiego,
oddaje sie dziś łobie zaśluzebnie, yniemolnie wieczna,
wbradwie niepokalanego poczęcia, yjczesliwego twego
żłego, smiała, zęscia, biorąc ciebie za ojobliwa, matke,
Pania, yopiekunkę, y mocno usiebie stanowięz nigdy
cie nieopuszczac, yżci lmoiey zawsze bronie Rosobliwie
ślubnie ze samse za niepokalanie, yż se wszeci miar śmie-
te poczęcie lmoie zastanniac sie bede aż do śmierci, ciebie
tady przenaswiełsza Panno przez krew iednorodzonego
syna twego iesusa chrystusa pokornie prosze abyś mie
napoczet wiernych sług twoich za miernym niemołnie,
miłosćwie Prsyteła we wszystkich potrzebach moich łaskawie
ratowała, anademysłtko mgodżinę śmierci moiey iako matka
miłosierdzia napomoc przybydź raczyła

SPOSOB

Mowienia małej koronki Naswiełszyj P

Ojczę nasz

I Przesnaczenie, iako błogostawiona Panna odwieku
ojobliwym sposobem jest wybrana aby była matka Boga

Prozba azbawienie, y ożymot smieszny, Zdrowas maryja
2 Potrzebie iej niepokalane krom smazy pierworodne
go grzechu. Prozba opravdzima, pokute y grzechom
odpuszczenie. Zdrowas maryja

3 Smiatobliwosc najwysza we wszytkim żywocie
swoim za ojobliwym przywilejem Boskim, Prozba otkma
nie młajce Bozey, y w pomnozeniu zaslug az do konca
Zdrowas

4 Pokora najgłebjsza, y posluszenstwo poniewaz
sie ustawicznie na wola Boza, oddawala. Prozba
odskoniata Porownanie wolej naszey z wola Boza,
Zdrowas maryja,

Ojczyzna nasza

5 Potrzebie Syna Bozego, y iako sie stala matką iego
Pravdzima, Prosit Ducha swietego y łaski, dla pora
bowania dusz y rodzenia synow chrystusowi, Zdrowas

6 Rodzenie bez boleści, y ustawiczne obcowanie
z Bogiem, który sie stal ciałowielkiem - Pros obecności
Boskiej azabawy smaczestwem iego Zdrowas maryja

7 Wierne panienstwo, smaciersynstwem najs jest
Przednieysza miedzy wszytkimi Pannami. Pros o czys
stość ciała y dusze, Zdrowas maryja

8 Podobienstwo wcierpieniu z chrystusem znosząc
znaniemite męczystwo na sercu, kiedy iej dusze
mierz boleści przetrasił w miece synowski Pros cierpie
cierpliwoscia, ku czu cierpienia Syna Bozego, Zdro
was maryja

Ojczyzna nasza

9 Wezale z smartnych wstania y niebowstapienia

chrystusowego

Chrystusowego, y zesłania Ducha świętego pros opokoy
sumnienia - Zdrowas Marya

IO Wniebowstanie nie tylko samey duszy, ale też y z
ciałem, y iako była podobny zjsona, nad choty wszystkie
Anielskie y świętych. Proś o pomoc dobrej śmierci. Zd

II Jz jest królowa, świętych y Anielska, y pania
wszystkich rzeczy, Proś abyś mogła naśladować Panny
błogosławioną, y służyć jej miernie. Zdrowas Marya

IZ Jz jest oredominiczka nasza, matka, wszystkich sy
niacych, Proś o ochronę tejże Panny błogosławioną Zdrowas

Akty nabożne do Pana Boga

Panie Boże mój stworco nieba y ziemię, wszystkie my
śli, słowa sprawy, najmilsze, y najmnieysze moje kto
rekolwiek dnia tego według stanu, Wzędu, powinu
osci mojej czynić bede ofiaruję na większą, chwale,
twoie dla szerszy dobroci miłosci, zachosi, twoiej iako
nie wolnica twoja wieczna

Abym sobie zasłużyła y zarobiła największą a największą
łaskę twoie Boska, przez którą, świętsza, y tobie
milsza, stała bym się

Abym sobie zasłużyła niebo y pomnożenie chwały
wiecznyj w niebie

Abym sobie zasłużyła (N N) opatrzenosc twoie,
osobliwa, Boska, y błogosławienstwo twoie święte

Ofiaruję Panie Boże mój te sprawy wszystkie mo
je abym ci część y chwale oddała iako Panu y Bogu mo
jemu z wszystkich łaski y daru twoie

Abym część oddała iezusowi Chrystusowi Bogu y
człowiekowi

Abym pokłon Boga oddała Duchomni Świełemu po
ciejczytelowi memu

Abym powinna część oddała Nasmielzey **M**aryey

Abym uczula Patronke moie **N**ajwszystkich swiętych

Offiaruiec Panie Boze moy wszystkie sprawy moie
dzisieysze abym łaski twoie Boskie tak do dusze iako
y do ciała y do innych potrzeb należące sobie (NN)
według woli twoiej przenasmielzey uprosiła

Offiaruiec na ostatek Panie Boze moy wszystkie spra
wy moie dzisieysze **A**bym się wyptaciła z długow czyscomych
y dosyć uczyniła Zakazanie grzechow moich y cudzych

Ecnie przedmeczny Boze wszystkie sprawy moie zme
ka najdroższa iezusa syna twoego y z zasługami jego
y z zasługami nasmielzey matki jego maryey y wszystkich
swiętych

Zalwie zferca żem cie kiedy najszacniejzszego y najlepse
go Boga y Pana mego obiasila ktorys nieskonczenie go
dzien był odemnie y od wszystkiego stworzenia wszeła
kiey miłości y poszanowania

Tuż wiecy grzeszyć niechce dla miłości twoiej

Odpuść mi winy minowaycy twoiej

Milue cie Boze moy iako dobro nieskonczone y nad
wszystkie rzeczy najbarziej pożądam

Day mi łaski aby sie wszystkie sprawy moie od
ciebie poczynały y przez cie porzecz konczyły Amen

SPOSOB

Intencyey Dobrey napoczątku dnia

każdego

Kazdego dnia pierwsza myśl ma byc ku Bogu obrocona,
 pięknie Laurencyus Lullymanus, pierwszy głos moim
 pierwsza pomyślenie, pierwszy, Affekt, niech chwale Boską
 opomiedza, yonemu sie sercem szczerym oddawa, aiesli o spo
 sob idzie, taki byc może

O Bose mój najmilszy wszytkie sprawy, dnia tego naćsesz
 ynachwale Tobie offiarue

W imie Ojca y Syna y Duchu świętego Amen przysła
 sie y to może

O dobry iesu przez niewinna meke, prosze cie pomoz
 mi, abym sprawy moje wszytkie do dobrego konca smie
 rzala

Także ynocnego, spama ten ma byc początek, bo to
 penia se czart na zessiu dnia, aw zessiu nocy wiele
 pilny chodzi, aby człowieka zasypianego brzytkiem
 zabawił myślami, y nasienia nieknie rzuca albo zaszro
 sū, albo nieczystosci albo niedorobowosci, które cily
 dzień sobie przysilafesa, Wie liżba ta piekielna se
 wpul iusz wyglat iesli tak dowcipnie zaczął, prze
 roz czynmy tak na początku dnia, iako y na koncu, bo
 iesli czart początek nocy posiał iusz na noc w szy
 lkie wte czasy myslamy czystemi niem uzirońna serce
 aby go naprasytacz nie pierwszy posiałt niżeli obległ

Z Na kazda, godzine

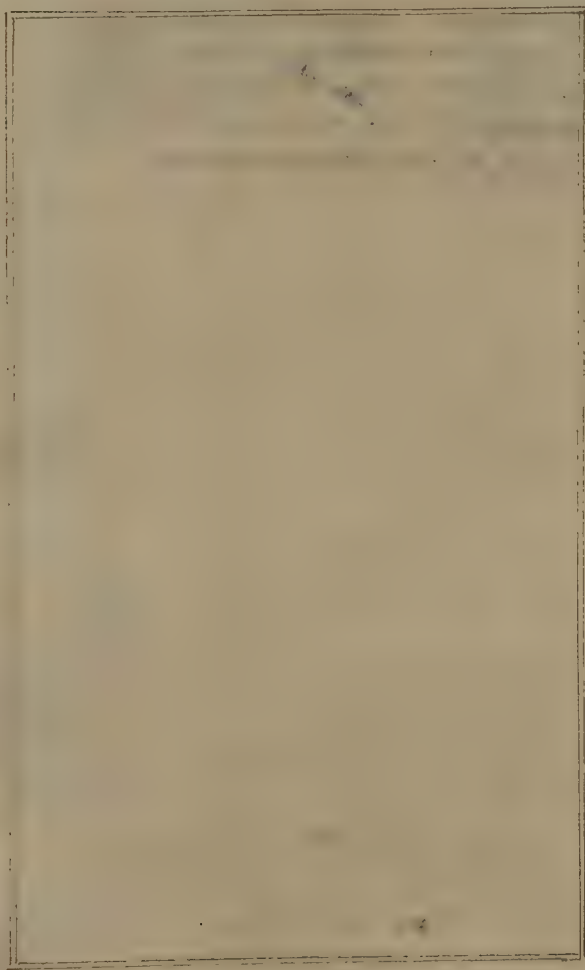
Poszyteczna zabawa yst y wiele wazna, na kazda, sie
 godzine Bogu y matce iego poruczac, na koniec zjynola
 pamietac ymkenyja, odprawiac, ku temu sluzzy nakas
 da, godzine, paterz albo pozdrowienie Angielskie mowic
 yonogo, (teraz ynogodzinie smierci naszey) zgorokszem
 Affektem pomlarsza A iakoz Bog nalskanyszy temu nie

ma dać dobrze do koncesji Zynola, który przez lat kilka
na każda godzinę prosił mozeć inprawdzie chęci Bog
abyś y tymże lat każdej godziny zebrał słysnie za
dziej kiooiey niewygodzić. Ale iednak rozumieyć
o Bogu wdolności, Ociec niebieski wasz da ducha do
brego tym którzy go prosieć będą, wszystko oco umi
dłtowie prosić będziemy, mierząc, otrzymamy, Rze
choż kto sobie poradzić może na ostatni punkt Zynola,
oko niech Boga y mała tego na każdą godzinę prosi.
Namozbudzenie tego pozyskniejszego nabożeństwa
Leo X. Papież wszystkim którzyby pozdrowienie
Anielskie za każdą godzinę, mówili Tysiąc dni
odpustu nadat pewet piaty na kes stolice ponim wstąpił
Roku 1611 też potwierdził, Dobrze uczyni kto do
piętnąszy te 5 modlitewki przyłoży. Błogosławiony
Bóg na wieki Zmiłuj się nademną Boże według wielkie
go miłosierdzia twego O Panie mój y Boże mój ofiaruję
się na wszystko wola, kiooie

Aktobym rozumiał przysłać dla tego, bo się natem czas
ośobliwie odnawia dobra yntencja, gdy kto siebie namo
la, Boża, tak poddawa s Gierbuda po krzyżu Jesedzie
siak y pięć razom te słowa powtarzaki nie moia ale kiooia
wola niech będzie mój namiłszy iesu,

Tego każdy naśladować może zpochwakaniem, iako zna
mienicie tenże blazujus mówi ważniejszy modlitwy nie
majz, iako gdy kto prosi żeby się wola Boska wniem

ywie wsiyszkien wykonała. A kto iakiego cwieczna nie
zasywa temu nie tylko godziny dnie, tygodnie, y mie
siace, ale y roki uchodza, wktore ledwie kiedy o Bogu
po myslę, y to barzo oziemble, co nie tylko nie chrze
scianska, ani ludzka, ale bydlęca iest rzecz

OS Porządzeniu czasu ygodzin

Iako wskazuj rzeczy, yinsprawy ludzkiej,
tak też yinpobożnem życiu porzątku potrzeba
bez którego żaden duchowny postępek, ani trw-
ały ani spory byżdz niemose. Ten porządek dno-
taki być ma, jeden czasu ygodzin codziennych,
daugi spraw yżabaw takse codziennych, Porządek
czasu ygodzin taki być ma aby człowiek miał całego
dnia rozłożone, ywiedział który godziny ma co czy-
nić, yżeby każda, sprawa swoje pewnego czasu odpra-
wował. Naprzykład ma mieć pewny czas wstania ze
snu rano, pewny czas słuchania mszy s pewny czas ro-
boty ręczny, pewny czas czytania, modlitwy iedzy
odpočynku rosmowy spania. Z którego czasu
pilno przestrzegac, yjakoby zrejestru symoł od go-
dziny dogodziny prowadzić ma. bo stego porzątku
godzinowego pojdzie yżs człowiek, bedzie żańszse
wsmoiej mocy, czułym nad sobą ynad sprawami swymi
niebedzie się mieżzał ani płakał wżyciu smoleń, łatwo
się zbierze do siebie ydo Boga sercem ymyśla, rachun-
ek sumnienia bez trudności bedzie mu przychodził.
Przeżtroga niebedzie iednak zyszerbkiem na
bożenstwa prsermac ten porządek, kiedy potrze-
ba iaka miłosc yustuga, yludskosc prsecaw bli-
żniemu wyciąga.

NAVKA II

OSporządzeniu żabaw żywycza-
ynych

Niedojść jest mieć czas, i godziny rozłożone i zabawy i karszeniu czasami naznaczone, trzeba i same zabawy sporządzić albo iym sposobem, żeby człowiek miał pewny i taki sposób, któremby karsza, sprawę swoją powierzechomiu, iysierdeczna, pobożnie, spomnieniu, wciotkach zasługach iłtaże Boży, i inne mi pozytkami duchowniemu odprawował, Naprzykład ma człowiek mieć pewne swoje święte i pobożne zmyślenia któreby zachowywał zaraz, przy ocknieniu ze snu, przy instaniu, przy poczynaniu modlitwy, przy samej modlitwie przy dokonczeniu iej, przy śledzeniu myśli przy obiedzie, przy czytaniu, przy zachowaniu sumienia przy zabawie poziewierzechny, przy zabawie z ludźmi, przy wyjściu z domu, przy wroceniu się do domu, przy spłobieniu się do spania, **T**akże ma człowiek mieć pewny sposób, i porządek któryby zachował, gdy się gotuje do sakramentu spowiedzi swojej, gdy się spowieda, gdy odprawi spowić gdy doprzyjencia, **N**as sakramentu iść ma: gdy go już przyjmie, **T**akże ma mieć pewne zmyślenia swe nabożne, przy umacnieniu się na ciele, dyscyplina, postem i wosienica, kłeczeniem, że co też pospolicie ludzie pobożni miewają, ale że nieporządnie yniemamyślnie, ynie statecznie, ieno jako się krąfi, albo jako namysł przyjdzie, dla tego na widki stał maia, pożytek, i postępек udojkonatości życia swego, ale wiec co raz inaczej żyja, inaczej czynia, poczna, porzuka, co innego przed się wieszina, i tak zawsze iakoby dziecimi, są wżyciu swoim. **Z**tego porzątku też, co yzpietniejszego

pożytku

pożytku plyną, y ięszę barziej tego, bo ten barziej
 wchodzi. wprawdy, ludzkie, y barziej człowieka wdo
 bre wprawuie, w dobrem trzymą, w dobre zwyczaje
 y enoty ustanuie. wiaga, atot iest bydz doskonałym,
 mieć. zwyczaj w dobrym taki, że człowiekami tak
 wie przychodzi, dobrze pobożnie, porządnie czy
 nie wszystko, y żyć zawsze, a zaś trudno złe czynić y ostatek
Przeestroga Wten porządek łatwo sie człowiek
 wprawic może, tymi sposobami naprzód iesli sie w pie
 rwszy porządek wkładać y onego sie trzymać będzie
 chwał słabeśnie, potem iesli nie wiele brat razem
 przed sie będzie spraw, y zwyczajom wprawach,
 ale po krosze, po woli, wprawiający sie w porządek
 iednej sprawy, kós postępieć do drugi, do trzeci,
 potym aż tak za czasem nie wszystko sie wuczyć
 y sporządzi, przyczym nie trzeba być strzeżen
 ani krowozliwym, ani frasowolnym iesli sie co nie
 powiedzie w tym zamierzonym porządku ale
 winiedbalstwem y womyśle uznać swa, krewkość, y
 słabość, y zniey sie upokorzyć przed Boskiem maiestwem,
 pomocy żądać, y do poprawy sie napobem brat

NAVRA. 3.

CO Za Zwyczaje mogą być poboż
 ne, wprawach y zabawach zwyczajnych

Na każdego to iest dobrej woli y upodobaniu
 Przybrać sobie Zwyczaje, takie albo ować do

spraw swoich któreby były do smaku jego nabożne
 mu sercu gdyż tyjs rzeczech duchownych maia, lu
 dzie rosne smaki i upodobania, i Bog nieprowadzi ani
 nie woli wszystkich do iedney drogi, y nię wszystkich
 sa, iednakie silij nie iedna sposobnosc, To tedy bywa
 nasmacznieysze, co kto sobie upodoba, acz wtym rady ko
 go do swiatecznego, i pobożnego życia potrzeba, dla ome
 lki dla miary, dla poprowadzenia do injszych wyjszych,
 i pożytecznieyszych, a panu miłszych czwiezenia i żyw
 czaio, więc też y do tego sluszy trzymac sie zdawna
 zamierztych, lubo swatki czyiej, lubo sprzykladu ss Bo
 zych, lubo zkazek duchownych, lubo zwołanego niegdy
 upodobania i do swiadczenia, zmyczaiow i sposobow i
 niełatwie ich opuszczac albo odmieniac, ale ie tylo w po
 rzadek, i jako w regestr wprawic, y serce ioinych upew
 nic, kazdodziennem, nieodmiennem zachowaniem. Do
 kiejze rzeczy pomoze, to to sie następuiaacy nauce po
 lozy

NAVKA 4

Co sa, zapozytki spraw uczyinionych
 od ludzi włafce Bozj bedacych

Kazdy czlowiek pobożny włafce Bozj bedacy, kaz
 da sprawa i zabawa swoia, (lubo to myśl lubo mowa,
 lubo uczynek bedzie) dobra, włafce Bozj uczyiniona do
 browolnie i rozmyslne, moze te nizey polozone pozytki
 odnieśc duchowne, a zatym też moze sprawy swoje wjszt
 kie dla tych pozytkow dostapienia ofiarowac i prostowac,
 Naprzod sobie zastuzyc pomnozenie włafce Bozj, a za to
 sła, Bozj, też ochwale wieczny, Druga moze Pana Boga

w Trójcy s iedyne go, Pana yezusa Boga yczłowieka, przemiło-
 sza, matkę iego, wszytlich ss Bógien wniebie królujących,
 po chwale yczcie wedle każdego stanu, to jest Boga ychty
 służy syna iego cześ, Bóstka, a ss Bóżyh cześ, świętym po-
 minna yprzymoyta, Trzecia może sobie uprosić u pana Boga
 potrzeby swe duszne na których uproszenie ofiarować będzie
 którakolwiek sprawa. Swoie co też może uprosić y komu in-
 szemu, iesli żan ofiarować będzie, y iesli też on przeszkody
 w sobie nie ma do uproszenia onego, y iesli tak sie woli świę-
 ty Bózey podobac będzie, Czwarta może też uprosić so-
 bie samey albo komu innemu potrzebe iaką, powiększa-
 wną, według upodobania Bóstkiego, Piąta, może też spr-
 wa swoia, każda dosyć uczynić **P B** Za grzechom karanie,
 tak swoich iako y cudzych, iako ofiarować będzie według
 upodobania Bóstkiego y wagi sprawy ofiarowanej, **Tego**
 było potrzeba, aby cśowiek wstąpił bózey będący sprawy
 swoie iakiejskolwiek (był ieno nie był zły ssiebie y grze-
 chem, y przeciw woli Bózy) odprawiający, one ofiarował
P B nadostąpienie piaci przeczonych korzyści. Wła-
 tego. pozyteczna y potrzebna jest przypoczytaniu dnia każdego,
 y iowżsem przypoczytaniu, każdy sprawy świętey
 główniejszy, ofiarować Panu Bogu wszytkie sprawy
 na chwale iego y ss iego, naprzymnozenie łaski Bózy
 pomocy iakiey pewny, w rzeczach do dusze, do ciała, do
 rzeczy doczesnych należących, na dosyć uczynienie za
 grzechy swoje, albo kogo innego swomego umarłego
 według upodobania na świętey woli Bóstkiej

NAVRA. 3.

Czego sie chronic potrzeba w odprawo

maniu spraw swoich cšlowielcowi pobożne
mu

Krom tego że sie cšlowielc pobożny wystrzegac
powinien kazdyj sprawy ktoraby grzechem była,
ma nad to warować sie niektórych przysad, ktoreby
sprawy jego y zabawe mogły nieudzielsna, albo mniej
udzielsna, boškim oczom czynie, Naprzod strzec sie ma
tego aby wsadny sprawie swojej niejsułat swego sma-
ku y podobania pożytku y podmiaty od kogo y dogodzenia
albo udechy y swej woli własny mac poprawdzie cš-
lowielc czynie wszystko, z dobrej swy woli, z uciechy z
wejdem, pokorem z smakiem pożytkiem, y tak żeby
słuszenie mogła sprawa być pochwalona od ludzi, iednak
miena czynie, ani dla samej swojej dobrej woli, ani dla
uadechy wejela smaku, pożytku podmiaty, ale to wszyst-
ko ma samemu upodobaniu, woli godności, smakowi bo-
skiemu poddać, żeby y sprawy ludzkiej, y swoli y
smaku, y z pożytku y z podmiaty, za sprawą, ona, idąc
Bog sam był pochwalony, y uciechony, choćby dobrze
bez wszelkiego innego ludzkiego pożytku, to za na-
większy pożytek y pomoc zabawy swojej mieć, że
sie Bogu podobą y jego smakowi swemu Druga ma
sie wystrzegac w sprawach swoich wszystkich cšlowielc
pobożny ufania w swojej siłę, y dozorze, y roztropno-
ści, biegtosi, umiærtności, godności, ale ma zważać
w swych siłach iako tych które beś fałski, y pomocy
jego ma sie pokładać, y nadzieję swą, zajądzać, iako
lak w nas większych, y w aważniejszych, iako w młodszych

ieyszych rzeczach y zabawach, tak duchownych, iako
 y powieszczownych sprawach, y w samem pomysłeniu
 w samem pakem ruszeniu, okiem mrugniemu. **To** ufa
 nie w sobie wszystko pisać dobre ludzkich sprawach
 y sercach, y odgania pomoc boską, od nich, iako zas
 ufanie w samem Bogu nie moli także y pomoc boską do
 człowieka y tego sobie albo Bogu ufania płynie po spoli
 cie niepomodzenie albo powodzenie w drodze Boży, y w sa
 myślach innych ludzkich, **Trzecia** ma się człowiek strze
 dz, aby pozabawach swoich nie sobie nie przypisował,
 ani się z nich nie podoba sobie, ale wszystko Bogu zupełnie
 oddawał y onemu serdecznie, dziękował **Czwarta**, ma
 pilnować aby sprawa swoich chociaż zowiących
 według pierwszj ywotory nauki) nie zezwyczału,
 ani zaktania geby sumienia odprawował, ale
 dla tego że się to Boskiej woli podoba, y chce tego
 tak jak Bog lubo, przez się, lubo przez się, lubo
 przez tego, którego słuszną jest usłuchać, **Piąta** ma
 się wystrzegac leniwości y ociężałości, tak duszny iako
 y cieplejny, ale ma się starać, aby to co czyni sferca czy
 mił, zochota, z pilnością, z przyłożeniem woli, rozumu
 y sił cieplejnych potrzebnych do odprawowania tego,
 co ma przed sobą, y żeby to co czyni, czynił bacznie
 i statecznie swego czasu, swym sposobem zowiącyem
 iako rzecz wyciąga aż do skonczenia słusznego, abo
 wiec aż do czasu zamierzonego, tak przed Boskimi
 oczema, iako dla Boga y dla miłości, godności y smaku
 iego najmniejszego: **Ten** sposób odprawowania spraw

Smoidi maia, ludzie zachowac, chcieli aby ich sprawy
Panu Bogu mile y wdzieczne, ajm tez samem do zy
wota wiecznego, y doposlepku wcnolach, y zaslugach,
upana Boga byty sposobne

NAVRA 6

Yako moze byc wszelki wystepok y zly
natog zdusze wypredzony

Zlozymyszy to napierwiy, iz laska Bozy potrzeba,
iako do kazdy rzeczy dobry, tak tez ydo wypredze
nia kazdego wystepku ma tez cslomiek czynic co
zniego jest, y zlaska Boza, robic, gdyz Pan Bog do
gotowego yon pomagac nam tylo chce y znami robic anie
sam wszystko bez naszego przylozenia sprawowac, kto
tedy chce iaki wystepok zsiebie wykorsenic, albo namie
tnosc, y pacyia, smore poskramic y pod to sum podbic, te
rzeczy meci zachowa nizy polozone, Naprzod meci
Pan Bog napomoc, mecznie. Druga meci sie dobrze
przyrzecy wlym wystepku ktorego zbyc chce iaki w
sobie jest, iak sty yszkodliny przed Bogiem y ludzmi,
na duszy, na ciele, na slawie, iakie karanie Boze zaciaga
do iakich dobre przyszkadzu. Trzecia, meci sie przypa
rzy kazdy, tedy, Ziemny okraczy, przyczynny zwykl wpa
dac wten wystepok, czy nieraczny on sam sobie przyrzecy
na, jest upadku, ze smac nieostrosny, nieopatrny, ze
sobie poblaza, ze nadrugiego, anie na sie wine mciaga,
ze na sma, wola, nastapiu niechce, ze chce sobie wszyst
kiego, pozwolic nimczyim sobie nieprzyrzecy, y nikogo
sprzeczajacego nie miec y nieznosic ~~Csmala~~, meci z soba

Sie sam

63

sie sam narodzi człowiek, czymbij, jako mogłaby sie u
strzec wystętku, albo oprzec upadkowi godnego umocnić
złaskę, Bożą

NAUKA 7

jako sie człowiek każda cnotę ma
wprawić

Tenże własnie sposob może yma być zachowany wna
bywaniu cnoty iakiej, albo iakiego s^o nalogu ybujęca
iu dam, naprzykład: chce sie wprawić wpoct^o, umnie
samey rozumienie, tak sobie postąpić, naprzodu Pana
Boga opomoc, yolaśke prosić bede do tej rzeczy. Dru
ga obaczę co iest gardzić sobą, alacno sie tego nauczyć,
gdy w sobie wspomnie iakom ia sama zmykła gardzić
kim albo iaka rzeczą, iako iej szanuję chowam wazę,
klade, iako mie to nieochodzi, gdy drudzy takze o
nie dbaia, Toż tedy iest sobą, gardzić co ykim innym co
y czym innym, Trzeci zaś zawsze wyszedzie chce sobą,
gardzić wewnętrznie, iednakże nazięcać sobie czasu (mie
siac, tydzien, Czwartą część roku &c) cokolwiek do tego
cznienia, w tym czasie nazięcać sobie wiele razy sie na
každy dzien upokorzyć, y sobą pogardzić, wiele mówić razy
rano, wiele po obiedzie y ktorych czasow, albo godzin, albo
przy kazdych zabawach, Czwartą rano na początku
powstania, uczynię postanowienie takie albo temu podobne
Panie mój, y Boże, dla miłości twoiej Boskiej, dla miłości
y naśladowania Pana moiego Iezusa, dla E Nas yss two
ich, dla podłości y nikczemności moiej, chce dziś sobą, gar
dzić, y urzęczy teraz samey gardzić, bom iest proch, błoto,
złota, pętna, przemierzła, przesmerdła grzechami, tak
Boskim twoim iako y ludzkim oczom człowiek, nie

godnam łaski y opatrności twojej, niegodnam dobrego od
ludzi słowa, To postanowienie albo pogardzenie pań-
wie do obiadu pięć razy albo czterę choć krótszym sto-
wój, choć bądź sama, myślą, y sercem, porzuciwszy się pod
nogi koście, y wsiyskiego stworzenia, iako smieci y kłie,
y iako zgnitego co że przed obiadem porachuje się **1**
y jeśli rano postanowiła pogardzić sobą: **2** jeśli to po-
gardzenie ponowiła pięć razy albo czterę: **3** jeśli, po-
nowiła czasów naznaczonych. **4** jeśli się kiedy przez
ten poranek sobie podobata, albo w sobie podniosła, wiele
razów, co znajduje dobrego w sobie niedbalstwa y nagany,
godnego to zganie, skarże, poprawie: co znajduje
y zachowanego **2** B oddaw, y podziękuję, łowac doli postano-
wie wexiwąwszy Pana Boga napomoc, co się oporamiem
czasie rzekło być się czynić ma y od wieczora, co się po-
wiedziało owszgardzić siebie, być się ma rozumieć ołta-
dy cnoce inney, iako bliźniego miłości skromności, mil-
czliwości zadobrodziejstwa, pilności, modlitwie, Cierpli-
wości, powzedaniu na wola Boga, gorącości duchownej,
wytrwaniu w dobrem że że

NAVKRA : 8 :

O niektórych Codziennych Zmijczaniach
albo czwiczaniach pobożnych

Człowiek pobożny a gruntownie chcąc stać y trwać w
drodze Bożej, niech się ćwiczy często w rzeczach między
krótko wspomniany. **1** Niech się zawsze starabyc wlasce
Bożej, y bez smiertelnego grzechu **1** niech łaskę Bożą

ma sobie

ma sobie za matkę, y matkę naktorey łonie, y reku
 niech zawsze spoczywa, y uiey pierś niech zawsze wisi,
 biorąc iakoby odniey wszystkie swą bytność przysto-
 dzoną, y nadprzystodzoną, pomoc dziełność, niech wstę-
 pnie łaskę Bożey przyszanawia, oddaie przypisuje, woney
 samey ufa, w sobie nie mieć nadziei niepołtada, ani sobie
 nie dobrego nie przypisuje nigdy było złosa grzechy, ubo-
 stwo dufne, niedostatek, niepotężność, lenistwo, niewia-
 domość. **O** Moli Boży niech się poddawa we wszyst-
 kiem, zawsze często ustawnie, nakazdy okoliczności,
 wszystko sobie to smakując Co Bóg każe chce, Niech
 z smakiem mówi często, Panie bądź z wola kwoia,
 iako mielibie tak y uasiemi, Yako się Panie Tobie
 podoba, tak się mech stanie zemna wszystko (y kaz-
 dem stworzeniu) zmiłuj się Panie nademną (y nad
 ynnymi) iako ty sam więcej ychcesz z. z. z. obcow-
 nie. **O** Bogiem człowiekiem, to jest zpanem yezusem
 niech ma częste przez modlitwę, przez czytanie, y
 rozmyślanie żywota y meki iego, przez używanie
 Nas Sakramentu, Ciała y krewi Pański, przez nasla-
 dowanie, iego pokory, Cierpliwości, miłości ku Bogu,
 Ojcu, y ludzom, Niech ma wzwyżcau, nakazdy
 dzień wekremi Pana yezusowey dusze swoje obmywa-
 c, osobliwie przy mszy s przy komoniej, przy rachun-
 ku sumienia. **O** niech będzie uprzenaswieższey
 matki Boży iako domowa niewolnica, y córka wstajna
 ustanicznem usługowaniem, nasladowaniem, używa-
 niem, iey rozmyślaniem, o sprawach iey się bawiac

6. Każdego poranku przy wstaniu zesznu do innych
zwyczajów nabożnych, niech też ma ten aby wszyscy
tęczy, y siebie samy zebrali u Pana Boga do uszymania
siebie, każdego Za sie wieczora niech swoim wszystkim
co od Boga jest, y ma naduszy, na ciebie, wrzeczach docze-
snych temuż Bogu zupełnie odda, y jako dłużnik kra-
dźtorowi, wroci, albo jako marnotrawny syn ojcowstwie-
rakom y dozorom wszystko dojechowane pada, hojoli-
wie, iesli co przez prośna dmate, chlubi pyche, sobie
przywłajęzła wrzeczach tak wewnętrznych, jako y powier-
szonych, to niech zupełnie sie wstydem Bogu odda
7. Niech sie zwyczaj często przez dzień, na krotki
czas modlitwami gorącymi, jako ognistymi strzałami
do Boga wylatywać, choc na lak krotki czas, iakoby
zmoził kto, iedne słowas marya: 8. Tak niech
ma zwyczaj, polilkakrot na dzień do południa, y od
południa krotko rachować sumienie swoje y Niech
sie też obo stara, aby sobie zwyczajna, uczyniła, mo-
dlitwy, y nigdy niech sie nią nieochinac, ale niech ma pro-
gimienie modlitwy Niech sie modli kiedy ieno może y czas
ma molny, bo iako nieme bydle gdzie ieno stopi, szuka
obięz, tak nabożna dusza w każdym czasie szuka
ma pokornu modlitwy 10. Niech ten ma każdodzienny
zwyczaj, y czas pewny nam, żeby sobie godzine śmierci
iako narzekalni stanowi przed oczy, y niech upatruie
z szymbij teraz zara, umrzeć niechwała, zregoby ten

Karas umierając Agnieszka, wiaćkały się rade. mienole wprawi
 ta, co się Bolekiem uczem iac bu bora umicy niepozabalo, co by
 Karas umierając rade zapukało, co by rade samyżanie gani
 naidki to będzie od mój-łtrego stego hamulec, ywiełka pobu
 lka. Jodobrego **II** Niech się też zwyciężay nie tylko sasame
 siebie yniekoby wsmorey oboj stasy: Boga, ysprawny swie
 odprawować naktwale Kosa, ale też za innych, za mój-łtsto
 stworzenie, za kascioł Boży, za ludzie wkróleſtwie tym imie
 niem mój-łtstki smoić przysiaol, domownikom, czelaſzi
 z ichy tak człowiek nie sam tylko, ale też yinni zni
 ale z niego Boga chwaliłi **IX** Nad mój-łtstke nauki napo
 zebnięłyſz jest czynić to, co umie człowiek, czynić mowie z
 skutkiem, i brosa, zpryżtozeniem się dufnyh, yaleſnyh
 anigdy niestkama, ale znowe swieżeń sercem tak jako
 znowu potzynac przy take Bożę

NAVKA

[illegible]

światobliwy śmierci, iaka ma być tych wszystkich którzy
są na światobliwy, y znasznie dobry, adostkonaty żywot
udali, czytelnik tedy nauki tu podany, to co będzie inniej
czytał, niech wedrzeć, tej nauki y przestrogi wszystkich
bierze y miarkuje, y sobie wpożytek chętny, a Bóskiemu
majestatowi wielkiale obraca.

I CO JEST DOBRZE UMIRZEC

Dobrze umrzeć jest (iako pismo s mówi) umrzeć w Pana
Bogu to jest wstaje, y przynajmniej, y miłosa Bóży: bez grzechu
śmiertelnego, skąd dobrze umrzeć, nie natym nakazy mla
śnie, aby kto sakramenta ss przy śmierci przyjął, ani
na tem żeby dokonywać nabożnie słowa mówił, abo
ich słuchał, ani na tem żeby wielu ludzi duchownych y na
bożnych przy. swoim dokonaniu miał, ani natym aby
wiele, y wielu modlających się ymże ss odprawiających
y pojęty zinnymi utrapieniami czyniących za sobą,
miał, ani natym aby wiele Tabużu na miłosierdzie
uczynki odtkazał, abo rozdał umierając. Bo atż
te rzeczy y tym podobne barzo dobre są, y dobry
śmierci wiele mogą pomóc nie są jednak samą dob
rą, śmiercią. Dobra śmierć jest (iako się rzekło)
wstaje Bóży żywota tego dokonać, iaka sta śm
ierć jest umrzeć wgnienie Bózym, umrzeć wgrze
chu śmiertelnem, umrzeć grzechowym czego
Bóg niech każdego uchowa

Z Trójacy są ludzie dobrze umierający

Trójacy ludzie mogą być dobrze umierający, są tym
y trójaka śmierć dobra. I niektórzy umierają, m

w samej tylko łasce Boga, y miłości aprzyjasi, ale jest
 y skota dobrej śmierci, y dobrego umierania, jako umrzeć
 mogą, byleż nagrześniejysz, byle jedno przy śmierci
 prawdziwa za grzechy żaloscia, y pokuta z Bogiem sie
 pojednali. Z Niektórzy umierają, wprawdzie jakie miło-
 ści Boga, tak iż ich godzina y moment śmierci zastare
 wużynku miłości Boga y tak tego świata wyprawa
 dza przed Boga, którego miłowali, wstąpić pod sum czaj
 skronienia skut nabożni łudzie umieranie pomiedhamyż wży-
 skiego innego starania y myślenia: Zjawnie sie tylko Bo-
 giem jwazim ułanowanie do siety znajza bawie y affekty
 miłości, pragnienia, tęsknienia, y spieszema do Boga swego
 czynić żmyli, aż ich wstąpić albo podobnych aktach, iż
 prawnach jedleczenie miłosnych ostatni moment żywota
 zastare y mogą być te affekty, tudze jakiej Boskiej miło-
 ści w ludziach umierających tak gorące, że przez nie dusza
 ziała mychodzaca omija y ożyszczona byma od wszelkiej
 żnazy grzechom pomyszednich, y ułcania przez grze-
 chy, y niedoskonałości zastuzonych, tak iż bez rzysu pro-
 sto do zaszymania oblicza y szczęścia Boskiego przichodzi,
 co ażeż rzadka jest barzo iednak reka y dobroci Boska
 skrocona nie jest, y starającemu sie o to albo wprawniając
 mu sie nio za żywota przed śmiercią chojność Boska
 y kreć zbawiciela świata do tej łaskiej miłości otworzyć
 może. Z Niektórzy umierają, nie tylko w miłości Boga
 jako pierwszy y wtórzy, ale też iła miłości Boga, albo
 z miłości Boga iakoby, ich wstąpić zbytnia żarkosc y go-
 rzość miłości raniła, melleła, melleła, y do śmierci przypro-
 wadziła, jako sie oia cieży obliwienica Boska wpiśmie s
 że mellecie y ułanie od miłości, że raniąca jest miłością, że
 miłość jest y nad śmierć y nad wszelkie zguby poleźniejsza

Taki też sposób umierania i zadki jest bardzo ypoobliwy
dla Bógi nie iſzby P B: w tym ſkazy był ale iſz ludzie
choć też y ss i zadki sie do tego Boga ſpoſobuemi czynia
według miary laſki Bożej ſobie udzielony. Atoli miſyſcy
Boga y do konca ſłużby iego ſerdecznie miłuiący ołaka
sie ſmierci ſtarac maia do którego ieſeli nie przyida, przy
nawaniey wtorym ordynku umieraiących niech ſie naleſc
usiłua: Zeby ich ſnac znalazła ſmierci uprzejma, a ſerde
czna, miłoscia Boża zabawionych. Pierwſzym onym ſpoſo
bem dobrze umrzeć prawdać że doſyć ieſt do zbawienia niecz
nego ale doſkonaloſci, y Boga uprzejmie miłuiącemu, nałakiej
ſmierci nie ma być doſyć, ale doſkonalszy y Boga miłszy
przeba pragnąc, Abowiem iako łakiemu eſtomiłkowi do
ſkonaloſci miłuiącemu) ma być doſyć, aby tylko poſpolitym
trybom dobrym był bez grzechow cieſkich żywoł pro
wadził ale potrzeba zeby wyſokiemu cnotami ygo
rata adzielna, miłoscia, Boża, y w dobre przednie u
czyński płodna, ſmiercił y gorzał y co raz dali, y iuſze
wdrodze Bożej ſie poimzał: tak też łakome mu
eſtomiłkowi nie ma być doſyć, odobra, poproſku
ſmierci ſtarac ſie y mtym ſie ſamem aby iakoſtkolwiek
właſce Bożej żywoła dokonał kontenłować, ale
przysłkoy y potrzeba aby ſmierci iego była, ſmierci ss
ſmierci kochankow Bożych, ſmierci doſkonala gorąca,
ogniſta, miłoscia, Boża zapieczoniana ktoraby dufze
ieſze wtem żywole w Boga y niego upodobanie y
umiełowanie iſtełnia zabawa, wuczona y utuczona
znalaſzy nieodrywala od niej dufze, niegaſita iej
wduſzy, nieprzerwywała iej wduſzy, ale ſnia, przed

Bogiem maieſtat Boſki one zaprowadziła wprzeſpaſi-
 ſtą on błogoſławiony, aniebieſkiej miłości ychwały za-
 pal wrzucała y zanurzała, y na wſyſtkę wieczność, tam one
 zafadziła, Otakię bowiem śmierci rzeſcono ieſt ono oſobli-
 wie wſpalmie koſłonna przed orſma Pańskimi ieſt śmier-
 ci ss tego: ołoka śmierci day Boże aby nie wſzy, y Boga
 miłuiący ſkarali yona miłosne ierce Bołcie cieſzyli

3 Do śmierci ſmiatobliwy, yczniczenia yna- logu potrzeba

Młukomey śmierci, ciakiey ſie wz monito ſmiętem y to
 ſkonaloſcie miłuięcem Bożem ſługom naleſzły, cwieczenia yż
 mięczenie te, ktore ſie od tak przeſkładac beda, wiele yſku
 kęcznie przy wſpomogieniu Pańskim dopomagac mogą, zo-
 ſtawiac kaſzdego nubożeńſtwu, aby dla ſiebie przebieſtał
 ſkac co bedzie rozumiał ſobie ſłuſzacego przybieſtał ſkad
 iad co mu ſie bedzie ſdało lepiſzego, yeno wſzym przeſtrze-
 gam kaſzdego aby te cwieczenia ktore ſobie dla śmiercy śmier-
 ci upodoba wſzay zaſywota, ydobrze przed śmiercią za-
 czał wytkonywać yinnie ſie ſwoycenia, tak ſeby gdy cza-
 su śmierci, przybliſzac ſie beda poczywały yluho przeſ lata
 lubo przeſ diatobki oſobie beda, oſnaymali ſeby monie
 te cwieczenia były mu pod tancę czaſy, nie było wiadome, ale
 teſ inſwoięcay, ynalog obrocone Aboniem natym barzo
 wiele naleſzy: iako to kaſzdy łatwo obaczyc moſe bez dłu-
 giego rozważania ydowidzenia

4 Potrzeba Pragnac Śmierci

Acz to ſprzyrodzenia ludzie maia iz ſie śmierci boia-
 y nie mogą, ani teſz pominni tey boiaſniey z ſiebie
 wykoſzcic, iednak miarkomac te boiaſni potrzeba
 aby niebyła ani ſbiterna, aho nieporządna, tak iako
 bywa wmiłosnikach tego ſwiata yſywota, ani teſz nie

potrzebna iaką podział innia ludzie bogobojni, ale nie-
miejšie niżeli trzeba sumnienie mający i samych się
bie iakras rozpazga, albo sadum Bożych i grzechow
swoich krwoga krwosaty, miare chować trzeba żeby
i przysiodzeniu doto sie co iego, i jednak przyjmował
sie dekret śmierci Żreku Bożych zprominuem pod-
daństwem, żeby też bał sie i słowiek niedojkonalsz
swoich i spramiedliności Bożey surowey, i skrytych
iego sądow, i jani wzaślugach, ani dobrych uczynkach
swoich nieufał, aiednak żeby nadobroci, i nalepszey
onej. I skoty Bożey, i na miłosnem sercu iego sie
połkładał, wzaślugach y mece odkupicielowey nadziere
miał do boga, y do wiecznego Żuim pomieśkania wie-
cie testuut, tak iako przysiadł do przysiadła testuut
iako miłuiący do umielowanego sie spiesz, która do Bo-
ga pospieszność, testnienie pragnienie ma być własne
i zwyczajne ludziom wdajkonalsz zaprawnem, Ma-
tego też kto sobie życzy śmierci swiatobliw, potrzeba
tego, aby sie oduszał bac i strachac śmierci ama sie w
kladać wto, żeby rad osmierci słuchał, czytał, myślił,
monieł, y do niej sie gotował, i żeby mu ta zabawa
stała sie miła, y miłe zwyczajana, tak iako owo kto rad
myśli i słucha otem że sie ma z domu zmieszkania iada-
iakięgo y niemięcznego, do wiecznego przeprowadzić, a
bo iako zeglarz rad myśli iż sie do portu dolondu ma
przysbie zniebezpiecznego zeglowania, albo iako głodny
czeka rad obiadu dobrego, na który go zaproszono, i
onim mu wkrótce mieć, dac znać aby mu przysbył
Trzeba tedy zwyczajnie sie wto, żeby osmierci myśl

człowiek bogobojny iako ośsem milijn y sobie wosqłanem :
zeby sobie obraz smierci staniał uciejny, y'astawny, przysy-
lony, zeby sobie człowiek tęsknił w tym życiu y cielsku, i
ko wieziemu cięgiem, iko wchłupie walacy sie iako w
drodze długiej błdnej, ostry, niebezpieczny ado smierci tak
szedł iako do kielu yłcania wjsyśtkich nadz y'stych praj
god, iako napoty do mroł przez ktore wczaj mygode
rozkłaj, bezpieczeńosc wieczna, przysc ma s katarzyna
seneycka wsiogszu miała smierci, pochlebiać, one dawa-
lic, piktremi słowy nażywać, oney pragnac, y do siebie
zapraszać : ko było sumo uniey nagany użnamarac ze
sie wdziera gwałtem do tych ktorsy sie nią brzydca y prze-
dnia wiekta, yż, nieka przed tymi ktrzy ia uprzeymie
miluin yoney sobie żyje

2. Co pobosnych ma wzbudzać do miłowania y pragnienia smierci

Ze wiele na tem należy do swiętobliwuy smierci, y'przysgo-
wanic, sie maie, y'ze przynalesz winę doskonałości, y'poskpta
w Bóży służbie, pragnac smierci, y'ntym sie pragnieniu za-
Praszać y'ze sie tem dzieli człowiek Boga miłuiący od swia-
tołego, abo niedoskonałościach uniktanego y'żse seria
potrzeba dla tego zechcieć dufać dobra aby sie chełnie y'ze
sto miłujfa wmiłowaniu y'pragnieniu smierci, zechcieć sie
może temi ponętami, Pierwszy ten niech bedzie który sie
teraz wspomniat iż to jest wielka doskonałość, wielkiej do-
skonałości znak, wielka pobutka y'podpora dobieszenia
w doskonałości pragnac smierci y'żyje iey sobie, y'oney
sie nie tylko niektać, ale do niej tęsknić : kto Boga miłue
wiernie, pragnie do niego, iesli niepragnie nie miłue, aiesli
pragnie koc smierci miłować musi. bo ta jest wrotami do
Boga, apenni niezechce ładaiko przed Boga ukochanego
sie stanie y'pokazać, koc sie zaraz do mroł, dmiłowania,
do uszykown 55 do gorącości nudrodze Bóży pobudza

byłaby to bawiem bez rozumna chcieć śmierci aże
licie w sobie niedoskonałości y nie wznosić w sobie, wbie
gu do Boga zuchwości y tak po prostu bywa, że im
kto mniej o Boga dba, tym jest oziębływszy w jego slu
żbie, im zaś jest oziębływszy tym nieradziej o śmierci
myśli, tym się barsiej śmierci leką, tym fraszoniej o
tęto zachowania y przedłużenia żywota chodzi tym
mniej widzenia Boga pragnie Niech nabozny czło
wiek to sobie wrozumi bierze co się rzekło teraz y
ono co napisano oiednem zakonniku Souebakis iezu
śto samo był długo w wyżsioyich mękach, że na tym świecie
żyjąc nie pragnął gorąco widzenia Trojcy przenusmiejczy
w niebie, który pomaga do pragnienia śmierci, ma cśo
mielek pobożny pragnąc śmierci, aby śmiercią swoją
wyznał władza powszednia y wszelaka Boska nad
wszelkiem stworzeniem, y nad sobą też, y żeby się tej
władzy Boskiej pokornie y powinnie oddawał, y od niej
jako żywot, tak y koniec żywota przyjmował Trzeci
pomab, ma cśo wielk pobożny pragnąc śmierci, żeby
przez śmierć przyszedł do takiego stanu, w którym
już nie jako Boskiego maiestatu obrazac niemożę
Duszom Boga uprzejmie miłującym ta rzecz jest na
cieższa w tym żywocie, iż polki w niem są upaść męrzeć
y w niedoskonałości, ba y złości Boszy miypaść nakazdy
moment mogą, więc y to się im przyleży że w tem
żywocie niemożę, ustannie y bez przerwania kmac
w miłowaniu Boga swego. ale się radzi nieradzi odry
wać od niego, y do tych niższych rzeczy albo zabaw spiesz
myśla, Dla tego mierznie im ten żywot, ado onego nie od
miennie szeslinego się mydżiercia, Czmarły pomab

do śmierci

do śmierci, ma człowiek pragnąć umrzeć szczęścia, żeby pr
 wo przyrodzone od nas wielki moli Bóg, żeby utwierdzone
 wykonął na sobie, szczęścia, żeby się karania za grzech na
 znaczonemu poddał, szczęścia, żeby śmiercią swoją uczcił
 syna Boga, który wiele naszym śmiercielnym chciał umrzeć
 umrzeć śmiercią cielesną, Piąty powab do śmierci ma
 człowiek pragnąć umrzeć, aby tak poździł za przykładem
 przesławniejszej matki Boga, uczcił jej śmierć nieśmiertelną,
 swoją śmiercią, jako ona także swoją śmiercią, uczciła
 śmierć droga, syna Boga i swojego, Szósty powab do
 śmierci ma człowiek milować śmierć yonęj, pragnąć aby
 przysięgi śmierci, y śmierci jego ostatnie wykonane y
 zapieczętowane były wszystkie wole, dekreta y podobna
 nia, sprowadzenia Boga, żeby zastąpił Pana Jezusa y pro
 ce wszelki swa zupełna y dokonana zapłać człowieka
 umierającego, żeby na ostatnie Bóg pocwał miernotnika
 najmilsze uszczenie, największe odmłodzenie, nadosko
 nalsze y nieodmienne namiętki wychwycenie, y jakie iemu
 pomienne jest ona ten czas, że Bóg mier poczętna, kiedy
 człowiek iemu miły umiera y przez śmierć dochwala
 niebieskiej przychodząc, wieczna, chwalebna Bogu oddana
 śmierć, y mym Błogosławieństwem poczętna, nigdy
 nieustanie, ani przerywana, Siódmy powab do śmierci, ma
 człowiek pragnąć śmierci, aby Panna przesławniejsza wy
 konała około niego ono prawo swoje, które od syna
 swego ma na wszystkie miernoty Boga umierające, do obli
 mie nagorące miłośniki y usługi swoje: ma bowiem na
 droga ta matka prawo y moc osoblina na nasze godziny
 ostatnie y śmiertelne do osoblinego ratowania nas umiera
 jących, y przez tak niebezpieczną chmiele y drogę przy
 chodzących, stąd owo zawsze pomarszczony swięta matka
 matka Boga widzi się karani grzesznymi teraz y w

godzina śmierci naszej. Dajcie to niech będzie nabożne
mi sercu do samutowania się pragnienia śmierci ale
trzeba się wto zapamiętać i wstać aby gdy się zbliżać go-
dzina śmierci będzie człowiekowi, ani ta godzina stra-
sna, ani ta nomina nowa niebyła, ani ten gość niespo-
dziany niebył

6 Przygotowanie do : s : śmierci

Wielkie jest przygotowanie do śmiertelnej śmierci
pragnienie śmierci, bo kto czego pragnie na to ius
abo gotów jest abo się gotuje, Trzeba jednak drugie
szeregowe przygotowania nabożnym sercem pokazać,
miedzy ktorymi nieklade onego przygotowania,
ktore jest żyć dobrze, bo to też jest napiętny, y na-
bardziej potrzebne, przecie na ten czas do naszej rze-
czy nie służą, gdyż ta nauka daie się ludziom nietyl-
ko pospolicie żyćtem dobrze, ale też ofobliwie się
udokonalą służbie Bożej obierając żyćca tedy
na ten czas dobrego nieprzystacając, ale ie za grun-
kladąc oinnych blizszych gotowania (posobach mo-
wie chcemy, Przygotowania szeregowe, poblizsze do
śmiertelnej śmierci mogą się naznaczyć sześciorakie
wedle sześciuorakich czasow 1. kaszdolzienna 2. te-
godniowe 3. miesieczne 4. Doroczne 5. wszytskimi
służare 6. pod czas następującej śmierci, y zbliżonej
godziny ostatni poszyteczne y potrzebne, kasde zaso-
bna poloze krótko, abym było pokazać człowiekowi
nabożnemu, co może być czyniono, wolno będzie każdemu

abo tych

abo tych tu położonych abo od siebie wynalezionych,
 abo od kogo innego ukazanych sposobow żazywać
 było sie do przedsiwziętego końca iako najlepł, y żro-
 tnościa przygotowano

I Przygotowa yżswiczenia do s śmierci każdodziennie

(Świczenie pierwasze nakazdy dzień mżsy śmiety studia-
 iac oddawać będzieś godzine śmierci twoiej Panu yezuso
 fowi ymatk iego, ako czynić będzieś upewney inkiej (iedney
 albo drugiej, albo też ytrzej) czesi mżsy s naprzykład I.
 gdy podnożyś Nasmięsa, Hostyę: Z: gdy także kielich s
 podnożyś: Z: gdy Nās sakrament, abo duchowne, abo też y
 rzetelnie przyjmieś, pod te czasy między innemi nabozen-
 stwy y śmyścaiami twoimiy oddawaij pokoray, yłacz godzi-
 ne śmierci twoiej, zgodzina śmierci nadrożyś Pana yezuso
 mey, ymatki iego prosząc aby ich śmiercia, poświęcona była;
 śmierci twoia, yaby dla swoiej drogi śmierci błogostawieci
 ybyli przy śmierci twoiej: która nakasdey dzień **trój-
 yna do Nās-R. litania**, odprawuy, prosząc odobra y święta
 śmierci, Trzeci nakazdy dzień te nabozenstwa, które dla
 uczciwosci obliubienia P Nās yozefa s, odprawuieś, ofiaruy.
 temuż s nato, abyć przyszyna, smoić, uprosić u Nās P guł
 yezufa przyniły śmierci swoiej, to ieś aby ako przy śmierci
 yozefa s, był P yezus z Nās P obecni, yiemu przy śmierci
 we wszystkich usługowali, tak przy twoim dokonaniu, aby
 P yezus ymatka iego, yosef s yjinnemi Patronami twoimi
 ss byli. (Zwierka przy rachunku sumnienia (ktory dosko-
 nalości szukaiać ludzic nie raz ani dwa nadzien czynić by
 mieli) nazbudz w sobie serdeczna, prawdziwa, skrusze, abo
 żalosc za grzechy tak terazniejszego iako mżyskiego
 żywota twoego, Ako nie było dla tego, abyim tymi zalem
 każdodziennie grzechy twoie obmyte były, ale też y

dla tego, żeby sie dusza twoja ymola w takowy sposób
wprawiła przed śmiercią, aby go łatwie w sobie wz-
budzić mogła przy śmierci, Bieda co nakazdy dzień
czynisz za dusze w szyscu cierpiące, dosyć czyniąc
za ich meki, łosy ofiaruj na uproszenie sobie s mi-
rrei, y żebyś Pan Bog dał wyjście, z tego swiata,
niemając naduszy twojej zadnego obliwu grzechu
wogo, ani też karania iego Szostke: nakazdy dzień
gdy w południe (to iest w godzinie śmierci Pana y Je-
zusewcy nakrzyżu) pozdrawiasz Nas z śmierci
synowski bolejąc, pros przez one iej śmiertelny
cierpkosc abyś uprosiła swięta, bezpieczną, a przed
z B droga, śmierć. Siódme nakazdy dzień mieć
we zmyśleniu obmyślować serce y dusze swoje w spra-
wiedliwosci y miłosierdziu Boskiem, we krwi y za-
stugach Pana yezusowych, w miłosci twojej ku
Bogu, y w boleści, albo w utrapieniu twoim dla Boga
żebyś z tej łasnie y kapieli wychodziła obmyta,
tak zgrzechom, iako y z karania zagrzechy, a sta-
wała sie Przybrana, y miła w oczach boskich co
acz sie może czynić nieraz nadzien, iako naprzyk-
lad namodlitwie, przy mszy s na rachunku sumie-
nia ze ale ofobliwie gdy utrapienie jakie cię trapi
y gdy odprawisz y wszystko nabozenstwo zwiykłe
twoje, iusz sie napoko y zasnienie bierziesz piśze
bonawentura s os franciszku, is zwiyczaj miał

czynić

czynić sobie łazienka sekownie Pana Jezusowej, tak ob-
 mywał niedoskonałości swe każdodziennie, możemy też
 i my czynić byle nam niedbalstwo dopuszczało że o swe
 nakazdy dzień kupować sobie u P B swięta y jego sercu
 Boskiemu y smakowi Ła, śmierci, co tym sposobem krótko
 łatwo być może, uczyni nakazdy dzień to ośobliwego y
 Bog: Smacznie milego y to iemu, ofiaruy, iako pienią-
 dze y płata, za swięty śmierci łaskę, gdy czas iey od Bo-
 ga, naznaczony przyjdzie, że zaś pieniądze mogą, być
 na przykład takie I. Spowiedz skromnia, uczynić,
 iść y słuchać z ośobliwym nabożeństwem y gorącością,
 naczese y smak Boski Ła Z. Zabanie się iaki czas
 znaczny na serdecznem gorącym, uprzejmem miłowaniu
 Boskiem, wychwalaniu jego dobroci, szanowania y szacowania
 jego godności y sacności, y uzaleniu nad niewdzięcznością,
 y niekiesemnością ludzi złe Boga szanujących y oniego miał
 białych: 5 wyprawić Bogu Aktoy iakich nabożnych,
 gorących, wyśokich pełna, niemata, licze, sto dwiesie z
 tak wewnętrznych iako też powierzeniowych, miłości
 upokorzenia, poddania Synowski boiaźni, ofszacowania
 dziełczyńnienia, miuszowania Bogu doskonałości i wsi
 skłrey jego, łakse uklekania, ziemie pocałowania ude-
 rzenia w pierś, wstrzemanie się od uciejki iakiej, upr-
 ykrzenia się sobie wczym 4 Rozmijślac rzeźbiwe y na
 bożnie łaiemnice meki Pana Jezusowej 3 chwale Boga
 y dziełować dobroci jego z adobrodziejstwa y łaki uczynio-
 ne wsiyściemu smorzeniu, ale ośobliwie I. łobie Z.
 miybranyim smoiem wsiyściem 3 Nas Panie matyey
 4 Nadrozsyj naturze ludzkiej Pana Chrystusowy 3
 sercem prawem odpuszc krzywdę iaka dobrem oddać 6
 nieprzychylni żyćzyc mu dobra wsiyściemu nadludy, y

na ciebie: Ty jałmużnie, modlitwie, post, utrapienie uczynić
pewnie. 8 Dusze iaką pozyskać, albo do iey pozyskania
pomoc, do mołły przyswiesć od grzechu odmieść, y prze-
szkodzić ile znać iest. Te takome pieniadze wiele sobie
dobrot boska wazy, y rad ich od slug swoich bierze, y
wszystko co im zbaniennego, a sobie milego być uznawa-
choć mieda dać: a y sobie smiereć swiaćobliwa, 7c. Uziwie-
cie, czimienie. Ofiemu iest podobne, najmowiac nakazeli
dzien P. Jezusa, y matke iego. Nas aby dusze twoie wyrobi-
y wygotowali, po wszystkich dni sywota twoiego, ktorij ie-
stże zoytać, y seby ia tak przybrali właski, wdary, cnoty
s wazlugi swoje, muczyniki dobre, aby czasu smierci sta-
neta, y znaleziona była, iako naczystsza od niedostatkow
iako na ozdobyjsza od niebieskich łask namdziejniej-
sza moczech Boskich. przednie to są, dobrzy, y pilni to
botnicy, y nie beda, chcieć wstydzic się za swa robote o
koło dusze twoiej czasu smierci twoiej, było by sam czo-
mierze nieprzeskadzay, akazdodzieinna zapłata robo-
tnikom twoim miernie yobiac ocdaway, to tym se spo-
sobem czyni bedziesz, iaki sie wosmyin cwieżenia podal-
y inne cwieżenia, y do smierci przyprawowania kazdy so-
bie upodobać y przybrać moze.

8 Przygotowania y cwieżenia do swiaćobliwy Smierci Tego dniowe

Pierwsze cwieżenie na kazdy tydzien postij wszystkie
lubo nakazane, lubo dobromolnie ofiaruy Bogu (mimo
inacze intencje) za uproszenie sobie smierci aiego majestatowi
wdzieczny y drogi smierci. Wktore nakazdy tydzien (iesli by
dś niemoze nakazeli dzien) sluchay mszy smiety za umark
lubo za łobny lubo iakijskolwiek inny ofiaruyc zaradz yto
sluchanie mszy smiety yto ich za umark ofiarowanie P.B

nauproszenie sobie swietej smierci, Trzecie nakazdy ludziem
 pewnego dnia odday i obrac to czasu wedlug upodobania
 zabaw i zdrowia twego: na rozmyslanie o smierci two-
 iej przysly (uzymajac ktorego rozmyslania slych ktore
 sie nizey poloza) nawzbudzenie sobie testamentu do Boga
 i spieszenia sie agolowania do niego narozwazanie i roz-
 czytywanie sobie testamentu twiego duchownego, ku
 czemu dobra i swietym zmierzajna iest, miec takowey
 testament (nawzor ludzi tego swiata bacznych, ktor-
 zy testament spisowac i pewnych czasow przegladac
 zwykli) zeby to wszystko co w nim iest serdecznym
 na wszystko zeswoleniem ulwierdzo, oddawo Boski dolroci
 bylo, (zmarle do trzeciego moze byc przyliczone nakazdy
 ludziem dac iaku czas przypatrowania sie sobie, i symbolowi
 albo stanowi swemu dusznemu; iesli iako estowiek gotow
 iest umrzec, chocby zaraz iesli co przeszkodzonego widzi,
 o czym w rozmyslaniach szerzy mowi. Piate nakazdy ty-
 dzien gdy sie spowiedas grzechow twoich, tak sie spowia-
 dac chciej, iakoby to iusz ostatnia spowiedzia, tak wem-
 kiem czyni dojsc sumniemu, tak zaluj serdecznie, tak
 poprawe postanawiaj, tak sie wstydz, karcz sadz, iako
 byc zaraz Przed Boskiem sadem stajac przyslo, i iako
 sobie szysysz, aby namniej spowiedzi twoiej i pokuly
 niepoprawiano ani przyganiano, Szoste nakazdy ty-
 dzien, osobliwie gdy wiecej niz raz w tydzien komonikawes
 Ofiaruj iedne komonijia za dobra, i swieta, smierc twoie (i
 przy innych intencijach) i komonikuj tak iakoby to iusz
 ostatnia i smiertelna komonia twoia byla, o tym cwiczem
 nizey sie co wiecej polozyj, Siodne nakazdy tydzien ieden
 dzien, albo czesc iaku dnia y wszystkiej mozi czas uczynione
 ofiaruj Panu Bogu nauproszenie sobie swietej smierci,

Do czego pomoze trzecie cwiczenie wyzey polozone takze
Osmie ydzieniatk cwiczenie kazdodzielne do tegoz sluzyc moze

Przygotowania y cwiczenia do smiatobliwy kazdo miesieczne

Pierwsze cwiczenie nakazy miesiac przeczyszczs sobie le
wszystkie nauke o przygotowaniu do dobrej smiatobliwy
smierci, czescia, zeby sie przypomniała y pamiec yey odno
wita, czescia, zeby sie czlowiek Poradomiat z soba, iakim ie
st wogotowaniu sie nalaka smierci y w zadomowaniu tegoz
co sie tu naucza, czescia dla odnowienia chci y zadze y sta
rania sie pilnego nagotowania sie do smierci y smierci, cz
scia, zeby obaczyl y uprzatnal przeszkody iesli mu ktore za
wadzac zwiely do smiatobliwy smierci y do tego tak zba
wienego cwiczenia, czescia na ostatek zeby obaczyl co mu
w tym cwiczeniu wszystkim iest, podobnego, co nie podob
nego, co pozytecznego, co niepozytecznego, co opuszc
co przyslosze, abo odmienic moze, na to cwiczenie dobre
iest ktory dzien obrocie napoczatku miesiaca, w ktore, na
kazy miesiac obierasz sobie dzien ieden wolny, ktory
y wszystkie obroci, abo ofiarujesz Bogu nauproszenie
abo skupienie swietej smierci, iako sie wyzey rzeko, y
na przygotowanie sie do takiejz smierci przez nieia
ka, proba iey, co tym sposobem bedzie moglo byc. I.
obierz sobie dzien wolny albo iakom namienil. Z.
obierz sobie wtymze dniu iedne, abo droga godzinie spo
bna, molna, co przed obiadem abo po obiedzie, mieczor
abo w noc y et 3. mte godziny obrane od prawniwszy
wszystkich od siebie, tak sie przed Bogiem twoim ul
zys iakobys iusz byla bliska smierci, y ostatniej godziny
y wlasnie smierci czekala. 4. wezmiesz sobie rozma
ianie, jedno drugie, trzecie, ktore sie upodoba (zmi

Polozonych

położonych albo innych jakich) jono rozmyślać będzie
 o rozmyślania te pozytywne affekty i żądze sobie wybierać
 i w sobie wzbudzać będziesz jakie czkwiectwo umierające
 mu służy i jakich sobie czuć pragniesz wygodzine one przyszła
 prawdziwą twojej śmierci Tam weytrzyjś iakos nasmiert
 gotowa jest teraz oć przeszkadza i zatrudnia iakiej sie
 trudności obawiajś i skąd przy śmierci, iaką miła rzecz
 jest sley miserny ciała mieszkaminij mynige, do Boga
 sie przesuniesć, iaką gorąco teni czas trawic trzeba
 któryć iestże zhyjnia, testament twoj duchowny pod
 tenże czas przesyłaś sobie rozważnie lekko barziej
 sercem niżley uszy (acz gustne iego wygimawianie gło
 sne ma swoj pożytek i zwykło serce mśbudzać i zapa
 łac) łaską, szczerścią, uprzejmnością, ku Bogu, łaską, od
 waga, i powzdaniem sie na Boga łaskiem oddaniem
 sie wszystkim stworzonych rzeczy i Sabao, iakobyś to
 wszystko wgodzine rzeczywiŹty śmierci czyniła albo też
 miasto testamentu czytania akty rozmyjke ku Bogu serce
 cznie (acz bęć gwałtu i morderowania sie ale lekko i zba
 czeniem) myprawować będziesz wiary nadzieie, miłości,
 pragnienia, do B. Przeproszenia, Zmodyżenia, powzela
 nia, łasknienia do B. kulenia sie pod strzykła dobroci
 BoŹkiej, pod meke Pana Jezusowe, pod obrone i przyję
 nie i przyjęnie nasmiertszij matkij Bozey i swiętych
 iakobyś to rada czyniła wgodzine śmierci własnej
 Zt 6 Naostalku skarszyc na sie przed Bogiem ymaie
 statem iego mile yuprzejmie, będziesz, że sie nad miare
 śmierci lekasz, że śmierci nie gorąco pragniesz, że sobie
 do Boga nieleknijs, że niedbaie sie wcnobach swiętych
 awizac, nie wiele dla miłosci Bozey, dla nasladowania
 Pana Jezusa robiąc i cierpiąc, nie czyniesz sie godną

widzenia Boskiego, nie staiesz się gochna, abij cie K Pragnie
i sycisz sie miac sobie, y z soba uchwale mierzysz, nie gotu
iesz się ani zarabiać nadobna, na swięta y droga, smie
te. Z. wzbudziysz gorące w sobie pragnienie swięty sm
ierci, a szatyn y mżelkiey we wszystkich cnotach dosko
nalsci, postanowiysz mocno y statecznie, wliym się o
bieray i przesięsk niedbalstwa oddalac, a prosie Boskiey
dobroci bedziesz oskulaczna, obsita, stateczna, łasce,
za ktorej pomocą temubys wszytskiemu upodoba
niu Boskiemu dosięc uczynie az do konca żywota
twego mogła, To ćwiczenie wielki pożytek przyno
si w duszaci nabożnych, wielka, odmiana czyni wiel
ką gorącość nasercu zapala, wielce do pilnego szuka
nia Boga i zarabiania na niebo pobudza wielkiego
pokoiu, uczienia, słodkości, i smaku serdecznego
mżeczach Boskich, y wdrodze duchowny nabawia,
wielce na ostatek cślowiekt. do swięty adrogiey przed
Bogiem śmierci przyprawie. 3 Trzecie ćwiczenie obier
sobie pewne miesiące w które osobliwie gotować się do swie
ty śmierci bedziesz, y które nate przygotowania zabane
obrońsz, a czym się jęzeryj zaraś położysz

Przygotowanie y umieszenie do swiętobliwy śmierci Doroczne:

Pierwsze ćwiczenie nakazdy rok miy pewne miesią
ce dwa, trzy, cztery do upodobania, ktoreby albo całe
albo wiet pojednym po dwu tygodniu na zabawie tej
śmiertelney strawione były, wykonuywaige wnie 30
sobliwym stataniem to wszytsko co się poter czas
urozmaitych ćwiczeniach przytoczeło, czyniige

wszystko porządnie y baczenie medle zdrowia, sił
 zabaw, stanu, urzędu, y pominności które nas
 bie kto ponosi, Miesiące zaś albo czasy któreby
 nam wrogu obrane być mogły, takwie sobie kazay
 upatrzysz, mój zdaniem leby wtasne były: I. dni
 które po gromnicach idą: alio dla tego żeby począ-
 tek roku tam myśla, o swięty śmierci zaprawił
 y dogotowania sie nanie zaprawił: adla tego który
 miesiąc pierwszy nam obieram, że pierwszy (czyli
 zaś) narodzenia Pańskiego tajemnicami y zacze-
 cian roku odnowieniem ducha namowy rok dosta-
 tecznie zabawion być może: Z. Dni po okłanie
 Bozego ciała następujące: bo tamte czasy wolne są,
 od innych ważnych uroczystości kościelnych, y do
 tego znaczą, tam te dni stan wieczności przyszły
 po koncu świata: Z. Ostatni tygodzien przed Adwe-
 ntem y pierwszy Adwentowy, bo iż na ten czas
 kościół swięty nam przyscie Pański najeżdż
 wszystkich przekłada, słyszna iest aby każdy czło-
 wiek owysciu swym tego świata y ostarwieniu y
 przygotowaniu sie najeżdż przez śmierć pomyslał pi-
 lno pod tenże czas 4. Dni te które następuia, podma-
 narodzenia łmego na ten świat żebyś oddawsz y
 Bogu dzięki przystojne zastworzenie łmoe, y za-
 inne dobrodzieystwa zstworzeniem połączone,
 przypominata sobie wystie ztegoż świata, y
 przeniesienie sie przez śmierć światobliwą na on-
 inny Błogosławiony świat y żyjmoł Z. Włote

czwiczenie nakazany rok wszystkich nabozenstwa
postu wielkiego, ktom innych intencji, Ofiaruj P
Bogu przy mecie Pana Jezusowej nauproszenie
sobie smietly smierci, osobliwie, trzy dni przed wiel
ka, nocą, nabez intencyjia obrousz, y konaniu smie
ri Pana Jezusowej smierci oddawac swoje bedziesz
o swietla, proszac 3 Trzecie ostatni dzien albo o
statnie dni kazdego roku ofiaruj Panu Bogu zado
bra, y swietla, smierci, oplakiwajac, y oplacajac Panu
Bogu całego y żywota twoiego, y roku przepedzone
go niedostatkami, niedbalstwami, o siebłasiami.

II Przygotowanie y uniczenia do sm iobliwy smierci wszystkim czasem sluzące

Pierwsze cniczenie, Zawsze sie staraj nie tylko
oialcosz takoz dobry żywot, ale zgola oprzednie
doskonalszy, według miary łaski B która robiacemu
zawsze, gotowa, y zawsze obfetsza jest smierci a
bowiem iako pożywnocie następuje, tak też ży
wotem sie pospolicie zgadza, y tak z tego żywo
ta y zła smierci, dobrego dobra, smietego swiet
ta niepodrybnie bywa Z które zawsze sie
stanie obfietować męgotosci ducha, y mieniąszo
niy miłosci ku Bogu, y mieniąszoconem pragnieniu
poprawy, postępu doskonalszoci twoiej mładszy,

y też

yteż (według stanu łunego) należy gorącości
 tak wiele należy, że miłszy jest Bogu goręcej
 choć niedoskonalej człowiek, bo gorącość owego
 niedoskonaleści okrywa, posyła, trami, ujędza
 i nasiebiałość y same doskonałość miewdzienna
 Bogu czyni: 3. Trzecie, często, o śmierci two-
 iej pomysłać, one sobie smakuć, do niej się
 gotować y spiesz uczyć, smieci ojcowie yż doskona-
 łość gruntuć się narozumysłaniu o śmierci,
 y jeden z nich mówi iż tym jest w duchownym
 życiu Pamiętanie o śmierci, czym jest w życiu
 cielesnem zająwać chleba, yomżem miereć, choć
 kto chleba nieie żyć czym inżem wiele może,
 ale kto o śmierci niepamięć, ten y nakrotki
 czas duchownie żyć nie może, prawdziwy du-
 chowny y uprząmnie Boga miłujący nie tylko po-
 mnier, ale y pragnąc śmierci żyć pragnie
 niem powinien: 4. czwarte zamyśle ile być
 może ustawićnie apżygnamnieć sześciu y pe-
 wnych czasom namyśleć wprawni się wpełne
 Affektu ychociu duchowne których najbarziej
 przy śmierci krzeba wiec bywa byt leż najle-
 pszemu człowiekowi, oktoru wprawnieniu mo-
 mło się miższej 3 3 alu sie nieco przydawa
 wafektu gorące miłości Bożej, nadewszystko

Z uwzględnieniem Serdecznej i prawdziwej Zagrzechy:
Z ugruntowaną, y nie niewatpliwą, wiarą,
owszystkich Artykułach wiary smięty 4^{ty} na-
dzieje mocna, y pewna, miłosierdziu Bożem, w za-
ślugach Pana Jezusowych y śmierci jego, w pomo-
cy Nasmięzsy Panny, w modlitwie smiętych Bo-
żydzi, ołowich zaślugach, cnotach, dobrych uczy-
nkach, to tylko krzyżując z szera łaski Bożej
sa, bez zaślug Pana Jezusowych niemają, y do cie-
bie tak przynależa, iako cudze bogactwa: S. nauc-
sie tak miedzy miłosierdziem y sprawiedliwoscia,
Boża, chodzie, żebyś tak zasymota, iako y przy-
smięty: Zagrzechy łwe była sie woda, za meke
Pana Jezusowej, z miłosierdziem Bożkiem czekała
y pewna, była nieba 6 Naucz sie zasymota
pokrory prawdziwy to jest wszystko dobro
ktore miec w sobie y naduszy mozesz, Bogu
przy pisowac y przyznawac, a sobie z niego y
naciem nie przy pisowac, ani sie z niego usie
bie kochac, A zas wszystko złe ktore do sie
bie znasz y nie znasz, ktore, abo było, abo jest, abo być
mogło y może, w tobie, sobie samey przyznawaj, a
na łasce Bożej dobroci, wowszystkiem zupełnie, prosto
szersze polegaj, żeby cie ani dobra iakiejskolwiek
nie unosily wpyche skryta, y złości nie pogrzały w

wrospacz : ale Bóg yłaska iego y zasługi syna iego
 byłyc wszyśtkiego Zbawienia początkiem, środkiem
 koncem. J. wpraw w serce twoie y wieszep. akorzen
 iako nagłebi wielkie Boskiej godności y zacności
 rozumienie, y umiey Boga łwego szanować, mazyć
 szanować, przekładać nade wszyśtko, umiey mówić
 tak dobrze iako umieysz imię twoie, żebyś to szano-
 wanie y szanowanie : Boskiej godności, y przekłada-
 nie nad wszyśtkie zgola rzeczy było tak łatw-
 ie w sobie wzbudzić y uczynić iako okiem mrug-
 nąć, palcem ruszyć, y jeśli jest co nad to łatwiej
 szego : 8. wpraw się zupełne powzdanie na
 wola, Boska, wśelaka, we wśelakiej okoliczno-
 ści smaczny, niesmaczny, żeby iako cieni zaciatem
 iako piórka za miakrem obraca się y unoszą za-
 wśse, tak wola, twoja, y ty wszyśtko, y wszyśtkie
 twoje rzeczy, rady, chęci y zamysły, za wola,
 Boga, się ponosily g. wpraw się we wśgarde
 y w zaniechanie wszyśtkich rzeczy stworzonych
 ch, żebyś żadny nie było brachno y zatosno opu-
 ścił. 10. wpraw się na ostatek wko ile przemo-
 żesz zapomoca, Boska, aby iako ciato łwe
 łchnie powietrzem y onym żyje, tak łesz dusza
 y serce łwe łchne ł miłoscia, y szanowaniem godno-
 ści Bóżej, na de wszyśtko pod tym łobie samey
 rozumieniem, gorącem, Pragnieniem P. Jezusa

ziednoczeniem z mola, Boga, nadzieia, wpr
enaswiekszej matce Bozjej, zebyc czasu smierci
te zadze latmiesienko Przzychodzily: Piate
cmwienie pros czesco mogli, rzec, znujsze
Pana Boga onytrwanie ostatnie w dobrem
stanie y zycia, miasa w przyiazni, milosci Bo
zjej wstaniu sie goracem odoskonlosc y swia
tobliwosc prawdziwa: G: Boske wloz sie
w osobliwe nabozenstwo y przyjacielkie lowa
rzystwo z Panem Jezusem do wszystkichci
prawdziwie kuenmic zymota y meki jego y
smierci ale osobliwie do tych wktorych wiejs
do siebie ijsz wiekszy iakis smak y pozytek czu
iysz, takze do tych ktore z smiercia z Jezusoma
sa, blizej zlaczone, iakowe sa, I: biedzenie o
no y konanie Panskie wogroycu gdzie Panu
ajz do krwawego potu przyszlo: Z: kiesz one
godziny, przes ktore nakreszysu wniepoietych
bolesciach umieral y konal: z: sama naostatek
Smierci jego dla nas, ozymiacaca wszystkich nas
J: mierz osobliwe nabozenstwo y czeske do czasu
abo momentu smierci, tak Pana Jezusowej
iako Naswiekszy matki jego (ba y swietych
mnijch) iako iusz sie wyzej rzeklo proszac

pomocy y błogostawienstwa twemu stronaniu od
 ich śmierci. 8. wszyskie twe do Anioła smie
 tego twego stroza, do Michała s do Aniołom y
 ludzi smiętych nabozenshua, ta, tezs intencija, od
 prawuy y zaprawuy, abyś zaide przycyna, do
 stapiła smięty śmierci, y zebys ich obecność,
 albo obetną pomoc miała śmierci smięty. 9. bierz
 na sie mesto postać umieraiacego człowieka, drugdy
 niedobrego, drugy aczesu dobrego, lubo niedostona
 tego, lubo tezs doskonałego, y wedle kazdego stanu
 śmierci sie przypatruy, one na sie przymierzay,
 y iakoby kofszuy, osobliwie tak umieraiacego cz
 łowieka sobie na sobie obraz wyrazay, iako sobie
 umrzec zyczysz, bo taka sie postać, potezniej
 wzruszac bedziesz do robienia pilnego na śmierci,
 śmierci. Do tego cwiczenia sluzay to co sie wyzej
 položyno we wtorem cwiczeniu kazdomiesiecznem
IO. Młozs sie umiłowanie y pragnienie śmierci
 zpomzdaniem jednak na śmierci, wola, kofka.
 Oczyw sie iusz metaz mowiło, tu dosyc przypom
 niec. **II.** Cwiczenie oducz sie mczay iako naj
 lepi. posadzay y potepiay cudze sprawy y oby
 czaje, bo napisano. iest w słowach Pańskich, nie
 sądzcie ani bedziecie sądzeni, nie potepiajcie a
 nie bedziecie potepieni, abowiem iakiem sądzie są
 dzic innych bedziecie, takim was sądzie beda. Młoz
 pozadac barziej człowiek ma, iako zebys albo nie
 był sądzon albo było za dobrego y smiętego być.

od Boga, Jądzon: IZ: ucz się Zasiymac odpuszc
od kościoła świętego pozwolonych, abowiem ma
luzska, praca, y Zastugami Pana Jezusowemi
optacie mozesz wszystkie czysteowne dlugi kwoie IZ
poki Zysiesz pilno się staray abyj Zciebie dusze w
czysciu bedace iako nawiększa, pomoc miały, y nierz
serce krwawne nad nim, im kto wlezy rzeszy
jest Zarliwszy za Zywota tym swiętobliwiey
umiera, y malo co abo nie czysca nieuznana.
pełnie się abowiem musi ono Psal: Błogosławio
ny który umie wyrozumiec (abo u Zalic się)
nad niedziem yubogiem (takci jest kazdy w
czysciu) indziej Zły niebespieczny (iaki jest
dzien smierci) wybami go Pan Bog odwzela
kriego Ztego. I4 Obniyway nagradzay, odkup
uy cześć grzechy kwoie y niedostatkci kwoie
wszystkie. To krwia Pana Jezusowa, (iako jest
wyzey, to miłosierdnemi uczynkami tak duchow
nemi iako y cielesnemi, to modlitwami wnetrzn
emi y usknem, to umartwieniem wierzchnem, y
wnetrznem, to odpuszczeniem krzywd: y staray
się abys tak wiele się wyptała Panu Bogu na
kazdy dzień karaniem y pokaitaniem dobromol
nem, iako wiele niedoskonalości popetnysz na
który dzień, Tym sposobem przyląse Bazy przy
idzieś do nienawisci dusze przed Bogiem y przy
smierci kwoiej, malo co przynamniey Zniey

znajdziesz się być narachunku winna u Boga. Dojść na ten czas to niech będzie i jeśli komu się będzie zdało to tego wiele, niech sobie myśli że przez te czyszczenia na święta, śmierć to jest ugotowane niebo robić będzie, żadna praca, ydźcielność niema być prosta y szybka do dostąpienia dobrej a daleko więcej świętej śmierci, wolno jest i jednakiem każdemu, czynić z temi czyszczeniami co chce opuścić odmienić, przysłać, przelać według upodobania y smaku swego. To pewna rzecz jest niepochybie zbawienia y potrzebna, włożyć się w to przed śmiercią, y tak, się być nauczyć zasywota, iakim się chce mieć y co chce umieć przy śmierci. Bo trudno, to umieć, trudniej ięse, takim być przy konaniu y umieraniu czego, nieumiał, czego nieczynił zasywota, iakim niebył zasywota y dobrze przed śmiercią.

XII. Przygotowanie y wiczenia do Świątobliwej śmierci pod czas bliżki śmierci

Czas bliższy śmierci, ten zowie trzedy albo sam człowiek rozumnie sądząc po sobie czuie, albo drudzy baczenie sądzą, albo lata wielkie zchoroby kuszą, obliższy śmierci. Tu ja nieprzykładam nie ofspomiedzi dostateczny, y uspokojeniu sumienia wskrypułach y mątpliwosciach orosporzazzeniu rzecz y swoich, uczynieniu testamentu, o innych.

podobnych, trudności uprzątnięciu, bo te baczni
ludzie mają, mieć, ile być może, zawsze rozporządze-
nie, jakym tu nauczać albo przestrzegać, nie do-
maga przedsięwzięcia, niestuszy. Dofyć natym że nie-
mie takowego rozporządzenia wczas, wielkie pospa-
licie rozerwania umiaramem czyni, lepi to uprzą-
tzać wczas jako nadoskonali i zupełni, Przystępując
do mej rzeczy, to jest do ćwiczenia słuszących cza-
sowi bliskich śmierci. I. ćwiczenie gdy się czuć
będzieś niedaleko odechnia wczasu śmierci, niecze-
kaj aż zgola nasilach spadniesz aż zmyślisz tracić
pocześnie, ale wczas oddal od siebie starania, frasun-
ki, myśli osprawach wszystkich do śmierci y do
umiaramia niestuszących tak się uwolnimszy, od
starania nienależytego do śmierci, wszystko serce
y staranie obróć, do spraw y tak ważny nacie na-
stępującej, wktory raz zbliżać, wiecnie zbliżać
y zginąć jest. Z. czując blisko, śmierci zupełnie się
ycale oddaj y połóż na reku naswieższej moli y
opatrzności Boskiej. 3. Staranie y frasunek ozd-
rowie y żywota przedłużenie pomiarkuj w sobie
także zebys być gotowa była, iesli wola Boga,
jest, umrzeć też pragnieś iesli się Bogu podo-
ba, A tu słusz owo zaprawienie się w pamięć
y pragnienie śmierci y udestknienie do Boga
4. Wzbudź w sobie żal zagrzechy wszystkich
go żywota twego, osobliwie zaniedbane szu-

Szukanie doskonałości, upodobanie i przysmilenie
 Boga i naśladowanie Pana Jezusa: atem zaś niedo-
 plynie szczeni uprzejmy do Boskiej dobroci i zamo-
 ści i zgodności, anięskrwogi i powątpienia Szybtecs-
 nego, umierając mówił s Ambrozj do tych co sm-
 ierci jego żalowali Nie takem był między
 wami, abyin sie ięszc być wstydzil, umrzec sie
 iednak nie boie bo dobrego pana mam: 3: Osmia-
 deżaj i wyznawaj krotko agęsto wiare, nadzie-
 ie, pokore, osobliwie ognistą, miłość kwa, ku
 Bogu, i ogniem miłości żarz serce kmoie, gorąc
 iakoby strzały wypuszczając do Boga: 6: nisko sie
 kładz przed Bogiem i podto sobie rozumiej, iako
 ogrzeshnycu wielki, niewdzięczny dobrodziejsin nie-
 godny miłosierdzia i zbawienia, nieposylteczny
 Bogu, a polegaj na samy łasce Boży i mece Syna
 Bożego: 7: Testament twoy duchowny pod tenże
 czas czytaj abo studiuj odnawiając wszystko i
 tak utwierdzając iako przy ostatniem kchu i
 wyjścia dusze świata chciec bedziesz: 8: obowia-
 ski kmoie, slubij spoienia prywatnie i własne,
 ktoreś z Bogiem miała i ziego swietem, abo ktoreś
 Bogu i swietym kiedy uczynila odnowo i powier-
 dz, ile z siebie iest, żłakomem sercon iakobyjs
 dzis do piero sie działy: 9: obmywaj często du-
 szę kwa, własni kwi Pana Jezusowych zasług
 nie tylko przy swiety spowiedzy, ale i krom

niey, iako iedno czesto mozejsz krotko, dlugo, me
dlug siel y zdrowia: 10. Pragniey Boga y widzenia
Troyce Naswiekszy, takze Pana Jezusa, Matki iego,
yswietlych pragniey serdecznie gorqco zpokora,
Zufnoscia Smiloscia 11. mlek Pauska niechci be
dzie wpaniewi, y moczach tak serdecznych y jako ycie
lesnych: 12. roznoimy plonne y nawiedziny czaso
mi twemu niestuzge, aboc go darimo trawiajce
odcinaj, akrotki chwile ktorec ieste naprzyslu
zenia sie Bogu zbywa dobrze zasyway, duchom
ne moiy y zapalajce serce do Boga miluy, y prz
yimuy y przedluzaj ile znosi zdrowie. 13. y cie
bie same y wszystko twoie co natym swiecie
masz, abo mias pod nogi Boskie podkladaj
oddajac wszystko smiety woli iego, ktadac du
sze twoa na reku Pana Jezusowych y Panny
Naswiekszy, zeby wick reka Swiata wyszla, y
przed marzlat Troyce Przenaswiekszy postamiona
byla 14. Oney smiety godzinie ktory Pan
nasz iezus na krzyzu mmekach umarl, takze
oney ktora Naswieksza Panna skonala po
lecaj, tacz oddawaj, iednocz moment smiera
twoiey, zeby twoia, smiere onych smierci by
la podobna, y od nich byla posmiecona, za
pieczatowana, okraszona. Takze bolesci two
ie smiertelne iednocz, ciezs, bolesciwni Pana
Jezusowemi, ktore czul winete swoiey, 0

sobliwie wonych krzech godzinach, w których
na krzyżu rozpięty misiał, konał, umarł, Inne
cwiczenia takowe ygodznie służące pokazę na
bożny duszy łaska y dobroci Boska, y zwyciężać iey
smieć, w których się zaszewia obierają, y które
iey smakowały wzywocie iey z między cwiecze
nia tejsz temu czasowi służące, mogą być policzone
przynajmniej niektóre niżej opisać, także punkty
testamentu duchownego

Rozmysłanie O śmierci Pierwsze

Punkt: I: umre: Z: którego czasu: 3: na kto
rem miejscu: 4: iaka śmiercią: 5: iakabyś chciał
y sobie żyć: 6: iakabyś sobie nieżył: 7: iakam
iuz gotowa umreć: 8: czemu y na co odkładam,
co zaprzęsz kody do tego mam,

WTORE Punkt: I: ostatni moment ży
wota mego y śmierci moiej, kiedy, kiedy, iaki,
który będzie: Z: ten moment będzie zaszewiem
wieczności: 3: ten moment dobry, abo zły, szczę
śliwy abo niešťśliwy, na wieki żywoć mnie
4: W tym momencie dwa razy błędnę, ba y dwa
razy być muszę pozwoła, 3 w tym momencie,
jak wielka, trudna należała, sztuka wyprawie
mam 6 iestem tak biegła, y zwyciężona, iuz
ze won moment wtey sztuce niepoblatze, czemu się
nie zwyciężę

TRZECIE Punkt I: iako bywa ybyc ma smierc ludzi sprawiedliwych: Z: moja smierec bedzie iey podobna: 3: iako sie staram aby byla podobna 4: iako wiele uczesto czynie aby im mniej byla. 5: ync wtakiej gnuśności yntakiem niedostatku, wtakiem niedozorze nad soba, y służbie Bożej, yżali dojde smierci sprawiedliwych. **CZWARTE Punkt I:** smierec ludzi dobrych y sprawiedliwych smierec jest pospolita, y przynamniej okata sie mam starac, a bym iey nieuchybila: Z: ale na mój stan y pomota nie, y ma taka, do wszelki doskonałości, sposobności, która od tak wielu lat mam złąski osobliwy Boży przystojs, zehym ia było prosta a pospolita, ludzi dobrych umarla 3: Izali stan mój, yta sposobność do wszelkiej doskonałości niewyciąga, pomnie, abym iey smiercia, świętych y ludzi doskonałych zymot mój sawarla 4: Czegoś mi nie dostaie abym swiactobliwie w Bogu umrzec mogła, bym ieno sama nie dała zmej stronie przeszkody 5: dajsz iaka przeszkode, 6: Oiaak stodka y pocieszna jest umrzec smiercia, swiactobliwych smiercia, ludzi doskonałych, 7: Oiaak małe yłdne rzeczki yfraszeczki mnie pod czas przeszkadzają, iako do zymota tak y do smierci ludzi świętych 8: pokijz przeszkadzac niebeda, pokijz nieoddale lych przeszkod. **PIATE Punkt I:** Wgodzine smierci moiej ktorebym chciała przeszkody od siebie

oddala, które niedoskonałości poprawiać, które sprawy y trudności y pominięciu skłonięć, które za myśli wykonywać, czemuż teraz za czasu y powoli tego wszystkiego niewykonywam, niekonczę niepoprawiam, nieoddalam. 3. Za które osobliwie grzechy y niedostatków przeszłe chciałabym pokutować, y Panu Bogu usprawiedliwioną, się mi dzieć opuszczenia, dopuszczenia pieśroty smutku niepożyteczne, miłosa wstaje, swowole nieporządne prozności, nierozmyślności, oziębłości i dobrych zamysłach, albo zaczętych niestateczności y odwołki. 4. Wszystkie te rzeczy iako przeszkody do śmiertelnej śmierci zgładzić. Służba, mola, chęć pokutami, płacem, modlitwami, sakramentami, postami, y innymi ciał niedogodami, iakmużnami duchownymi y cielesnymi, albo do cześćmi, zasyłaniem odpustów, skruca serdeczna. Aktami miłosci Bożej y bliźniego gorąco mi, częstym serdecznym powzdanem siebie na wszelką, mola, Bożką. 5. To wszystko zgola wykonywać. Teraz rzekłabym y skutkiem chęć, y zaczęć tak zebych zymok skłonięć y zacięta tego naon smutak przed oblicznością Boga moiego wyjść mogła bez żadnego obliwu tak grzechu iako y karania rzeczywistego, co złości Bożej jest podobna y łaski, byle niedbalstwo y odstępstwo odednia do dnia nieprzeszkadzało, **SZÓSTE**

Punkt I Do myślać się duszo moja iako możesz
co kęś oświłowie nie przystać cię duszny mgodzie
smierci zatuszać będzie, co cię brnawie będzie,
wczym ci sumienie winować będzie, co cię zan-
stydzić, co cię wątpliwa, czynić będzie. 2. iako
się bronić i iako odpowiedzieć za się będziesz: 3.
iako wielkie owego czasu pokusy przeciwko
wierze i nadziei, iako rozpacz, iako chłuba pro-
zna, i użanie zbytne, iako bojaźń, iako bolesci
i przykrości od chorób, od ludzi, od kogośko-
liwiek znosić i zbijać będziesz. 4. kto będzie
młodzem i przewodnikiem kłym i wone drogi
i kłaimie tak nieswiadoma: 5. iako się ukazał
przed oblicznością Boga, rozstaczysz się i
i roztawisz się z ciałem. **SIODME. Punkt I**
przejrzyj się dobrze z regestrami (iż tak
rzekę) kłym i całego żywota i wotnych i wzy-
skkich rzeczach z których sadzona, masz być
abo możesz, porachuj się za czasu: 2. Patrz
włata kłwe na świecie przesyte. 3. Patrz na
stan kłm i. 4. Patrz na zabawie kłwe. 5. O-
bacz iakos: 6. za żywota dusze i ciała, i woszech
rzeszy innych tobie od Boga pozamolonych
6. jeżeli obaczysz iż siła na rachunkach za-
stajeś. Proś Pana Boga o cierpliwie czekanie

omiłosierne

miłosierdzie odpuszczenie, ażaraz poki możesz
 Bogu się miłplaszaj iżijm możesz przed
 śmiercią. **O Sme**. Punkt I. Co też za poie-
 chij przę śmierci mieć beda, obraś y podobien-
 stwo Trojce przenaświełszij, które na sobie
 mam. Z koniec do którego stworzona iezden-
 iaten iest zymot wieczny. 3. okup, robota,
 krew, y wój sluga, y śmiercią droga, która mie
 Bog moij iezus odkupiet, omijt, ubogacit, y
 godna, nieba uczynit. 4. Sakramenta święte
 które mi omijt, narechowana, nakarmiona o-
 patrzone iestun s łaska, miłosierdzie dobroci
 godność, wola, y opatrność Boska, która mie
 po wszystkie czasy y momenty życia mego o-
 sobliwie prowadziła y piaszkowała, y bedzie aż
 do śmierci piaszkowała. 6. oż iaka obrona,
 strasz, modlitwa Przenadroszij Boga rodzice
 Łaniej y królowy matki moiej który odda-
 nam iest. 7. obrona y strasz Aniyola stroza
 mego do zymokniego, y innych Aniyolow sm-
 ietich, osobliwie świętego miłata s opieką
 patronow świętych z Bogiem króluiących
 N N y patrona kościoła świętego katolic-
 kiego, którego Córka, y dziedzicem iezdem,
 y być chce do ostatniego łchu y wktórzim

mam uczesnicstwo ze wszystkimi wybrańmi
tak modlitw iako wysług iako ofiar naswie-
tłych: 10. stan żywota mego (który iako
mniemam) był według woli y upodobania Bo-
skiego odemnie y obronę y prowadzony jest y
dotąd aż do siebie wiem że jest pełna
y niegodna niczego od Boga tylko karania:
jednakże wstaje y miłosierdziu Bżym. nie prze-
branem w Panu odkupicielu moim nadzieie pe-
wna, mam zbawienia mego nadzieie gotwie

Dziwiata Punkt: I. Pragnąc umrzeć

1. bom śmiertelna jest y niemogę wiecznie
tu żyć na wieki: 7. Sebych iako żywotem
moim tak y śmiercią, wyznała y wysławiła
Boga, wszechmoc, y władzę nademną,
smoim stworzeniem: 5. Sebych iuż więcej
niemogła Boga mego y dobrodzieia nadobroli-
wszego obrazac, y sebych oddaliła się od niebe-
spiecznościwa niełaski Bżym, ale bezpieczna,
była iuż onieodmienny wstanie łaski y przy-
iązni 4. Sebych była uwolniona od nie woli
którą cierpi dusza moja w tym mizernem
ciele, bo dla tego utomnego y przykrego ciała
niemoże dusza tak, ochotnie ustawnie, za-
lnie Bogiem się smoim bawić iakoby rada

3. Sebych

Żebych śmiercią moją śmierć Pana Boga zwyciężył
 miał i jego uczył i wywyższał. 6. Żebych się przez śmierć moją
 w ystkie woli Boga uporządkowa nademną skutecznie go-
 łownie wykonany i zaciężeniowy. 7. Żeby przez ból
 śmierci, zasług Pana Jezusowych skutek wemnie przez
 śmierć moją był wykonany, i zechylił się stał skutecznym
 owoce śmierci jego. Za mnie położył. 8. Żebych przysię-
 mał do ostatniego końca życia mego, to jest do wie-
 kowego Zagniewania Boga mego, Żeby tak Bóg miał
 skutek: zechylił dobroci swojej i łaskę wszystkich mnie prze-
 chwalenie nasmiat czynionych.

DZIESIATE. Punkt I chce umrzeć wgniazde-
 lisku moim iako iob s mówił gniazdo moje. 1. Bóg
 mój. 2. następca wola Boga mego i śmiak ukochane-
 go serca jego. 3. łaski Boga macierzyńskie prawie pie-
 rsi, którymi mnie Bóg ustawianie karmił i karmi. 4.
 przebaczenie miłosierdzia Boga 5. rany drogie Pana
 Jezusa mego, oświecenie rany serca jego nadrośnięcie. 6.
 kruszys i śmierć 7. Jezusowa yciejskość jego za mnie
 podjęte. 7. rece ytono przesunęszy Tannę małki jego
 matkę. 8. rece także Anioła mego skrośa światła i
 śmierci Patronom moich. 9. społecność kościoła s
 10. nasmiętego Sakramentu ciała ykrmie Pański Za-
 siewanie ustawie. II. Podłość ynieśsemność moją
 która moja wstąpiła yktora umniejsza ydłmniejsza
 jest tym jest okazalsze ybogalsze miłosierdzie Boga
 nademną yabfiosc skutecznij łaski ymielei, i zasług
 Pana Jezusowej nademną.

TESTAMENT

Winnie przenaświetlonej Trójce jednego Boga Oj-
ca, Syna, Ducha świętego Boga stworzyciela Chrystusa
Jezusa przy obecności przenaświetlonej Ranniej Boga ro-
dzicielki Maryi, przy obecności wszystkiego dworu nie-
bieskiego świadczę wszystkim stworzeniem y moim
własnym sumieniem, nie dla prośby jakichś abo
słych przyczyn, które wszystkie odmian, ak jest
ile mi tała Boga mojego dopomaga, dla wykonania
ukontentowania nasświetlonej woli Boga mojego, dla
upewnienia, ile tajemnie jest przy tałej y woli Boga,
zbawienia własnego, chce się trzymać y zaszwać
czółkowi y pomocy zbawionych, mure od dobroci Bo-
żkiej wolazanych, chce też nie jako wlewać y popra-
wić symbola mego wszystkiego, ale ygnas nieprze-
danych lat, pragnąc uścisnąć y zafuszoną gniew Boga
ykaranie wiersze od siebie oddać, na znak mojego ku
Bogu poddaństwa, na znak tego iż Boga mego samego
nad wszystkie rzeczy przekładam, naufczenie się jak
nasupelniejsze jakie od stworzenia być może Bogu
mojemu wdługich y powinnościach moich samemu
Bogu wiadomych nakoniec dla wygodzenia wszelkie-
go, y niewszystkiem dobrośliwemu yrośkojszemu se-
renu Bożkiemu yżdam, y smakom, y intencjom jego
wszystkiem które mądrość jego wszechmocność nie-
zbrodźna w sobie ma.

IANN. naliżse stworzenie y dzieło Boga nyna
y syna, y ducha świętego testament czynię,
czystam umarzem zawieram aby mi na znak ygnasio-
waczenie myzanie osłabni woli mojej, odmieniac
ygnasio wac y psuicy. Prześle wszystkie słowne y
meposła

wola mojej przetrwać. Dla tego przysięgam
 testamentem heranniejszym nieodmienne i niewzruszenie chce
 być i służyć, Boga, i samyśtę dworcy króla i króla Pana
 iszowy. Chce być tak, iż raczy obieram sobie smierć
 być i służyć stworzenia zglazona aniżeli mianowicie
 jest punkcie heranniejszym ostępn moli mojej smierci
 Dla czego Bóg, ile ziemie jest, ile wstąpił mojej smierci
 zsona może, odejmuję sobie wszelką, chce, moc władza,
 młotost do odmiany tego co rac przed Bogiem moim
 chce, postanawiam i zamierzam, yowsem wlym siebie
 i wola moie osiadać, iż ten testament moim ka-
 da sprawa, każda wola, ka dem pozwoleniem moim
 przez wszystkie momenty żywota mego, osobliwie o
 stakim dufce mojej ciała wycia ponowiac, protwie
 edziac, umocniać, pierzełować chce. Annamowicie ile
 kroc zzywota mego nasmięsy ofiarę słuchać ym
 dostojniejszy Sakrament iak pokuli smęty mto
 Bóg ciała ykroie Piuskiey przynomac będzie byleko
 chce, aby ten moey testament wjacił i ymow y. Mow
 był przez to stworzony, y ziemny y heru moe
 mu ponowiony, nagradzając wszelkie dziełdy, kto
 re nie ku zamkac zlamkosa y niedostateczności mo
 iej moga, boga ku owe yobituiacą dobroci Bostkiej
 wola, która bog moey stat sie cztowiekiem dla mi
 ze króie naczyszzy macyj abij zaym nagrodz

1808a y punkty Testamentu,

noskui

[illegible]

[illegible]

ofiarami była, wspomóż zebym przysłuchał się dążeń
moim, własne i miłosci kochanej, wreczcie chwila mego
i najczystszej matki jego, dusze mojej woli kochanej smierci
na własną przysięgę, i podobną, oddać.

Wyprowadzenie dusznych spraw przy konaniu

Adoniasz jest teraz smilosciwy taki kochanej mo-
nastajkowskiej Bóże i zdem przysłuchał się, że jednak nie
mierz dnia ani godziny mojej ostatni, zebym wnie mogła
być od ciebie tak zastana, jako przysłuchał się na sługe wiera-
czu, i robiona odziana, i roztropna, nie tego teraz się
postanowiam i pokładam, iako bych iuż biegu mego do-
biegła, i imbranie śmierci wchodziła, w tym tedy takim
czasie, i wreczcie bedąc, nie mi czynię innego Bóże moją nie
przechodzi, tylko zebym się całe zupełnie na świętej woli
kochanej i podobaniu położyła, i kocham, od ciebie i z-
dem, na cie się porucam i spuszczam, i wyciągnie upodoba-
nie twoje przyjmuję, ciebie całym sercem nad wszystko
ze wszystki możliwości mojej miłuję, w tej miłosci, dla
tej miłosci, i tej miłosci, od tej miłosci zraniona um-
rze cho, śmierć iako kolwiek przepuścić namie przeji-
muje, dusze twojej wopięte polecam, stworzenie wszelkie
które po te czas, albo mi służyło, albo ku mojej wygo-
dzie, iuciej, potrzebne, od ciebie odprawiam, i sobie
od niego oddalam, a serce me całe do ciebie samego obracam
i przypałam, i jeśli co komu albo winien albo powiniem
iakośkolwiek miałem, i okazuję, każdego przeproszam
i każdemu nagradzam, i doświadczyć dzie, i jeśli co
komu przeszkadza, odepuszczam, i wszelako urazę i

Wszystkie wspaniałości twoje wspaniałe są, i
nawet mi kto kiedy dobrze uczynił, za wszystko
dziękuję, aleś mi ja też komu dobrze uczyniła
i na sobie, ale także twojej Boski przyznawam i
oddawam, miem i zem czystych miał uśc niegodna,
którą po tysiąc kroć piekielnych godna, jednak
pragnę ich uśc, nie zebych się cierpieć, asprawię
mości twojej Boskiej czynię dosyć zbraniata, ale
zebych rada ziała tego niedźnego wyszedzsy bez
wskazkiej przeciwko wieczna obłogostawiona mi
koscia ciebie Boga wkrótyj świecy jedynego, naj
wyszego dobrodzieja mego obłapięta osiągnęta
zażywa z światem twoim wychwalata, w
czym się sądzi, na wystugi moje sadne, ale na
same także miłościwa, twoje i na jednorodzonego
syna twojego krowe i niesmiertelne i nie prze
płacone zasługi, i na przemasne stug świętych
twoich mianowicie patronom moich i na świętych
dzienice maryi Pani i dziesięć i dobrodziejki mo
jej przysięgnę. Ja tak wszystko ostatnia, wola i jesta
mentem moim tobie Bogu i panu memu oświadczuję
zegnani ostatnie wszystkie rzeczy i ze wszystkiego
zosta stworzonego mienia, kochanie i łomarsyjsze
nia się wyznawam, Niechże mi niec przy duszy mo
jej, co by stworzone i doczesne smakiem podnie
to, oidać i poddać wszystko tobie Bogu mojemu,
i pod nogi twoje Boskie podmiatać, Dobra i

miewałości moie, dostatki ciała, y żywot mój, y zdrowie moie,
 serce, rozum, mola Łamiec, dusze, moie wszystkie sprawy y
 sporządzenia y postanowienia moie, zasługi wszystkie mo
 ie, które raczy Ja, łaski y dobrodziejstwa twoie zupełnie y
 doskonale przysięgam: Tobie, y siebie z nich obnażając po
 wzdaniom ścisze pod najświeższe upodobanie twoie nie
 pragne dłuższego życia niechcąc, sie śmierci, odpacie y
 roboty dla ciebie nie unikam, cierpieć y znosić przyszłości dla
 chwali twoiej pragne, za grzechy moie Złut, w imię
 miłosierdzia nadzieję mam, na twoj łasce samej polegam,
 sobie y sobie nie ufam, to tylko sobie, zem sługa twoia to
 bie niepotrzebna y niepożyteczna, anader wiele minna y
 karania za grzechy godna, niem y przyznawam, krewia
 y krwi twoia droga zbawiciela mego sie omijam, y do
 bie y służąc woli sie twoiej najmilsze okolo mnie, y o
 koto rzeczy należących do mnie sporządzenie poddać
 y niczego tak żyjąc iako umierając niepragne, tylko
 zechy sie Boskie serce twoie ucieżyło ze mnie y koto
 kowato wemnie Dia tego samego serce twoje Bole
 godzien tego y se mola twoia święta chęć tego, który
 dożyje najmsem y samsze uczynić namierzył, naszerzył
 nagorzył y pominić pragne, niżeli żywoła y szczęścia
 samego wiecznego sobie żyję, Tak sie mój nadobny
 nieżyjący w Trójcy święty iedyny Bole przed majestatem
 twoim Boski godności twoiej tym testamentem mo
 im y sercem y usty dobromolnie y roztumnie uczynio
 nem deklaruję y oświadczam na wieki Ta NN niemo
 lnia twoia y niegodna dzieło tak twoich y w ychowa
 nia łaski twoiej dobrokliwy Amen

Występowanie Serdeczne

Występowanie Serdeczne ktorých istowiele błiszc
smierci bedzie usynac nieznanysze moze czło
wiek swolacza chorobami y boleściami smierze
lnymi zielej długich y skalecznųjų abo rosn
ow z Bogiem y świętymi, iego yższyć który
niedostatek zebj nagrodzić, niech cześćtem go
racem krakciem występowaniem uabozuwać
serce swoje zagrzesza y do Boga iakoby
wysyła raz latie drugi raz omakie iakie są nalen
czas naposyleczniejszyse beda zdaly

Jako naprzykład k,

- 1 Bóże mój niebieski Ojciec w ręce Twoje polecam
dusze moie,
- 2 Pragne mój Jezu rozwiązana byśz stym cia
łem abyśz zboga,
- 3 Wradowałon sie y ucieszyla z tego co mi powiedz
iono, do domu Pańskiego pojedzmj
- 4 Wyprowadz zmielenia dusze moie
Panie abym wychwalała imię Twoje oko czekaia
na mie sprawiedliwi ze mi od płate dawac bedzieśz,
- 5 Bądź żyemj, bądź umieramj Bożemi iestemj y ży
wot, y śmierc wnaswierzej woli iego,
- 6 Gotowe sąski Twojej serce moie Bóże gotowe serce
moie Tobie y do Ciebie,
- 7 Oko oblubienie przychodzi wychodzmj przeciwko
niemu

- 8 O Jako strasliwa rzecz jest wpasc w ręce Boga
ziemiatego,
- 9 Zyc niepragne tylko iezeli Bog kaze umrzec
sie nieboie, bo dobrego mam Pana,
- 10 Jako jelen do wod żywych tak pragnie do ciebie
dusza moja Boze mój,
- 11 Pragnela dusza moja do Boga zrodla żywego Ach
mnie kiedyś przybieze do niego
- 12 Miłosierdzia Bożkie, nawieki opowiadać i spiewać
bede,
- 13 Boze mój przybądź napomoc moje, naradunek mój
pospiesz,
- 14 Zmiłuj sie Boze mój nademnia iako możesz ychcesz
- 15 Niech bedzie nastodszij Boze, serce moje niepokalane,
abyj zawiądzona niebyła gdy stanie przed tobie,
- 16 Wytrwi Panie od nieprzyjacielskiego miecza dusze,
moje y spaszszeki psiej iedynaczke moje
- 17 Nadtozsa Bogarodzica marija mod sie zannie ze
wszystkimi smiertnymi do Syna y Boga swego, dla mnie
ukrzyżowanego krasz yugodzinie smierci,
- 18 Daj mi nastodszij Jezu wmitosi y zmitosi kwoiej umrzec
ktorys zmitosi przeciwno mnie raczył umrzec
- 19 Miłosci moja Panie Jezu godzinie smierci kwoiej y
godzinie smierci matki kwoiej ygodzinie smierci Wszij
stkich ss twoich polecam godzinie smierci moiej racz
mi wnie błogosławie wedlug najmilszej woli kwoiej

Affekty
DO PANA IEZUSA

Konającego

Jako wszystkie Zbawienie nasze wypłynęło z śmierci Pana Jezusowej tak też każdy Zbawienia sobie Zyskający co osobliwie w godzinie śmierci, każdego, mieysce ma osobliwie też staższe Jezusowej śmierci też bawienie swoje czerpać ma,

Ład smutobliwy jest Zmyślający chrestyjański że umierający, obraz Pana Jezusa nakrzyżu umierającego y moich czasach mieć y mroku piastować Zwykły To żeby się tym pożyteczniey czyniło, klade tu kilka nabożnych Affektorów które do Pana Jezusa konającego cztowiek nabożny acz y innych czasów ale naybarziej pod czas bliskiej swojej śmierci wyprawować może, Do których Affektorów w ymwartia Zynego, wiele pomoże, Zymo sobie wotach serdecznych y w pamięci swej postawić P. Jezusa nakrzyżu smiertelnyimi boleściami ziętego y w nich konającego,

Affekt I

I Panie mój. następny Jezu, nakrzyżu wiecznie trwałych boleściach dla mnie konający y umierający, wpusc proszę w serce moje Ducha twójego y onym ożywu duszę moją Albowiem osmiadczam się przed Tobą iż samą tylko Duchem Twoim, ożywiona bym chce być tak w tym do czesnyin Zynowie jak y w godzinie śmierci, iaż to y we wszystkie wieczności,

Z Panie mój następny Jezu nakrzyżu wiecznie trwałych boleściach dla mnie umierający Tobie się ja kłaniam y czesę Boska iako Bogu mojemu oddanym, y umręc

sobie

sobie żyję dla tego abym konaniem y śmiercią moją
jako nalepiej najprzedz y nadostateczniej uczła wypra-
wiła, nagrodziła konanie y umieranie y śmierć twoją

3 Panie mój najłodszy Jezu nakrzyżu wnieśmier-
nych bolesciach dla mnie konający momentowi smie-
ri y konania twego nadostatecznego, śmierć y konanie mo-
je pokornie ofiaruję polecam y jednocześnie abj mój od
twego poświęcony y zapieczekowany był,

4 Panie mój najłodszy Jezu nakrzyżu wnieśmier-
nych bolesciach dla mnie umierający y tam ze twym mordercą
nieprzysięgiolom Boga ojca błagającą wstawiając się
też samą grzesznicą y krzyżownicą, twoja daj
mi serdeczne grzechom moim odpłacanie zupełne
ich odpuszczenie prawdziwe y skuteczne ciebie
Boga mego y bliznich moich, choć też nieprzysię-
giol zaniżowanie,

5 Panie mój najłodszy Jezu nakrzyżu wnieśmier-
nych bolesciach dla mnie konający zbieram drogą
krw twoją zran twoich szerszakajacych miłości
ku mnie gorącą, żyjącą y prosząc sobie od ciebie aby
mogdżime śmierci była zabrana y policzona, miedzy
te, któres ty męka, twoja, odkupił y któres krew,
z grzechom omiyl y któres śmierć, twoja, namiętny
żyłok ożył

6 Panie mój najłodszy Jezu nakrzyżu wnieśmie-
rnych bolesciach dla mnie konający niniezym inn-
ym nadzieie zbawienia mego ani żyjąc ani

iedynego Amen

Piesn .s. Michala Archaniola

Będz pozdrowiony Duchu
najszczesliwszy

Stugo samego Boga Najczystowszy

Ktorys sie zaraz postworzeniu swoim

Poklonil Bogu stowariystwem twoym

Zastawiajqc sie oczesz Boga twego.

Strzasciles Znieba Aniola pysznego.

Michale .s. hetmanie najmentrzy!

Pogromicielu czartuw Najstawniejszy

Pogrom poganstwo na nas powstajqce

Achwate Boga Zagubic pragnqce

Oliqze wielkie Kosciola Bozego

Ratuy ze teras przelazone iego

Donaway Serca wielkiego yrady

Nieprzypiacielskie odkrywajqce zdrady

Upokur chardosc poganstwa pysznego

Swoiey potendze ufnos maiqcego

Ratuy tych Ktorzy w Bogu ufnos maiq

Towiadre sie .s. Zastawiajq

Dodaj im męstwa s Zartwosci
Przeciw poganistwu dla Boski milos
Ratuj Cesarza y woyskami yego
Nie daj tryumfu nieprzyiacznym
Mocny obrońco Krolestwa Polskiego^{zmiegi}
Weyrzy na wielkosc nieprzyiaciela^{iegi}
Wstaw sie do Boga nas wielki Patro
Koluw Helmanuw mieu w swoicy obro^{nie}
Dodaj im zawsze pomocy y sily
Aby sie mocno oczesc Boski bili
Ty ktorys zawsze walczyl za lud
Zastawiaj ze sie za nasz nar^{Boski}
By nieprzyiacil strachem prze^{polski}
Samego Boga mocq porazony^{razon}
Uznal potezno moc Boga naszego
Aszczerem sercem nawrocil do nie
Krolu Anniotuw tobie czesc od^{go}
Dobroc wszechmocnosc niezmier^{wa}
wyznaw

Racz przezastugi Michala S.
 Bronie nas zawsze od wszystkie
 Niechay nas swemi zastania^{go} tego
 Skrzydłami
 A da zwycięstwo nam nad poga
 nami

Modlitwa

Amen.

Zdarz nam wszechmogący
 Boze. Błogostawionego
 Archaniota Michala S.
 Za osobliwego. obrońcę na
 szego: Abyśmy którego
 chwale wystawiamy na
 Ziemi. onego poważnemi
 modłami wsparci zostawali
 w niebiesiech: Przez Pana
 naszego J. Chrystusa który
 z tobą żyje y kruluje w wieczności
 Duchu S: na wieki wieków.
 amen

Handwritten text in a rectangular frame, likely a list or index. The text is written in a cursive script and is mostly illegible due to fading and blurring. The text appears to be organized into columns or sections, possibly representing a catalog or a record of items.

920

Dijscyplinij duszne. To jest.
Rozmaite sposoby karania y pomize
nia y kształtowania dusze naszej przed
maiestatem Boskiem.

Przedmowa.

Kazdy tak sądzi że tego karać trzeba który grze-
szy, y tego bardziey który więcej winien, cżowiek sło-
zomy jest ciała y dusze gdy grzeszy y ciałem y duszą,
ale więcej duszą niżs ciałem, bo ona jest początkiem y
powodem, y źródłem ciała menyszyjskiem, Zatem gdy kto
grzeszy, chce grzechy swe ukarać, mać myślnie karać
swoie ciało, ale więcej dusze iako że która jest winniejsza.
Do tego służy że karanie ciała jest ci pożyteczne y do
pokuty potrzebne, ale iesli się bę dusznego y serdecznego
karania dzieie, mamy nic, mełlug Ewnglii y Apostolski na-
uki, potrzeba tedy mełylko ciała, ale zaraz y przyszem y
dusze dyscyplinować, aby cielesne karanie y Bogu przysie-
mnie y do odpuszczenia grzechom pożyteczne było nad to
ieszcze wiele ich jest którzy karne ciała ostro czescia, nie
moga, czescia niechca, A przeciw grzechy swe maia, y za
nie pokutować potrzeba, niechajże ci przynamini dusze
swoie karzą, y dyscyplinują, aby miłosierdzia y odpuszczenia
miu swoich u Pana Boga nalezi. Tęgo karania y dyscy-
plinowania dusze sposob się tu podać, y dyscyplinij, co te-
go sposobne przekładać, od których nikt się stuszyć
nymowić nie może, bo że ani zdrowiu szkodzi, ani sił

brata y każdego czasu nakazdem mieścu czynione biedz
moga, duży to y samego serca robota y zabawa, do tego
rego iako nikt innyż zairze krom Boga samego nie
może, lat też nikt do tej zabawy przeszkodzić nieben
dzie mógł, byle nam leniwość nasze nieprzeszkadzało,
Te dyscypliny na troje się dzielą, iedne są, bojaźni,
drugie pokory, trzecie miłości, Ofiara Bogu duch stru
piany, serca skruszonego y upokorzonego Bóg nie
wzgardziysz Psal
czwiczylem się y umiałem ducha moiego Psalms 26

Dyscypliny Bojaźni. dyscyplina T:
Uznanie, wyznanie grzechom y niedo
skonalsci swoich.

Bóg tworca y odkupicielu mój dobrodzieju y ojczy
duży mojej, znam do siebie, że przed majestatem
Twoim Boskiem nagrzeszyłam wiele y był lęsbij myśla
mowa y uczynkiem, opuszczeniem y do cudzych się
grzechow przyczynieniem, Zgrzeszyłam wyniosłością
serca mego, y nadentą Pycha, y miłością mnie samą
Przekładaniem się nad inne. Zgrzeszyłam nieporzą
dkiem chciwości mojej, szbyterszym chęciem y sta
waniem się orzeczyć y dostakki tego symola. Zgrze
szyłam wygodami y potrzebami y pieszczotami ciała
mojego y myślow moich ukrócaniem, Zgrzeszyłam pope
dlinnością, Affektow moich iako miłością, szbyterską, szmo
rzenia rozmaitego, gniewem y nienawiscią, Zazdrością
y Pomysł Pragnieniem y niecierpliwością, bojaźnią, strasunkiem

Staraniem, smutkiem, żalem, prozowaniem nieprzond
nem, Sgrzeszyłam moim moiej nieostrosnosia, y nie
pamiernem yjesyka uzywaniem, cudzych spram obij
czaiom jere yjumijskam badaniem, szacowaniem jska
dlinem cudzemu dobru ystanie powiadaniem ystuchaniem
Sgrzeszyłam zgola bez liczby ymiary, ygrzeszniejzłam
jest nizli sercem y pamietia, moia obiaz moze. To wysyt
ko przed toba, Bogiem moim, ktoremu tajno nie jest
wysnamam tego sie spowiadam, za to sie wysydza
y ciebie dobrodziecia mego y dobroc najmieksza, prze
kraszam.

Wysciyplina Z

Sal za wysyistkie grzechy

Wspomni sobie nedzna agrzeszna duszo moia na
wisyistkie niepramości kmoie ktoremis od rasunu wsie
nie ajz do tego czasu obrazala, yobrasae ach iesze
nieprzeskala Boga kmaiogo, Ojanko tego wielka li
czba, iaka tam tych nieprawosci rozlicznosc, ia
ka szkaradosc ybrzydlosc przed maiestatem Bo
skiem, O Bode dobrodzieciu odkupicielu, Oycze moij,
y na to zem ia stworzona, natojs krmia, y smiercia,
kmoia, odkupiona, Na tojs dobrodsiejstwy kmeni o
kaczona niepoliczonemi, y ukaczona iestem, abyś ze
mnie nie iakie dobre owoce szysbij kmoiej, ale ko prze
mierste zniwo grzechom niezliczonych zbierał. Ach
dobroci moia Bode, iakofs tego kerał szalem y wysyt
dem zazynam zem tak niemdzieczna bala dobroci
kmoiej, zem tak zle szanowala godnosc kmoie, zem
tak niegodnie odstugiwala milosci kmoiej, zem sie

tak przykaza niezmięcony Cięplimosc twoją, Wi-
dzisz mój Panie że teraz tego szaloscią zasymam
ze to jedecznem obrzydzeniem sobie obmierzam
Zalwie Boze dobry, Boze miłojny, Boze miłosciwy,
zeni ja, naliżka tak twoich wszechmocnych stworze-
nie, przeciwie sie moli twojej swietej pomazala.

Dyscyplina 3:

Wzbudzenie dusze do czułości nadso-
bie. Uczęm się tak bezpiecznie, czemu, tak utale so-
bie poczyniłaś duszo moja wtem żywocie z Bogiem
twoim, Czyliś zapomniata grzechom twoich daw-
nych y terazniejszych, Czyliś już za wszystkie Boski
sprawiedliwości dosię uczyniła, Czy już ieżdes upe-
wniona odpuszczeniem, Czyliś już przebrnęła y już
brnęła zniebezpieczeństwa świata y żyjmoła tego,
czy też już przestali nieprzyjaciela twoj na two-
ję zgnębie gonic y czyniac, Ach mój Boze bożem nie-
bacznym, yniebezpiecznym bezpiecznym, mien y sum sieła
y ciejszo przemieniła, mien iż ieżde niemała kancu
nie pramascioni moiem, mien yżem zmajniła na
sie zapalczywość gniewu twoego, mien iż licha
y lekka pokuta, y bardzo niebezpieczna ani skute-
czna poprawa moja, Aprzebie ty widzisz kto-
ry wszystko widzisz Boze iako oziębile żyje
iako mizerne czas do pokuty y poprawy użyczo-
ny trawie iako ustawicznie nomijch niedostronalosi

25
do starych nałogów przyczyniam, Ocie sie kiedy,
a statecznie Ocie duzo moja pomiarkuj zabawy
twoje y starania, ktorec do wieczności niejsza, Awe
Zmi przed sie to co cie lepsza, mabyzaiach, miłsza,
moczach Boskich gorejsza, wstuzbie Boszy, Bogatjsza,
w dobre Uczynki, pierwiejjsza, w nadziei grzechow
odpuszczenia gotowsza, do łaski Boszy, godniejjsza,
do symota wiecznego uczyni

Dyscyplina 4

Powolsechne oplakanie nadz dujszych
nich przes wszystkie sieki y czesci
człowiecze.

Slusnie rzecz musze, y inaczy osobie trzymac
nie moge przed Boskiem y sumnienia mego okiem,
ze niemaję wemnie zdrowia y se od skopy nosiij
ujs do mierzchu głowij osypaly nie nieprawosci
moie, niemaję czaytki wiele moim, ktoraby naczy
niem grzechu iakiego niebeta niemaję syli w dujszy
moiej, ktora bij Bogu y zbanieniu memu nieprawo
sci niebeta rjak zewrzedu niekylko bolesc, y brzy
dka ropa nieplijnie, ta ia wcalosci moiej: wjszy
stka lezdem mizodem nieprawosci zamysze plijnaca
Ach Boze moij Dobroci moja wjszytkam (ty
miejz) grzejna y iako drzewo lisciem, tak ia slo
Sciarni osypiana, wjszytka pokutnie wjszytka, obrzy
dzam sobie złości moie ciałem y dujsza, czesciami y

y sielami moimi wszytkiemi, wszytka soba, oplaku
ie zgorzkiem zalem to com bęsz wszytka, sowa,
Przećim tobie przeminia, Za żyi ze Panie nad
nedziym łwijn stworzeniem dobrocy twoiej, U
czyni miłosierdzie, Ulecz łaska, twoia rany moje,
Uzdrow choroby moje, Zastanow potoki te brzy
dlkie słosci moich, ciobinji mie wada, łaskawosci
twoiej własnij rany meki y klenie drogi yezufa z
banićciela moiego, adaj napotem od łaski zacząć
promadzić komużyc ślaczego, y teraz gorniej do
konas służby twoie

Dyscyplina : S. Naśladowanie pokutujących za grzechy.

Jestem pokolenie grzeszników iestem córka
grzesznych, urodziłam się w grzechu, przepędziłam
zmyśł moij w grzechach, komarzyćskami y naśladowca
grzesznikom, te wszytkiemi grzeszno iestem, y żem
wszytkich naugrzeszniejszą na wzor bęsz wszytkieli kto
rzy pokutowali pokutować, pragne przed toba, o
nieprzebrane miłosierdziu anwszytkich niedziych
iedyna ucieczko Boże. Żaliuie zadaniem y szmą,
piernoszemi grzesznikami, y grzesznemi, Rodzicami
niemi, y to niedzne akto potliwie smiata tego po
mieszkanie za grzechy me przijmuie y tobie ofia
ruie, Żaliuie zdawidem upadłym y tobie grzechy
me wiyznawiać od ciebie miłosiernego odpuszcze
nia

prosze, Zaluie zpiotrem y pod tym i gorjskim placzem mi-
lesiernych oczu kmoien poirzenia y przerażenia orzeki-
woy Zaluie smagdalety, awsklydlywym serca mego
zalem y placzem nogi kmoie dla mnie stanione ob-
mywaiaze unich od puszczenia wszyjskich grzechow
moich zebrze Zaluie z marnotrawnem synem mo-
imiey marnotrawna corka aprzed wszyjskim nie-
bem nieprawosci moie wyznawiaze ciebie nakasza
wszego Ojca mego przepaszam, Zaluie zchananej
kay, aiako liehe szczenie odrobinek kaszki kwey, y
odpuszczenia wygladam, Zaluie z jamno grzesz-
nikiem, a mnieho poirzec nie smiem pierzi sie
binaze moimie, Boze odpusze, y Badz miloscim, wszy-
jskim grzechom moim. Zaluie, zlotem nakraszysu
a wyznawiaze ciebie Boga y zbawiciela moiego, prze-
puszczenia zlotem do raju kaszky y chwaliy kmoiey
prosze.

Dyscyplina I

Dyscypliny Pokory Ponizenie dusze pierwsze zmi- zeriy Ciata,

Cozs jest czlowiek moy Panie tylko niedza zu-
pekna, yco jest corka ludzka tylko zgnilizna, yro-
bak, y naczynie obrzydlivosti, Co ciato jest wlotorym
uboga dusza moja mieszka, tylko kuczka do czasu
pastamioua oblepiona blotem amierzna, ladaiaaka,
pokryta ktorej lada indzien odbiezec krzeba, Co
jest ciato to ktore rojse, tylko mor gnoiem nakhanij

/ strawa robactwa gotowa, zyjmyj grob dusze wieze
 nie mlajne, mieszkanie ciasne ciejskie niewczasne na
 czynie szosci, Co jest cialo to wktorzym mieszkan, tyl
 ko bydle niebesrozumne, ale przecimko rozumne
 tylko masz wzanadzu tylko nieprzysigiel chytty, kto
 ry sam zginge gotow, tylko zehy mnie zjaba ii
 przez sie zgubit, Co jest cialo to ktoregom szoso
 na, tylko sle związany gnoiu sнопек, niewczasna
 gospodca, nie wola dluga, y przemiersty towarzysysz,
 szusba plugawa, szpital chorob nieuleczonych, kraj
 fraszek proznych, szpizarnia kłopotow, nadlata pe
 chersyna, y podniata grzechowa, a prsecie te taka
 zgnitosc y okropna, nieczemnosć najze dzinigam,
 chowam, piejszczotami wczasami gogocami tak z
 niego y wniem sie pysznie y pokasznie, aco nazalo
 sniejsza Boga przeł nie obrazam, dusze zabiam, y
 na wieczna, zgube zarobiam, onierozumny rozumie
 moy, ogłupia zabawo, oniewola sle dobrowolna

Dyscyplina : Z.

Ponizenie dusze wtore zniikczemno ści iej

Zaczysz y iaktasz sie szacujesz duszo moja zniis
 czego wyprwadzasz, zniikczemności uczyniona,
 Oyczyzna y wlasne dziedzielno kmoie nie anie,
 iskota kmoia nieczyj, być, poległa kmoia nie nie
 moc, Robota kmoia, nie dobrego nie robie, godność

Twoja nie nieważyc, y za nie nieśtać, koniec twój
ustawicznie do wrodzonej nieczemności y nieczego
ciągnie, maiećność twoja nieśtałość ułomność, nie
wiadomość, ubóstwo, niedostatek ustawianie, ginie
nie, niedza nieśtateczność, odmiennosc, a nade wszystko
śleko grzech y złość y niezachamowanie do grzechu
y złości popędliwość, do wszelkiego dobrego ocie
kność, uporność, trudność ciężyłość, a takim nagosc
y z Bogiem nieprzejazn, do wieczny zguby zapędzo
na uosłepiała szpieżność, ta jest odulzo miserna y
stała ta familiia, ta godność, ta odważność ta spr
mność, ta maiećność, twoja, Askałże przecie mój
słość, y nadekosc y chluba ustawiczna twoja miła
dużo, ktoraś Bogu niewdzieczna sobie szkodliwa,
śmierzeniu innemu ciężka samemu tylko gniewu
Bosemu, y Jurmej spramiedliwości jego nagoto
wana

Dyscyplina 3:

Ponizenie dusze 3: znieśliczonych występkow

Wzdychaj y całym sercem zaui dużo moia
nad toba, abowiem miserniejszy jest stan twój
niżeli sama dostatecznie wiedzieć niemożesz,
Zakuj ses była kiedy y ktoraś jeszcze jesteś tak
do świata y ciała skłonna tak nieumartwiona
w namiętnościach tak pełna posądkowości y nie
porządkow, tak nieostrożna wzmysłach, tak wie
le krót upleciona w wielu proznych fantazjach,

tak wiele skłonna do zwierzcinych rzeczy, tak niedba
ła do wewnętrznych, tak łacna ku śmiechowi y rozpusz
czeniu, tak chciwa do prozny chluby y ludzkich poch
wał, tak słaba y smutna wprzecimnościach, tak pło
cha y wyciosła w szesiu, tak łwarda do skruchy y pła
czy, tak porijmęza ku młajnym porzytkom y cielesnym
wiygodom, tak leniwa ku ostryści y goręcości, Zalu y
wymyżnay zęś tak chworna ku słuchaniu nomiu y pa
krzeniu na cudze rzeczy, niedbała do przijmowania
podłych, y ciebie poniżających okazyi - Zalu y zęś
tak chciwa ku mieniu wiele ale skapa ku dławaniu, y
tak ściśta ku sotrzymaniu, Zalu y zęś tak nieopatrz
na w mowieniu, łacna do posasłżania, łrudna do
młeczenia, Zalu y zęś tak nieporządna w spramach
skrzelna w obijczaiach, niestateczna w dobrze zaczęty
ch w spramach, Zalu y zęś tak głucha ku Bożemu sto
wu, nie objęta w Bogiem o siebła na modlitwie, po
chlebująca sobie w rachowaniu sumnienia, predka do
odpoczynku nierychła ku pracy, czynna ku prozom
powiesciom, łesklina w swietem czmiczeniu nieryem
liwa na spowiedzach, niegorąca, nienabożna w smie
łych komoniach y przų strażliwych offiarach, Za
lu y zęś tak łacna do rozerwania, łrudna do siebie
zebrania, predka do gniewu, łacna do przykrzenia
sie, drugiem niedokłima w niemygodzie ostra w
skrojowaniu łrudna do ubłagania, Te niedostatki
łwe znay do siebie nedzna duszo one wiyżnaway

y opłakuy

yopłakuij przed Bogiem twoim aż wstę do pole-
pszenia się garni, Soba, pogardzaij a Bogu się
zupełna nadzieia miłością, powolnością, poddawaij
y odelawaj

Dyscyplina 4

Ponizenie dusze 4 zdrobnośu Cnot dobrych uczynkow y zasług na niebo

Chciałś byś sprawiedliwa być dużo moia,
głowi podnosić y porzucenien potrzebując niemaż,
Coś są honorem za sprawiedliwości twoje, Uznaij
amiznają prawię Bogu twojemu, którego oczom
nie są żadne niedoskonałe doskonałości twoje Aż
niewiejs iako jest nieczystwa miara twoja, iako
słaba y nierówna nadzieia twoja iako zimna
miłość twoja ku Bogu najwyższemu Dobru
y dobrodziejowi twojemu, czy niebaczysz iakos jest
nieochotna nieskuteczna, niegorąca nieżywa
wstębie Boga twoiego, iakos rzadka krótka
rozważana narozmysłaniu y modlitwie twojej
y iakos niepośobna, niezwyżajna nieumiejętna do
myślenia serca twoego przed Bogiem twoim iakos
bezkłonna y nieobjętajna wobcowaniu y zhanieniu
sie z Bogiem y majestatem y iakos uporna y ościelna
na kontentowanie y stosowanie się starzda, wola,

Bożka, nie wiem tego Duszo moja iakos jest nieroztropna w Bożki roztropności nieumiejętna w szła kiej nauce nieurownana w sprawiedliwości, w słuszności, niemocna w męce, niepotężna w trudności niepomiarowana w wielkości i w małości, Ojako licha jest pokora nasza duszo moja iako często w słowach jest cnie w sercu, iako często w po nizeniu się chwalić szukamy, i w łada okazy, i po kory zaniedbawszy, wszystko się kładziemy, a na mniejsze zniechamy bardzo czujemy y one cicho rozbiegamy, długo pamiętamy, Należy cierpliwości najze odjąć iakie są, postępowania ku Bogu i ludziom skromność w postępach, wdzięczność za dobrodziejstwa, Umiałość w myślach i w słowach, powolność ku rozumowi, w prawdzie, słuszności i zdrowej radzie, władza nad afektami, i w popie dliności, miłosierdzie i politykowanie nad ludzka, ach iako te urobły są, uciebie duszo moja go sciem iako słabo zamieszka, iako mało ukorzenione w miarę dobrych uczynków kado dzieł iako mało iako niedostatkowych, iako nieskutecznych, iako stym co by się dla miłości Bożej i dla miłości u niego i dla postępu w cnokach czynić sposobnie mogło porównania nie mają iako na ostatku to co się kolwiek się czyni, ozieble, zezwiercau dla obyczajów, z respektami, i z defektami się czyni

99
yakoż ta gorna trzymac o sobie duszo moia, anierazey
zapomniałszy tego co sie czyniło iże sie tego co sie
czynic ieżce ma y może y na co Bog sposobności czasu uży
cza, na Boskiej sie woli dobroci łasce miłosierdziu położyć
a przez kreś zhamiennie y myśli smierci jego przez
przyczynę smierci Bzycznych iako znouu nazhamienie
robic

Dyscyplina 3

Ponizenie dusze 3 zrosnąć nacz iey

Gdy sie sobie ystaniu twego terazniejszego Condij
ciom przypatrzysz duszo moia, iakos pretko ylatwie
Piorka ogorcia, y niepożyteczna animuszowalosc ta
twiechno stecnie, iacnoby sie nadyman zeszło gdyby
smierci nieczekała, ba gdyby ustamiennie do wyptosze
nia sie stej lepiotki cielesnej nieczuwała, Wyssedzisz
stej zgnieliu, szel cie czeka gdzie oddawał rachunek
y zmyśli yżstowa proznego Boga czynic trzeba, Za
tym karanie namniej czyskome następuje, Na które
sie zarobia ustamiennie tak ze y same dobre spramij
ogniem Czystym probowane y przezczyszciane bydlz
musza, Sama niepewność zhamienia iako straszna, niem
Pewnie iżem zarobiła na guiem Boga mego, aniemiem
ieslim ublagala sobie y zjednaka uniego miłosierdia ta
ske iego. Ogrzechach pewna iestem. Odpuszczeniu,
Pewna nie iestem. Achciaż bym też nieczuła sie w
nimczym, iednak nie wtem sprawieclliwa iestem Abowier

Boga siedziego mam ktorij inaczyj sady ni zli aczy
ludzkie zwykly, w samej tedy dobroci twoiej moy Bo
ze, w samych zastugach zhamiciela mego nadzieia moja,
tasma y miłosierdzie twoie Panie ufnosia, moja, jest, a
zywoť y zhamienie moje na moli y upodobaniu twoim,
w ktorym bezpiecznie odpoczywam, amiem isz niebende
pochanbiona ani zawiedziona,

Dyscyplinij miłości

Dyscyplina. I

Oddalenie dusze od wszelkiego stworzenia
zobroceniem do Boga samego

Nie mituy duszo moja stworzenia, ani sie plataj
rzeczami tego swiata, zywoť ten wszystko y co na
niem sie ieno dzieie komedya wlasna y krotka, a smie
jsnem zalem, y zalojnem smiechem zmieszana chmila,
naczem polegajz duszo naczem, na smierie zdradliwym
na cieie gniazem - na zywocie ukladzem, Radozbatkach
niedozbatkach, ktore wiecej sa, ciedze niz twoie, y sama
ich siedzych reku patrzyjz, nachonarach majzkarom po
dobnych, na pochwalach ktemliwych, ani gdy nie pra
wdsinnych, naludziach ktorych wzadnym szczerosci
niemusz, ktorzy wszyscy swego uciebie y siebie szukaj,
znieufaj marnem marnosciam, uwolnij serce sidla
y peta te statraj, Oiake lepsza z Bogiem sprawa, ktorij
sam za wszystko y nacl wszystko stoj, nigdy sie niemieni,
nikogo zafajasz sie nieomija, miłojniki sme mitwie y
wiecznoscia, dobr smoch napelnia,

Dyscyplina 2

Rospalenie dusze miłością samego Boga

Bendziesz miłowała duszo moja Boga twego zemszyskiego
 serca ze wszystkich sił, zemszyskiej ystoty twojej, konu
 sz masz słuźni miłość twa, ypożanowanie oddawać
 jedno Bogu twemu którego dobroci ni masz miary, kto
 rego dobrodziejstwem ni masz lęzby, którego miłosierdziu
 ni masz końca którego łaska zywotem którego miłość
 błogostannym jest duszo moja kiedyś sie rozumi
 ejsz całe ystnienie Boga twego, Okiedysz iako żelazo
 w ogniu, tak rozgoręsz sie w Bogu, Okiedysz wini
 dzie zgiebie ożytkość twoja a ognistym serca twego
 zapalem serafinom miłości zarzyskiej podobne
 bedziesz, O miłośniku dusz ludzkich Roze izali ty
 niepragniesz, niekaszysz, nie wyciągasz miłości naszy
 ku tobie, czemuś nierospalił, czemuś nie spalił
 dusze mojej ogniem gorącym a nieustawiającem mi
 łosci twojej Okiedysz wygafna, inne wszystkie
 ku stworzeniu miłości wemnie, A sama tylko
 miłości twojej ognisty zupełność osiadzie y
 Panie dusze moje y wszystkie y stote moje,

Dyscyplina 3.

Powzwanie dusze na wszelką wo lę Boga

Nie moja Panie ani dłużej mojej wola niech się
dziejcie ziemna i wszystkie do mnie należące o
sobami rzeczami sprawami cielesnymi i duchowymi
i doczesnymi, ale niech się wszystko prowadzi me-
dlu najwielszego i najdosłajszego upodobania Twoiego,
Czyn Panie ziemny, co cię podobna i jako i kiedy
podobna, Ciało moje i dusza moja, żywot mój i zdro-
wie moje, przyjaciele mojej i krewni moi, Czeladź
słudzy domownicy poddani, dobra dochody majątko-
ści moje, zamięśli postanowienia i porządzenia moje,
potrzeby sprawy zacięgi moje przyjaciele, moi, Ja
wszystka i wszystko moje i moje jest Bóg, i o ciebie,
i u ciebie, Tobie to ja, wszystko całe zupełnie doskonale
na wola, rządz upodobanie Twoje Bóstwie porządanie
i oddanie, chcę żebyś ja, wzem uciechona i wygodzo-
na była, bądź pochwalony ty i Błogosławiony, chcę
abyś ja, wzem utrapioną błąd i niewygodzona,
bądź także ty mój Panie pochwalony i błogosła-
wiony, Twoja nieśmiertelna ja, iezdeń, i wszystko mo-
je mroku i mocy, i urządzie Twoim, Lepiej ty wie-
sz i nieomylny mądrości Twojej co mnie zdrowo i
zławiennie, Większa jest dobroć, i miłość i opatrzo-
ść Twoja około mnie, y około rzeczy moich, niżeli
moja własna albo innych moich wszystkich, możniejsza
jest wszechmocna wola i reka Twoja nadokazywanie.

121
wszystkiego niżli wszystkie rady, zamysłuj, kosztuj od
mągi moie, A przekośz łobie Panie odlecan, łobie od
daie łobie poruczam y mnie y wszystko moie, y wszystkich
moich, y wszystko co należy iakożkolwiek do mnie, A ia,
wszystko cale miłe mdzierznie spokojnie zdziękczynieniem,
biore y przyjmuję zoycomskiej y dobrośliwey reki y opatr-
ności łmoiej. Dyscyplina 4

Oddanie y przypisanie Bogu wszystkiego dobra

Nie nam Panie nienani ale najczenniejszemu ymie
niowi łmoemu Bożstwu niechaj będzie część pożano-
wanie, wdzierzność y chwala. Cozen ia, jest tylko robaczek
lichy, mgardzany, szenie, sierota łobie opuszczona,
Corka niewolnica łmoiej, y urodzona niewolnica łmo
ia. Co iazdem, co mam, co moge, wszystko to stwoich
reku, wszystko stworzonego daru, wszystko łmoie jest, y
teraz moij Panie własnem acatem upodobaniem
woli moiej, szczerem asłabcznym zamysłem serca mego
wszystkie siebie, y wszystkie rzeczy moie wszystko
dobre mienie y wszelkie pomodzenie, łobie, woli, łmoiej,
chwale y służbie łmoiej sporządzeniu y opatrności
łmoiej oddaie, odbieram y oddalam wszystko od siebie
auksyłam do ciebie bac uciebie tego własność, aum-
nie pożyżenie, u ciebie wieczność, aumnie do

wiernych rok szafowanie, oddane wszystko iako twoje
jest wszystko, pozyczyles dochomywam, udzieliles bzy
mam, zechcesz odebrać wracam y wszystko y cale y do
nikczeki jedny, y do ostatni (zastępcy) ciała y dusze
moiej, Twoje abominem jest wszystko, co moje y około
mnie jest, Aia y samam nie swoia ale twoia, od ciebie stwo
rzona y pozyczona - Supelniej, y służniej twoia niżli
swoia, yomżem niktad niejmoia, tylko cale y wszelkiej
służności Prawem własna twoia, a zatem y wszystko moje
nie moje ale własne twoje,

Dyscyplina 3.

upraszanie y zebranie wszystkiego u Boga

Boże mój byś ciebie teżdem, iako ryba by wody, iako
ciało by dusze, iako oko by smiala, iako dziecina by mat
ki, Coż ja teżdem abo coż jest za moc y dzielność moja byś
ciebie zrodła, dante, y sprawnie wszystkiego mój Boże, wszy
stko to coś mi zlatki twy dać raczył twoje jest, y ja u
ciebie wszystkiego zebrać muszę ba yomżem rada zebrać
y kocham się stego, że z siebie nic niemając, nic niemo
gąc nic niebedac, od ciebie wszystko brać, od ciebie
wszystkiego czekać, u ciebie wszystkiego zebrać, y
tobie wszystkiego winna być muszę. y jako będę
sługa od Paniej swoiej, iako gołe ptasze od maciorę
swoj, iako szenie od Pana swego, iako niemowlę
od matki, smiej, iako zebrać zła od dobrodziejki

smiej,

102
swey, tak ia, od wszechmocny szodrobliny, Oyeomsk
iey Boskiej dobroci y moli twoy czekam miygladam,
y zebrze wszytskiey y wszelakiey tak do czesney, iako
y duchowny, y wieczny odrobiny laski twoy

Dyscyplina 6

Obmywanie dusze mlazience laski Boszy.

y krowie Pana Jezusowej.

Miezsceam mlym przegnielen ciata mego domerzku,
iale mokopciatem sadzami kominie, iako zewszad prze
ciekaiaceu poddajsku, Chodze potem zywasie iako
po blohistym rynku, abo iako po cierniu y rzebia
pehnem plazu, trudno ochronie nogi od bloa szaty
od szarpania, gdsie sie ieno rufse, co ieno poczne za
raf zsidelkiem y strusizna, y zastawicznym anieluhto
nym niebezpieczenstwem polykac, witac, y mazac sie
mufse. Ach iako wiele zdzak y zasadzek na uboga,
anieostrozna dusze moie. y jak ustawnicze zmazay y
zarazay rowne gestemu dzadzami, nasumnienie, naserca
na dusze moie przyppadnia, nigdym iest molna od
brudu y zmazay zawsze albo blotem albo prochem
przykurzona iezdem, zawsze albo do rofkoysz y iakiey
liptkiej przygne, albo ostrem frafunktem sie nakole
albo zarazliwa, swey moli stadycza, umiode, albo chy
krym wlasny milosci nieporzadku sie umitek, albo
proznosci y marnosci y nadekosci, y okazatosci,

światowy, nie wzor głupiej dziecięcy policze Dla tego
stem prosiem y ukalanie dusze moiej przysichodze
do ciebie mojej Boze, y one w miłosierdziu y miłości, w
wyznawaniu y niesprawiedliwości, wstaje y w dobroci
twojej Boskiej zanurzam y obinijam wiec y zolnowor
żyjących ran a ściepły krmie, y z drogi meki y jezusa
odkupiciela mego kuznia, sobie przybieram, przysy
dławiąc zniej strony gorskiego Zalu, astatecznego
do poprawy serca y goracej miłości ku Tobie Boże
azbawicielowi memu. Ty sam Boże mojej obinij
nie ze wszystkich utomności moich, y uczyn mie so
bie wdzięczną, w oczach świętych twoich, achowaj
mie pod skrzydłami dobroci twojej, zebym za
wsze beta był w wszelkiej winy grzechom przestępca

Dyscyplina 7

Wypalenie dusze miłością, Bożą,

Najdroższy najgodniejszy, Najłaskawszy, Naj
miłosierniejszy, najcudniejszy, natchwałniejszy, Naj
dostojniejszy, Nadojstkalniejszy, Boże stworco, dobro
dzieu mojej, Ciebie ja, Boga mego wszystko Soba, y
wszystkieni sielami moimi, y wszystkieni częstkami
moimi, y każda, w szczególności zolnowa stworzenia two
go i skola, siła, y częstka, Ciebie mowie Boga mego,
cała, zupełnością miłości miłuję, szanuję chwale, y
nad wszystkie rzeczy y dobra Przekładam, zkaż

703
Znomu całoscią, zupełnością sobie miłości wszystkie moje
i stworzenia wszelkiego yłote siła, y częstko zaprawiam na
pełniam, zapalam y co ziemie jest wszystko mzapala,
y wogien, y wpożar obracam, zebij wewszystkiej jak
moiej iako y wwszystkiego stworzenia istocie, y iskoły
albo syty odrobienke, nie niebyło, tylko miłość
twoja, y pożar nieugaszony miłości twojej, Omoy
Boże kłósz by mi to dał sprawie, y między yczynie,
zebyj y ja, y ten wwszystek świat twoj stał sie zu
pełnie y cale szczerem pożarem nieugaszony, nieusta
iają miłości, y chwali, pożanowania najgodniey
szego maiestatu twoego, Oniech tak bendzie, oniech
sie tak stanie, Dłysciuplina 8

Testknica stego swiata do Boga

Testknienie obieto dusze moie do ciebie Boże, aby
prawdziwa, skuteczne, alobie miłosnikowi memu
przyjemne, y jakoż nie testnie mam sobie wtem padole
placzu, y jako nie testnie mtych krostkiowych niebespiecze
nstwach y wniebespiecznych krostkach Ciesza jest rzecz
wustawicznymi rosole y fasole, nie tylko do czejne ale
daleko wieter y oduszne y wieczne rzeczy żyć,
nigdy zbanienia niepewna, zawżem wolkasy
ach upadku, czejto y w samem grzedu, ołaje y
Przygarni Boży ku sobie niewiem, iako ten żywot
y triedy, y wiakim Przygotowaniu skonczy wie

dziec niemoze, Czas uchodzi y zdrowie niszcze,
 robota na wysstuge korony niebieskiej niespora,
 yakoż nieobciazac y nieuteksniac sobie, Ale na
 de wszyſtko zem jest daleko od Boga, zem mten
 pielgrzymowaniu sie zamieszkała, zem ielzce nie
 woiczynnie, ze Boga niewidzie, ze niezazynam
 dobra mego najmijzszego, ze nie miluje tak iako
 pragne cale zupełnie, nieustannie, wiecznie iako
 niebysknie - otebsknie, y barzo biesknie, ale wszyſtko
 to na moli kmoiej Boze, wszyſtko niech dzieie
 wedlug opisu upodobania kwegu, Bądź mola,
 kmoia Boze. unaf, Bądź miłosc kmoia unaf, a
 przyjdź y pospiesz krolestwo kmoie do nas

Dyscyplina 9.

Pociechij Prandziwe dusze mtem żywoie

Niechce pociechij dusza moia Boze niechce tylko
 od ciebie, ba y tej niechce, ale chce za pociecha same
 go ciebie, nic iej niesmakuje tylko ty sam yze ie
 szcze jest niestoba, wtebskniy y zalu żyie, y żyie be
 ndzie, afz ow czas przydzie, gdy wtobie zrodle dobra
 żywego y wiecznego zanurzona bendzie Ach kiedysz
 ka godzina zwnita duszy moiej, Teraz sie ten ciechij, y
 tuli wtem żywoie, ze sobie zarabiać chce y moze nalaſka
 wielkza, a wielkza, zamsze a zamsze uciebie moij Boze,
 ciechij sie y tem ze sie wyptacac z niedostatkow swoich

y skarcia Czyszczonego rozlicznemi sposobami moze,
 cieszy sie y tem ze wtem pielgrzymowaniu ma towa
 rzysza obecnego choc zakrytego Chrystusa Jezusa
 wprzenasmielzcy ofierze, y wprzenadrozdem Sa
 kramencie, Cieszy sie y tem ze wobronie przenadroz
 szy matki Bozcy, ze wstrazy Anielskiej, ze wopie
 ce swietych Bozycch drogo zymoka swego prowadzi,
 Bydz pochwalona dobroci Boska za te wielkie y
 pemne wtey niedziny drodze zymoka naszego poie
 chiy, daj ich dobrze zazyje, daj bezpieczne wnich
 skonczyje

Dyscyplina. 10

Wyjdanie sie Bogu na ofiare zupełna,
 Tywiejs Ty Boze moiy, dawco wszytkiego, duzo
 prawdziwa dusze moiej, ktorem ia zyje, lepiej
 y wiecey nizli dusza moia, zywiesz monie Bog moiy,
 niepotrzebuiacey nie dobr moich, y wszytka istota
 moia iako uien y nie przed toba, yednak ia kobie Bo
 gu memu na ofiare zywa y cala, oddaie y ofiarue sie
 bie same wszytka, Cialo y dusze moie, y wszytke co ie
 zdem y co mam, ofiara moia kobie Boze moiy ia wszyt
 ka ze wszytkim na wieki, Przyimi moiy Panie Przy
 imi aniepogardzay ta choc uboga, plonna, alec wjeze
 racsi y w zupełności kobie oddawa, ofiara moia, Albo
 wiem kobie zawsze przyiemna beta chce pokornego
 milojnikow twoich do ktorzych y ia policzona bydz
 Prague y zebrye, Ty Boze milosci moia przykul
 mie do piersi twoich Boskich, a nie oddalay mie
 od dzieciniek twoich, karm mie mlekiem tasyi twoj

y ugruntu y miłosa twy, y uczyn godna wieczny ch-
wały twoiej, w którym ty Bog wtrojcy iedyny z
smielemi twemi krolujesz wiecznie Amen.

Jako sie czwiczyc miłosci ufnosci
Przeciwko Pannie Przes ty dzien
na kazdy dzien,
W NIEDZIELE

Stawisz sie przed naswieksza, Panna jako osierociata
dziecina Proszę aby cie ona wzięła pod opiekę swoie
yogarneta Sieroctwo, twoie mówię że modlitewke,
Omarzja matko moja nastodża obo ja córka twoia i
ko niemowialko ktora ani chodzie ani oswoy mocy
stac nie moze niegodna zgola pomocy twoiej Prze-
to iakos Chrystusa Panna Syna twego maluchego
na reku twoich miłosierdzie nosila tak y mnie córke
twoie racz nosie na reku obrony twoiej macierzynskiej

W Pomiędzytek

Wstawisz sie przed naswieksza, Panna jako niemowia-
tko ze wszystkich dobrych uczynkow ogloszone y osie-
rocone ofiarowac sie ię będziesz przez że modli-
twę,

Omarzja matko moja nastawisz obo ja córka
twoia jako dziecina znowy ogloszona naniemczaję
żimna yletności duchowne wysadzona uiałos ty ie
żusa syna twego wpięłstki umiała tak y mnie córke two-
ie uioin wpięłstki ciok abyim była zagezana goręco-
ścią duchowna

W Wtorek

Stawisz sie naswiekszy Pannie jako głodna y do

y do pokarmu spiersi iey najwiekszych gacnacy, sie
mowiac ze modlitewke,
Omarjia malcko moia najmilsza oto ia corka
twoja dziecina glodna mimaie zadnego pokarmu
dla dusze moiej prze to iakos stolkienmi pierzjami
chelljwie syna twoego karmila, tak y mnie racz pie
rsiami milosci twoiej na karmie y mlekiem serce
me posilie,   me srode

Stawic sie najwiekszej Panmie iakoby zmiazana,
grzechami iako pomrozami iakieni y zarazona
złemi zadzami iako chorobami proszac abyj mie od
nich wyzwolila a Bogu Ojcu mie ofiarowala przy
obrzezaniu iego mowiac ze modlitewke,
Omarjia malcko przenajmilsza czysta oto ia corka
twoja grzechami y zadzami złemi zarazona kto
ra niesnien do pozijwania ciata y krmie syna
twoego przyjscie abyj go miajto y zyjwola mie
cznego na smierc y na sad dluzze moiej nieprzyjela
Proszę abyjs mnie niegodna corke twoie przyczyjna
swioia od wszelkiego grzechu przes pokute uwolnio
na byla y od nieporzadnych chci przes umartwie
nie czysta y miloscia, Boga, ozdobiona przes przy
iecie ciata y krmie z synem twoim ziednoczona,
Bogu Ojcu zadac wdzieczny tak ofiarowala ia
kos, syna swego jezusa Pierwoy obrzezanego zro
dło wszelakiej czystosci wkojsiele yjerolimskiem
spara, synagatliczy przed wiecznemu Bogu wieczu

Żadasz najpodzięczniej oddać

W Czwartek

Stawisz się najświeższy Pannie iakobyś była zewsząd od nieprzyjaciół otoczona mówiąc te modlitewki
O Maryja matko moja oto ja córka twoja której okrutni nieprzyjaciele na śmierć szukają, tedy syna twego Jezusa matkę uchodzącą iadu rozgniewanego Heroda do Egiptu noszą, tak y mnie córke twoje opatrznością, macierzyńska racz bronie y zastawie się ze mnie przeciwko nieprzyjaciołom moim

W Piątek

Stawisz się najświeższy Pannie iako dziecko opuścić na od matki y iako owca obłądzona mówiąc te modlitewki,

O Maryja matko moja oto ja, córka twoja która przez niewiadomość y grzechy moi złądziła y zginełam bowiem iako owca która zgineła y ja kós tedy Chrystusa syna twego utraconego do domu twego do prowadziła y wychowała aż do trzydziestku lat, y mnie córke swoje w grzechach y niedoskonałościach zgubioną y błądzącą miłosierdnie szukaj y do prowadź łaski y miłosierdzia Bożego y wielce matrem napomnieniem twoim nauczaj mnie aby z mnie była rzekomnie Bożym doskonałą służką Amen

W Sobotę

Stawisz się najświeższy Pannie tak iakobyś była

106
była bliska śmierci prosić aby w taki potrzebie
Przybyła z ratunkiem swoim moimże te modlitwie
Omarzja matko moje natchleńszą o mój i
Córka twoja, Jaden Bożym sprawiedliwym na
Jed skazana aniemiędzy ożysie: śmierci
mojej czekać na nie co godzina zbawienia i
kos tedy przy synu twoim dla nas nasmiere
poddanem y na krzyżu umierającym zniemimo
wnem uzaleniem stała tak y mnie córka twoja
moja, godzinę ostatnią nieopuszczaj y iakos
ciało syna twojego skrzyżu złożone natonie
piastowała tak y duszę moją z ciała wychodzącą
Omarzja matko miłosierdzia racz nie przyjąć
wrecz twoje,

Sposób przygotowania do narodze
nia Pańskiego przez cały Adwent,
y zachowywania dusze przy Bogu

Naprzód, w sobotę pierwszą Adwentową, za
postać 5° słowa który mówi, Czas powstać
ze snu swego, y obrotić oczy swe do światła
Bożego, które nie innego nie jest tylko Chrystus
Jest Pan y przykład tego który nam w narodze
niu y życiu swoim zostawił, A ponieważ zakon
nie będzie udatym się naśladować go, bede te
dy przypatrować się temu Panu do mnie przy
chodzącemu, bede tak stronił Bożwa, iakoyzto

wierzenia jego będącemu budowała pałac
w sercu swoim aby tam rychło do mnie skłonić się
raczył, Wtę tedy Sobotę pierwszą postanowić
gorąco, wybudować B dom, i przygotować ma-
teryi nabudowanie jego, To jest przypomni
sobie wszystkie postanowienia swoje, checi o
bieżnice Bogu, postanowienie stałeżne w
koniecznie chce wszystko, ujednaj robotniki
do domu tego, aci są. I. ustaniczuć pracę, O
Cnoty. Z. Umartwienie tak wewnętrzne, iako i
powierzchnie. S. Strasz pilna zmyślow wszystkich
4. odwaga y umysł wielki naznożenie kruchno-
ści, y ciężarowi wdrodze Chrystusa, Umazając to
wszystko radować się wducha, że mi dał B do
czekać czasu tego, pragnąc go iako najlepi stranie
Wniedziele, Pierwszą Adwentu, Umazac be-
dz, cały dzień na co mi Bog stworzył, ponieważ
nie niepotrzebował y owszem miał ztem mi
miała być przeciwna, Aobaczę iż na to, Abym
go znała B y Panem swym kłoniła iako Ojca
iżazowała iako krone swego, abym samemu,
iako stworzył swemu służyla, to uwazując
wykopie głęboki fundament na dom Pański, ra-
chując się głęboko y szperając iakom temu na
co mi stworzył do sji po czasie Czynnika,
W Poniedziałek, pierwszy Niedziele, Umaza-

bedziej

704
bendziej ze mie B. Stworzenia, dat mi dusze, niesmier-
telna, gdy mi B. dat Rozum, Pamiec y mola, ze bym
Przez to na niebo robila, podal wszystko pod nogi
moie uczynil mie Pania, wszystkiego Swiata, nufs
walozeniu y uformowaniu Ciata moiego laka, madio
se swoje pokasal, ako umazajac Zalozę pierwszy
kamen budynku do mu Panskiego, to jest odobra,
mola, bede sie starata y spostanowieniem: meznem
iż temu Panu sluzyc bede, y tego mu dochowam iż
nigdy go nieobrase,

IDE WLOTREK, popierzy niedzieli, umazac bede
iako mie B. z łaski swojej udarował maie opatrzno-
se smę, koto mnie, dat mi to ze mierze s urodzo-
na, wychowana, do zakonu powołana, na reku
Aniżotom ss piastowana ustawnie; rozkazal wszy-
stkiemu stworzeniu aby mie sluchalo, symilo, Cie-
lżyto, rozkazal niebu, by rozkoszy swoie dla
mnie schowalo, a teraz sym do mnie zstepnie, y raku-
nku dodaje, ako umazajac wystawie Cztery sinny
palacu iego, **1.** wielki mżieczności **2.** Dziekczynie-
nia **3.** wychwalania dobroci iego **4.** Zadziwienia
ze bez nagrody dobrodzieystwy swymi szafuje
schoyności smoiy,

IDE STODE, popierzy niedzieli, umazac iako
sie zachowala przecim tak dobremu Panu y dawcy
iako dobrodzieystw iego zazymata, niebyło grze-
chu ktoram bym go nieobrasita, im on wiecej prz-

czynił dobrodziejstw smysłu przeciwnie mnie
być ja więcej mi na wzgardę czyniła, adn oiake
krzywdą, Ato gorzko uważając położe powinen
w pokoju jego urobiwszy go ze czterech mate
ryj 1 yżalu serdecznego z zabójstwa wiel
kiego, z spoznania krewności y siostry 4
zinyżowania grzechom swych przed B. ynamieśt
nikiem jego,

W Czwartek po pierwszej niedzieli, Przyj
Patrzywszy sie iakom tak daleko zaśzła y odpa
dła od łaski B. tu uważac com zaśzłyła, Na
przód zaśzłyłam od rzucenie od B. zarobitam
na karanie wieczne, od padłam od społeczności
śś od przyjaźni z B. podałam sie winie
diabłu, wywróciłam zgronku pokój sumienia
meo, Naostatek straciłam duszę, moiej to jest
łajke B. Ato uważając Rozum mój iako dozo
ca wniedzie do pałacu Pańskiego, oglądac robo
te dni przeszłych tam osadzi to wszystko com
robiła, yżal yżawstydzienie nie nieja, przeciwko
temu, com za grzechy powinna pracować, A tu
zaniedbała, robotę, naznacze sobie iaka, pokute
pobudzaiać sie do większy ochoty w budowaniu
Pałacu Pańskiego.

W Piątek, po pierwszej Niedzieli, Coż B. zemna,
uczynił y iaki strasak nazbawie moje wynalazł,

A ten nieinny byłko ze B. stat sie Człowiekiem, i
 mnie niewolnika swiego chce wykupić sam sie w
 niewola, i więzienie podał Adu umazać one wola,
 Ojca niebieskiego aby syn iego sstąpił z nieba,
 Syna zaś powolność ochotną, i gotowość ucałsz
 yłko, a z niewymownej miłości swojej przeciwko
 Ojcu swemu i duszy mojej, Tu umazać z wielkim
 affektem iako sie zegną z onemi deliciani które
 miał nałonie Ojcowskim, opuścić Anioły opuść
 iza niebo, unia sie iystawa sie Człowiekiem,
 i już Przychodzi do pałacu, awnim ięszce nimasz nie
 gotomego Przekoszt prosić pokornie z affektem
 dziedzinnem Nas Panią aby mu ona pozwołała
 złożenia wżymować swoim aż mu dom sera nago
 łwie,

W Sobotę, po pierwszy Niedzieli, Patrzyć na one
 nowa, Arke przymierza Nas P. na one monstracja
 żywoła ięj panienskiego, jako ia B. sobie okwito
 Sica, Cnot iędarow zdobi, i iaktami ia, bogactw
 łask swoich napelnia, czynia, ia, piękniejsza, i las
 wiekja, szesliofa, niżli Seraphinow, A iesliż kro
 lom zionjskim ozdobić pałace gotuia, Coż tam
 B. nie miał matki swojej, uctarować, przy ięj na
 wotzeniu, i ozdobić sobie, osobliwie ze sie przez
 grzechu poczęta, i nigdy mu podana niebyła,
 i ze ia, zupełnem rozumem przy narodzeniu ięj
 i okwita, miłością swą, i ięszemi niewymownem

laskami udarował. A to uważając że toż w
domu. Pustkiem i kopien albo prok glemboki po
kory, uważając że jedny odrobiny tej P. Cnot
dostąpienia niepodobna, i j bede sie kładła pro
chem pod nogami wszystkiego stworzenia be
dacego na ziemi

W Niedziele wtora, Aduentu,

Przypatrzyc sie początkowi odkupienia na
szego, iako Anioł zuchwoscia, wielka przy
chodzi od B do Nas P. zlegatcia, Patrzac na
nie iako sie krwoczy, iako sie pyta, ziaka
skromnoscia, z Aniołem rozmawia, sluchając
Anioła iako tej pozdrowienie daie, Patrzyc
wszystke trojce Przenasmieſza. iako z wielka
radoscia, czeka zezwolenia Panienſkiego, a
tu niech bedzie ządza i pragnienie gorące
Przyſcia Pańskiego, uważając ządza, ojców
ss. iotając zniemi Korale Celi,

W Pomedziulek Patrzyc bede ziaka po
kora glemboka, pozwolita ta Panna na wo
la B. mowiąc oto ja, sluzebnica Pańska,
niech mi sie stanie wedlug słowa twego,
A tu uważaj pokore Nas P. gdy sie niewo
lnica, zowie. bedac matką B. wiare uwa
zac gdy wrzeczyc tak trudny B. uwierzyc

109
posłuszeństwo gdy sie tak ochotnie woli B.
podata, nadzieje w B. iż ufata że sie w panie
nście swym zostoi choc syna porodzi, a tu
mystawie Pierwsze okna wpatacu Pańskim po-
znania powinności moiej przeciwko P.B. sprzy-
ktu N.Y.

WEDŁOREK, przy pomnieć sobie słowa dawiada
s w psalmie, Rozmyślił sie iako olbrzym na
bieżenie wdrage iako daleka droga żnieba na
ziemię, żłona Ojcowskiego wtiasne więzienie
żyłota Panienskigo. Tu sie przypatruj iako
sie chryśtus zamknął zskawszj maluczkiem
wzywacie Panienskim, żwzecznościemo niemo-
nem, żwysokiego tak niskim, żB. człowiekiem
iako żmitości posłuszeństwa. Ato uwazając
mystawie drugie okno com przełożonem dla
B. powinna, ponieważ B. tak sie ponizył dla
mnie.

WEDRODE, uwazac bede akt on żacny Naż
Y gdy będąc matka B. idzie skwapliwoscia,
nawidzie Elzbię powinna swoje, służyć iej
tak długo niewstydzi sie, nad to ieższe słuchać

PILNO: iakie byto witanie ich iakie wychwała-
nie B. iakie napełnienie ducha s w miakie y w
dzieciociu, zchryśtusa y matki iego wdom Elz-
biety, Co uwazując w buduje okno trzecie
Poznania powinności moiej, przeciwko wszyj

Stam bliznim moim, ako nawiększa unizac
sie pod nogi wszystkich,
WECZORNEK, puszc Rozum swoj wglebia po
znania tego dziesienia ktore do nas przychodzi
kto to wzdy jest pomizonij wzgromie matki Jmow
nie jest kto inzy tylko Jsm. B. oktozem mowi
Jsm. B. Jsm przydzie yzbarwi nas niepo
ste Anjola, ale sam sie unizy ten to B ktory
wzgromie matki jest susniony, napelnia wszystkie
ziemie y niebo, ktory wszedy wszystkich, przed ktorym
Dawid s szukal miejsca szyc sie za morzem, y pod
ziemią y, naniecie, analsi niemogł, tego lezał sy
wol jedny Panienki okret y ogarnal, Ato umaznige
zbudue wiecz abo skrop upalacu Panjskiego ustawi
czny Pamiesi na obeczność iego Bojka,

WPIATEK umazac dziesienia tego nieodmienność
oktozy Jsm P. B. mowi przez malachiasza Proroka
Ija B anieodmieniam sie, on był y jest, aodmianom
niepodlegly, aterałz dla mnie stat sie czlowiekiem
malusienkim, zniecierpięcego cierpięcem, to umaz
znige dom Panjski przykryje duchem czestych
modlitm y serdecznego wzdychania proszac abij
Przyjzede anieomiejzkal,

W Sobote, umazac wieczność iego, wszystko
stworzenie przemienie, aon Jsm trwac bedzie na
wieki, otem mowi uJzaiaza Proroka, Ija pierwszy
y ostatczny, Coz za podiecha duszy, ze ieg zaplata
B. trwac bedzie na wieki, Ten tak wiecznym, stat

140
sie ~~stronczom~~ ~~gasmierkelnem~~, dla tego, dla mnie
y zbawienia moiego, Ała poloze nadachu iego
zynne, zeby deszcz nieškodziły, wesóły na
dzieie dostapienia tej szczęśliwy wieczności,
ała mie cieszyć będzie w okasiach y pokusach,
ze niebada mi wszelakie trudności szkodzie

W niedzielę Trzecia Adwentowa,

Wszelchności iego uważac mowi Paweł s
oni, on syn możny król królujących, y Pan
Panujących, on na którego polege Aniołowie
patrząc drżą odboiazni, wiedziac ze wszyst
kie winowecz obrócic mozesz, y dopiekła po
stać wolno mu, bo to on wszystko stworzył
y zachowuje, A kras stał sie niemocnem y
zamknął sie w więzieniu zywota Panienskie
go, y jako baranek związany nie nie może
uczynić, Ała uważając postanowie uczynić
wielicznik napłacu Pańskim z Herbem boiazni
iego y wszelchności iego, iesli pałac iego zwal
ce y przez grzech spustofze,

W Pomedzialek, Uważac iego niepoietła
mądrość oktorej mądrości Dawid s mowi, O
mądrości ktoras wyszła z ust najnijzszego ro
zradzając wszystko mile, on Pan przed ktore
go medtrowie swiata tego upadają, y nie nieśa
Przed ktorem Aniołowie Serafinowie y cherubi

nowie głupieni sie poznawaja, y zastawiaja, kwa
rzy swore. Ten teraz stal sie niemowlakiem, a
zywok jego bedzie glupstwem u swiata, Nauka
jego bedzie wysmiana y zniewazona, ako wsz
lko dla mnie, Co uwazajac postawie stol cisy
stego serca y sumnienia mego, y bede sie nam
niejszego grzechu spilnoscia, strzeyla, ponie
waz taka mądrosci B. przenika serce moje,
Wielborek, poirze namyszylko stworze
nie ktore jest naniebie y na ziemi, y uwazac
bede iyz on jest stworzycielem y przyjacielem
rzeczom wszystkim, y on piekności mocy, dziel
nosci kropelki smoiej udzielił, on ia, zachowuje
y rzadzi wszystkim, on karci, odziewa y zyjwi
wszystko. A teraz scisnionij wzijmowie kaniens
kim, potrzebować będzie pokarmu pirstun
ki opatrzenia odludzi, iako y inszy napod
ylzy Cstowiel aytęgo mu niedostawala czesto
Co ia, uwazajac postawie mu wiego palacu
krzejelko Rozumu mego, ktore mu oddam na
to, abym go zawsze poznawala miłowala
i stworzeniu jego namięjszem, y przedzi
wne dzieła jego uwazala, do wdziernosci
kazdo dzienny sie pobudzala nie przestainemu
dziełki oddawala,

Me Srode, Uznam go być kroleni naszym y
 swiata wszystkiego oktorym zaisz. protok mo
 wi, Rozumozij sie krolestwo iego w pokoiu, ko
 nca, miec niebedzie, Przed tem Panem y krolen
 drzy niebo y ziemia, uktorego pod nogami ie
 go krolowie sa, y monarchowie swiata tego in
 ko robakowie. Temu Panu sluzyc jest krolomac
 on sobie krolestwo stworzye moze, iako wiasku
 umorzu, Temu krolowi sluzą, niebiosy, słońce,
 miesiac gwiazdy naglos iego gotowe zawsze,
 Akeras wiasnym wiezieniu sie kurczy, bo dzie
 miał palac szope stugi bjdlela, pokryie wiel
 możność swoje ako wszystko dla mnie, Co u
 wazaiac sobie postawie w palacu iego piecz
 boiazni sadow iego yz on iako krol od pod
 daniych swoich rachunek odbierac bedzie
 Me czmarlek, Uwazac yz kenzę Pan
 jest moim wybawicielem ziemoli, azniemoli
 czworaki: 1. Sgrzechom y nalogow własnych okto
 rych Salomon mowi, Dusci y nieprawosci iego poi
 mnia go z: Zniemoli szataniskiey, 3. od ciezarow
 starego zakonu ktore byly nieznosne 4. od niemoli
 wiecznego karania na ktore kazdy człowiek isc
 musi. Ten bedac katem Panem: sam sie wniemola,
 posluszenstwa podał, bedac B stal sie człowiekiem
 abij sie stal y poslusznem, to uwazaiac po
 stawie y krominek w palacu Pańskim: Kamieci

y uwazania Pięta Sktorego nie on wybrał
W Piątek, Uważac bede że to dziecie jest
mi napewnieyszem lekarzem wchorobach
moich niebezpiecznych, ate są kroiakie, I
Tępość do wciłu pycha, zarazonego do
pojęcia rzeczy zbawieniych ze nautami
swemi zleczył z słabość y kruchość do dobrych
ch uczynków, rozpaczę Pełno, że zlecił przy
kładem swoim Z o Ziemi błasę woli do miło
ści B. że zleczył lekantem dobrodziejstw
swemi, Co uwazając postawie malusienki Sko
leczele pod nogi iego, Zwiątpienia osietach y
pracy swojej, y zdrowia, iesli mie ten lekarz
niebieski nieporadnie łaska, swoia,
W Sobole, Uważac iż ten Pan jest spra
wiedliwością y poświęceniem moim, ako kroi
akiem sposobem, I iż sie stał wzorem sp
rawiedliwości y przykładem Cnot, chęć a
bija go naśladowała, Z że on sprawiedli
wie zapłacił za mie dług B. ktorego ja, mi
placie nie mogła, Z Darował mi krewn y za
stugi swoje, abym sie niemi ustawicznie u
sprawiedliwiła, używając godnie Sakramen
tów SS: to uwazając Przykryje Skół iego

kobiercem

kobiercem rozmyślania dobrodziejstwa jego

Wniedziele Czwarta Adwentu,

Uważać że ten Pan tak ponizony jest opiekunem moim, oktory opiekę sąm mówi douczniom, nieopuszcze was sierotami, Aon widząc Zem, była sierota, od B. dla grzechom moich wzgardzona, znieha wyphniona, do piekła skazana, uzałinwszy sie mnie wziął mnie naopiekę swoję, aiako on samaritan dał mi opatrzenie, darowawszy mi Bostwo i człowieczeństwo swoie, i dając mi ustawiczne dary swoie, to uważając pilnie postanie wtem pałacu lichtarżyk dobry woli, moiej, niechcąc nic kłłko czego on chce po mnie, i zapala swiecie pamięci moiej. Pamiętając zawsze na wszelkie dobro dziejstwa jego przeciwko duszy moiej pokazane zawsze, bo bez nich być bym niemogła, i naieden moment.

W Poniedziałek, Uważać iż on jest pokojem naszym i miłosnikiem wielkim pokojuiako sąm najmniejszy upominek darować uczniom swoim mówiąc Pokoju mój daję wam, i znawu Pokoi mój zostawie wam, i zas konci wam Poniedział arszmaitych uciskach

na świecie abyscie wemnie pokoi mieli, Alon
pokoi troiaki, wsumnieniu wstajnym, mnie u
strazonem. sercu, w pokusach y wkrzyżu, w
godzie zimzemi iłz znał bydz moze, on syn
jest który doskonale ucieżyc y uspokoić duszę
moze - Co umazując obicie Palac iego pieciora
kiem obiciem, umartwienia piąa zimystom,
Wemłorek, Umazac ze on jest pasterzem
najlepszym dusze moiej, który mnie zginiłona
nalazł y namrocił mnie bładzaca, przypro
wadził na drogę prostą, y który mnie sam prowa
dzi, Oczem daniel, Rozmiesolony spiewa, Pan
mnie rządzi y naczym mi schodzić niebedzie, na
miejsu Pałży kryn mnie posadził, iakosz sie mam
bac piekielnych wilkom, usz pasterza takiego
maie, który mnie naraniłonach swyich, nosi,
To umazując zapale w piecu wpałacu Pana y
krola tego przez zyma, miare swiezac sie w
ni. iako napilni,

Wemłode, Umazac iłz ten Pan jest mi Oj
cem miłującem dusze moie y on iā zachowuje, y
daie zymok duszy moiej, bo on jest Ojcem ełla
tego ze mie jknozyl y odkupil, y ze mie do
tych czasow zachowuje y broni, oczem syn mo
wi u Proroka, Ciesz sie ludu moij, bom iā jest

B. kmoj, A jako matka nathonie swoiem pie
 ści niemowlakto sioie tak naś cieścić bede,
 Co uważając zwierzymowinij radości, że mam
 Ojca tak dobrego na nosze mu dziełek do
 pałacu iego rozmaityj ięgoracjy bogomyślności
 ię nakoże mu ogien miłości, awachlarz sylvkiem
 poddijmac bede, uważaniem wieczności, w
 który mam żyć z B. ięzójcem swoim nawięti
WECZWARTEK, uważac że lenze Pan do
 naś przychodzącj iest mi wszelakim błogosta
 mienstwem ię zapłaka, wniem znaide wszętko
 czego mi potrzeba bedzie, ięczego iedno pra
 gne ię požadac bede, grzesztem on iest dajęc
 uczynieniem zamie iesli takne on pokatnem
 y napoim moim, Co uważając iusz zadzj swij
 wodze rozpuszcze, a przyjpomnianyszj sobie to
 zmyślania dni przeszłych, co mi natem Panu
 nalezj uważac, A poniewasz pałac iego s
 gotowanij przyjprawie do niego zamiek to iest
 miłczenie wewnętrzne ię pomierzchnie, a zamkna
 wszj Pałac Pański, samego wzjymac bede, aby
 przyjszedł onemi stowj Proroka, ukrołu naro
 dom ię požadanie ich, przyjdź nawjbam, naś
 ramieniem wjściagnionem, ię zas zoblubienica
 Przydź miłj moj do ogroda swiego, a poży
 waj yablek Pomagranatowjch,

W Piątek, Tu iusz przystępując do kaimu
ce narodzenia Pańskiego uważać bede ziała
radoscia, Chrystus Pań pragnął godzinę tę
ktorej miał wyszedzć nasmiat pracowac i
cierpiec za grzechy moje uważac pragnienie
i affektu Nas P. i onych ojców ss: Aniołom
samych aby przyszli anaprawieć upadek
wszystkich, Przytym też pilnie patrzy naza
strasowanie Jozefa s spodeirzenia ktore miał
ooblubienicy swy, i jako ia, iusz myślił o
puscie aż opatrznosc B. ktora Anioła na
obronę czystosci Błogosławionij P. Postala
przestrzegając Jozefa s co uważając naga
kuie kolebecke serca mego zdobiąc ia, do
skonałem i statecznem pokoiem wewnątrzem
, choc też i w okazyjach przeciwnych, na
gotwie i pieluszki pilnego zachowanie słubow
moich i Reguly wszystkich
w sobotę albo milia, samego smieła, i iusz
mnie z Nas P. szukać gospody domo naro
dzonemu królowi, i patrzac iż niebyło miej
sca, dla nich wogospodzie, ten istorij niebo i
ziemie stworzył nie naiduie kasilca młomu,
aż do biedny stajnie skłonia zmatka,

smoia,

1769
swoja, Tu uważaj jako wiele grzesznikom
podłych. budnie sobie pałace złote, Akeraz
Bog wstał i narodzić się ma, Nad to przy
pałować się co ono Czyste Serce i miłości
pełne, Serce macierzyńskie czuło na ten czas
kiedy się moim ubogiem szopie obaczyła
miedzy bydlety, znając zamość tego. które
go nosiła, iaki żal miała, i jako bardzo
czuła z drugiej strony kontentowała się wo
ła, B. który sam tak sobie, obrat to uważając
uczynię, droge Pami do pałacu przelz gorąca,
i częsta, modlitwie, prosząc aby ubóstwem moim
nie pogardził, oddając mu ochotnie samą siebie
za mieszkanie, i tam iść do ony szopy z Nas P.
i onog ię trwając, czekać nowonarodzonego
P. i B samego Ciałem pokrytego,
W Sam dzień narodzenia Pańskiego,
Przed Iskrznią wystawie sobie jako ona
uboga stać i ogarniana światłością, nie
wymowna, zewszed, i jako napelniona wo
innosciami muzyka Anielska, i iaki moim
ska Aniołom wysypia, się znieba naucza
enie króla nowonarodzonego, Naostatek
wielkim zachwyceniu dusza Nas P. była

rospytyniuać sie w miłości Przeciwnko P.B.
umazaiac te tak wielką, kaimiuce Aialko
za tym wyniknqł Pan z żywota Paniensk
iego y uczynił radość wszytkiemu światu,
Tu umazac one mejota Anielska, muzyke y
spiewanie, gdy mieniczowali pokoiu ludzior
dobry moli, Affekt y iosefa: s: uczciwość ma
łki przeciwnko synowi swemu ało umazaiac
zwłascza przy komonij, że on Pan który
sie wstałni narodził radzi sie przez obe
ności swoje wsercu moim, tam go połoze
nazieini moich wszytkich niedoskonalości
aby ie naprawił, oddam mu dusze y ciało
moie, iako chwoie bydlakel aby go zagrzewa
ty iedno praca, drugie Bogoinyslnoscia, tam
mu y sama spiewac bece przez gorące dzie
kczynienie że sie stał dla mnie grzesznij
człowiekiem

W Pomedziatek, Po B. narodzeniu udam
sie zmielka, pokora, do Naś P. Proszac aby
mi sama ukuliwszy płaczące dziecko, daroma
ła mi go bęz do płaczu iego ktorijm mu
złudowata, Amaiąc go usiebie y przy paku
iać mu sie iako sie ponizyl, przy pomnieć
sobie B. one doskonalości, azaraj umazac

dziwna,

715
dzimna pokore iego gdy Człowiekiem stałszy się, i
stał się narodził między bydlęty, gdy w królu ale
pastuchom napiramy się oznujmy, A to uważając
bede mu spastującami pokłonu oddawała, miara, ży
wa, wznosząc go B. w takim poniżeniu apo
stolom przez wielką, uczynność i przez uznanie
go być P. i B.

Wielborek, Uważać iego cierpliwosć gdy na
ziemię chciał się narodzić, uważając miejsca wypo
dzie młotem innych niemiędziecznych ludzi, i będąc
błogosławionem stał się cierpiącym zimno, głód, na
gość pokucie i inne niewczasu, A to uważając o
dziecie go ochotna, wola, do cierpienia przemocności to
zmańcych, **Wesrode**, Uważać bede iego doskona
łości, ubóstwo gdy nie tylko gospody, ale i pieluszek
niema, na sienie miało poscieli, wójtobie miasto to
zeczka, miasto wonności smród, miasto sług bydlęta
Co ja uważając ze wszystkimi zmysłami i siłami
swemi, oddam mu się na wieczną, służbę, nie się nikomu
miedziąc.

Wczmarlek, Uważać iego dziecięcia Nowo
narodzonego postużenstwo którego stał się znieba
na coż, aby postużony makce i Yuzejowi i wszystkim
był, nad to makca Nas czyni zni co chce, i wesznie
i położy, i zmięże pieluszkami, aon się nie prze
cimia, daie się na wola, Co uważując zabicie mu na
Pokarm wola, moie, i poddam się pod rząd iego

ymola y przesłanędi moich,

W Piatek, Umazac iego Cichość on bowiem iako
baranek niewinny wiedziony na zabicie ust swoich
nie okmorszył każdego przynat by najrzęśniejszego
niemsgardził, każdemu do niego moluy przyskemp
nie memowi tylko iako dziecie płacze, A płacze zagrze
chij moje którego znieba ściaguchij y wesołobie pokosyli
Co ia umazaiac stane sie bydlakiem w domu, niekhrania
iac sie prace y podłych postug, dla tego który dla mnie
stał sie człowiekiem albo raczej robakiem,

W Sobote, Umazac iego dzienne zabalenie przed
ludźmi zakrywaiac Bojstwo y moc swoiz, Tu sie przý
pakrowac ijs ten który wesołobie leży związany, rza
dzi, y rozkaznie na niebie, Ten który jest mejele Anij
otom herajz płacze, który ptakom y nam zymność
daie potrzebuie pokarmu od matki, ten który odzie
wa sam drzýj od zima, Na co ia, patrzac dzimowac
sie mure, ajama zamkne sie mocno spanem w sercu
moim, pragnąc y skuteciac tego, abyjm tu na ziemi ży
iac była zakaiona przed ludźmi, y jako nowonarodzo
nego a zakrytego. B. osobliwie prosie bede, Abijm
w dobrzym sama sobie niewiadoma była, zebyjm nie
wielkiego osobie nierozumiata, y zebyjm nie dobrego
w sobie nigdy niewidziata,

W dzień nowego lata,

Umazac iego niewymowna, przesłanko nagn młodość
który nie tylko sie stawiając człowiekiem znosił roz
maite niewczasij, ale też y krew swoje wylewa
zagrzechij moje przý obczeszaniu swoim, Yaktie,

Posłuszeństwo

196
Pożłuszeństwo iego zalecony, Jaka pokora gdy
wdsieczniście zrozumem niedzielnym Ciępi, Jaka
naostatek miłość iego se to czyni będąc niepomi-
nien y bez pożytku w wielu ludziach. Tu też
uważać ymnie Jzus co jest iaka z niego pociecha
Uważać ymierz małki Nas sproroctwa Symeono
wego. Aże tego dnia porzyna się nowy rok, mktorzy
Przekładają, nam y załofne y wesole rzeczy, to uważać
oddam się P. nam wszystkim cały rok abij w pomodach y
przerocznosciach czynił zemna, co mu się podoba prosić
pokornie, ażeby tak wtem iako w mem Trzymiał od
upatku, Druga odnowić wszystkie moje postanowie-
nia mola, y chęć dobrego, tak iakobyjm do piero B.
memu słysząc porzeka, Trzecia Prosić będą błogosła-
wienstwa odnowionarodzonego Pana, y od małki iego
na ten nowy rok, na nowa, gorącość msluzbie iego,
Czwarta oddam wopielce wszystkie bieżymota mego Boku
tego y uspokojenie trudności iesli by iakie były, abym była
gotowa spokojnie skonczyć żywot mój, Piąta Prosić be-
de okoleńde P. y Jezusa: I. Abym go prawdziwie miłowała
Z. Abym zawsze się go prawdziwie baka, anigdy go śmier-
telnie nieobrażała: 3. Abym zawsze narekach opatrzość
iego żyła ymniem prawdziwie ufała 4. Abym zawsze krzy-
żu iego gorąco się zamilowała 5 Abym do śmierci wdo-
brem dolewać stalecznie mogła Apokym się zniem na
wieki wiekom wniebie królując cieszyła.

Zabawij na Adwent przij paderzadł.

Na yfultznia: uważaj że niesłuchana, tajemnice co B.
dla człowieka uczynił, gdsie y iako się tak wielki mairstat

dla naprawy zbawienia swego wyniósł, tak sie zgubił
iwy usatował, anaprawi podiot

Umarz Przyszynij dla ktorych to Bog uczynił ze
sie stał Cielowietem, stowo przedwieczne Ciałem
Przyczyna miłosc. B. niepoleta. 2. Zeby Cielowietowi
tym miłszym był, 3. Zeby nam przez to spowinowacenie
większy ufności ku B. dodał. 4. Zeby nam był mistrzem
nauki niebieski, 5. Kształtem doskonałości, y wzorem
Cnot wszystkich. 6. Elmanem wojny duchowny. 7. wo
dzem do żywota wiecznego. 8. Pokarmem niesmierte
lności y żywot nasz przynoszący. 9. Okupem długom
naszym. 10. Ofiarą, y ublaganiem zagrzechij nasz. 11.
Posrednikiem y zastępcą przed Bogiem. 12. Zmarłym
stanu y Ciał naszymi umiłowieniu początkiem y wynalezia,
13. Zapłata doskonała mchwaie niebieski. też przyczyn
ny B. nasz ona krynica modlij żyjmy do udzielenia tak
wielkiego dobrodziejstwa miała,

Na Laudes. Patrz okien dusze lwoiej nadusze chry
stusowa, która, jest stworzona, y co B. czyni dla ciebie
gdzies ty jeszcze niebyła ani myślała. Oczem tak Ber
nat s momi. Ugrałam sobie naidicij, ciawnie mpocto
iu krolowski dekret omnie czyniono nasmiert, do
wiedzianyszy sie tego iedynny Syn iego myśzełł koro
ne szosimyszy, worem sie odzianyszy, popiołem głowe
posypawyszy y bojo, płacząc y łkając ze nasmiert osadzo
no s kuge iego, A tu iasno ziata, miłoscia, pedem za
strzala lexi zserca Ojcowskiego mzymok Paniencki,
Na Pryme. Pokazał młem dobroc B. ze sie nie

niebrzydził krewkoscia, skrzywienia swego, ale sie
nad upadkiem iego zmiłowałszy łaskawie mu rekę
swą, podał, co jest własność B dobroci,

Na Tercia, Pokazał wtem sprawniećliwość, że
użył był człowiek zwyciężony, sprawnie raczył że nie
przes inzego ale przes człowieka, Łyran ten który go
był zwyciężył, jest porażony, co jest własność B sprawnie
ćliwości

Na sexta Pokazał mądrość, że rzeczy nazbyt
kruchij y mąpliwy, ktoby miał odkupić naród lu
dzki najprzystojniejszy znalazł rozwiązanie, bo
z dobroćliwości Ojcowstki iednorodzonij Syn B Ojcu
y duchowis społ istnij, w postaci B będący nakłonił
niebios y zstąpił na ziemię, niezmienna wysokość Bo
stwa swego, nieogarniona, istność która sama z
siebie żadnem sposobem ani umniejszona, ani wzmusz
zona być nie może, złączynszy się sięnością, natury
ludzkiej niewymownie wyższej, y podleyjszy nie niewymu
iże iego znacności umiżyc raczył co jest własność B.
mądrości,

Na Nolle, Pokazał niewymowna moc swoje, bo
co wielkiego co cudowniejszego iako że sie B. stat
człowiekiem, przes to dobrodzieystwo, nie tylko że
wzrost nawiększe ale y niewymowne, bo kto to mi
powiedzieć może iako jest persona albo osoba dwa
kroc bez odmianij smij jest zrodzona, iako dwie
naturze człowiecza y B. wiedny słowa przedmierz
nego osobie bez wzelakiego zmieszania odmianij na

ruszenia y niedostatku starzona, tak że jest prawdziwy
B. y prawdziwy człowiek z oycia bez matki przed wielki
urodzony, y zaś wżasiech zmatki bez oycia narodzony,
Ażde jest młajność B. mocy jego albo wszechmocności,

Na Nieszpor, Uważaj iakie był człowiek po grzechu
nieumiejętny, słaby, do złego skłonny, do pojęcia pra
wdy, miłowania dobroci, do naśladowania doskonałości
Boży nieposobny, przeto B. stał się człowiekiem, Augu
styn s mowi, Aby obadwa zmysły człowiecze mniem
były. W Błogosławione, y miały ochłode, oczu serdeczne
wiego człowieczeństwie, żeby wchodząc y wychodząc
mniem pasza znalazła natura nasza,

Na komplete, Uważaj iakie było ciężkie
przestępstwo Adamowe człowiek chciał być B. A
naprzeciw człowieczy w postaci B. będąc przez wj
niżenie siebie chciał być człowiekiem, sługa, py
cha, nieposłuszeństwem obraził Pana, a pan postać stu
gi na się przystąpiwszy unizmem y posłuszeństwem swym
aż do śmierci sługę zastąpił y Pana mu pojednał,
Chryzostom s mowi: upadła natura nasza tym
kształtem że od żadnego ani żadnym sposobem na
pramiona być nie mogła, jedno od onej niewzeczno
niejszy reki. Z.

Czwierzenia duchowne nadnawiascie
miesiący rozłożone
miesiące: I Syczeń

118
Bede sie cwiczyt wzalu za grzechy wskrusze, y mabrzy
dzeniu grzechow, Do tego bedzie napomocy zuzynac modli
temek albo zgotovanych z Psalmow albo bez zklad inac
potym rozmyslac Exeratia so ygnacego ogrzechach y tja
szki takie czytac ktore do obrzydzenia grzechow na
leza ana koniec naznaczyc sobie pewne czasy nadzien
ktorychliby sie nalezalt Examnu Partyskularnego
mogly akty serdecznego zalu zagrzechy wyprawnowac
y postanowienie wiecy niegrzeszyc, Bede sie csmi
czyt w pokutach pomierschonniych, za do zmoie
niem y rzadzeniem Ojca duchownego, y wprawdzie
bedzie mial iako nawietszych y okrutnych Pragnac,
ale przecie zachnych nie bedzie bez moli starszego
czynit, zeby sobie drogi do wiekszego dobrego nie
zagrodsit, ako w szysko za dosyc uczynienie za
swe grzechy ofiaruie,

Bedzie sie cwiczyt mmilosci y w pomazaniu powo
lania swego dziekuie czesto P.B. zato nieskonczone
dobrodziejstwo, drugich napomoc uzywac, lubo
ss naniebie, lubo y braci na ziemi, Bedzie sobie
powołanie szacowal, bedzie sie Przed P.B. upoka
rzal y bedzie sie staral o laske do mytrwania, tak
zeby mu by to nie podobna y pomyslic co prze
tim powołaniu, Do tego bedzie zazywal srodkow
spojobnych, rozmawiaac, rozmyslajac czytając o
powołaniu, dziekuac zanie bo to milosc powola
nia jest fundamentem doskonalsci, iesli ka bedzie
wszystko bedzie mocno stalo, dla tego w sporsadzi

sobie takie Affekty spisać s^o któraby do tej mi-
łości pomnożenia i zadionania służyły, iakoż nie od-
wracać nie od kłótni i litości. Ale ta miłość nie-
kiedy inspekcyj ma być ale w wykonaniu, żeby
Zakonnik przyszłszy do zakonu zaraz do tych
ze spraw i zabaw które tam są usporządzone
relke przykładał, Bedzie się ćwiczył w wykonaniu
instrukcyi dla nowicjusów spisanych żeby się po-
mogli świeckich obyczajom od uczyla, dla tego za-
raz sprzeczku bedzie się wto ćwiczenie wprawa-
wał, aby sobie zwyczajnie nowicjackie wprawy
nie obrocił, osobliwie bedzie sobie poważał Regu-
ły ostrożności które są, znakiem prawdziwego
Zakonnika, Do tego mu pomoże iesli sobie wszy-
skie rzeczy by najmniejsze bedzie poważał, Jeżeli
się bedzie nakazdy dzień często Examinał i in-
strukcyi reguł i ustaw, Jeżeli instruktora swego
abo kogokolwiek upominającego bedzie słuchał,
yowżem iesli sam bedzie prosił, żeby go gdy co
przeciw Regułom wykroczy upominano, Bedzie się
ćwiczył w zapominaniu swiata i świeckich rzeczy,
iako rodzicom powinnym, i znającym, do mowy, zabaw
i bedzie się starał żeby też i same obrazy, i ymion
rzeczy takich zgłowił sobie wybił, iesli chce do
Czystości serca, do uwolnienia, do rozserwania po-

kus y inszych pożytkom przysć czego takmo do
stapi iesli onich niebedzie ani myslć ani mowić;
ani ich sobie przypominat, iesli sie przyzmiją
myslic onaboznych rzeczach o B ochryście
Nas P y ss B. zc yesli bedzie miał zawsze myśl
dobre mi rzeczami zabawiona, iesli sie pilno
bedzie wtęchi naukach czwiczyl, y Kiasiri o
tym nauczajace czytał, A tak czyniac predko
do zna yotrzyman serca czystości

miesiac z luty.

Cwiczenie Bedzie sie czwiczyl muczescianiu
pokut powierzeniych, a osobliwie tych ktore
go barziej na woli nazmyslnosci, y honorku ura
zaia, iednak roztropnie y zarzadzeniem ojca
duchownego, Te zusie pokuty sa, wszystkie, kto
tych wnowicyacie zazwyczaj, y ianne, y prymalre,
moze tez co przyjac do postow, dyscyplin, pastow,
y inszych podobnych zebij sie wgoracosci co ras
pomnadal, Bedzie sie czwiczyl wnijszreganiu y
wuciekaniu od grzechow powszednich, czescia ze
by sie ich strzegł, y onych niepopelnit, y zebij sie
ich bat popelniac, iako poczatku wszystkich upa
tkom, dla tego ogrzechach powszednich bedzie
medytowal, rozmawial, myslit, czytal, y one po
znawszy bedzie sie ich zamczasu wnijszregat,

niedopiero potym kiedy go ciejszy upadek nauczy
bije ostrozniejszym. Te defekty grzechy są, niejko
uczony, ale osobliwie mogą być te wolność y roz-
ważność wpatrzeniu, słuchaniu, y innych zmysłach
y wolność y pretkość do śmiechu, wolność dwornos-
ci y wywiadowania się rzeczy nowych, płodność y nie-
staterczność myśli, albo ciała y członkom, odwołcze-
nie nadchnienia B^o, postanowienia, y innych cłobrych
uczynków, Posadzanie, drugich, Tejsnica albo obrz-
dzenie wrzeczach duchownych y nakazanych, Roz-
ważanie krzywdy własnej y wżgardy, Porównanie
się z drugimi albo nad nich przenoszenie, Pragnie-
nia nieporządne, Takich się defektów choć małych
nowicjusz ma strzec bo diabeł iż za mały włoszek
pociągnie, Bedzie się cmić w milczeniu, tak żeby
tylko wrzeczach potrzebnych mówił y to zdozwole-
niem, niech mie że jeśli niepowściąga. Wszystko śmego,
że jego zakon prozny jest, Co jeśli będzie zawsze mówić
nie tylko w potrzebie, a milczeniu w pragnieniu bardzo
łatwo w sobie wszystkich grzechów źródło zalka, iako
też y dobre duchownych przedz y niestraci iako gadaniem,
milczenie jest matka pokoju wewnętrznego, B. maiestatem,
szepceń Cnot wszystkich zymotem gorzkości piastunka,
y maiestatem, modlitwy, nasienie łask. B. niebo ziemskie,
królestwo karności zakonny, zwycięstwo pokus, zwycię-
stanie grzechów, ródzenie bez boleści, Jarka Bogomy
śmierci

Jkoka dobrze mowienia rola myśli sś y, any mądrości,
 to wszystko samo doświadczenie lepiej **położyć**, Do za-
 wania milczenia pomoże naprzód aważać czasom ro-
 znikom polpolicym naznaczonego niegadac: Po-
 tym niedbać co drudzy otwóim milczeniu mówią,
 niech nazývając skrypułankiem malankolikiem nie-
 lukiem z: Ty nato bądź iako głuchy, az B. swoim
 zawiąże rozumiając. Bo przyjdzie ten czas kiedy
 będzie trzeba aż nazbyt gadac, a nie będzie sie
 chciało, yżaden sie nie może nauczyć gadac, kto
 nie umie milczec, ychrystus nas tego nauczyć, kie-
 dy przyjdzieś lat milczal, atryj byłko gadal, Będzie
 sie ćwiczył, w mowieniu orzeczech duchownych
 abo osobliwie dla czterech przyczyn, I Dla zapo-
 mnienia rzeczy smieckich, ktorego menabędzie
 osmieckich gadając, ale wten czas dopiero kiedy
 smieckich straszec zapomniawszy swoje fantazji
 i, nabożnem obrazkami, onabożnych rzeczach
 rozmyślając, mowiąc czytając od maluc z Dla
 pomnożenia goracości krazdodziennij w duchu, kto
 ra sie sprzeciwia rozumom smieckim, y one za-
 lewa, czego same doświadczenie uczy ze czasem go-
 relżemi wskawaniij zmodliwuj z rozumni ducho-
 wni, niż z medykacjami, czego niedoznananiij gdy
 onabożnych rzeczach nierozumianiij, byłko zskr-
 upułami y frasunkiem odłysc musiemij, 3. Dla
 nauczania sie mowic duchownie, gdy tego będzie po-

trzeba, bo nie masz nic sposobniejszego do zapalenia
sie chryześcijańskich cnot jako rozumny duchowne 4.
Dla uszereźenie sie grzechom rozumow swieckich, podie
dzających, Lo gdy bracia niezgadnia, rzeczy duchownych
narekreaciyach gadaia proznie, uszerypliwie łzace, po
tważce, przeczace ze asydu, uszyszkacie nienawisci swo
ry gniemy pochodza dla tego dobrzy Rektorowie
oko sie napilniey staraja, aby rekreacie duchowne
bymarły Bedzie sie czmierzyl wpraznaniu y dosmiad
czeniu opatrznosci B okoto siebie wzczeczach ma
łych y wielkich, gdy to bedzie zakonnik czynił
otrzymia wielki pokoy, prawie sie napatrzy y do
maca opatrznosci B okoto siebie naswoy pozay
tek y wygode, y wyzbawieniz od ciejskich upadkow
Do zna tego ze nie tylko wtych rzeczach ktorzy
pragnie ale tesz y mtych oktorych niewie, ale gdy
by był wiedział pragnął by ich onemu B dogodzi
kiedyby to miał zakonnik nieczulby zadnych
gorzkości, przykraści pokusy, wymowki podeirze
nia, testknienia w rzadzeniu starszych okoto siebie
wszystko by mu sie powodzilo, Trzeba sie tedy do
ty cnoty przyuczyć, który kolwiek sie komarzysz,
dom, suknia, zabawa dostanie, cokolwiek pozwola
zakaza, iako rektu B. Prsyimowac, iako rzeczy na
swoie lepsze od niego sporządzone, takiego ducha

naś uży

na) użyj sama miara ale bardziej doświadczenie
 To do świadczenie sama jest zapłata, posugiem po
 karaniem zakonników jest malka, manka, ulżeniem
 y ostodzieniem zymota zakonnego, ale tego też
 krzeba żeby sie zakonnik do tego przykładal, y chiał
 smakować co kolwiek Pan Bog poda,

Miesiąc 3 marzec

Czwierzenie, Bedzie sie cwiżyć miłości y upo
 wazaniu starszych swoich, y oto sie bedzie starał,
 aby B. młodszy y młuckiej osobie Chrystusa upa
 krował, co ma czynić, nie tylko wielkich starszych
 y pospolikich, ale też y młodszych urzednikach,
 dla tego wielce bedzie posłuszny nianamniejszy
 roztazanie starszemu, kuchnikowi, kredensiarzowi
 tak iako samemu Rektorowi wyjmując grzech,
 co mu niebedzie ciężko kiedy bedzie rozumiał
 że to Bog roztazuje, że Boga usłucha albo nieślucha
 y dla tego ma usiebie postanowić żeby zamyśle z
 większą ochotą, niższym urzednikom być posłusznym
 albo do usłuchania starszych mogą, na) ludzie y
 Przyrodzone oświecenia pociagnąć ale do posłuszeń
 stwa y usłuchania równych albo niższych starszych
 tylko sama miłość y poszanowanie B. przynusza,
 Pczetoe większa też jest cnota w małych rzeczach u
 słuchac niżli w wielkich w młodszych znak woli star

wykonać, aniżeli wyrażone roszkanie, naostatek
poprostu roszkaniemu być postużnym niżeli pro
szkaniemu, Bedzie się czmiczył mniłości Braterstwiej
miliuąc wszytskich zserca, żeby mu był każdy y
ymieniem y rzeczą sumą naniłżym każdego będzie
szanował, B y chryśtusa wkożdym uznawiać, ska
zdego się dobra iako ze swego mefelać, winiżuiąc
P B dziektuiąc, skazdego się ukrapirnia mienimej
niż ze swego smutac, P B zakazdego prostać, ka
godnie napominając, obyczaie y niedoskonalości
znosząc odpuszczając, chorým usluguiąc, nirobma
wiając, niemartwić ze Tak naostatek żyjąc
indomu zakonnym żeby wszytskim był przyjęie
mniy, żeby zachęgo ani myślo, ani sławem ani
uczynkiem ani znakiem nieurazyl, Czego dostąpi, yżw
yż pomienionemi Aktami, y cichoscia, y inżemi Cna
kami, y nauka, s° Bazylego ktorý chciał żeby się
tak każdy zakonnik sprawował iako wszytskich
niemolnik złażki samy do zakonu przyjęty Bedze
się czmiczył mżyciu porzadnym ktorego wiele jest
czesu ale osobliwie ja, że 1 Roznac wszytskie porza
dek y rozpisanie zabaw duchownych domowych co
od poranku aż do wieczora czynić: Z° Roznac kto
regu czasu iaka sprawa ma być y iaka długo od
Prawowana nie nieprzypuszczając ani uymuiąc
3 Zarcą się mpunkcie nadzwonek od iedny,

Sprawy do drugiej idac, Ten zymot porzadny ie
 st polowica, zakonu y samego zakonnika bo staj
 wszystkie cnoty pochodza, Do dostapienia tego
 pomoze zakonnikowi niez iakie gotowe kruciu
 chne modlitewki ktoremi by sie nadzwonek abo
 glos starszego pobudzal, niesli tak bedzie zyt,
 niepodobna aby sie niemial. B: podobac, Bedzie
 sie czwiczyl w pilnym odprawowaniu goraczym
 y przystojnym ustychn modlitw, w takich modli
 twach porzynaiachemu zakonnikowi naprzod to
 potrzeba zachowac zebym baczenie y pilnie, a
 niemiele ich odprawowal, bo maie to latwiej
 sie iustencji, y nabozenstwa nauczy, do czego
 mu to nauki pomoga, 1. Zebym tych modlitew
 ktore najlepsze, umie napamiec bytannni ze
 zmyczaiu y panieci niemowil, ale tak iakoby
 sie ich dopiero nauczył. 2. Zebym niemiele mowil
 takich modlitew ale malo lecz zwielleim bacz
 niem, zebym naprzod jezzyk zadnego slowa nie
 wymowil, aszby ie abo przed tem, abo razem
 mysl umazyla, tak znomiony pacierz ieden
 przewyzsza inszych tysiac, bo B. slow naszych nie
 potrzebuie z wszystkie rozzerwania okazuje przez
 oddanie czmystly swoje spokojnie ulozyc 4. mto
 wae modlitwe nigdy sie nie nienafycie, zawsze ie y
 Pragnac zebym czas modlitwy iak napredzey przysskal

czemu nadto ię trwać, w modlitwie nie trwać nie jest
żyć się, końca nie oglądać. Do czego pomoże jeżeli
czas wujczy mojej jest, tedy go przetrzymać, jeśli nie jest
tedy go gonić, i pilnością nagrodzić spytta się kto
iako to niewiele mówić kiedy trzeba Rozumiać albo
według iego odpramować od powiadają że te mo
dlikińy trzeba według zmyślenia odpramować
i stawać się żeby i pretko i nabożnie mówione
były, bo tam niewiele mówią, gdy co trzeba na
bożnie, mówią, a zmiatają że w takich modlikińa
ch przystoi często iakie afekty nabożne w sobie
wzbudzać, iako to podziękunku każdem uko
żanca, ięszcze kto spytta naszym należy pi
lność i baczenie w modlitwie usknieć, albo iakie
ma być, i tak i tak krótko odpowiadają. Ba
czność w modlitwie może być wielaraka: 1.
na janie tylko stoma patrzeć, żeby stoma były
dobrze wszystkie odpramione, 2. sensu który
się stomach zamysła upokrować aby rozumiał
to co mówi: 3. nie tylko stom albo sensu upatro
wać, ale też iaki nabożny afekt (mówiąc usły
modlitwie) lubo ieden lubo więcej, modlitwie i
modlącemu się służący zobfityści serca miępra
mować, lubo miłości pokory, prosby i tak
sposób jest najlepszy, dając się cokolwiek

wedion pierwszych mykroczyło, byle słowa
 były dobrze wyrażone, do tego bardzo pomo-
 że namodlitwie gdzie indziej P. B. nie szukac
 tylko miał samych, bo prawdziwie miał jest
 y królestwo jego, tam go mamy wziąć od
 niego nie odstępować, Bedzie się czwiczyl
 wuciekaniu od rozmow spokujami wszelakie
 mi, przez rozmowy znać się wszelakie y
 granie, bawienie, pytanie, szperanie, myśla-
 nie y rozbiieranie pokuś, bo dwoe tego niektó-
 rych pokuśach krzeba, przecie daleko bezpiecz-
 nieysza jest zaraz od kazdy pokuśy uciekać, ani
 się nanieogladac skąd, y iako, y poto przyjszko,
 kto tak czyini zaraz wprogu pokuśe zmyćiera
 y isciere ognia nie da się zarzyć, kto nieczyini
 mały, iscierka, wielki łaj spali, yako od weza
 uciekamuy, ogien by namnieyszy z ciała abo su-
 knie bez rozbiierania zrzuceniy, tak od pokuś
 mamy uciekać, ym ciezsza y przykrzeysza poku-
 sa kym mni dhać nanie, tak iako muchy iednym
 reki, ruszeniem odganiamuy, gdzie leca, abo skąd
 zanimi niepatrzamuy, iako idąc nawozie do
 psow szczekających nie zstajemy ani ich drażnie-
 my, ale się psi najeżekamyszy darmo muszą od-
 am, sobie iedzeniem gdy byjmy się z siebie zimi

chcieli grażnić, okrom czasu daremnego trawienia
Smiechu, y rani byśmy niewzięli, Tak sobie spokusami
krzeba poczynac y znieść sie niebawie choc pod płoż
czykian dobrego, ani dla tego zebymy ie lepiej poz
nawszy odegnali, bo nie mogą być lepiej odegnane ia
ko y niepatrzac nanie, y czarku niemoże być nic cie
zszego s Bonaventura tegoz naucza którego
te nauki są 1. Ze menzyszych pokusach y od
ciała y od smiechu tak sie krzeba sprawomac:
Z: Ze temi rozmowami B. y Aniołowie by
wają, obrazeni, sumnienie sie może, nakara
nie sie zarabia, do myślenia czego dobrego
y zasłużenia sobie naniebo czas upływa. 3:
Ze często czark zysk otrzymuje nieciu odgruby
zeby nas miał wgrzech smiertelny wprawić,
ale także szkodliwy bardzo naktorim on
dosyć ma, ze nas wskrupuły wprawi, zasmuci
czas do czego lepszego wyjdzie phantazyia, z
może, pamięć czym szpetnym zmaluje ze czego
by wszystkiego niebyło gdy byśmy sie wrozno
we spokusami nie dawali, wiec y bacz⁴⁵ Bona
wentury na miejscu pomienionym,

miesiąc: 1: kwiecień,

Czwiczenie, Bedzie sie czmierzyl wprostym czy
nieniu y odnowianiu czestym yntenciji, y

y będzie sie starał żeby przez wszystkie żywoty
 miał szczerą y prostą yntencyą, bo zła yntency
 ia, y żadna nasze sprawy gubią, zła sprawaie
 aby u czyniek był zły, a żadna która ani nie
 złego, ani też nie dobrego wsmoiey sprawie
 nie szuka, wspomina nas Ojciec s w Regule y naucza
 iaka, mamy mieć yntencyą, Dobra jest yntencyja
 żebyś uszedł karamia, lepsza żebyś nałaskie ychma
 te niebieska, zarobił, a najlepsza żebyś sie B. po
 dobał ymola iego czynił, do tej nas yntencyi Ojciec
 s zachęca, tak często wspominając większą, chwał
 te B. y zaraz podaje sposoby y środki do iey dostapie
 nia, wyzucie Affektu od wszystkiego stworzenia
 y od siebie, Dla lepszego zrozumienia trzeba
 wiedzieć że Czymoraki jest sposób yntencyi. 1. czy
 nie to dla tego że rozkazano który sposób chce
 jest niedoskonały jest przeciw inżych fundament
 em, 2. Czy nie to dla uproszenia iakiey Cnoty ie
 dney myślokiej, 3. Czy nie to dla uproszenia wie
 lu cnot osobliwych 4. Czy nie to szczerą miłości
 y upodobania B. nad to trzeba wiedzieć że
 jest pięćoraki pożytek w każdym sprawie byle kto
 yntencyją, nato uczynił I może kto kazda, spra
 wa, sobie zasłużyć łaskie ychmałe, 2. może P.B.
 uczyć y pochwalić. 3. może ^{po}dziełować za roz
 ne dobrodziejstwa 4. może uprosić wszystkich

y sobie y drugim, S może uczynić dosyć zła-
nia tak czyste iako y duchowne, y doczesne,
y za drugich y za sie, ale tego trzeba żeby sie
te sposoby ściągaly do onego końca (to jest) do
chwały y woli B. Ale ze w ludziach tak dobrze
uczyniona Intencyja tak się często pnie trzeba ią,
często prostować y odnawiać, do czego trzeba wie-
dziec ze przy odnowieniu Intencyi potrzeba z
nowu Cielej odnawiać tylko ią, Affektem jakim
krociuchem, lubo wstnym lubo serdecznym po-
wierać, Potym ze to odnawiania, choc tym
jest lepsze im częstsz, przecie sprzeczku ma być
czadko potym częst, zas tak najczęściej używa-
ne, a zmniejsza napoczeku każdy sprawę, Be-
dzie się czmylił wuciekaniu od posadzania
y szypiania drugich obyczajow, gdy sie takie
krasja okazuje (mowi s Bernad) wjmawiaj
Intencyja, rozumiej ze strasunku, A myśl sobie
ze y ty mozesz upaść ze on ma swoje przyczy-
ny, on dzis alij iako on iusz pokutował, a ty
teraz samym posadzaniem grzeszysz, wzym
drugiego posadzasz w tym sie potępiasz, mow gdy
Przyjdzie sądzić, niewiem, niezapewne wiem co
mi do ludzich grzechow swoich nieznaję Anioł
ludzkiego serca niewidzi aia, mam widzieć ze
kto posadza obmawia, ten jest wiechciem no

nożyckami od świec, co drugich czyści aśm
 brudnym zostaje, w swoim oku balci niewidzi, a z
 czyjiego ziarno myrzuca, zieżytku swego czarku
 potrawie smaczna, gotuie, tego występku im kło
 bardziej w doskonałości postępuje tym sie bardziej
 ma wystrzegac obacz iako w piśmie s groza,
 takim ktorzy drugich sie sedziami czyjnia. 5.
 Bedzie sie czwiczyl mrozbierniu, y w sączeniu
 smoch obyczaiow y defektow, gdybyśmy nas sa
 mych sądzili iuż by nasz niesądzono, a do tego
 mielibyśmy wielkie pożytki. 1. Poznanie nas
 samych, wewnętrzne. 2. czasu byśmy niemieli
 na posadzanie drugich mstydzilibyśmy sie naszyja
 wielkzych defektow y drugim byśmy dali pokoy
 3. mielibyśmy obfita materija, do upokorzenia
 nas samych. 3. mielibyśmy gotowe nedze y pot
 rzeby do zebrania u P B w kazdej sprawie. 6.
 mielibyśmy obrone przeciw sądowi B. bo iuż B
 takich niesądzi, Drudzy zmykli smoch obyczaje
 rozbiernac ale tak ze sie z nich pyżnia, a drugie
 mi gardza, y naczyj trzeba czyjnie smoch cnot
 nigdy nieumazac bylko spokora, a defektu zamyżo
 sobie naoczij kłasc y nikogo niesadzić, Lecz kto
 chce być nad sobą sedzia, dobrym trzeba żeby wzie
 rał smoch tak cnoty iako y grzechy, w miedlach na

przod niech abacz y ze nie sa iego ale Boga y z B.
Z Ze sa, bardziej niedoskonale, nizli doskonale,
3. Ze ich nie moze zachowac ani dokonczyc bez
B. 4. Ze te cnoty sa, wprowadzie nim zdaru
B^o, ale bardzo podle y niskie, y od doskonałości
dalekie, y niedosyć czyniace tuskom B. 5. Ze te
cnoty sa, daleko inakle y podleyse w sumnieniu
nizeli sie pomierzchu zdadza, 6 Ze te cnoty
daleko wtugich sa, zacnieysze uczesto wtugich sa
mych ktore posadza, 7 Ze y samym iego posta
nowieniem niedosyć czynia, y nie tak ie odpranum
iako postanowil, abo iakoby chcial, ze pehno
wnich niedoskonalości, w grzechach zas niech
obaczy ze sa, mlasnie z niego samego Z Ze sa,
B. y iego doskonałościom przeciune 3 Ze sa,
przeciwno rozumowi sumnieniu, y dobrym o
byciaiom, 4 Ze sie sprzeciwia cnotom, za
konowi, poskuszenstwu. 5 Ze B. chwale wesele
Ani y otom, kosciołom pomoc gubia. 6. Ze cza
rta umeselaia, nagniem B. zatabiaia, y nakla
ranie, lastki B. odganiaia, wystrwanie y state
cznośc traca, 7 slabość swoje y odmieność
w postanowieniach y zwycięzaniu pokuf 8.
woli swy kraghnośc do dobrego y niesposobnośc
9 Roznośc swoje od drugich iako go w cnotach

Zmnieyszeni

Zmniejszych pomocami przechodzą: 17. wielość
 , miłość , częstota , y częstkość , kto tak swoje
 sprawy będzie rozbił , nie stanie mu czasu na
 drugich posadzanie . 4. Bedzie się ćwiczył ,
 wotowaniu się szczerym y powierzaniu Ojcu
 duchownemu , Nimaż nie czasu sieższego ia
 kto jego poszeptu wyjawia , poki kto jest jego
 sekretarzem póty też on do niego chodzi ,
 iako go kto wyda zaraz ucieka , y dla tego ro
 zmaitemi namowami odstrasza od tego tako
 unikaw , y przynosi ich do tego oke szkody
 przyprowadzić , Naprzód ze obowiązek z B. za
 mieżek zrzucić , Potym ze B. y jego stannie
 od siebie odpychać , ieszcze od opatrności
 B. wypadnia , a naoskutek ze ich B. odstępować y
 samy sobie bywać , zostawieni . 3. Bedzie się
 ćwiczył muciowaniu od towarzysztwa z drugie
 mi by namni podeirzanego , nieda się umieścić ani
 obierzanom y natur podobieństwem , ani affektu
 potęgi , ani łal , doruci pom , urzędow , okazyami
 , będzie się strzegł owego affektu co tylko sobie
 utrochanym rozprawiać , chodzić , bez niego
 testnie , owego szukać , pokładać się kręć . 2. miło
 se swoje osmiadzać , nowinki sobie powiadać ,
 od drugich gadać , od starszych się chronić , drugi
 ch , myśleć , znakami y mruganiem z sobą ,

rozmiawiać, katalich sie rzeczy będzie strzegł,
ale wszystkim jednakomy affekt pokazywał
bo ta złość jest niezgod na siemiem, zakonow
zaraza, miłości kruczna, karności mykorze
nieniem, nabozenstwa spustokzeniem Apostla
żyji forta.

MIESIĄC 3 maj

Czwiczenie - Bedzie sie czwiczyl w doskonali
lym odprawomaniu sprawy kazdodziennych,
bo ta jest kazdego zakonnika doskonalości
czwiczanie wzakonie zabawy doskonale od
prawowac mieccy ponim niepotrzebuia. Do
tego trzeba miedzie ze inza jest rzecz dobra
rzecz czynic, inza, dobrze co czynic, Zakonni
ci maja, to szczescie wzakonie ze im sa rozpo
rządzone wszystkie zabawy, ze sie im niekrze
ba frasowac co maja, czynic, acz wzakonie
postanowione jest to dobre jest, to tylko Za
konnikom zostawiano, zeby dobrze czynili
to co im kaza, y to niecale ta praca nimie
spadla bo po niematej czesci y tego ulzano
gdy napisano iako ktora zabawe odprawowac
ale to tylko samo Zakonnikom zostawiono
zeby nabozenie y goraco czynil to co czyni,
ktore nabozenstwo miedzy innymi to jest,
naprzod yntencya, potym pilnosc, zas

goracośc,

gorące y nabożensktwo, ostatek stateczność, y
 Imanie, do czego ludzie pomocem miłości, która
 uczy tak sprawę krzyża, czynić iako B. godzien,
 dla tego się trzeba starać aby namnieysza spra-
 wa była iak nadoskonalej nie tylko zimierzchu a
 le y wewnątrz bez defektom zaferkami gorące mi-
 była odprawowana, jeśli kto chce y swietić, y go-
 rzeć, y niebo na ziemi mieć, y wkrótce wiele cza-
 su strawić, Z Bedzie się czmierzyl w zach-
 maniu ochodostwa pomierzchnego kato siebie
 y rzeczy sobie pomierzonych, iako odcieś upo-
 mina, bo to ochodostwo jest znakiem czystości,
 łowatyszem ubóstwa postuszeństwa cotta, sie-
 stra, skromności, namka, gorącości y pilności
 do tego pomoze, rozumieć że wszystkie rzeczy
 co mdomu są, krwina, chrystusowa, są, skropione,
 dla tego wszystkie zamysze trzeba mieć chedo-
 gie, y utozone, iakoby nienakazdij dzień osoba
 iaka powazna miała ogladać,

Bedzie się czmierzyl woboitelności y porzuceniu
 na wola, B. wnamnieyszych rzeczach, do tej
 cnoty wnamnięacie są, maluskie ale częste okazy-
 ie, bo wnamnięzom wszystkie rzeczy tak często
 odmienniaia, ale czego też słusznie się ma wsty-
 dzie kazdij który się w tak częstych okazyjach
 nie zmierzca, bo to tylko dla tego czynia, żeby

śma, mola, i zle chuci umorzył, aślat sie kłupem
abo łaską. Przeto szpetna Zakonnikom i myśla
poprzedzić to sie z nimi będzie działo, mrużąc,
uskarżać sie ołym zdużeniami rozmaćiac przed
drugimi osmiadzać co by chciał zebij go poła
to, bo kto niema resygucyi ten zadeny cnoty
niema dla tego często nagotowane sijnma so
modlitawki będzie powtarzał i nimi dając z
nać ze mola, B. milnie, 4 Bedzie sie cniczył wyko
rzeniem i y modaleniu dnoćności, w dowiadomieniu
sie rzeczy nowych, ale key dnoćności Zakonnicy
nie mogą, śniata zapomnieć, ani sie przeszłych
obyczajom oduczyc, dla tego sie będzie starał ze
by tych rzeczy między ktorymi będzie obcował, y
braćkom nasercu niewyrażał czego dostąpi, iesli
ich sobie niebedzie przypominał, onich niegadął,
ale ie lepszymi zamazywał so Bedzie sie cniczył
wzgardzeniem, y niedbanim w respektu łuckie, iesli
chce być sługa, chryśtjowym, y od chryśtusa poznać
i iesli tu naszym śmiecie zapłał niechce obierać, y
od k y nadużył y naciele zabijty być. S. Xamier te res
pektu uazywał Balmawicem ktorogo to jest
y mie. Co kęż beda, mowić, tak y najniżym miejscu
na łucka, opinia, narzeka, Dla tego sporzółku za
raś ma Zakonnik te mojne zacząć, do czego mu
pomozę yntencija szera y prośka. B. obecność, y
ducha molność, zebij iako najmoini groncie bejpie
cznie cnoty szepit, y zebij iako sie śniadzić zle

niewyjdzie,

128
nie wstydzaj czynić, tak się bęz zakonnik dobrze
czynić nie wstydzit, bo biada temu domowi, zakon
nemu gdzie występki panują, a Cnota się pokłada
keruje musi, dla najmiewczow y prześladowczow,
ale tak mazyć zebij wszyscy oiego stateczności to
wiedzieli iżby wolat umrzeć, niżli się do namnie
yszego grzechu nakłonic zebij tak smiecił, abij
iego smakłość, widziana była, y zebij się ludzi nie
bał ale sam był swoiey Cnoty Panem a tak polym
y nieba ychwały wielkiey dostąpi

Miesiąc: 6: czerwiec

Czwiczenie, Bedzie się czwiczyl wpoznaniu się
bie samego w pogardzeniu, upokorzeniu każdo
dziennym y ustawicznym zebij mu się wżgarda
wpoinszechny chleb obrociła, dla tego zakonnik
na każddy dzień naznaczy sobie pewną, liczbę
wżgardy y upokorzenia siebie samego, tak po
mierzonego iako y wewnętrzznego, y te liczbę
bedzie od siebie iak dług wyciągał, tak dalece
że bęz smutno pojdzie spać, iesli liczby tej nie
wypelni, co zebij się lepiej zrozumiało trzeba
wszystko doskonałe wyłożyć, pokora iest liche
y podle osobie rozumienie, które się rodzi spo
znania siebie samego poznanie siebie, trzeba
rzeszami bićwa nabywane, naprzód wglądanie
w siebie samego: 2. Skosowaniem siebie samego
zdrugiem: 3. Dosmiadzeniem każdodziennym

Co do pierwszego niech wsie człowiek wgląda
co z siebie jest, iako go s. Bernard opisuje, iako
wiele niedostatek był był nadoskonalszy, Stej
doskonaleści która, drudzy maia, iaka, ustami
cznie ciągnie do grzechu, iako wieloni przypa
dkom, chorobom, śmierciami różnym poledkiej,
co do wtorego niech sie człowiek stojuje z B.
Biorąc B. tak iako sam wsobie jest, y siebie też
iako, sam wsobie jest, może sie też tak tylko
stosować z B. B. samego wsobie biorąc acz jest
człowiek od B. y z B. Stąd bowiem na człowieka
wszystkie obligacyje spływają że od B. jest,
niech sie człowiek stojuje z chrystusem, ziego zaci
noscia, zynokiem, obyczajami naukami, przykazania
mi, nie sie innego nienauczy tylko wzgardy siebie
samego. Niech sie stojuje człowiek y z ss najdzie
obszta, materija do p-kory, niech sie stojuje y skaz
dym smorzeniam, zgrzeszniekiem y potępieniem
anaydzie wczym był sie miał nad nich podleyszym
znac przyznaniem y tego że czasu, niemieli do poku
ty, ani tak takich, pozna y to że nie jest lepszy
nad czarty same, na tym fundamencie zasadzeni
ss: B. Zmali sie nagorszym. Co do trzeciego po
kory sie nauczy człowiek zdoświadczenia, iesli w
stojie kazdodziennie sprawy nie tylko złe, ale też
y dobre pilna będzie wglądał, iako mż sie po
wiedziato. Będzie czmyzył wasektach, upo

123
upokorzenia ich, które spoznania siebie samego
pochodzą, bo poznanie siebie samego nie nieważ-
niejsi nie będzie owoce swych wydanek, które
sa, dwojakie Affekty wewnętrzne upokorzenia,
ce i akty powierzchowne, albo uczynki y zabawy
podle, affektom pokory łatwo sie każdy z tych
zrodet nauczy, skorych drugich upokorza albo
iako yella czego drugiemu gardzi, taki też yella
tego ma soba, gardzić Affekt pierwszy wzgar-
dzenie siebie samego y pragnienie wzgardy
od wszystkich zeby tak sie przedstawia iako
mądry, y iako widzi być godnym, a że sie wi-
dzi być tak ładaiakiem mu si to użnać, że go
dzien wżelakiej wzgardy I nienawiść sie-
bie samego ustawiczna nieublagana, bo cżto
wielek nie ma wielszego nieprzyjaciela nad sie-
bie niesi nienawidzi nieprzyjaciela tot y sie
bie ma. 3. Stracenie siebie samego, skarczenie
na sie y mizowanie swych grzechow, ten affekt
spierzego pochodzi, kto sie ma w nienawis-
ci pewnie nie ze złości swych nie żałai, y skąd
każdy niech mierzy spramiedliwosci swoje,
iesli rad nasie skarzy I niemierzenie same-
mu sobie, w tym sobie tylko ma człowiek wie-
rzyć, że sobie niema wierzyć, bo iak temu be-
dzie wierzył na ktorym sie tak wiele razy o-
szukawa. 5. Zapamiętanie samego siebie

rodzi sie ten affekt z yntencyi y sporzucenia
siebie samego na opatrzność B. iako na łono ma-
cierzyńskie, y zaniechania ciakiegos zagrze-
bienia siebie samego, zebij człowiek nie nasie ty-
lko na samego B. Pamietał, Bedzie sie czwi-
rzył w zbieraniu omotań Spokory albo zupo-
korzenia siebie samego pochodzących. **I.** O-
moc pragnąc y miłowac wzygdzenie, y po-
dłe zabawy. **Z.** miłowac y iako głodny pra-
gnąc modlitwy, y nie, sie nigdy nie nasyć nie-
trzeba tego do modlitwy przyjmować, który
potrzebuie, który jest ślepy, chromy ubogi,
iako jest człowiek który im więcej ma tym
jest uboższy, bo więcej winien askałby od-
dał niema, nie trzeba y tego do modlitwy
przyjmować, który jest miakim strachu zwła-
szcza na morzu akłosz naglebszym morzu iako
jest człowiek, wielkie morze nie dobrego z-
siebie nie mieć, cudzy pomocy potrzebować,
wielkie morze zgrzeszyć, grzesznym być,
moc grzeszyć zamyśle, do grzechu ciągnąc
niebyle pewnym ostate B. o wystrzaniu oz-
bawieniu, wielkie morze doskonałym być,
atak wielom być niedoskonałościom podle-
głym, wszystkie zasługi moc wiechnym mo-

momencie stracić, wielkie morze jest tak wi-
 storcie natury, iako ymlaski niczym w sobie
 niebyle, y niemoc, to morze iesli kogo modli-
 tniy niemauczy pewnie zadne insze niemauczy 3
 rozgardzenie y zaniedbanie ludzkich obmow,
 sadzenia, ięzykow tak chwalcacych iako ygania,
 cych zeby sie tylko samemu B. chcial podobac
 y iemu chwale oddawać 4. meznosc y molnosc
 woduchu y wstuzbie B. zeby go zadne respekty, y
 grozby, y prosby, namowy posmienska, chwały
 od cioty zadna, miara, odermac nie mogly 5.
 cichosc serca ymoli ludzkiey do B. przychylnosci
 zeby sie czloniekt w najmnieyszych, y nayprze-
 ciwnieyszych rzeczach dal woli B. naklonic na
 kazda, strone iak most iako blosko, iako sukno
 wotku krawieckich abo cegla mularskich 6.
 milosc B. y mszysklich rzeczy dla B. bo im
 nizy siebie kto poniza tym wyzej B. wynosi
 im nizy B. spuszcza tym wyzej siebie wyno-
 si iak naszalach, Bedzie sie czwiczyl mwyko-
 naniu skuleczujin pokorny y upokorzenia siebie
 samego codziennym, który sie upokorzenia
 nauczy z naslepuiacych punkcikow 1. Pram-
 dzinij pokorny milczenie sciste, choma, po-
 ciehu mowi, niegodnym sie czyni, alij zdugie-
 mi

gadał, nie wspomina swego urodzenia, powi-
niętych, urzędów, niekiedy, nierozkazuje, nie u-
pomina, strzeże się wszystkiego co w przyszłości
pachnie. **Z.** Wykamicznie smole nie rozmyśla
na czterej rzeczy ostatnie. **Pamięta**, **B** się sądom
leka zhoiznna zbawienie swoje sprawuje
3. Serce smole oddwornosci, od poznamowania
mielkich rzeczy, do wiadowania się uowin
czyste zachowuje. **4.** Wszystkiej szanuje bar-
żiej niż pomien przed Wiedzem nieusiedze,
wszystkich się czyni nieuolnikiem, co nadgorze
rzeczy sobie obieca, nie sobie zakrzywde albo mor-
tyfikacya nie poczyta, **5.** Sam na się skarży, sam
sobie karze y karze, u pomianowania zdziękczynieniem
przyjmuie, zakarzających się modli, y sam sobie
leższe do iednego karania albo pokuty druga przy-
dawa. **6.** Nikogo nie posadza, nie potępia, ani go
mawia, czego nie może mójmowić, ohyj iakoby
nie miedziat milczy, y miedziat nie chce. **7.** Niko-
mu się nie sprzeciwia iakoby chrystusa obraził,
gdij brata obrazi, niedasie przepraszać ale sam chce
obrazony wprzód przeproszać, zdania swego za-
rajs ustępuje. **8.** Z dobrodzieystwa zadnego odm-
dzieczenia nie chce, a sam chce zannuniezysze konca
modwodżeczanu nima y wszystkiech znosi odni-
kogo znożonij być nie chce, żyje iako osiek, iako

Lasta wszystkim naposmiech dawa swoje ławie mo-
 la, honorek, y siebie wszystkim abij z nim czynili co-
 chea, IO. Yako siebie samego tak y Cnoty swoje kryje,
 iezeli co cierpi, Pierwszym mu jest lekarstwem Cierplimo-
 ść, drugim milczenie, Trzecim Cichosć Czwartym ubo-
 stwo, anademszyśtko pokora, II. Ustawicznie sie
 przesiaduje, y tego szuka abij sie zawsze wczemkol-
 miek zmartwił, awniczym sobie niedogodził, IZ.
 niemozę kłopotu starszym zadac bo michreku jest
 iako zelazo iako glina namyszyśtko gotonij IZ.
 wyszyśtkie stworzenia y nieme miluje iako siostry,
 z nich B. chwali, y one nad sie przenosi, 14. Nigdy
 onych słow niezasyma chce. moie. Mnie tylko kie-
 dy sie gani. 13. w samych rzeczach duchowniych jest
 pokornij, Zachwycenia abo niebieskich pociech nie
 pragnie, 14. Wzrost wysokich nieczyta, materji glebi
 bokich nierozmyśla, tylko symol chryśtusom. S.
 Bedzie sie czwiczyl doskonalej pokorze y mza,
 daniu iey od B. bo iey żadna miara, bez iego la-
 ski nieotrzyma

Miesiąc 7. lipiec,

Bedzie sie czwiczyl w Cierplimosci w miłości y
 w pragnieniu krzyża yskromnym naprzod po-
 tym wstacelnym zas wesołym y dobołym rze-
 czy przykreych złozeni na smienie żyć niemozę,
 żaden bez cierpienia, bo same rzeczy przeciwny
 do iestejacy, złozeni, y rzeczami przeciwnemi,

Ziemi, dla tego nie trzeba sie starać o materiję
cierpliwości, tylko odciec. **H** mola, do niej żeby mu
był cielebem y tak iako on smakowała, przeto
kto chce mieć lekci y krzyż niech go miłuje, nie
ch wspomina przykład chrystusow y ss nazajęta
za cierpliwych y katanie niecierpliwych. Nado
być uczynienie żądzechij przeszłe zaduże młczy
scu. Ponieważ tedy naswienie nie może być
bez cierpienia, wszystkie krzyże y boleści żeby
były słodkie zmiłowania, przyjmować, do tego
danie rzeczy Pomaga, **I** każda przykrość, bo
leść y krzyż iako zrek **B** przyjmować prze
człowieka albo insze iakie stworzenie odkro
go to cierpi iako przez instrument postanych nabo
ie lepsze dobre z niebrakować w cierpliwości ale
zgoda ogółem zawsze nakazujm miejscu odkazde
go zewszyszkieniu okolicznościami cierpliwości
wszystko cokolwiek sie trafi wesoło cierpieć,
Będzie sie cieżyło mądrości chrześciańskiej,
ymagazymaniu Przyjęciu, mądrość chrześciań
ska jest **I** Poznać sie y rzeczy stworzone ze
z siebie nie niemoga, **Z** Poznać Pana Boga ze
jest nadewszystko najlepszy **Z** gardzić sobą, y re
czani stworzonymi **Z** Boga nadewszystko przeno
sie, szacować, y miłować. **Z** Chyćć chrystusowe
go naśladować, Do tego należy poznać y nasercu
mijęć przycięć wieczne albo **B** aż drugiey

Strony ludzkie, Pierwsze żeby według nich żył a
 które żeby się ich mystrzegali, przyczyniły nieczne-
 sa, że, uczynię to albo nieuczynię że Boga miłuję że B
 kaze, że solcie tym zasłuzę, że tak rozum uczy, że to
 bliżniemu pożyteczno, że bym rad aby mnie też to
 uczyniono, że tak opisano i rozkazano, że tak drugi
 stał i ss czynili, że. Przyczyniły smieckie i ludzkie.
 sa, że. To uczynię albo nieuczynię że smaczno że
 mi się chce, że przykre i ciężkie, że mi się niechce,
 że piękne, drogie, chwalebne, wspaniałe, że mi się be-
 da, chwalic albo ganie, że się beda, że mi się smiac,
 że mi się beda, mieć zagłupiego, nieuka, prostaka,
 w zgardzonego, że pożyteczno, że szkodzi mojej,
 sławie, że teraz taki zwycięży drugiego tak czynią,
 tak świat uczy że naoskatek one słowa, że moje.
 mnie, co się łatwiej pozna, skondycji smieckiego
 i zakonnego człowieka, Smieckiego czo-
 wieka jest: I ociato się starać odusze niedba-
 z: Smysłem dogodzić ducha moryz: 3: Rozuma-
 mi swemu dufać: 4: Za wola, swoję i wolnością,
 iść: 5: Honorek swoję pomazać: 6: Zle czynię
 udobrze się mieć: 7: Z tym być azadobrego być
 miąnym: 8: Siebie niymamieć. anadrugich starzyć
 : 9: B iżerzyć B zamiedbać: 10: Siebie niewszyst-
 kien szukać: 11: chcieć być zamądrego i wielkiego
 miąnym: 12: woli B się sprzeciwieć wszystko sw-
 oiemu chuciom i efektom niarcomać, Zakonne-
 go Człowieka jest: I: odusze się starać,
 ociato trapić: 2: Ducha pomazać, Smysły moryz

3 Drugiemu rozumowi barzciey ufać niż jemu
 4 Drugiego molić i prosić o czelac i iudżkonym
 5 3 Honorek i moję podeptać chcieć być mżgar
 6 4 Dobrze czynić aże Cierpieć 7 Do
 8 bym być aza złego chcieć być mianym 8 na sie
 9 starzyć, Drugich wymawiać 9 B upodobanie
 10 nademysłko przekładać 10 B samego i chwały ie
 11 go we męszystkim szukać 11 chcieć być zagłupiego;
 12 mianym, 12 Docześniemi rzeczami gardzić omie
 13 czać się starać, 13 ciele się namola B porzucić, mB
 14 y do B y dła B męszystko kierować, Skąd łatwo po
 15 znać iako człowiek zakomny ma żyć i czego
 16 się ma wystrzegać, Bedzie się czwiczyl mBoiaż
 17 zni B: nie jest owo prawda co mówia że miłość
 18 odpędza Boiażn, i jowszem tam naprawdźmża
 19 miłość gdzie miłość, najszersza Do tego trojaka
 20 jest od oycow ss boiażn naznaczona, niemolnita,
 21 naimnieszka i synowiska, Trzeba się tedy bac sa
 22 dom B żeby człowiek od B nie odpadł, ponieważ
 23 Aniołowie odpadli Trzeba sobie nieufać i tak się
 24 Pana Boga boiać niczego się inżo nie bedzie bał
 25 i bedzie pilny bo kto się boi nic nie opuści,
 26 Bedzie czwiczyl wprostocie i szczeroci Zakomny,
 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70
 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90
 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110
 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130
 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150
 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170
 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190
 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210
 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230
 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250
 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270
 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290
 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310
 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330
 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350
 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370
 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390
 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410
 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430
 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450
 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470
 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490
 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510
 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530
 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550
 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570
 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590
 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610
 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630
 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650
 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670
 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690
 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710
 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730
 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750
 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770
 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790
 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810
 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830
 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850
 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870
 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890
 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910
 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930
 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950
 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970
 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990
 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010
 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030
 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050
 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070
 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090
 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110
 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118 1119 1120 1121 1122 1123 1124 1125 1126 1127 1128 1129 1130
 1131 1132 1133 1134 1135 1136 1137 1138 1139 1140 1141 1142 1143 1144 1145 1146 1147 1148 1149 1150
 1151 1152 1153 1154 1155 1156 1157 1158 1159 1160 1161 1162 1163 1164 1165 1166 1167 1168 1169 1170
 1171 1172 1173 1174 1175 1176 1177 1178 1179 1180 1181 1182 1183 1184 1185 1186 1187 1188 1189 1190
 1191 1192 1193 1194 1195 1196 1197 1198 1199 1200 1201 1202 1203 1204 1205 1206 1207 1208 1209 1210
 1211 1212 1213 1214 1215 1216 1217 1218 1219 1220 1221 1222 1223 1224 1225 1226 1227 1228 1229 1230
 1231 1232 1233 1234 1235 1236 1237 1238 1239 1240 1241 1242 1243 1244 1245 1246 1247 1248 1249 1250
 1251 1252 1253 1254 1255 1256 1257 1258 1259 1260 1261 1262 1263 1264 1265 1266 1267 1268 1269 1270
 1271 1272 1273 1274 1275 1276 1277 1278 1279 1280 1281 1282 1283 1284 1285 1286 1287 1288 1289 1290
 1291 1292 1293 1294 1295 1296 1297 1298 1299 1300 1301 1302 1303 1304 1305 1306 1307 1308 1309 1310
 1311 1312 1313 1314 1315 1316 1317 1318 1319 1320 1321 1322 1323 1324 1325 1326 1327 1328 1329 1330
 1331 1332 1333 1334 1335 1336 1337 1338 1339 1340 1341 1342 1343 1344 1345 1346 1347 1348 1349 1350
 1351 1352 1353 1354 1355 1356 1357 1358 1359 1360 1361 1362 1363 1364 1365 1366 1367 1368 1369 1370
 1371 1372 1373 1374 1375 1376 1377 1378 1379 1380 1381 1382 1383 1384 1385 1386 1387 1388 1389 1390
 1391 1392 1393 1394 1395 1396 1397 1398 1399 1400 1401 1402 1403 1404 1405 1406 1407 1408 1409 1410
 1411 1412 1413 1414 1415 1416 1417 1418 1419 1420 1421 1422 1423 1424 1425 1426 1427 1428 1429 1430
 1431 1432 1433 1434 1435 1436 1437 1438 1439 1440 1441 1442 1443 1444 1445 1446 1447 1448 1449 1450
 1451 1452 1453 1454 1455 1456 1457 1458 1459 1460 1461 1462 1463 1464 1465 1466 1467 1468 1469 1470
 1471 1472 1473 1474 1475 1476 1477 1478 1479 1480 1481 1482 1483 1484 1485 1486 1487 1488 1489 1490
 1491 1492 1493 1494 1495 1496 1497 1498 1499 1500 1501 1502 1503 1504 1505 1506 1507 1508 1509 1510
 1511 1512 1513 1514 1515 1516 1517 1518 1519 1520 1521 1522 1523 1524 1525 1526 1527 1528 1529 1530
 1531 1532 1533 1534 1535 1536 1537 1538 1539 1540 1541 1542 1543 1544 1545 1546 1547 1548 1549 1550
 1551 1552 1553 1554 1555 1556 1557 1558 1559 1560 1561 1562 1563 1564 1565 1566 1567 1568 1569 1570
 1571 1572 1573 1574 1575 1576 1577 1578 1579 1580 1581 1582 1583 1584 1585 1586 1587 1588 1589 1590
 1591 1592 1593 1594 1595 1596 1597 1598 1599 1600 1601 1602 1603 1604 1605 1606 1607 1608 1609 1610
 1611 1612 1613 1614 1615 1616 1617 1618 1619 1620 1621 1622 1623 1624 1625 1626 1627 1628 1629 1630
 1631 1632 1633 1634 1635 1636 1637 1638 1639 1640 1641 1642 1643 1644 1645 1646 1647 1648 1649 1650
 1651 1652 1653 1654 1655 1656 1657 1658 1659 1660 1661 1662 1663 1664 1665 1666 1667 1668 1669 1670
 1671 1672 1673 1674 1675 1676 1677 1678 1679 1680 1681 1682 1683 1684 1685 1686 1687 1688 1689 1690
 1691 1692 1693 1694 1695 1696 1697 1698 1699 1700 1701 1702 1703 1704 1705 1706 1707 1708 1709 1710
 1711 1712 1713 1714 1715 1716 1717 1718 1719 1720 1721 1722 1723 1724 1725 1726 1727 1728 1729 1730
 1731 1732 1733 1734 1735 1736 1737 1738 1739 1740 1741 1742 1743 1744 1745 1746 1747 1748 1749 1750
 1751 1752 1753 1754 1755 1756 1757 1758 1759 1760 1761 1762 1763 1764 1765 1766 1767 1768 1769 1770
 1771 1772 1773 1774 1775 1776 1777 1778 1779 1780 1781 1782 1783 1784 1785 1786 1787 1788 1789 1790
 1791 1792 1793 1794 1795 1796 1797 1798 1799 1800 1801 1802 1803 1804 1805 1806 1807 1808 1809 1810
 1811 1812 1813 1814 1815 1816 1817 1818 1819 1820 1821 1822 1823 1824 1825 1826 1827 1828 1829 1830
 1831 1832 1833 1834 1835 1836 1837 1838 1839 1840 1841 1842 1843 1844 1845 1846 1847 1848 1849 1850
 1851 1852 1853 1854 1855 1856 1857 1858 1859 1860 1861 1862 1863 1864 1865 1866 1867 1868 1869 1870
 1871 1872 1873 1874 1875 1876 1877 1878 1879 1880 1881 1882 1883 1884 1885 1886 1887 1888 1889 1890
 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903 1904 1905 1906 1907 1908 1909 1910
 1911 1912 1913 1914 1915 1916 1917 1918 1919 1920 1921 1922 1923 1924 1925 1926 1927 1928 1929 1930
 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937 1938 1939 1940 1941 1942 1943 1944 1945 1946 1947 1948 1949 1950
 1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958 1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970
 1971 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990
 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010
 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030
 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050
 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070
 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090
 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110
 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130
 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150
 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170
 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190
 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210
 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230
 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250
 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270
 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290
 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310
 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330
 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350
 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370
 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390
 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410
 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430
 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450
 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470
 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490
 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 249

to ma msercu to ywusciech, nikomu niezazdrośat
 ,mjsystkich miłnie yszanue, Boga sie boi nieelba
 na mowij yjczyki ludzkie, Bogu ufa, swoje myśle
 pki mijania, zamstydzenia sie nieboi, smiatu
 memjsystkim przecimny s Bedzie sie czwiczyl
 wiyżnanie pramdy, zaszona jest ta cnota sprosto
 siac, jest ta cnota bardzo zacznia, kto ia, miłnie
 ten Boga miłnie, kto ia, ma wniemawisai ten Boga
 ma wniemawisai Ale ze sie ludzie zmiłosci do
 kłomstina przyuczyl na swiecie, bedzie zalkomik
 ucietał od kłamstwa iako od piekła, bedzie pram
 de miłował barziej nizli dusze swoje iako B same
 go, moze ga to poludzie do tego ze kłamca jest
 zanego czarta ojca kłamstwa, ykto kłama abo cze
 kto kłama ten czarta plod rodzi, ysyna iego mi
 chomue, anad to ze ydla zbanienia mjsystkiego swia
 ta niegodzi sie ypomozednie kłamac,

Miesiac 8 sierpien

Czmiczenie Bedzie sie czwiczyl, wmiłosierdziu y
 wuzaleniu nad blizniemi, mielkie jest miłosierdzie
 yjalmuznij Ubogiem clamac, wielkze krzywdy
 odpuszczac, anawielkze zserca odpuszczac niedla
 tego ze Bóg iego nieprzyziela skarze ze mu
 Bóg nieodpusci, poki jest on nieodpusci. ale szez
 rze zserca zmiłosci przecim Bogu yblizniemu
 użalenie zas stad sie bierze, ma kło użalenie
 nad B gdy krzywdy iego, yozgardy oplakuie,
 nad chrystusem gdy iego bolesci, wzgardy, ludzko

niewodziętności y mają pożytek odkupienia opła-
kuie, nad bliźnim gdy go ciejszy, usprawiedliwiony, y niede-
iego iako sobie opłakuie, nad chętnymi męzysa
gdy ie ratuie, y ich karania ciejszkie opłakuie. To
uzalenie może zakonnik czynić modląc się, odpusz-
czając krzywdy ięząc utrapionych, płacząc za lu-
dzkie grzechy od nich odwołując B się za spójniny
instrument nabliznych pożytek ofiarując. Bedzie
się czwiczyl usprawiedliwiony nieogolney y spo-
libey ale szeregulney, iest kto sprawiedliwym kie-
dy Boga nadewszystko miłuie, chwale iego pomna-
za y to iest Bozego pominię iemu wszytko cale
oddawa. Jest sprawiedliwym przeciw bliźnim
kiedy one naukę zachowa, Co chcecie żeby my
ludzie czynili y my im czynicie, Chcecie żeby cie
miłowano miłuj y tak przez inше wszytkie
rzeczy które chce człowiek żeby mu czyniono bo
ma Bliźnim czynić. Bedzie się czwiczyl nme-
stwie chześciańskim iego urząd iest mieć namo-
dzy siebie samego kiedy iakiekolwiek pokusy
przyida, lubo, od czarta, lubo, od świata, lubo od
ciała, kto ma to mestwo mocniejszy jest nad
samsona y Dawida, dla tego że zakonnik ma się
do niego zachęcić do którego tak wiele będzie
miał okazyi iak wiele w sobie uczuie naumysle
na ciełe nasmyślach, na woli, na rozumie, na mi-
sli własney nieporządnych poruszenia. Takie
mestwo bardzo pomnaza goraca, miłość B y syno-
wstwa, boiasni, bo kto miłuie, albo się B. boi,

temu żadna pokusa nie menuejmi, yłaki żadno
 sie inżego stworzenia niebedzie bał, bo go bęz
 nabeedzie miłował, iako sie ci boia, ktorzy mi
 łuią, Takiego meškwa wmaluckich sie Affekci
 tach trzeba temu nauczyć, kto polym chce
 ciejskie pokusy ydlugie zmijiezyć 4 Bedzie sie
 czwiczyl wstrzenniezłimości ktora zawista w
 pomiernym pokarmie y napoiu używaniu,
 takze y wubogiem chodzeniu, y to do ciała po
 trzeba należaca, Cnota ta nie młym tylko ze z
 bytne drogie uciechy odrzuta, ale bęz czasem y
 potrzebne, moli rzeczy podlejsze, nizli drozsze,
 przykrzejsze nizli smaczniejsze, prozue urzedu
 , zabawy, słoma, myśli, zartu, przez odcina, y do
 czystości tak dusze iako y ciała pomaga, dla tego
 ma sie zakonnik starac zebij byl ostrym modzieniu
 myspianiu, mgadaniu, wiadaniu, zebij nigdy do
 sytości nieiadł, ale tak wystal od stołu zebij mogł
 ielsze wieczny ziesc, y do zma tego po obiedzie ze
~~o~~ pelyl przy stole, niebył spozreby, ale zmyslno
 ści, niech sie kontentue zmierzaynemi potrawami,
 niech nieie ani piie oprócz czasu naznaczonego choc
 ma dozwozenie, bo dozwozenie rozumieiac ze po
 trzeba postuszynstwo tylko znosi ale obzarstwa nie
 znosi niech niebedzie nazbyt ugłaskany ze Bedze
 sie czwiczyl wnałożenstwie, y życia duchownym,
 To życie duchowne jest przecione cieksne mu, bo
 Cialo bierze przeciw duchowi, aduch, przeciw ciału.

Fajnot zakonny jest miłowac y cierpliwie znosić
wszystko to co jest ciadu y miłości wstajny przeciw
nego, jest rozpaczac sobie samym, aby B dufac,
Jmoie niemoc y podłość wyznawac, Jest B sie sa,
dow obawiac, y stać kazdego sie grzechu strzec,
wdsiecznym być za łaski od B dane, umieć ich
Jzanowac y B wszystkie dmake oddawac, Jest
wszystkie przeciwności zmiłosci, zedziek czy
nieniem iako od B samego przyjmowac, y zaska
rb albo podarunek sobie porzytac, Jest cialo y
zmysły pod rozum y wola, B podbie, tak sie o
duchowne pożytki starac, iako swiadczij oziems
kie, tak sie duchownych niebezpieczeństw wy
strzegac iako swiecej cielesnych, jest naostatek
ciało swiatła czarku przeciwnym być, zmiłosci
sie wstajny wyzuc, cialo tak do duchowienstwa
przyuczyc, żeby miłych rzeczy nie tylko niemi
lowalo ale sie też y nimi brzydzilo,

Miesiąc 9 wtzesien,

1 Bedzie sie czmirzyl wmiertze chrześcijański Tłum
logicznej mierzac to onszyskich ze zdobro, wiara
do zakonu przychodza, lecz czesto wnały wiara
ziębnie bo sie tak czesto zegnany spomiadamy
y komunikujemy o B mowimy że apzecie tak ma
ty pożytek odnosimy dla tego ze nierozumia yjsze
rze mierzymy, przeto potrzeba akty intencjonal
sze czynic, ato trzeba wiedziec ze te akty trzeba
bacznie y zreflexyia, czynic, Pamietajac nalo ze in

to akt wiary czynię, Tęgo aktu przykład jeden
pokazuje, Chce kto komunii pożytecznie uczynić,
niech ten akt wiary wyprawia tym sposobem,
niech sobie przypomnia co pismo s kościoł ołym
sakramencie pomaia, wto wszystko niech wie
rzy, niech sie oświadcza że wierzy albo przynia
mny, niech pragnie doskonale wierzyć iako kościoł
wierzy, Niech B serce swoje oświeta że wierzy,
że moli tysiąc razy unżyć niżli sie w wierze
zachwiać, brzydzic się błędami, przeciw wierze,
miec uzalenie nad herezykami. Taki akt wiary
jest pramdzimny y pożyteczny, Tym go sposobem
może czynić około Artykułom Trójce ss miele
nia, umierzenia Pańskiego, Naś P. około nieba,
czyszczenia piekła, y sądu B. Z. Z. Bedzie sie cniżyć
w nadziei Theologicznej ktorej iśtoła nadchu
rzczych zawisła i nadzieia spodka sie wprzod
B y żywota wiecznego złaści B y krmie Chrystusowy
y najszycich zasług, bo tego żywota, y bez iedney
rzeczy. Ilych trzech otrzymać niemożemy, Zamy
ka też yta nadzieia, w sobie szkodki wszystkie do
zbawienia od kościoła podane, dla tego sie nieboi
zadnych pokuj ani trudności, bo msiwoiej mocy
nieuśa, tylko młajce B y wamżem mten czas sobie
najbardziej serca dodawa kiedy zadney pomo
cy laskiej do wykonania niewidzi y zte szro
dki w dobre sie iey obracaia, iako yosephowi za
przedanie Z Ta nadzieia pomotre ma usność
w B iusz nie tylko otrzymaniu żywota wiecznego

ale bezotrzymaniu tych rzeczy dotychczas wolym
zyskanie potrzebnych, wszyskiego mysl ta nadzieja,
na B porzuta, wszyskie staranie ze wszyskimi o
okolycznosciami B do puka, zeby on sporzadzal,
odmienial, opaktowal, przedluzal, skracal - ze ze
wiesli sie kto osie stara ten B - niemierz, y od niego
odpada. Do tego czwiczenia pomoze tak sie na B.
porzucic iako chory, zeby czlowiek y same dalekobroimolne
dessektly sieku B y wszyskiego tak ze iako y dobre w
dzicznie przyjmowal, y to pomoze przeczycac co
leps aktey moze napisano w pismie S. Z Bedzie
sie cwiczyl w zebraniu od Pana wszyskiego potrzeb
cwiczenia to jest czlowiekowi potrzebne bo jest
ubozuchnij, aniemoze sie niczym innym ubogacic,
tylko zebraniem u B - iako ucyta do ktorego wola
nij Ojciec nasz ze jest pozyteczne bo cokolwiek
moze czlowiek pomyslic, to przez modlitwe moze
otrzymac od B - jest uczinne, bo co moze bydz u
czynszego iako zawsze kazdy godziny z B obcowat
rozmarowac bez przeszkody, jest tahnie bo tu za
dnego kosztu nie trzeba, ani stano tylko serca same
go, jest nakoniec stodkie, y dla stodkości miłości B
y jobcowania z nim, y dla poriech od niego mzielych
z u bogi bywa z bogatym, skrapionym, odilodzonym
zimordomany posilony, zimnij zagrzany, umarły
wskrzyszony, iako wiec y do smiaczenia naucz y
Alle Poniemasz tak wiele z nas kazdy ma potrzeb

436
ze ich poznać y zliczyć niemoże, sęni naj zbawiciel na
uczył co mamy czytać, na modlitwie niewiele mówić,
ale to y przykładem samym mogroycu pokazał ślad
najlepszy jest sposób zachowanie naszymi nadzom
modlitwa s makaryusz kazał się tak modlić Ponie
mako wiejs y chętsz zmiłuy się nademną, s jedna
temijs się kętsz stomy ustawicznie modliła. O
bacz co oonych stowach ukassijana mowi Iza
ak opat B. Przysłuchaj się napomoc moie inkolacji
to w Rozdziale 10, anaracz się iako masz wjszy
ślkiego od R. B. zebrac 4. Będzie się ćwiczył
w odwdzięczeniu dobrodziejstwa tak od B. iako
y od ss. y od ludzi wzietych, wdzięczność prze
cim B. jest iego się dobrodziejstwo niegodnym
czynić, za niedziękować szanować go y miło
wać y chwalić, do czego pomoże uważać B. go
dność y zacność aswoie podłość, ustawicznosć
rozmaitość y obfitosć dobrodziejstwa B. Uwa
żać wielkosć y pożytek dobrodziejstwa kto
tych procz wielu wjszych pożytkom siebie sa
mego użyć, uważać że nie ma człowieka nie
co by B. pobudzić miało do dobrego czynienia ie
mu, bytko to zmiłosć czyni, uważać szlachosć y
pełenosć wdzięczności, abrydkosć niewdzięczno
ści, kto tego nieważa niewdzięczności często
zapomina, y dla tego byma często od R. zła

szcza grzechami karany, prze to sie Zakonnik
nauczy serdecznie. P. B. y iak naczestiej y zaw
szyskie y najmnieysze dobrodzieystwa dzieko
mac, ze by sie co dzien do brania wiekszych,
lask od niego stal sposobnieyszym, tak ze lu
dziom wszyskim y domowym wdziecznym
sie byc pokaze aznoscza w przykrych
rzeczach, bo wieksza ciota jest P. B. y ludzom
za takie rzeczy dziekowac, aniech byz to wie
ze oprócz obcych y smieckich dobrodzieystw
w domu zadnego mienia który by mu nie byl
dobrodzieiem. co zrozumie postugi domowe
rostrzasnawszy. Bedzie sie czuicyt wro
zszczenia serca y rozdroblnosu przeciw B. do
ktorey nay wiecej upominia, w Regule 19. y napra
dzie Zakonnik niemyslnym ma byc serodroblnym
przeciw B. ale przede osobliwie w tych rzeczach
naprzod mpragnieniu y nabymaniu rozdelciey
podobney doskonałości / mdozkonatym odpra
mowanu spraw kazdodziennych polpolitych: 3.
w tych sprawach do ktorych nay nie nieobligue
bylko sama milosć B. zebyliny B. nie zcielestu sta
zyli ale byz cokolwiek nad pominnosć czyniliy,
jednak wprzod pominnosći dojiy uczynimyszy 4.
w pragnieniu, angolomosci narozmaite meki y

krzyże y utrapienia dla sprawiedliwości z wpra-
 zeniu mmodleniu y zebraniu ad B rzeczy wielkich
 zeby swoia scisloscia, serce zrodla dobrodziejstw
 B niezalykal, sposoby do tej szodroblivosti sa te,
 umazac zacznosc, dobroc, godnosc, y maiestat B.
 umazac ze chorby byl B. czlowieka, niestworzył
 pominiem hij go byl mitomac, udaleko wizey
 gdy o stworzył, y odkupit, umazac ze im sie
 kto przecim B szodroblivszym stanie, tym
 go przecim sobie szodroblivszymi dozna
 y pozylki stad wyplywajace otrzymaj, jeden
 pomierzchnij który jest swoia szodroblivoscia B
 do szodroblivosti przecim sobie pobudzac, Drugi
 miewnechnij ktorij jest, ze serce sama, szero-
 scia, y szodroblivoscia, stawa sie szersze y szodo-
 blivsze, **Miesiac 10: Pazdziernik**

1 Bedzie czmierzyl w miyszczeganiu najmniejszych
 grzechow y defektow niemowie wielkich ale
 malych bo tego chce samo przyrodzenie grze-
 chome, nieujdzie tu ona regmonika ze to ma
 liz grzech, czemu bowiem dla tego pelni grzech
 ze malz y nieraczey dla tego ze grzech, ponie-
 miaz niedla tego krucizny kosztowac niechce
 ze iej malo, dla tego ze krucizna, Do tego
 krzeba mu wiedziec kiedy jest malz grzech,
 when czas jest malz grzech kiedy nieobacznie

skromności przyjmowaniem bywa popełniony
bo taki grzech nieczuj pomaga niżli szkodzi
zwłaszcza kiedyż zaniż zaniż zaniż i popraci się
alekie gdy dobrowolnie czysto, zniebalsztwa,
ze wzgardy bywa popełniony, zaisze nie jest
mały, bo do ciężkiego upadku prowadzi, Dla
tego zakonnik będzie się bardziej bał grze
chu, niżli piekła, będzie się ich wystrzegał,
będzie się czysto examinował, jeśli chce do
serca czystości przysię, bez której żaden B.
oglądać nie może. Z. Będzie się ćwiczył w zach
owaniu namniejszych reguł i ustów zakon
nych, które nam mało pisać zeby się innaj
(iniedług Apostoła) wszyście rzetelnie uczynie
i porządnie działać, czego by niebyło gdyby
reguł niebyło, do tego może pobudzić to sto
sowanie, iakaby była nieprzystojność, kiedy
by żaden reguł niechował, takta jest w sobie
iednym gdy ich niechował, anademjyżko mia
to by to pobudzić ze reguły, Ja, skutkiem woli
B. aho raczej wola, B. to nie może być małym,
jeszcze pomoże iniedzieć i to, że dla tego się
tych reguł uczyni, zebyśmy je sobie wprzoty
dzenie obrocili, i przez wszyście zymok zadio
wali, dla tego się ich trzeba doskonale na

nauczysz, Aco sie tu mowi o Regulach to sie
ma rozumiec yonaukach od oycow duchownych
zamietkijch, yomlajnych postanowieniach oddu
cia 5° nabijtych 3 Bedzie sie czniczyt wza
zywania ychwyntaniu namnieyszy okazji do
postepku do zastuzenia ~~Am~~ Laski ychwalij
Wmoiakie sa, wzakonie Zabamij jedne wyso
kie spaniale, Drugie troche podte, pilnij kupiec
duchownij zostani spakora, te wielkie zabamij
ludziom wielkim iako zencom asapi maluskie
okazijiki (iako ona Ruth uahozna kloski)
bedzie zhieral, objaśnia to X. Akmores zhey
s Laniey Ruthi podobienstwem, yte kloski
pokazue, ktora gdyby zakonnik przynam
niej przez jeden dzien zhieral wielebij zyskal
y lak mowi zadzmonia, nastawie atij lezyt
ociagasz sie iakoby cie Bog niemotal, ako ieden
klos, ydziesz na modlitwe, mogl bys klerzer,
atij siedzis oko drugi, ydziesz do Refektarza
niedostawie czego, ako w niesmacznego przynio
sa, atij muczysz, cos mial mekowi chrystusomij
niesmacznego potrawe umoczyszij cierpliwie
zniesc, ako Drugi na Recreacyiei siebie same
go pochwalit, drugiemus przynowit, aniemia
tes tego czynic, ako drugi, oskarza cie atij sie
wijnawiazs cos mial mierzec, ako drugi,

ij daję gdzie patrzył gdzie chęć, zmyśli rozpu-
scałz potrzeba ie było martwić, o to drugi ze y
innych wiele takich (mł) osobliwie miłosi B. y
bliźniego, pokory, starczyli pomazanie, wzgar-
da siebie samego, gorącości ducha postużenystwo
Resygnacyia, , ~~pragnienie~~ doskonałości kto takie
ktośki zbiem pretko bogatemi zostanie.

4

Bedzie się cmiżyćł monamnieyszych mortyfikacy-
ikach tak powierzechomnych iako ywemnehtz
nnych, pożyteczna barzo iest małtych sie
rzeczach czwikzyć kto niemoże wielkich ho-
tak rozysłkie rzeczy by nowieksze zmaltych
sie porzynaia, skąd do Jmładzamy ze małe
mortyfikacyie nie tyłko do wielkich drage sie-
la, ale im sie też rownain, czasem ie przecho-
dza, bo ie ustawicznie moze czynic, amielkie
rzadko, wielkie ja, dla wielkości podeirzane y
niebespierzue, zdrowia nie stargaia, pychy nie
mnoza, iyczłomieka zamże namodzy trzyma-
ia, 3. Bedzie się czwikzyć murymaniu czasu
koni namnieyszych, niemowi sie ku ooglonym
czasie ale amaluzkim, tak wiele razy chodzie-
my skomory, ho do kościoła, ho do Rejekarza
ma Recreacyia, ze ale czasiki darmo tracie-
my, ktorzych byśmy sobie mogli bardzo wiele

zastużyć

zastluzi akty iakie ciot ss wyprawiaay lubo
roznych iako yjedney, ymiedziw ze kto gdy le
czasiki na alct miłosci B. obroci, ze przez dzien by
sia, y miecey aktow uczyni, akto wy powie iakto so
bie za to korone zarobi, ktora, my tu pospolacie
tracimy, Dla tego potrzebuia, rzecz jest nabawie
miejsc yczajy naznaczyc sobie iakie nabożne myśli,
albo akty akty ciot ss albo examen partykularne so
bie przypomniec yone rozmyślac ze co lez ma
zachowac ymiecney rahocie, zeby gdy ciato rahi
duzja sie nabożnymi rzeczami zabawiata

11 Mesiac II listopad

I Bedzie sie czniczył w zachowaniu Reguly ss wleto
ry rozkazania, cierpiec odnoszenia dostarcznych, y poku
ty choc za niewinne defekty, Trzy rzeczy osobliwie
to czniczenie m sobie zamijka. I. Zeby kazdey znał
swoie defekty okrom spowiedzi pobawzone drugiemu
dostarczego odnosic dopuscił; Z. Zeby smij lez sami
byli godomi drugich defekty dostarcznych odnosic, ale
spokora, yspominia, miłoscia; S. Zeby smij pokuty
choc za niewinne defekty naznaczone chetnie wy pełnia
li. Do tego pomoze uznać to ze pokci człowiek żyje
jest podległy grzechom, azugrzechom iakoby cos pomin
nego następuje karanie, dla tego byłoby to przeciw
przypodzeniu chacie grzeszyć, ani chacie być karanym,
gdy y innay gorzzych zgromadzeniach zamże grze
chy karza, nad to ze my pospolacie w sobie defekton

niemiśdźdźimij, y nienuamamij, ajskarzjy też niemożę
wyszkiki ustrzeż, przystoi żeby drugi to doniego
odniośł, wiadomo też jest iako po medaia, że yskarzjy
czuci, poddanyjch sobie karza, y nimial wemyszkiki
kiki zakonach, zwolazęza us^o Benedykta s^o framiyka
koż odnośzenie regułami ciejszemi daleko nakazano,
alla tego mamy dopuszczać żeby nasze defekty odnośzono
y sami cudze mamy odnosić ale według Regułj zro
zmiśtem yżniostcia, Aliesli chremij żeby nam ta
Reguła ciejsza niebyła, to trzeba zachować naprzod
zji tak żebyś niemiial nie mierzymij cie miano od
nieśe, z odnośzającego uprzędzić, y na siebie samego
gizęci myżnac, Pemmijch czaom gdy sie czaomiek
spodzina że go odniośa, takim sie gotowu yuzbraiać
nigdy nie rozumiec że go niewinnie odniesiono Pa
mielec na to że zamjse jest miarzmie y pod karosera,
nie rozumiec że skąd iaku, niesłame cierpi gdy go od
nośza, Zaodniesienie yodnośzającego P. B. podzielnosc
pokute tak mypełnić giez sobie przydaje, nieuskarzac
sie opokute, Naodnośzającego niemiucze, yomżem
iakiy tego niebyło nie niewspominac kto tak rzy
ni żadnej ciejskości nieczuie,
Bedzie sie czwiczjł mżysiu spokojnym odstawionym
y pustelniczjym, nie mowie lu ozadnych niezwiniczjy
nich długich kolekcjyadi, ale oodzwianiu myśli
od rzezyj ziemskich, y uspokoienu serca, anabazie
sie czmizyc w spokoju mnektzujm, Naprzod z B.

apotyrm

apolym, ze wszystkich ktorego wiele ludzi pragnie ale mało
 dostepnie y zachowuje, bo pokoy zakładaia na uypelnieniu
 swoich porządności, co nie tak jest, bo pokoy pramdzimoy za
 mił na miłosci, y mykonaniu woli B. na zagadziunia sie swo-
 łami, a na przesładowaniu swoich zadr, y myślepkow, bo ten
 pokoy wśzystek mymracia, na cierpliwosc y wzgardzie.
 siebie samego, y pokorze, Tego pokoju zakonnie dostanie
 iesli z siebie woli B. da ukpić to ona chce iako zwiostu, iesli
 zutoniło od B. szczesciey nie szczescie bedzie przyimował, iesli
 sie grzechow tak malych iak wielkich bedzie strzegł, ie-
 bli swoje sprawy kazdodziennie bedzie doskonałe odpra-
 wował, iesli bedzie starszy. **miłował**, iesli sie nie be-
 dzie nikomu równał, pod wśzystkie poniżal y wśzystkie
 szanował, idł zle obyczaje zwosil, a swym swoim zwosic,
 niedopuscil, iesli sie bedzie z wśzystkimi zgodzał iedno (**miłujacy**
 grzechy) y rozumiał, y mowil, iesli cialo y smysły
 pod rozum y ducha, atego zas pod miare y pramo B. po-
 dbic, y wemyslytkim B. samego szukał, a drugich zanie-
 chwalszy oswoie sie doskonalsze starał, y wśzystko cierpił
 co mu sie trafił iesli tak rozum pokoiu dostapi, Syn,
 y Duch s. do niego przyida, y niejszkać w nim beda, ie-
 bli nieuczyni nigdy z zamieszania y gorzkości niewy-
 midzie Bedzie sie czwiczyl w myzowaniu y gorzyscia-
 niu miłosci od stworzenia y wzartekaniu sie swiała
 medlug rady drugstulomoy, Wyżnie sie ze wśzystkiego swo-
 renia ile jest stworzeniem żadnego z nich nie pragnąc
 niejszukać, nie miłując, chowalby był y potrzebne, wy-
 żnie sie ze wśzystkimi łaski y dobrodzieysin B. nie dla
 tego zeby ich niemiał potrzebować ale ze pramdzimoy
 sie ich niegodnym czyni, y dla tego ie B. zupełnie odda-
 wa, Bedzie sie czwiczyl miednoczeniu woli swojej.

zwola. B. bo ta cnota jest sama doskonałoscia, doniey
sie inzy cnoty wszystkie sciagaja, cokolwiek ta cnota,
nie jest, darmo, praca, albo raczej grzechem jest,
atak sie wtedy cnota bedzie czinić, zeby nie tylko to
chciał, co B. chce, ale też dla tego ze B. chce, bo wiele
takich ktorzy to chcą, co y B. chce nie dla tego ze B.
chce. Chrystus sobie nad te wola, B. niemogli smacznie
iższego pokutmu dostac, dla tego by też zakonnik
musieli ustawicznie miaty być one jego słowa
Bądź wola twoja, ile kłanie, ile się tustyż wszystkim
sobie, te słowa niech bez przestanku powtarza, Bądź
wola, twoja zemna, nademna, przez nie około
mnie na wieki, Bądź wola, twoja zsmiercia moia,
y zymolem, choć zebym żył albo umarł Bądź wola
twoja. Chęć zebym chorował y był. Skubym, bądź
wola twoja, Chęć zebymnie smutek albo wesele
pokochał, bądź wola twoja, y w kazdej rzeczy na
mniejszą te słowa powtarzac, tak swoje wola, B.
zgoniac y mnie przemienic, iako powiektze słone
i żelazo ognien, wody kropla wmorze winne,
tak sie do woli B. stac niezultym, iako tuczman
ulego co wazy, y gdzie ona polozy tak wiele ledzie
sz wazyt, kto tak czyni ten kroluje B. ten niezakos.
Boze ie mowi Bernad's: Co sie dzimno zda niebe
dzie gdy obaczysz ze sie y poganie wtedy cznocie
czinić. Przeczytaj sobie Epikleta co on wtedy cnoty
mowi, iako iż zna umrzec pragnie, Ado też sie cnoty

wszystkim

wszystkim sercem zapal, żeby cie poganie nie ponosił
li Miesiąc : I Z. grudzień

Bedzie sie czmyzył miłości B. y będzie B. B. tak miło
wał, Ze wszystkiego serca przenosić go nad wszystkie
Ze wszystkie stworzenia. Ze wszystkie dusze, oddając na
iego wola, y chwale żywot y sprawy swoje, Ze wszystkie
misły one B. nakosciot posmiatając y nie, wnieć tylko
Bżego niemając, Ze wszystkich sił, na nie innego
sił swoich które są, wduszij, wciele, wzmysłath mieszkanca
w pasyjach ze nie obrazając tylko w B. do B. y dla B.
Ze wszystkiej mocy swojej, wszystkie operacje y
wielkie y małe, dobrowolne y nakazane zabawij swo
ie iak nadoskonali czyniąc tak iako B. godzien. Ze
wszystkiego meşhoq swego soba, samymi y wszystkim
stworzeniem, wszystkiemi boleściami, utrapieniami,
chwałami ohławianiami dla B. gardząc, Nad to będzie
sie starał instać nastopnie, miłości y naprzód poznać
apokym myśkonac iak, ma miłością, B. miłowac Be
dgie T. B. miłował miłością, czystą, y oczyszczoną, odnamnie
yştego grzechu, y stworzenia, miłością, niezmordowaną,
tak żeby sie nigdy niemordował, y nieustaniał wozij
sieniu serca, w szukaniu cnot w zelatrich y miłości
B. miłością, nie rozmiązaną żeby zawiąże myśla, pragnie
niem z B. obsonał, y rozmawiał iako przyjaciel sprzy
iacielu, miłością, nie związaną, żeby go zApostolem
ani utrapienie, ani głodem śmierci, od miłości B. odetnac
nie mogła, miłością, nie nasyconą, żeby sie nigdy nie na
sycił nią, y niemógł iusz dojsć, ale ieszcz mieć a

między przysłał, B. swego miłować, miłością raniąc,
ktorabyś y B. y siebie samego raniła, zechyś iako ranny
nie niemysli, niemowi tylko oianie, tak y by zapom
niałszy y wszystkiego prawie Bógie mes tylko samym
błuał, anigdy by rany nie zgoił, ale iakiemsi oku
cięższym aone więcej amiały w B. y sobie rozszer
zał, Miłością, zwyciężając, zechy y siebie samego
tyle zwyciężył, a B. poddał, y oddał, y B. też tak ze
zwyciężył y sobie wziął, miłością, miaząc, y niemoląc
ca, zechy nigdy zwyciężenia y kom miłości niewybił si
ale bardziey abardziey. sie niemi sąstał, miłością, po
żerając, zechy wszystkie trudności ybolesci dla B. iako
ogien pożarł, miłością, zyma, y niespokojna, zechy nigdy
nie odpoczywał, ale zawsze myze y amyzey wstępował
miłością, niekonczona, zechy konca, żadnego y zapłata
nie szukał, bo przyczyna miłowania B. miłość jest
y zapłata miłości miłości, miłością, roztapiająca
zechy y sam sie w B. iako wosk wstancu roztapiał,
y to czego kolwiek sie dotknie iako ogien rospu
szał, zwiastując twarde serca grzesznych, miłością,
przemieniając, zechy sobie umarł zgnieł, a B.
żył, a B. był przemieniony, y B. pogrzebiony,
Takiey sie miłości naucz, a oich skutkach y sprawach
przeżyłay Panta. 50. Rozdział 13. dokonyczykow
Bedzie sie czuzył obecności B. wktorey samey
gdymy sie dobrze czuzył, pretko by przyszedł
do doskonałości, bo wielki sie młym czuczeniem skarb

zamyka, yono samo namykorzenie mystekku, na
 wkorzenie każdy Cnoty doskonałe jest, ale trze
 ba wiedzieć iaka to ma być obecność B. Bo B. jest
 wkoždy rzeczy stworzony, Niedojść tedy jest mieć B
 obecnego, ale go też znać naniego pamiętać, szano
 wać go ymiltować, bo sama obecność niewiele pomo
 że bez miłości, ale przeciwie takmiej się nabożnemu na
 miłość B. zdobyć kiedy go ona obecnego niżli kiedy
 niema, Pożytek tego czniczenia może się stąd poznać
 że jeżeli iedno weyzczenie osoby stateczny Człowieka
 swobodnego uśmierza, iako obecność B. by najzłotli
 wszego od grzechu nieodmiedzić albo do Cnoty niepr
 zymiedzić, ydla tego wstępuj, tak różnemi sposobami
 do tego czniczenia usiłują, yedni pierzcionkami
 albo znakami iakimi nareku, drugizy usłyszaniem
 dzwonu albo godzinij, drugizy napoczątku każdej
 sprawy, drugizy poirzawszy rzeczy iakie już na
 to sporządzone albo obrasy ze: obecność B. sobie
 przypominają, Drugizy sobie malują, P. B. iako króla
 drugizy iako chrystusa ukrzyżowanego, drugizy iako
 kto morze głębokie wktorem siebie samych zastapia
 ia, Tym sposobem może kto zdobyć się na obecność
 B. ale do tego te przestrogi przydać jest potrzebna.
 Naprzód żeby napoczątku dla zepfowania głowy, nie
 starał się człowiek oustamiczna, bez przestanku obe
 cność B. ale sprzodku nadziem kilka razy apokym co
 dali wiecij Po może do tego y Examèn partykularne

Druga że nie trzeba rozumieć aby naszym zawi-
sta obecność B. iść zamyśle iakobyż na te słowa trze-
ba pamiętać na P.B. że mi jest obecny, ale trzeba
wiedzieć że się to czwiczanie rozpościera aktom
uktuie, na przykład gdy intencyjia, odnawiać mi-
sze sobie na B. wspomnieć także gdy go oco proste
gdy mu za co dziękuję, gdy się na jego wola, odda-
mą gdy się Examiniuję. że ynsze wszystkie strze-
liście modliwuj, atak czyniąc takie akty pięć razy
abo dziesięć nadzien, więcej niżli sto razy będzie
miał obecność B. bez mordowania, y niebezpieczeń-
stwa naruszenia zdrowia, Będzie się czwiczyl w
chwalenia y mielibienia P.B. bożny wszystkie do ko-
ńca stworzeni, uczy naj tego wszystkie pismo
s, ale osobliwie dawidowe Psalmij, sposobij chwa-
lenia P.B. mogą, być te: 1 Kozbietać sobie tylko ty B.
piękne, y zmieltra, pokora, y miłostia, one o nim
tyłulować, Na przykład Bog mój, tyś Bog mój,
tyś jest któryś jest, tyś namędrzy, nasłizniejszy,
nazacniejszy, naigodniejszy, naidziwniejszy. 7.
osmiadzać to y wyznawać że wszystkie stworzenie
powinno B. chwalić y wyznawać ich do tego, słuchać
wszystkie stworzenia, Błogosławcie wszystkie uczyn-
ki. 3. wyznawać że ani ty, ani wszystkie stworze-
nia niemoga, B. godnie wychwalać, jednak mu zanie

dziękować

dziękować że rozkazuje y chce aby go chwalo no, y pro
 sie P B żeby on y ciebie y wszystkich stworzenia nauczył
 iako go maia, chwalić, y żeby on siebie samego chwalił,
 y winzować mu tego że go nikt inşy godnie niemo
 że wychwalać tylko on sam siebie 2. Sebrać siebie
 samego wszystkich, y używać do chwalić B naprz
 ykład dawida. Błogosław duşo moia Pana, y wszy
 stko co wemnie jest. 3. uczynić tak z siebie Ciebie
 y one B. ofiarować mówiąc B o to cie chwali duşo
 moia, że używają wszystkich chorow niebieskich
 do chwalić B. porzuwają od Chrystusa Pana przez
 Nas P. aż do ostatniego choru Anielskiego. 6. że
 bracie doskonałości y własności B. dla nich Pana B
 miłować, iemu sie dziwować, winzować, opowie
 dać ie wszystkim stworzeniu, jego dobroć nie
 skonczoność, sprawiedliwość. 7. siebie samego sto
 sować z B. swoje niedoskonałości ziego doskonało
 ści iako by nawaga włożyć, naprzykład B
 mój, tyś mój, aia, l mój, tyś B. aia nie Bog, tyś
 iest aia, nie iestem iakos ty iest przez istotę, tak ja,
 nie iestem przez istotę, iako tobie iest istotna być,
 tak mnie istotna nie być iakos ty iest wszystko
 tak ja, nie iestem nic, iakos ty iest od siebie tak
 ja, nie iestem od siebie, tyś nieskonczony, ja, skon
 czony, tyś nieskonczony w mądrości piękności,
 ja, nieskonczony w głupstwie szpetności, tyś
 wieczny w bytności ja, wieczny w niebytności,

Ten sposob jest bardzo zaciąg, y im sie bardziey z B
stojnie, przeciwnym sposoben tym sie bardzi ponizaj
Redzie sie czmiczyt mwytrwaniu mdobrym, tak
mdobrym pomolaniu, iako y zymola zakonnego
y stanu, tak ze mdobrym taski B. y Cnot ss bo ty
lko ten który wytrwa zbaniony bedzie, aze cz
towiek sobie mytrwania niemoze zastuzyc, ani
wlasne poswiaceniay sajn z siebie mytrwac, ustami
cznie potrzebuie task B ktore zomaz, nadchnieniami
osmiaciacemi, czescia, zeby byl zachowanij odpokuj
ympokujach od upadku, czescia, zeby wutrapieniach
tak dufnych iako y cielesnych mial iaka, powieche,
czescia, zeby zawsze sie bez przestanku do dobrego
pobudzał, poniewaz czlowiek jest odmienny, y do
złego sklonny, y ze znal samych nic dobrego pomyslic
niemozemy, nie tylko czynic Dotych bedij task moze sie
czlowiek roznemi sposobami przygotowac, Naprzod po
znaniem y wyznaniem smolej niedze, utonności y ubo
stwa 2 Zebraniem y proszaniem Pana Boga olaste
iego do kazdy najmnieyszy rzeczy: 3. Robieniem y
kupieniem, taskami B. y mytkonaniem 4. mystrzega
niem sie grzechu 5. Uczascianiem do dobrych uczy
nkow y sakramentow 6. modlitwami Examini,
Reflexiami, rozmawiani zoycem duchownem, uma
rkwieniem zmystow y passyi y czestem sie podnosze
niem do Boga 7 wdziecznością, y dziek czynieniem

za dobrodzieysstwa

za dobrodziejstwa, gorzoscia, y ochota dostuzby B. y do
 wielkich spraw. S. Boiazna, B. czysta, oblubienicza, y
 Synowska zebiy czlowiek sobie niedufal, niebyl bezpie-
 czny niezanimiedbywal okazyji. g. straza okolo ser-
 ca, zwlaszcza od mysli, phantazyji, y imaginacyji le-
 daialkich, odganiania, od molnosci zmyслов, od posa-
 dzania, od dwornosci od ladaialkiego spraw kazdo-
 dziennych odpramowania. Id. Skaterznoscia mgota-
 rosci wolnotach y dobrych uczynkach. Tym y inziemi
 sposobami moze czlowiek wzakonie ywtasce B. wyte-
 mac, tak dalece ze Theologowie mowia, iz jest mna-
 szy mocy myslmac iako niebo przes le sposoby na-
 bywaniy tak ustaniecznych oswietajacych, y zachom-
 uiajacych, a za niemi abo z niemi myslmanie nastę-
 puie, y Bog taka duze rad opatruiw ktora mu sie
 stanie pomolna, czego z niedbalcami nieczyjni,
 ale iako oni B. rzeczy ladaialco odpramuiw, sobie
 dufaja, naokazyje sie narazaia, o Boga niedba-
 ia, tak bez Boga umie niedba, y gdzie najbardziej y
 bylo trzeba, tam ich nieratuiw, y dla tego upadaia,
 y nielutniaia, w dobrym, Dla tego trzeba zawsze ta-
 kti Bozey wzijmac, o myslmanie prosic grzechow
 sie namnieyszych strzec, sobie niedufac pokornym
 byc, zawsze sie bac, na Boga sie cale porzucic, dzie-
 kowac mu za dobrodziejstwa, zawsze gorzec y
 kstepowac y niepijznic sie, nieposzadzac, sta-

tecznym być, ozieblosia sie brzydląc, okazji do
zastuzenia y postapienia nieopuszczac, B. sie przy
pochlebiac, prosic P. B. abij raczej piekłem karał niż
duchownym karaniem, to jest oclieciem łaski swojej,
mzywać napomoc Nas. P. y S. B. to wszystko brze
ba czynic, kto chce wystrwać wdobrym, akazdej ma
chciez, bo coż polym scigac chrystusa aprzecie nie
doscignac. morze przebywszy, iusz sie przy brzegu
rozbieć y zginac nawieki,

Sposob krotki Nabozenstwa przez oktawe Bozego Ciata,

I. Naprzod dzien albo trzy przed milia, czesto otym miy
sie ze ia iusz iutro, za kilka nasze godzien bade mieda
obecnego iuonego bez mshelakiej Zaslony Pana tak za
niego wielmoznego Xianse polkoim krola wielkiego, za
czym zedobynac sie namshelaka, sposobnosc y gotowosc
na przywitanie takiego monarchiy, gosniadezaiac sie
ze go zradoscia, wielka, czekamij y wdzierznie bardzo
przyimuiemij aprzy niem trmac bedziemij y ze inzy
Pociechij optocz niego miechemij,

Z. Milia same zataj napoczektu dnia misle ofposobie
przywitania Pana wdzierzności y milości osniadezo
nia y mshysistkie powinności y zabamij do tego stoso
wac y sposobie,

3. gdy iusz mshstawię nasmiełszy sakrament zataj m
gleboki pokorze te kroiaka, adoracia, albo pokłoni
ocldaj Panu to jest wrozumie, w pamieci y moli

461
mowiące one słowa Coś in iezdem Panie mój sługa
twoja zęs wejrzał napśa zedobrego mnie podobnego
stuchając zaraz pilno co ten Pan napierwójem przywi-
łaniu mowi do mnie to jest żal swój y nieskość po-
krzując one słowa mowiące tak długo iezdem zwanu
anie poznaliscie mie tu szeroki rozwód y affekt moze
być natęży tydzień nie pamiętać sie w tym że to inż o-
statniy (40) któregoś Bog użył abyś sie naśladował
kres smierci łaciej ugotowała y ołaskę jego posłatac
sie mogła.

4 Bedziesz tedy tego dnia ażwalcza przy proteſsyjach
chryſtusa miłac, zdoływając sie na wielką pokorę
y kładąc sie między robactwem napodlęjszym nazie-
mi a proſić go będziesz aby iako Bog wszechmogący
wszyscyk cie przemienił y nowym stworzeniem uczynił

3 We Czwartek miłaj go z affektem łakien iaki ma
winnowajca będąc wobecności sędziego swego, łam
zboiażnia, będziesz kładła przed niem swoje grzechy
proſząc abyć mine odpuszciliwsz grzechy łmoie zało-
pił miorzu krmie swojej aby ie tu nazieni wid-
ząc połyjm na wielki zapomniat,

6 W Piątek puijdiesz do niego, z affektem kupionego
niemolnika, który cie wykupił z niemoli wielkiej,
utrapienia y ścisnienia grzechami y nalogami żywo-
ta y sumnienia łwego, czyniąc cie sobie niemolnica,
atu zwierzchnością, y lec sam łajski użyć odłaz sie
wszyscykka upodobaniu y moli jego, teraz y przy śmierci

- iej nieodstępować,
- 7 **W**łoboke uznasz go być do zornem opiekunem smoiem
 y zdoberdziesz się na affekt nadzieie wopatrzności iego
 y zrayk iego iako sirota czekać y prosić berdziesz a
 byś wreku opatrzności iego iako sirota zawsze mie
 skac mogła.
- 8 **W**niedziele stawie się przed nim y miłac go z affektem
 slugi iuz wiedzianego, y zapłatę od obecnego Pana cze
 kującego, tam wzbudzić w sobie żądzie iako najmie
 kjsa, y zgoronca, modlitwa, żądać aby darował same
 go siebie za zapłatę,
- 9 **B**erdziesz się starać y to, aby dla okmitego osiąg
 nienia tej zapłaty we wszytkiem dogadzałaś woli
 iego iako Pana smego niezatuiąc wielkiej pracy dla
 wielkiej zapłaty,
- 10 **W**poniedziałek wystawisz się obecności iego barzo
 chora, y porannona, y że wszytkich cnot ogolocona,
 onego zaś poznay lekarzem smoiem, tam z wielkiem
 wstydem berdziesz mu ukazywała rozmaite choro
 by smoi wołając nan Panie niemam człowieka,
 który by nie mógł uzdrowić, kys sam taki jest
 który to mozesz uzgiąć, bos wszechmocny y chęć bos
 najlepszy,
- 11 **N**ie wtorek, stanieś w obecności iego iako głupia
 y niewumieitna słysząc maiestatowi iego błędzaca bar
 zo nadrogach iego, Puydziesz iednak do niego za

zaffektem ucznia do medrszego mistrza swego
tam szukac bendziejs nauki iego, iako polkrotu cie
rplimosci uczij, sklamajac serce pod nauke iego y
onego sobie naukszystek zymot bierz zamistrza y
wodza zycia swego,

12

Me strode zdobyc sie naaffekt miluiczy corki Ojca
swego, y bendziejs go mitac sercem unizonym dzie
kujac ze mi sie stal ojcem proszac abij sie znal
sto corki smij yabij cie zktrolestwa swego niezwydzie
dzierzal azebyc te porcieche tylko dal na ziemi, ze co
kolwiek dziać sie stoba, bedzie przez mszystek zyj
mot pochodzilo ko zocijconuskiego obmyslania iego
koto ciebie abij iako corka powolna kontentowala
sie mszystkami

13

Naafstakem osmielinszy sie do niego iako do oblubie
nica swego, mitaj go iako iedynego milosnika swego
aze oblubienica najmiekjsza ma wolnosc cieszye sie
zoblubieniecem swoiem uzyci tyjs tyj teraj wolnosci
pozamol affektowi smemu abijs bez bez wiektich ce
remonieij yhoiazni cieszyta sie z bogiem swoiem, y do
woli nasycita sie zobecnoSci, iego, tam sercem bendzie
jsz sie przyprawiala, orzom, uszom uszom glomie y
mszystkami członkom iego poznamajac go iz najpie
kniejszy nad sijnij luctie biały yrumianij tegoz dnia
prosie bendziejs o to abijs go rychlo zazyciac mogla
y zebys blagoslawiel astoba, przez laske zausze obe
smu byt.

Anapozegnaniu zniem, osmiel sie uczynic mu gro-
 ze niepuszczając go azci nowym sposobem nanowij
 żywot błogosławie bedzie. X. Pros go aby odzied-
 lży odstawił ci wiernego stroza uferca twego, kto
 ryby strzegł pokoju iego nie dopuszczając aby go
 co miało poturbowac albo ospecie. Z. Pros aby
 zostawił upominek iaki napociek twój azmłazę
 zebys łaskę iymilosierdzie moczach iego Boskich z
 naleść mogła ywszysko co on sam podobie chce
 miec, sama też zupełnie na wola iego męszysk-
 kiem sie oddamac, yopatrznosci iego ojcostwa,
 ze męszyskiem sie spuszczać, Apomoicy ybłogosłaniem
 ma Boskiego nażesce światobliwie wzakonie s usilnie
 prosta zaprzyczyjna, Kamij Błogosławiany ysmiech
 Bozyc,

Drugie czwiczanie na okłame Bozego ciała

1. We Jrode naprzod witac go muniżeniu siebie podłose
 Jmoie wyznawając, aniemożności wynosząc mądroś
 sie dżimując, dobroci szodroblimości, yniemymona,
 miłość odmdzierzając, odstuguiąc, Aupeinniac sie ze
 wszyśtko otrzymam, mczym do tego Pana oczymisac
 przytomnego wpotrzebach smych suplikomac yskm
 ierczec bede,

2. We czwartek: witac pana waffekie dziemięci cho-
 tom Anielskich iako stworzyciela wszechmocnego mu-
 slamicznych ochocie iym zarliności, do chwały Boski

w podobańia sie majestatowi iego mówiąc do Pana iako si-
 ratomac ty sam mozejs to uczynic boi wszechmocny i chęć iako
 dobrodziejny, uczynia synu miary patrze na cie młym przestawiejszen
 Sakramencie, oskono dzimne y chlebie obfit; krolum z siebie rosto-
 szy podając, a z siebie krolum czegoś zabroniś nam ubogiem ze-
 brakom twoim ofiaruy mu kielich trojaki naoswiadczenie miło-
 ści y wdzięczności. I meki iego przestawiejszej Z komuniej s-
 kielich przeciwności krzyże y utrapienia rozmaite prosząc serce
 cznie, ty któryś mie stworzył, zmiłuj sie nademną, ty któryś
 mie umiłował iacz być obecnym zemną przysposobienie otrzymam
 serdeczności, upatruj w tak kochanym miłośniku y dobrodzie-
 iu twoim, nad synu łuckie piekniejszym wszystkim dobra,
 które rozum może pojąć wszystkim uciechy których serce
 może poznać weś na sie affekt wszystkim stworzenia
 mówiąc Benedicite, albo Te Deum laudamus chciej sie wszy-
 skta obronie, miłość siostra, y jednolenie go każda spira-
 wa y trzaskiem, przestawieniem pomysłiem y utrapieniem
 mówiąc iam jest najbliższy robaczek y malutki stuska twoj
 Tyś Panie jest chwała moja ozdoba moja pociecha moja y po-
 koj moj y kontentowanie. y wszystkim dobro moje,
 W piątek witac Pana w nabożeństwie y gorliwości ss Apo-
 stołom chwalcę z nami odkupiciela namilosierniejszego a
 patrzyc iego dobroczynności y z dobrodziejności przestawiając
 mu wszelkie ułdze potrzeby wszelki y niedostatek własny y
 cudze: A iako od ojca miłosiernego żądać pomocy, y ratu-
 nku iego nam potrzebne, mówiąc, Tyś jest ucieczka mo-
 ja y utrapieniu które mu ogarnęło Boże radości moja
 wzmocnij mnie od tych którzy mie oblegli, ofadz mie Panie
 skodzące mie zmales walczące przeciwko mnie porwaj
 bron y karczaj a przylbads mi napomoc Panie Boże zbawie-
 nie moiego,
 W sobotę witac Pana w pokucie mezu y cierpliwość ss

mezczennikow chwalc go iako wodza y tiktmana napole
znieyszego : od ktorego maia korune zwyciestwa chwalebne
go, patrzyc na iego dzimna, cierpliwosc proszac zmituj
sie nademna, Boze wedlug wielkiego milosierdzia twego
oczuj moje zamysle ku tobie abowiem ty wyowiedzisz
siedl ~~konac~~ych nogi moje, y niedasz sie ciezsze ze
mnie do konca nieprzysiacolom moiem, promuc nie
Panie droga, twoia, aniechaj chodze wprawdzie twy
niech sie weseli serce moje aby sie bato ymienia
twego slowo moje uslysz wyrosuniey wolanie mo
ie bo ia, w tobie ufam, a wyslysz ktorzy na cie czekaja,
nie beda zawstydzeni

§ W niedziale milac Pana mczynosci ss Biskupow, wniy
rozumieniu y mardosci ss do ktorow chwalc y wysta
wiajac zniemi najmniejszego pastersa zblawiciela
swiata ktory Jezodrobliwoscia, nauka, staraniem, pil
noscia, cudami y sakramentami swietnymi czlowieka
karani patrzyc na iego mardosc y nieustonczonosc
mowiac : podnositam oczuj moje ku tobie ktory mie
jskasz na wysokosci zmituj sie nademna, nie odw
racaj obliza twego odemnie, badz pomocnikiem
moiem, nie opuszczaj mnie bo ty jest obrotna moy,

6 W Poniedzialek : wyktaj Pana wozdobie umarhu
ienia pogardy, y wyniszenia siebie swietnymi za
konnikami wyznawcami y pustelnikami chwalc
y milujac go zniemi iako ojca najlaskawszego naj
lepszego namilszego dobrodzieia swego, nader
wielkiego, patrzyc na iego Pokore, y unizenie dla

dla mnie iako jest miłosierny miłośny. y spokojny
 ofiarować mu miarę aby ja, ożywił nadzieie aby ja
 umocnił y skuteczną, czasu swego uczynił, miłość a
 by ja, zapalił mówiąc upakowałam Pana Przed
 oblicznością, moją zawsze bo poprawicę moję jest
 aby mi niebyła poruszona ale iakoż mam następcę
 Jesu odkupiciela y dobrodziei moję oko wyrozumienia
 mego na cie obrocie, aby mi cie miłości moję tym lepi
 mogła udać, Jesdes światłością, narodem yś zfer na
 szęci ciemności oddając, pośrednikiem yś nasz Bóg
 iem ojcem jedynym, Barankiem który gładszy grzechy
 świata pasterszem yś nasz pasterz yś radzisz minną, ma
 cica dla żyźności yś świętych spraw wnas poczekiem
 yś prawca, iezdes. forta, yś ktokolwiek przes nie w
 nidzie wszyśtkiego dobra obfitość znajdzie, szaka
 bo wszelaka, łaska, niebieska y ciota, nasz pokrywca,
 Dorem który Bóg dał radzaiowi luckiemu, Drzewem
 dla stateczności pod którym bezpiecznie dusza świeca
 odpoczywa. lekarzem bo rany y choroby dusz nasz ych
 leczy, rośa, dla płodności, która wiele rzeczy sprawi
 w duszach naszych, perła, droga, bo kto ja, prawdziwie
 pozna wszyśtko przedać aby jej dostać mógł, ogniem
 bo zapala źródłem z którego wszyśtkich łask obfito
 ść płynie, koncem y celem do którego zmierzają ma
 ja, nasze przedsięwzięcia. owocem, wszelaki smak
 Błogosławionij w sobie mający skarbem wszyśtkich
 Bogactwa w sobie mającem mistrzem nauki zbanie

nie podaracim, okupem i zbawieniem, królem po-
 zem - aniołem niezgodnym - oycem adobrodzielem -
 królem, przewodnikiem, podziwicielem i pokroiem,
 posłownością, chleb żywy z nieba zstępujący. Droga
 prawda i żywot dobroci miłosierdzia i sprawiedliwo-
 ści cierpliwość, nadzieja ufność świątynia, zapłata wie-
 czna. Naostatek zowie się Królem, który wszyscy
 wybrani i przeznaczeni do żywota wiecznego w-
 pisani są, stych tedy i miła imich wpiśmiewie
 tym wyrażonych tytułów krzyżostwionych mając
 przed sobą, to światło możemy jasnie miłosierdzia
 łaskawości cichość odkupiciela poznać i naumie-
 nabozny affekt i skuteczna, żądza, mój wzbudzić
 zebymy niezmierzniemu obligowi iakośmy sa powi-
 mi mogli się ku doświadczeniu czynieniu zani wzbudzić,
 7) Me wtorek: mitać Pana wszacizności smiejących
 Panien chwalać zinni oblubienca nasłuchniejszego
 Patrzeć na Pana Jezusa własnielchem sakramencie
 iako jest przyjemny ado miłości siebie potęgający
 iako niekiedy uczynił absalon który łut przyjmował
 chęć do siebie uprząkując się ukendzierzował
 miłości swoje, i jako wbranie słanał ukazdęgo przy-
 chodzącego iatował i miłe przyjmował, tak własnie
 ten syn miłośnik nasz obecności swoje nam tak
 mielka, ukazuje, aby nas tym rychli pociągnął do
 siebie ijdź ze tedy i ty zakała, dobroci dziękuj
 Proś i żądaj w potrzebach wszelakich supliki,

podanaý

8

poctamay, a wszyscy otrzymasz
We środe : witac Pana iusz uieetylko spoczkiem. sś. a
bywatelow niebieskich ale sama, krolowa, niebieska, y
wszystkich sś aredomniczka, narodu ludzkiego prze
nachwalnieysza matka Boga naywyszszego nadzie
ia, wielkij spodzimaiec sie otrzymac czego przez
te matke nadobroklivsza, napewnieysza bendzie
zadac - mowiace chcieyze nam ołanno wyborna
owocem zymola łmoiego Błogostawionym, abyj on
czasu nabozenstw naszych wusciech dusz stodniał, y
setca, do siebie pouagat - Błogostaw tym owocem z
bawienym abyj w tych zabawach duchownych
zhanwienie ktore on ziednal zaslugami swoimi zna
lazła - Błogostaw iefze iako owocem ożywiającym
ktorybyj przez ten stodek nabozenstw naszych,
skaze zeprowanij natury naprawiel - od smierci
ktora grzech przynosi broniel - agorszkości ducha
wpełnieniu powinności utwierdziet, iefze Błogo
staw iako owocem ktaryj żywoł wieczny daie
abyj łaska iego y te Błogostawienstwa ożywila
sporządziła, y iankuszeniu mdzierznej społeczności
spanem Bogiem zaprawila y po rozłożeniu smierci
łności ciała, abyj nam żywoł wieczny szczesliwosci
Błogostawienstwem ożywiający y kedy go ty matka
na swietjsza nad wszystkie stworzenia myniusz
na nadoskonali zaszywasz siednala,

9

We Czwartek : ostatniy oktanij, witac Pana sta
kiem affektem iaki Powinno stworzenie wszystko

oraż niebieskie y ziemskie Bogu, y stworzyć smemu od
damac y wylemac kładąc się w pokorze głęboki y w
niszczeniu siebie bardzo nisko moczą najwyższego
monarchij maiestatu Boskiego z onemi 40 starców,
wobławianiemu s iana składających koronę swoją do
nog Barankowych a mówiąc godzinie jestes Panie
dobrodzieciu nasz wziąć wszelaką część y chwale po
kłon, od wszystkiego stworzenia na wieki nieśkon
czone, patrząc jako napewnego, obrońce y wyba
wiciela swego, apocieszyciela wszystkich utrapionych
mówiąc niech że beda, napelnione usta moje chwa
łą abym wystawiała nakazdy dzień wielmożność
twoie, nie odrzucaj mnie czasu słabości gdy ustanie
siła moja, nie opuszczaj mnie bądź mi Bogiem y obro
ncą y domem ucieczki a prowadź mnie prostą, ścieżką
dla nieprzyjaciół moich a nie podawaj mnie na wola
trapiących mnie. mierzę że oglądam dobra twoie
Panie mój wzniemi zycimających oczekawaj Pana
ducho moja mezu nie czyni anięd się zmocni serce two
oie czekaj na Pana aż mi przybędzie pomocy jego
10 Na ostatku kończąc już te słowa, okłame miłości zba
wiciela mego, ten chwalebny tydzień nabożeństwa
naszego dziękuj mu z wdzięcznością, wielką, usilnie
ze wszystkiego serca swego za rozliczne łaski dobro
dziejstwa, miłosierdzia opatrności y sprowadzania
jego, a na pożegnaniu podaruj upominkiem jakim ko
go Pana y dobrodziecia swego, a nie możesz mu dać
milszego y wdzięczniejszego iaka, cała, dusze y

117
zupełnie serce, wszystkie życie twoje naupodobanie ychwa-
lenie majestatu Boskiego, mola, y chcenie twoje staczając
zwola, smięta, ięgo prosząc go też wzajem pokornie, o
iaki upominek, zwłaszcz zebym łaskę wozzech ięgo z
należe mogła, y aż do końca zymola mego ia, zachować

Cwiczenie na post

Oto teraz czas jest przyjemnyj Oto
dzien zbawiennyj

Jako nima czas bydz przyjemnyj ktoryj cza-
sem zastugi jest y wyrobku naszego, Co lato zmi-
iarsowi, Co dzien pogodny rybakowi, Co wiosna o-
raczowi, to ten smięty czas jest cztowiekowi zakonn-
emu masz kupować, czekasz Jarmarku masz sie
na mode pusić czekasz Cichego wiatru masz isc do
kogo pyłasz sie o czas Jakijsz daleko wieciz straciw
sij injs wieku lata twoiego Cosnac niemogac mij
slic osobie nimaż y na zegarek poglądac ze pretko
biezisz, Pewna to zeszmyj przez wszystkie bieg zycia
naszego rozlicznymi grzechami y despektami y ut-
mnościami naszymi dostatecznie Sedziego Boga
obrazali, wtem iednak pewni bydz niemożemy ie-
zeli nam grzechy nasze odpuszone sa, podług one-
go, co Pawel s mowi iż żaden niemi iesli nie
namiesci, iżyli miłości godzien jest, ostraszac sa-
dy Boze iakoli nam też nieczuosc gotuierie
pokutowac **po**krzeba a czasu nieopuszczac po-
tobie możemy, wktore iednak godzinij pod

ten czas s na robote zbawienia naszego wychodzi
możemy muu mamy za pierwszą godziną
godzina jest zaranna której rumiane niebo do roboty
nas ludzi weirszymy na krwawem potem oblanego
zbawiciela naszego waznem ognym przysnac
musiemy ze rumianym poranek, którego do ro
boty przyszoje sie potrzeba, a za to nie po
ranek dnieie nierozsypana poponietzu jasno
scia, ale przyszlej wieczności niezagaszona
swiatlem, a za to nieporanek który cienie, figur
synagogi rospeda, ymgly, nieśborności faryzej
ski promieniami prawdy rozwieca, a za to nie
poranek uktory gasnie, forze Apostołowie ss
wgorajeli zarłności swych ogniach ustaia, gdy
stanie sprawiedliwości, dzień nam zbawienie czy
ni for nam ius taką rzeczą oroboue myslie po
trzeba bo iesli ten uktorego, wrekach symot jest
krwawem potem zbawienie nam wygrabiac musi
iakoż my namas rolnie niebendziemy, Oktorach idzie
ten sie laka który wjmo na sobie uieua ten sie smuci
ktory wiekniatego zasyma szescia any pwnosci O
zbawieniu niemay myslie niebedziemy: Nieynaczy
Bog Noego od zapalczywosci gniewu swiego obronia
chcial bylko temu namie zbudowac solne kasat uktor
rey plywac mu kasat y przed Janem soba, pronylany
wodach uchodzie, Juss nie modach zohłokom spada
iacych ale po lach forzu plynacych, ka ludka cia
ka naszego zakapiac by sie miata y głębokosciach
serdecznego zalu pomiesac ahysny zestosci y s

187

Szsediom naszym obmyci plag sprawiedliwego Boga
achodząc do portu szczęśliwości przybywać mogli
niecierpiący ukochany Izrael mógł iść do domie
obiecany aż wprzód przez morze i pustynię podro-
żą moyszełsowa przedrzeć się musiał i jmy przez
pustynię, Sakeron, i dżiny do nieba przez czernie
morze meki zbawiciela naszego pławimy się oko i dż
rozga sprawiedliwość: podniesiona wolne nam prze-
sie czyni głębokości się nie boi Bo gdzie cieśzki
mielblad utworze tam cichy Karanek zebrnie,

7 Druga godzina jest południowa w której, miłose
Pana i Boga naszego pali usilnie iako słońce po-
łudniowe chce moc pozarow obaczyć patrzmy
naszkułki iego Bog nam ogniem oświecałen i
krawiżem jest krawi albowiem ogniem ten
stał zbawiciela naszego bo nanczindem cierpiąc
cierpi ucaganta posmiewiska pogardę obelgi
zelsyności stworzenia opuszczenia od
Ojca od siebie od matki przenasiewiszij od
uczniom sobie ulubionych i od wszystkich i
worenia wnieścieszciu pokazowem, krawi ten
ogien i na ciele krawińskim tego który nad
wszystkie syny ludzkie najśliczniejszy jest bo
porzawszij od stopy noszij aż do mierzeli
głowy zdrowia wniem niemaż iako Prorok
świadczy, Cierpi wniem nogi bo gmozdziemi
przebite cierpi bole bo młocznia, jest przekto
ty Cierpi Serce bo od smutku wniemto cierpia

rece bo przekowane, Cierpi skora bo od ciała oda
rta Cierpia, kości bo iako proch zdruszgowane są,
Cierpia, usta bo posiniaty, Cierpi Język bo zół
cia, napoiony, Cierpia, oczy bo krwawo zawieszaly,
Cierpia, powieki bo oberzmiane, Cierpi szcija, bo
tancuchami obdarta, Cierpi głowa, bo aż do mozgu
cierniem ukłota, iako ziemia ma modyj swoje kto
re zrodził wplywajac, bieżą rzekami y polo
kami amilgołnościa, swoją chłódzą rzeczy st
worzone ijesijnia, tak bież y ciało nasze ma
że krew raczy czerwona, wodę która zferia
iako zezrodła żyła ni iako podziemnemu pu
nikani kości nasze oblewa Ciało osijnia y w
jzystkie członki chłodzi, kiedy tedy wchrystu
sie głębokie one upustki przerwane były ze
krew jego przenajmiejza chryjnie sie wylata
iako tam wszystko ciało osiedac niemialo y iako
sucha glina od ognia zapaleczywosci Boski pa
dac sie, Trawi y nadusz y ten ogień zbawienia
naszego bo wszystkie smutki boiazni byknica
zale dusze one swieta, obeszły y serce pomurza
ły żebyto iako jagoda wprasie albo ptaszyna
wklakce gdzie sie kolwiek ptak rzuci to mla
kując ten gurese to sie nadół spuszczaąc nasze
dzisie klakce znajdzie, jagoda wprasie nie

nierużysz tedy ja, prasa swemu cięzarem. Hociż nie
 inaczej, serce zbawicielowie nigdzie się nie obraci
 to gdzieby potężni iako prasa jagode smutku wie-
 lkie y zale cięskie nie przysłały, iako keli, Zwi-
 erza oblatzają, sieciami y psami myśliwemi zia-
 miy do sieci wypędzają, tak my wszyscy kto-
 rzy od stworzenia świata byliśmy y ci wszy-
 scy grzesznicy którzy do sądnego dnia będą, ser-
 ce chrześcijańskie grzechami naszymi obtoczyli
 smy y tak iako psi mordują Zwierra serce
 y dusze przenasiewają, mordowaliśmy, abo
 iako Krąpi winną jagode to najcięższe
 grono ukochanego naszego winnicach en-
 dym Hociż byliśmy że pod takim Hociżeniem
 namilszym zhamicieli, konał y taka cięskosc
 iako żaden konający nimiał dla nas wszy-
 sktich cierpieć mógł mówić nieśczęsni bu-
 downicy okolo serca mego zbudowaliście
 budynki grzechow. naszyli obtoczyliście nie-
 żolcia, y prasa, gdzie się kowalek wty krowi
 pływają y wielkiem sercem moym wużają tam
 psa do sieci napędzające Zwierra widze y chocij
 sie chciało stego smutku wużać serce moje wszędzie
 na smutne waty nasze napadnie atem cięży im-
 blizey grzesznika padnie zaboicie, Wczaj, nas
 do świadczania iż poiecie y przeniknienie te-
 go człowieka rozumnemu cięskie bydz

musi - a coż odkrył się rzeczem którą iasne
widział, one wszystkie ułski y poimował to go
połtce miało przyznać musiemy że godzi
na potudniowa pali usilnie dał by to Panu
Bog zehyjmij wte godzinie tego sie dorobili
abyjmij sumnieyszeniem naszym nastawie na
ciele y nazdrowiu sluzyc Panu Bogu mogli
Trzecia godzina jest godzina, zachodzenia abo
raczy smierci zbawiciela naszego widzimy
na niebach że kiedy słońce pod ziemię iako
dogrobu idzie wszystkie sie ziemia czarnem mro-
kiem iako zalobna, szala, polajowa agwiazdy o-
ne iasne pochodnie niebieskimi sie ogniami za-
palaia, do pogrzebu uroczystosc gotua, mazy
ki wszystkie ułskia asuertelne płaszeta zme-
lodyja, swoia, dogwiazd smoych spucimszy
strojne piera swoje kryia, tak ymij miłosie-
nice nasze y miłsze umarkwieniu obłoczyć
sie mamy azgrzesznikami posypując sie
prochem nieczystosci naszymi rzewlinnie pla-
kac zagrzechij, niedarmo kosioł s ozdoby
swoie zdymnie muzyki poniechiwa ołta-
rze zestania ludzi do pokuty zwołyma,
Postan system y twardec umarkwieniem
dreczyć sie nakazuje wczem my zakonni

przodkowac.

przodkować mamy y powinniśmy nad iusze
 rzemlowi płakać y ieczeć przysunierci y tem za
 chodzie zbawiciela naszego, mamy pochodnie
 nasze to jest siekij duszey naszej zapalać do
 pogrzebu zbawiciela naszego Zapalmy naprzod
 Rozum zebij obaczyl że to Bog cierpi a cier
 pi dla mnie, cierpi sromotnie, a iesli Urja
 sz godzien pochwalij że wdom wniesie niech
 ciał iysa Arka Pauska polach Jstata podnamio
 kami daleko wiecy, dusza, Sukonna tem sie
 rzujsac ma iysa Bog nasz ciałem pokrytij
 nagorze kalwaryjskiej wisi nakrzyżu, Za
 palmy y wola, zebij ogniem miłości gorzeć y
 patać mogła tak iako patał ktorij mówił
 miłość moie ukrzyżowana jest na ktorej w
 szysłko dobro zawisło godność rozumem słow
 rezonem niepoięta, Zawisła moc wszysłko czy
 niąca Zawisła mądrość wszysłki umieiać
 Zawisła słieznosc wszysłko zdobiąca, Zawisła
 nieśmiertelność wszysłko ożywiająca, czemuz
 ledy ogniem miłości zapalone do Boga na
 szubienicy wiszącego niepodziemij, Zapalmy
 pamięć abyśmy w myslach naszych nie niemieli
 yłko chrystusa a tego wzgardzonego zelzonego

ybolejącego, ten który od wiekoni onaj myśleł
zastuszył sobie zehysiny wustawicznej pamięci
onego mieli ydobrodziejstwa iego przed nisz
sobie kładli: przetoż zaszyjni czasu tak zba
wionnego narobokę mychodzimij a pokaszmij
zeshnij wdzieczni dobrodziejstw iego

Wczem należy dobre ypożyteczne trawienie postu kwadrasymij

Abysmij weuszglakiej pomianosi ducha zycia
stosi y niedbalstwa przeszłe wte dni swiekie
oczyszczali y od nich sie powracagiuszj, Maczyla
nie y steruche serdeczina, sie udali wedle stow
gaiella proroka krzeba sie nawrocic do Pana
scerze y prawdziwie ze wszyskiego serca
swego od uszelkiej stosi y grzedion przeszle
go zywota Bo Pan dobrokliiny y milosieriny,
cierpliny iest y łacny do ublugania gdy wzalu
y pokutuiacem sercem do niego nawrocinij ad
popramij pomocy od niego zadatę, Starać sie
zwiełta ulitnoscią abysmij nadaremno łaski Bo
stsi niebrali y czasu tak drogiego ładać iako nie traci
li wedle Izaiasa Proroka szukajcie Pana po
ki nalezien byds moze wysiwajcie go paki iest
blisko, mech opusi stosiuk droge swoje awysz

nieprawy myśli przeciwstawa swa yniech sie naw
raci do Pana azmituie sie nad niem bo kaskawij y
choijny jest ku odpuszczeniu

Vdac sie napilna praca, koto dufze swojej w po
winnem cwiczeniu yumaratwieniu samey siebie czyniac
gnalt wprzeciwstawia dla zmniejszenia wedlug Paw
la s ktory tak mowi kazdy ktory naplaca boicie
od wszyskiego sie powciaga, y zas dalej kiedy
byl iako dziecko powitem podzielniku czynitem i
ko dziecko, lecz gdy sie stal mezem wyniszczytem
co bylo dzieciennego, to jest wszelaka niestatczno
se y zle natogi ktore sa bardzo duszy szkodliwe
iako grzegorz s pilze zayste przysiera y niesmacz
na, droge cnot czyni zmniejszay wystepkow y
to jest ich przyrodzenie ze gdy sie zmocnia
strudnoscia y rzadko mogu bydz wyrzucona
chryzostom s nie prawi tak slabego nimasz w
sprawach ludzkich iako starego natogu uleczenie
ustawa dla tego Agustin s na pomina grzesznik
prami niech, zbliiska powstanie niech nie idzie
głębokoje grzechu niech niebierze na sie cieza
rom zmniejszaiow zlych, Cwiczye sie pilnie y
miec ustawicznie w pamieci swojej karmama,
mekke zhamiszle ktora tzy zozu askruche

Zferca koczy

Rozmysłanie O Przygotowaniu do Narodzenia Pańskiego

1. Najsz sobie własną potrzebę bytności Pa-
niskiej Uciebie bo iako Pan sam powieść się
zyl bez niego nie sprawić nie możemy on
jest światło rozumu naszym. on wrodzon mo-
li naszym on obratem uszech estotom naszym
bez Pana y rozum głupi y wola do dobrego
lepa orzy ślepe nie Bożkiego niewidzą y ży-
głuche nie nie słyszą ręce nogi do roboty chro-
nie y bacz sily ruszyc się nie mogą przeto kto
Pana światłości y wrodza spraw swoich wso-
bie niema błaznie y zginac musi słusznie ko-
dły szukać szukać Pana y naprzysięcie jego ia-
ko napilnieć się gotować potrzeba, Wszak
wielką gotowość Pańską który y królacie usta-
wiecznie abyśmy mu obmorzyli y stoi, przede-
drzwiami czekając namroczenia naszego y
wola nieprzełajac y proci abyśmy łaska y
przysięgi jego nie gardzili kto się do Pana
swego obroci y głosu jego usłucha y wrota se-
ra swego iemu otwiera ochotnie Pan do

niego

do niego przychodzi przyimie obłapia i
 łoscia swoia napelnia wniem sobie pomies
 kanie swoje y dom buduje mowi Dawid ze sze
 stniwi sa, ktorzy mieszkaia w domu Bozem pewnie
 ze szesliwy nader jest który jest domem Bozem
 Achas ze duszo moia bydz domem Bozem achas
 ze u siebie miec gościa tak mdziecznego, y zane
 go naprzod wspomni Co Tzniasz uczy potrzebnego
 do przyscia Pańskiego erunt prawa in directia et
 aspera in aias planas: to jest aby zadny krzywo
 sci niebyło ale inszytko prosto szersze bez obłu
 dy bez zmyślenia iako młeciu tak iomowie tak
 y muezynku bez kłamstwa bez zdrady iako nale
 zy smiechu, Drugi aby zadny ostrości nadro
 dze sie nieznajdowało niekłamienia niegrudy
 niechropowiska ale spokojnie mielkości w
 gładkości obijczaiom iako sie godzi Synom
 Bozem mowi Dawid ze niebedzie nikt w do
 mu Bozem mieszkać ani Domem Bozem kto
 niesprawiedliwie żyje kto sie gniemem porywa
 nablizniego swego, Truga chas domem Bozem
 bydz zamiesz kobierce y szpalery iako nachenda
 szsze poscianach iakie Pan Bóg przez moysze
 ssa ludowi swemu rozkazal, niechay prawi

ustawicznie beda, moczach twojch wrelkach za
wielzone przykazania moje aby nigdy z serca
ani z uczu twojch nie szkodzilj wes na sie o
dzienie ijszaty iakich na wesela uzywau, swie
tne bogate nowe ochłodzone perfumowane no
we nowa, odhota dniem odienia godzina z
godzina zgodziny urobiona zainsze sobie
namyśle tak stanowige zes do tego czasu
jesze nie poczat sluzyc Panu Bogu prze ko
iako znowu goniao pilno y wiecnie poczyna
aby co godzina szaty twoie byly nowe bo
wstuzbie Rozij kto sie odnawia kto nie po
krepnie ten od pada y iako leniwie o ziem
bly zdomu Bolego starszyzna smierdzacy
wyrzucon bedzie, swietne szaty twoie meday
beda, Bogu nachwate ludzoni nazbudowa
nie swietace bo bedzieszli ty wstydal sie
mochlinem bydz bedzieszli dla swiata opu
szasz powinnośc chrześcijańska bedzieszli sie
kret chrystusa y jego chwate wyznawac,
bba rozmarzac, bedziesz sie Jezs sobie przed
Bogiem Ojcem wstydal Pan Jezus y twoiej
uściowości y chwaty pomniasz zaniedba,
prze ko szaty twoie nie tylko nowe ale

iako

156
iako słońce niechaj beda smietne niechaj be-
da, bogate bo choynego slance mitaie Pan Bog
niechaj beda, złote posłuszeństwa prenikiego
szarłatne cierpliwości ognisty srebrne czyste
ści niesplugawionej, niechaj beda, y żelazne
stateczności nieodmiennej y niezmalszonej,
niechaj beda naosłatek y młotiane spokorij
ostryści umiarkowania y pogardy samego sie-
bie uklane wkalowij odmianie y ozdobie
szat Pan nasz kocha sie y chce aby do mom-
niej y iego ych używali do czego służij ia-
ko miotalka y mydło naoharic prochu y
brudu: wszelkiego boiażni Boga ustawiczna
y cieżenie międkosci skrusze zrozbićranie
sumienia Cześćtem y zażywaniem Sakramen-
tow smietych, do czego przijdaj perfumom
nabożenstwa które iako wonność skadzi-
dła do nieba wstępuie ięsięze wdomu Pan-
skiem na przysięcie iego Erzeba przijgotować
potraw smaczniejszych do statek y dobrze zgo-
towanych Anapředniejša y nakochanjsza
jest na ktorej sam Pan przeſtaie iako ma-
rie Pamiędziać, Poſe na jedny oktoz,

przes mentra prosi Synu prawi daj mi serce
twoie ta sama potrawa, rad sie karzni ten
Pau daj ze mu ia, zgotowana, w kuchni gora
cy miłosci zaprawiona, dobra Intencya, abo
szczerem umyslem iako ockem nasmaczniejszym
niechay bedzie y nazimne wutrapieniu y
cieplo w pociechach pieczone w przesładowa
niu y wierzane w rozmyślaniu y smaczne wu
krudzeniu y ciete iako samemu Panu służące
y poliekane dla Pana blizniem woszekiem y to
dmem usluguiacem zrosotem roztropności rza
du y karzy przysławity zmielkiem Cichosci y
wdzieczności Bogu miłey spierzem przy
stojności y udalności pokuty zrebula płaczu
z szafraanem przykładać dobrych poteznic fa
rbuiących zlimuniami y cytrynami roztom
y nauk smiałośliwych wielce smakomikłych,
zackem ostrości zoliwa powolności zwinem
skateczności za takimi potrawami niechay
następiać mety zachęszowe, Panie pokwice
miłekności moiej daj ubogim nieslim kogo
mchem podjęt oddać Czworako Aprsyka
kiem bankiecie dom niechay bedzie zawarty

dobrze

dobrze aby złodzieie sie nie zaleadli y domu
niezłupili poloż ze straż. zmyślem łmoyu po
łoż wartę boiazu Boga zamek przyłoż iez
ka y gazu podhamowanie mał y przekoż uczy
mokoło okazji y przyjeznu do grzechu wś
elakich odietem amlakiem domu tak ob
warowaniem tak sporzodzącem Ruy rad,
czyu mieszkanie swoje do takiego prawi pr
zjidziem y mieszkanie sabie uczyuicem /
Weyrzyć kera pilnie weuśyśkie kety do
mu łmego iakie maś dostaki iakie och
dajba y iakie obwarowanie iego iegli mzem
niedostatek iaki obaczyś co napredzy na
praw do przyścia tak mitego gościa przy
gotuy Nakoniec taki modlitwy u

Żyjąc mofez

Ojczu Panie mój naidobrołimśy ogasau
nauwodzietsniejśy ofkarbie przesadrosz
usmiakło najsuieyśze slize y wodzu napewn
iejśy, Ozymode Ozyuuiacij y wśyśkie moie
członki obrataacij ktery tak wielka sadza
pragnieś przyś do serca mego uaniegod
niejśego ktery usilnie kołaceś y czelakś
przeledrzmiani memi abyś wszedł y mieszka
w domu moym ktery tak cierpliwie znosiś
gruba gnusność moie ze łobie Panu memu

obmorzyć się niepokwapiam że mię iako nie
wzdzierzego stworzenia nieporuciysz zaraj a
ni zatraciysz ale miłosierdzie czekać yłotać
nieprzeszkadzasz, Wziętuie łmoięj naswiekzaj
dobroci za łakie uraczenie y miłosierdzie łw
oie że mię sprosniaka brzydkiego łaski łwo
ięj najniegodniejszego miłac nieraczysz
ale łwa, przenaswiekza, obecności, namie
dzie uczyć y ubogacie Chcesz, Ale o łanie mo
iakoż ia znać łak, nieczemność y niewysta
miony niegodność łmoie, łebie przysięć y przed
łoba stanowić się bede mógł iako ucy mo
ie usta moie rzecz y nogi y serce moie brzy
dło plugawione łobie się podobają, Jako
ie przysiękaia, iaka ucieche uczynia, iako
u siebie zatrzymuia, Przeto odłbroci nie
zmierzona o miłoci niekonczona ły mię
sąm racz miym niedostatkui poratować świat
łoscia, łwoia, oświecie Ciemności moia światłobli
woscia, łwoia, pokreć nieprawosci moie łemnia
łwoia, omij plugawstwa moie bogactwy łmeni
napelni niedostatkui moie Daj mi o łanie mo
naprzysię łmoie źródło płaczu serdecznego
Daj Cnot świętych obiciu łoszkotwane Daj
pokramy pełnienia mandatów łmoich nasma

czniejsze

najmilsze, daj szaty obcowania swiatobli
 wego nastroynieysze atak przystroynszy mie
 sobie przysidzi iako do domu swego Aia, zataska
 kmoia, chce ylie in silij stawać beda, starac sie
 abym, i w domostku moym w szelkie postugi
 wyzradzil weiosem sie kobie podobal ynigdy
 od ciebie Panie mego nieodstepowal Aialto ty
 sobie kochanie porzytasz miestkac wemnie tak
 ij in ynszego kochanca naswiecie szulcac niebede
 iedno miestkac w kobie ktoryj iestes Pan moij
 Bog mawieci zywiacyj Amen

Jezeli jest rzecz potrzebna poznac grzech

Kto pilno weirzyj w przykladu ss Bozich ij
 stowa ych uwazyj bez wapienia upatrzij iako
 wielce potrzebna jest poznac grzechy w sobie przes
 ktorzyel zaden naswiecie clomiektem bedac zyc
 nie moze mowi szan s jesly bysmij rzekli ze
 grzechy niemamy sami siebie zwodzienij y praw
 dy wnas nimasz aijz wnas sa grzechy ij zaden
 bez nich nie jest pogotowiu potrzebna jest
 uznac ie ij wedle wielkosci albo cietskosci
 obzakiowac one Dawid konietela prawdziwy po
 kairnego to do siebie przysznawa iopsalmia s
 gdy mowi Abanien sloce moje ia uznawam ij
 grzech moij przeciwno mnie jest zawsze, na k...

Słowa Augustyna s píše Intencija, Dawidowe wyraża
zaś y mówi dla tego prosze abyś odpuszczał yśz ia,
uznawam grzechy moję, iakoby rzekł tak jest potrze-
ba wielka poznać swoję grzechy yśz odpuszczony być
nie może iesli wprzód od nas samych uznany y
przyznany niebędzie: łosz wstajnie mówi s Hiero-
nim iesli ty kładziesz grzech swoję przed sobą, Pan
Bog niebędzie go kładł przed sobą. Itey tedy miary
potrzebna jest w sobie uznać grzechy yśz odpuszczenie
iego bez tego nie może byćz albo zbyt trudne y
cudowne.

Mozeli być uznany nas grzech smiertelny

Trudno to na rozum, ludzki, poiać to co sam
Bog tylko wie y wiedzieć może, albowiem grzechy
smiertelny nie ynszego nie jest iedno deffekt do
browolny od stworzenia łaske y miłosc Boga, od-
bierający, akłosz to znać wiedzieć może która
sprawa nasza wstajna łalc deffektuie yśz łaske y
miłosc Boga, od nas odbiera, kto to rozumem
swoym ogarnie y pojmie, za iaka przyczyną, łas-
ke Boga, przyidzie stracić sam tylko Bog wie,
kiedy y dla czego one nam wezmie, prze to
Augustyn s: dobrze, a prawnie powiedział,
które są, prawy lekkie, które zaś ciężkie grze-
chy nie ludzkim ale Boskim rozsadkiem może

bydz rozeznanio albowiem sam Pan Bog zna
 doskonale ktorzy grzech jest smiertelny, ktorzy
 pomszedni, czego ta jest przyczyna: ze grzechu
 ciężkosc albo lekkosc ktora szkod nalepiej by
 wa poznana, kiedy poznac kto czyje Inten-
 cyja, to jest umysł dla ktorego kto to czyni czy
 ni ale yżs takowy umysł skryty jest y zaden
 Intencji takię niepostrzeze, iako sam Bog
 ktoremu wiadome sa, serca y skrytosci ludz-
 kie sam bez nalepiej mieć ciężkosc albo lekk-
 osc grzechu, ktemu rozeznanie grzechu smier-
 telnego od pomszedniego y jeden apewny znak
 bydz moze, bo iako dobroc sprawy ludzkiej,
 tak złosc zmielu miar bywa poymowana
 czasem sam grzech uznać potrzeba szamej
 rzeczy, czasem skutku albo konca dla czego
 kto co czyni, czasem bez zokolicznosci to
 zmiere go musi szame okolicznosci yżs sa, nie
 zliczone y często odmienne y rozne, tedy to spra-
 wia, yżs oiednym grzechu wiele roznych oko-
 licznosci rozmaicie sądzic sie musi, dla tych
 przyczyn trudne sobie ma kto obiecowac, aby
 kazdy grzech smiertelny mógł poznac dok-
 onale moze sie go iakolwiek do myślac ale
 niedoskonale upewnić, iesli jest prowadzimy.

śmiertelny mieć do tego ysz są iedne grzechy
śmiertelne które uczynkiem adragie tylko po
myśleniem wykonane bywają, Uczynek ten
łatwo osądzić jeśli śmiertelny jest, ale pomysłie
nie które ukochania y pozmolenia aż do się
ga bez czego grzechem śmiertelnym niebedzie
trudniej, myłem się natem często gdzie pozwa
lamy a gdzie nie, ymczasem ukochamy się dostate
cznie, albo lekko myślnie, iako tedy barzo po
trzebna, tak dziwnie trudna jest poznać grzech
śmiertelny może zikotkolwiek miary uznawać
ich wiele ale nietażdego dostatecznie dla czego
mądryny kapłanowi maia, bydz grzechy myżma
wane aby rozsznał tak grzechy samey iako
też Intencyi y zokolicznosci wszelkich, jeśli go
zaśmiertelny czy za pomśsedni rozumiec trze
ba y na iego rozsądku pokornie przestawac
trzeba zamsze - - - - -

O Intencyi co jest Intencyja

Intencyja mowi s Bernal wzbudzenie wo
ley, dobra tedy którego pragnie, wzbudzić
miłość jest sprawa moley prześ którą, cztowiek
chce do końca iakiego y doniego sprawy swe
przyjmie chce, iaysz: własnem koncem jest Bog
mowi s Augustyn uczynites nas Panie do siebie

dla tegoż powinniśmy do Boga iako do celu ws-
zystkie myśli i sprawy swe prostować
Intencją, prośba jest mowi s Augustyni skon-
ca spraw swych aby dobrani były nie wtem
polecając ludziom sie podobac, ale choc by
sie też podobali, na chwale to Bogu offia-
rować, a ludziom nasbudzenie nie do dumy swej
naciągac. Z nie pogardzac, Umiejętu i mow
drugiego, muczynku wktorem widzi intenc-
sie umięsten dzieie. Z nie dla tego Co zbaw-
ienego czynic zeby co zyskac temu żywo-
towi potrzebnego. 4. mczem kolwiek bliz-
niemu usługwie czyni iakoby chciata aby iey
druga czyniła kiedyby potrzebowała
Sześć sposobow Intencji Po-
miada bydz Bernard Smielcy,
kiedy sie kto nakloni do nalezienie praw-
dy ako czyni zmiłosa prawdy, ten materiją
i affekt dobry, ma szukać Boga dla niego sa-
mego jest mieć kwarc dusze doskonałe szczie-
rjesz prawdy szuka sprosznej chwały albo
schimności iakiego do cześnego pożytku wtem
czas jedna jagoda dusznej kwarcz piękna,
druga ostepiła sprosznością, affektu, ako
bywa mowi grzegorz s iys dobra nasze
nieprzycielał troiakiem sposobem przestadnie

- I: gdy serca do oszukania łacne, abij Co
czynia dobrego do zadania sie proznuj chwaly
sklaniaty: Z: gdy Intencyi naruszyc niemo
ze, abij tego samego ze ochwale nieelba ser
ce podnioszcy wpydie wzrzeci wprowadzic: Z:
kiedy napoczatku ani woprzymowaniu nie
obrazi ukonca srozsze sidla stawia,
- 2: Jesliż Intencyja, nie do Boga ale sie za cielesna
marnoscia puszcza y do swiata wszystko zlosliwa jest
- 1: Jesliż Intencyja iakoby do Boga ale nie dla Boga
to jest do dusze obłudney nieczystosc y szpetna czyni
- 3: Jesli dla potrzeb tego zywoła do Boga Intencyja
swa, obraca, grzechem malego serca jest ubrodzona
y dla tego nieprzyjemna jest mowi s Augustyn Zie
kosc Intencyi plugawci kiedy ma pobutke do czynie
nia ktorej rzeczy abij sie wytrzegla Czego tego
wtem zywole, albo wprzesztem, sluzysz Bogu
mowi dla tego abyś co od niego wziala stufs mi
darmo amieszniels iego samego,
- 6: Jesli nie w Bogu ale dla Boga obroci Intencyja, nie
jest to zywoł marzey spokojney ale marzy pracownicy
- Jako uzywac Intencyiei Dobry,
- Mowi Tomasz s ludzie przes slub Bogu oddani
yż wumysle swoim siebie ani zadney swej sprawy
za swa mimaia, choc w kazdej sprawie nieprosbua,
Intencyiei swoi do Boga czynieniem ze swygeratu

Cnoty natchwał Pańska, czynia, mówi Augustyn
s kiedy zdoberę sprawę twoję ludzie błogo
stawia, Pana Boga, tę sprawę, twoją, błogosła
wiysz Boga akiedy zas blaznia, że stęj sprawę
twoję tę sprawę, twoją bluzniesz Pana Boga
Dokonałsza, nakazdy dzień wszyśskie spra
wy swe ogólnie na chwałę Panu offiarować,
y jako naczęjęj Intencyją, do Boga prosto
wać taka nadokonałsza jest mówi s Bonawe
ntura ysz więcej taka Intencyją, Zastugnie
niesz owa która tylko jest na wolęj ymuni
sle przyczynia dobrego gdy niepruznuiesz na
początku każdej sprawę usiebie staniesz
ze ia, dla natchwał Panu zupełnie offiarować
mowi grzegorz s niewszyśskien co czynienij
spilnością, dogladaymi y przepatruinij Inten
cyją nasze abyś wtem co czynisz nie stoslina
go niezadala ale sie wszyśskie undostapienie
wieczności usadziela aby każda sprawa kto
ra, Cnoty Zaczynasz nownas yntencyją pra
gnąca, Pana Boga wsercu swem miała aiegi
sie sprawa przedtusz, wpośrodku tej spra
wy leższ yntencyją, odnawiac, analkonau
icij Panu odktorego wszyśskie dobre jest

dziełomac

Najmniejsza Doskonalsze Intencji
wczem Zamieszaj Co ja, odziedziczy
wolna, Czynn

We wszystkich sprawach tego świata i w
wszystkich jego ciwienach mieć taką Inten-
cję, ku Bogu, żeby nie zgola być ychwałej nie
bieżkiej niechciała iedno samego Boga a tego
smięty wolać Augustyn s. mowi wystrzegac
sie trzeba żebym Boga nieimitowali dla za-
płaty słusz mu darmo awesmiejszego samego
pozyski Dobrej Intencji te sa,
Mowi Benat s. Day mi taka, dusze ktoraby
nieimitowała nic krom Boga a tego co dla niego
imitować powinna, y ktoray by darmo było żyć
chryśtus y ktoray nie pilni nieupakowała by
lko Pana zamiesz mieć w obecności y iedne za-
wsze wola, zuiem y aby sie nieprzechwalała
bylko w panu, aia, iej przyznaj iś jest go-
dna aby sie onie starał obliwienie iej iako
maiestat wielmożny iak Pan żyćzliny iako
razda pilny do takiej przyjdzie o cie
syn Zmielka, obfילות, darom a tego mowi
Zadna, miara, mieć nie może iesli ustanicze

wenysyktian

762
mniejszysztwem nieodmienie do Boga In-
tencji nieobraca,

Abijm Intencijia, niewiaruzona, mie-
li Tęgo Potrzeba

monii grzegorz s spiluoscia sama siebie
rozkazajaj napoczałtu kazdej sprawy mpo-
stepku y nakoncę strzegac sie sama siebie
Cokolwiek ludzkij chwałę Zdobrych uczyn-
kow naszym przysc moze [monii Augustyn
s podzey chwała Boga,

O Intenciji Kłosijusza nauka potrzebna
ktory tak wiele słowa monii niechaj sie spo-
sobij człowiek chrześciański niekylko rzeczy
ktore czyni, ale leż yte ktore cierpi Zgadzając
y jednoscą sprawami y boleściami chrystusowymi
przez modlitwa, albo przez pragnienie, albo
niem tak wszystkie sprawy y dzieł jego
ktore same z siebie podle nieznaczną ceni-
m są y niedoskonałe, naznaczniejszy y na-
iażniejszy y Bogu namdziejniejszy sie
stają, ponieważ niewypomiedziana godność
wezmą z zasług chrystusowych zktoremi z-
laczone bywają, y nizej przysię, dobre
uczynki tego ktory to spiluoscia y znabo

Truſtmem zachowuje nieporównanem ſpo-
sobem wiekſze ſą niżeli tego który nie o ſem
niemyſli, Tegoż tenże Błoſyſz w rękę ſwo-
ją potwierdza i mówi jeżeli dobre uczynki
twoie i ćwiczenie wſzyſtko ſtarczyſz ſpraw-
mi i ćwiczeniem Pana chryſtuſowem y takie
nagrody Bogu wieczna, offiarujęſz, będzie ſai-
ſze ta ſprawa twoja Panu daleko przyjemney-
ſza i uczynki twoie, iakoſć i godnoſć weźma,
niewymierzana ſpraw Pana chryſtuſowych
które ſą ſtaczone y zjednoczone, tak Pan
wſzyſtkie rzeczy y łaczenie przyjaćielom ſwoim
wiernym obiawi abyſmy mu ten ſposobem ſpra-
wy wſzyſtkie naſze oddali naſłachetnieyſze, y
abyſmy niedze i uboſtwa naſze zaſługami jego
ozdobili, a to wiekſza ze tak wielkie grze-
chy naſze doſyć uczynili,
która Intencja ieſt nalepſza y na
doſkonaleſza

Intencja ta ieſt nalepſza y nadoſkonaleſza kiedy
człowiek czyni dla tego cokolwiek oſobliwie że
ſie to podobą Bogu że tak Bog chce, że Bog
dla nieſkonczoney dobroci tego godzien ieſt a
byſmy na częſć y nagrody jego offiarowali wſ-
yſtkie rzeczy naſze które dnia każdego czyni

niemy

czynieniy, przetoż niechaj to każdy namysle
 swan postanowi, że słuze Bogu dla Boga samego
 który tak wielkiej wagi umnie jest że choć by
 y nieba y piekła niebyło samego bym przecie nag
 odniejszyego rozumiał ktoremu by nietylko ia
 sam niedziy y miserny człowiek ale y ludzie y
 mżyscy Anieli y wszystko stworzenie słuziło
 y czesć mu godna, iako Panu swemu ze wszyst
 kiego Affektu y siety swoiey oddawało Alesły
 by sie kto frasował y starał się obo aby te
 Intencyja, swoje spróbował y doswiadczył,
 mali on leż w sobie te samyesty y te znaki
 Intencyi dobrej, niechaj se tego doswiadczy
 Tmiej polozoney nauki iako nadoswiadczon
 nem y pewnem kamieniu probierstwiem bywa to
 częstokroć że jedne drugiego sławe ieszykiem
 za zdrójsem szczypie y upocnie blizniem swo
 ym gardząc że wsgardz ony ylekckiego umi
 zenia sprawy y mowy iego poniża y przed
 ynszem udatę mowią, a coż to samielka rze
 cz była która on uczynił albo napisał co za
 waga ma ta mowa iego że uczynił y mowij gdy
 usłyższy osobie człowiek maia Intencyja dobra
 nie sie niekurbać mesło to znie sie yomsem
 meżnem y niekajliwem sercem będzie tak

moim do nieprzyjaciela swego y łownego do
brzesz to uczynił y słuszniesz to dopuszczał namie
Panie mój ten Jezus tak ostrzy miedze pewnie
ze sie ja uamniej niefrasuje y niedbam nic o
ze sie ze uczynki ze słowa moie niepodobaia
czylim ja to dla tego uczynił abym ci sie
podobat y abys nie dumał, choc by sie to to
bie y tysięcy y tyszech niepodobało, mało ja
oto dbam byle sie to Bogu dla którego czy
nie Cokolwiek czynię podobalo ja, to sobie
Zamamniejsza nagrode poczyłam ze Cokol
wiek dobrego czynię niechaj to tylko Bog
chwali niechaj bedzie temu samemu przyciem
no, chochy wszystkie smiat daniel bede kon
tent tego nauczyłam sie iusz dawno gardzić
chwala ludzka y męgarde wszelaka, animuszem
wspaniałem znosić, niech ci wiedza, otem wszy
stey ludzie, ze ja jestem ten ualekorego słame
następować, y którego bezpiecznie kiedyś dla
obrazie y konkumplami y Jezusizm mogą,
wien Co za Panie mogą y co mi za nagrode
zgotował kiedyś ze wszystkie prace bez
przykrości bez starci y winowate mefote
zniosę, to taku jest proba y odwaga młodej
ludziad, ktorzy uia, Intencija zamrze dobra

Znak zły

Znale tej Intencji pokazuje sie Skarbowa
nia y pomieszanie affektu naszego, do czlowieka
Intencji dobrej nigdy sie wszystko nie zaburza
ie wesoło znosi Cokolwiek Ciężkiego nanie
go przypadnie y choćby sie wszystkie rzeczy
naswiece nieważ obrócić stateczny jest y
jedno stając znowże niezamuci czlowieka spra
wiedliwego mowi pismo Cokolwiek namiego przy
padnie dla tego ze pasc nie może zdoberę Inten
cji która ma nasera sumiem . . .

Altę Poranne

Przenadostojniejsza Trójco Boso mój wszyst
ką duszę moją wszystkich ciałem moim pozda
winiem cie lepiantka tak kmoide dzieło miłosi
lmoiej biore sobie wszystkie stworzenia lubo
to na ziemi żyjącego lubo w szłoba muie
bie krulującego wszystkich ss y świecie w sz
stkich Aniołom, przenadwaleńszą Panny
marię samego nakoniec Człowieczenshwa
Syna Bosoego Boskie pokłonij od pierwszego
momentu którego ciebie Aniołowie pozda
wiaz porzeli y wniwieszym czasie wszyst
kie potym stworzenia które teraz czynią
y przez wszystkie wiecnosc będą ze wszyst
kimi wywyższonim szacunkiem Boskiego

maiestatu twego, że wszystkie samych siebie
wyniszczeniem y te wszystkie ich Boski czci Tobie
oddawania teraz biorę y swoje ie czynię Ciebie
Boga mego poszczególnam nagrode niedbaly przed
Tę służbą moją Tobie Bogu memu, za wszystko
nierozumne, stworzenie, za wszystkie ludzkie
ktorzij albo dla małych lat rozumu nieuzyskania
albo dla szalenstwa za wszystkich tych ktorzij a
bo dla niewiadomości Tobie Bogu memu czci
właśnie niedoła albo dla stosu Ciebie klusząc
na koniec na nagrode czci Tobie od wszystkich
czarkow y potępionych pominięć nieoddany
Wyznawca przed wszystkim niebem y wszystki-
iem stworzeniem. Żes ty jest sam prawdziwy
Bóg twój i w osobach ieden w naturze Wyz-
nawcy Żes ty sam Bóg mój godzien niesko-
czony miłości czci dla Ciebie samego Wyznawcy
iżem sama z siebie nie nie jest ani być może a
cokolwiek iedem dzieło rąk twych iedem, y
dla tego iako ty któryś od siebie samego jest
godzien miłości tak i ja dla mnie samej iż nie
z siebie nie iedem godnym wszelaki nienawis-
ci, za wszystko, wzgardy, poniżenia pragnę
tego aby mi to wszystko stworzenie iako
mnie przyrodzony czynisz płaciło za wszyst-
ką ułaskę, miłowania mego służbą moją,

bez żadney nagrodzenia powinności ile ze
 mnie, byle tylko to wszystko bez grzechu mego
 i cudzego było, bo ty nieskoczona piekności
 grzechu nigdy nieczęsz

4 Pozdramiam człowieczeństwo Syna Bożego,
 naprawicę Boga Ojca posądzona y nami naze
 mi pod osobami ciała zostawione tyni posdo
 mieniem które tu na świecie ludzie dobrzy czy
 nią, y w niebie przez wszystkie wieczność czynić
 będą.

5 Wierze wszystko Cokolwiek s kościół wierzy
 y wyznawa waley wierze umrzec chce y pragnie
 będziedzi wola kwoia krwina y żywotem moym
 te miare zapieczelować chce, przestlinam ws
 ystkie Heretyckie błędy które kościół s prze
 klina,

Pragne skądś serca mego wewnętrznościom to
 bie samemu Bogu memu podobac się we wszyst
 kiem, pragne iako najświętobliwsi być y z
 źródła wszelaki świętobliwości łaski kwoięj
 pokornie, proszę aby uścisła y takująca dusze
 moje kroplami Błogosławionej dobroczynności
 kwoięj zakropita y napełnita,

Pragne potym żywoie skłoba, Bogiem mo
 im być nie dla żadnego dobrego mego ale
 dla ciebie abym się tobie nieprzestajnie

iusz kochata bez zadnego roztargnienia cie
bie miłowata największą, iak bede mogła za
tęską, żuoią, miłością, y dla kochania twego
które stąd masz kiedy siebie samego skowrze
nia niepoietem sposobem miłobie udzielisz mi
nadzieie że do tego przyjde nie dla żadnych za
ług moich ale dla twojej dobroci, dla krmie Jesu
sa chrystusa, dla zasług y przyszywa Panny Ma
łki moiej nasmielszej Maryi y wszystkich świętych
Pragne iako nawięcy urągania wzyarduj nie
dla żadnej nadzieie zapłaty, łaski przymno
żenia, ale żeby mi sie łobie Bogu memu y Serce
twojemu Przypodobata

Miluięcie najnijsze dobro nadeiwszytko na
nagrodę, iednak miłości moiej zgromadzum
do serca mego miłość wsijsztych świętych
y Nasmielszej Panny, człowieństwa Syna Bo
żego ze wsijszka, Szerokością, y Zarłimostią
y tak zgromadzona, wserce moje miłością,
ciebie Boga mego miłuię y miłować namie
li Pragne

Brzydz sie wsijszkiem nasmięcie grzechami
amiciowicie teni ktoremimi iako kolwiek
kiedy kolwiek miałeś twoj Bóg ci obrażata
ten brzydzieniem, które ci nagrzech, masz,

ganie

ganie i potępiam wszystkie moje przeszłe grzechy i chcie, aby wszystkie momenty życia mego wszystkie sprawy siety dusze mojej wszystkie mgnienia Oczu moich Pomieć poruszenia i Serca Sę wszystkie ruchy i zrywania, ręk i nog i każdy czesu ciała mego, najmniejsze poruszenie i pęknięcie uderzenie. Znakiem było iż mi się niegrzechy moje niepodobają, iż Znakiem Zary było iż ciębie Za Boga mego Znam i tymi wszystkimi do wyznawam;

Wszystkie sprawy dobra wszystkich ludzi na świecie Syjących które do ciebie konca swego kierowane byds mogą, mnie ja, Tmieniem i wienem oddane: Ja te wszystkie do ciebie Boga mego nawracam i jako moje własne Tobie ofiaruję

Wszystkich świętych ludzi sprawy które one Tobie oddają, ze wszystkich ich miłością, ze wszystkich, dając, Tobie się przypodobac pragnąc, Tobie jak moje własne i mnie przywłaszczając całym sercem ofiaruję

Nakoniec wszystkich świętych Aniołów Patriarchów Męczenników, wyznawców Panien Słob, Bogiem moim krolujących samej Przenasiewiejszej, Pamię, Cztowieczensbua

Syna Bozego cści y chwaly y naziemni wszy
stkich kaplanow przegradzysze offiary lobie
Bogu memu wszytka, ma chacia, y autem sercem
oddaje wszytka czcia, ciebie Boga mego czcie
Za slubiam sie lobie Boska wola, Boze
moj y uzywaj mnie ku wznieszeniu Jmie
nia twego ku uniesieniu mnie Jamej niech
mi sie nic tylko jedno zwolay twoy niestu
nie, niepozwalay mi nic tylko co sie Boski
twoj wolay podobac bedzie niech bede wie
czna niemobina, woli twoiej aona dziedzi
czna, y przyrodzona Lania, moja

Dzielnice za te noc przeżyła zes mie Bo
ze mojej grzechu nagłej śmierci uchronac
raczył, Dzielnice serdecznie zapowolanie
moje zakonne oświadczam sie niebem y ziemią,
Zem ych : wdzięczna bardzo łaski twy pomota
nia mego zakonnego Alizes mi tego dnia ięsz
żywoła pozwołił przyprowadzam do ciebie
Jezere nie moje aod wszechmocności y nieskon
czonoj dobroci twoiej zebrze całe Jamego
siebie zebrze stworzenia które do zachowa
nia mego mnie dla ciebie służą dobrze du
ższe mojej y zięj sielami ciała mego Zem
y stłżiemni zmystami członkami tak własnie

162
iakoż zebrata kiedyś niczem było
przed tem niżem się wzywacie matki mo-
iej zamierzata, auznamociąc ciebie Boga
tworcy mego wszystkiej sprawj sieć dusze
moiej, wszystkich członków mojej poru-
szenia, rąk, oczu, nog, serca zet łobie
Bogu mojemu na cześć y chwale offiaruję,
wszystkiem cię być czuć chce y pragne a
by to moje oddanie. Tak było przez ten
dzien y wszystkich czas żywoła mego wa-
żne iakobyż nakazdy moment czynita
Ziednoczam te wszystkie sprawj moje
najmnieysze słowko moje słuby y litery
wnich najmnieysze poruszenia ciała me-
go za ofiarowaniem onym które mu
sijn Boży naswieksza Panna wszyjcy świe-
ci sprawj swoje łobie Bogu offiarowali
Ziednoczam sprawj moje z zasługami nie-
winnij meki chrystusa Pana Naswiekszej
Panny y wszystkich swiętych
Wrzucam się wbole chrystusa Pana dla
mnie otwartij y tam wekrwi jego obnij

wam wszystkie niedoskonałości moje i z
krwie jego proszę, aby moje wszystkie spra-
wy Synowi brały i. Tobie sie Bogu memu
podobali.

Błogosław ze mi Ojciec Boże któryś mnie
stworzył, Synu Boży któryś mnie odkupił
Duchem :5: któryś mnie jako okryw dobroci
rozumnem oświecił łaską, łwoią, pobłogosław
ze mi przemaszająca Trójco, pobłogosław
mi przemaszająca Panno Matko Boga
dobrodziejko moja Aniele Skrzynu moją
wszystcy święci Aniołowie, wszyscy nie-
biescy, mieszkalący Patronowie moji Bądź
cie mi przykonniemi w każdym sprawie mo-
jej i na koncu przykonaniu mojem

Aktu wieczorne

Oto sie już dzień skńczył O Boże
wszechmogący dziękuję Tobie człowiek
napodleyjszy Ten za osobliwym dobrodzie-
ystwem Twoym tego czasu do czekać,
w którym, upadłszy przed Tobą, mogąc się

poklonie

108
pokłonic y do ciebie sie modlic w swobod
zie woli moiej Bądź wiecznie Błogosła
wionym, którzys mie aż do tego czasu
zdrowego y od wielu Przygod Złych wo
luego zachować raczył abowiem więcej
tak do cześnego iako y wiecznego katania
godzien iestem, y abym iako proznie y nie prozj
teczne stworzenie twojch dobrodziejstw
nie używał więcej amiejscia drugiem ciebie
mituiącym y wola, twoie zachowuiącym pro
zno nie zastępował

Po dokonczeniu Łato dziejny roboty oto
stoisie przed Tobą, O Boże moj, ale iakiem
ia, iest sługa y robotnik y iakom sie za
chował wtym coś namie włożył, y cze
gom sie ia, sam dobrowolnie podiał, a
byćm robił dla czei y chwalił twoiej
wszystko wszyscyć studiuj y robotnicę twoj
zadane sobie roboty y powinności mie
nie sprawowali, wszyscyć miernie służy
li aia, proznomania zartow niepożyte
cznej moiej gnusności ospalstwa, iedzenia
picia, tylko kłónował, mnie samemu y

świata dogadzał, czas marnie utracat,
na cie iynaczymienia liczby Tobie nieobce
miałam sie a iako ynnie wszystkie lata
y dni żywota mego przeszłego tak y
ten dzień przesyłam wgrzechach iako
drugi on sijn marnotrawny

O Rachunku Sumnienia

Rozbiraj zaktym sumnieniem twoie pi-
lnie we wszystko co do twoego stanu
należy wgladając czyms tego dnia Pa-
na Boga obraziła do czegoś te dzie-
sieć punktom pomaga,

- 1 Rozbiraj iakos sie Zachowywała w
miarkowaniu affektow serca twoego
to jest wpoządaniu wgnienie, wmiłosci
w wesele, y wsmutku iesli tych affektow
używała ku większemu rozmnożeniu ch-
wały Bożej napozyskanie swego y blizni-
ch zbawienia abowiem kto w tych a-
ffektach samego siebie ciężej szuka,
y oneniy samemu sobie dogadza, luki

bez

bes grzedu nie iest y choiajs by mial
oswym uabozystwa nie wiem iakie rozumie
nie ledy znacznie niedoskonatym a od pra
wej swiakobliwosci daleko iest

2. Rozbiray iakos sie zachowal w pom
scaglinosci ust albo jezylka to iest czy
li wszystkie mowij kwoie byly godne
stanu y pomolania, kiego aiesli ksz nie
majs iakiego zmyczaiu w mowieniu czego
takiego cos sam wiec sobie ganie zmykt,
iakiemu natogoni czuy noc by barzo
zabiegac potrzeba iesti wnaśladowaniu
Pana iezusa pozostac niechcesz

3. Rozbiray iakos sie pilnie strzezt od
samych grzechowych uczynkow iako na
przyklad dac sie zwycięzyc gnusności
ulestemu proznowanie zaniedbanie zmy
czajnego uabozystwa chciemu iedzeniu
dlugiemu spaniu, zartem, smiedem

4. Rozbiray iakos sie zachowal wscrazu Oczu
i uszych zmystom, to iest iestlizes iakiego
znacznego ukochania przeciw sumnieniu, z
nieiakiem na to krokem przystaniem, nie

5. porsat sobie niedbale sie temu sprzeciwiać
Rozbirać iakos sie zachowywała w używaniu
czasu pozylecznie to jest iezeli zes zbyt nich
rekreacji nie używał, y poniech sie niecia-
gał nadosyć czynienie zabawom, pewien
godzinie abo czasowi naznaczonym, iako
jest czytać pisać, uczyć sie modlic sie ro-
zmyślać, abo iaką inną robote rzeczną,
czynić, abo Bliznim służyć,
6. Rozbirać iakies mieysca radnieyszy na-
wiedzał, iakie cie do tego przyczyna po-
budzała, iakos sie tam na nich zachował
w myślach, w mowie y w postępkach,
7. Rozbirać iakimes sie rzeczami chętniej
zabawiał y iezeli niemało czego takiego,
co cie naczesciej y nabarziej nadprawowa-
niu duchownych zabaw Twoich rozrzuwać
zmógłto, a takie rozrzuwanie iak miew przij-
kro znosisz,
8. Rozbirać iaki sposob y pomiarkowanie za-
chowanie w postępkach Twoich to jest iezeli
samemu sobie abo komu innemu cie

477
ciejszym iyszkodliwym nie jestes, y iesli we
dle rady y nauk duchownych ludzi spramu
iesz sie, abo iesli zbytniej wobcowaniu z
ludźmi osobliwosci y powaznosci umysłu nie
przestrzegasz, Tu masz wspomniec naniewie
rne postępowanie siałem iako w postach w
czynnościach,

9 Rozbitay iakie przed siemzięcie wprawadi
twoych miates, aieśli ze sie do duchownej spra
wy mysl swiecka abo mara chwala nie
Przyjmieszijwata,

10 Rozbitay iako często przes dzien unie
dostatkci iakie upadasz u iako temu ze bys
od nich byt wolen zabiegasz kate modlitwa
iako przeciwnemi cuotami, abo wiec iaka
wdzięcznie przyjmujesz gdy od kogo w
tych niedostatkach duchownych ostrzeganiy
ynapominaniy bywasz,

Aktj Po Rachunku Sumnienia

Wstyd mie twego maieistatu opanie Bose
moj zastępowaniem na mie przed tobą sumn
ienia mego, ktore mota namie pomsty od

ciebie, Niejmiem cię prosić o miłosierdzie
abowiem tysiąc przeminęło czasów dziś
wyszeniu podobnych ktorých zdatam się cię
bie przemuszac, błagać i żałować za grze-
chy moje, i obiecywać polepszenie, czego
wszystkiego nie, gdyż ani obietnicom mo-
jemu tak częstym ani słowu narzek iedne-
mu nieuczyniłem dosyć, ktorijś skutek jest
juniy prawej i skutki i żalu a zaż niepo-
lepszenie się o jakim lekkiem umiarszeniu umnie-
byt łnoy Boski i nieogarniony miastek, zmi-
ci i biednego słowka moich obietnic nie
mógł pełnić, Ale miem Panie oświecić nieprze-
miennej anader optywającej dobroci łnoey
wien o miłosierdziu łnoym niekonczonym prze-
ciw przeszłemu ile gdy się douebie wizeru-
żności wracamy dla tego zmocniony nadzie-
ia w tobie upadam do nog łnego miastka,
zmituj się nademną i racz odpuszc tak
gruby i przemięsta niewdzieczność moie
racz odpuszc wszystkie grzechy i niezliczone
medbalstwa moie, ktoromni cię przesłady

lat moich wszystkich azwaja dnia dziesiej
tego obrazil,

Znam Panie Boze moiy y Ojcie najz milaska
wszy zem ie nad wszystkich swiat ciezej obra-
zal nie uczal y rozgniewal, znam co siebie
wszystkie przeminienia ktoremu dnia dzisie-
jszego maiestat twoy Boski obrazil, Zatuie
Serdecznie Zanie y wrzuciwszy sie w bok kocha-
nego Syna twego Jezusa Chrystusa we krwi
iego wszystkie niedostkonosci moie obmywam
przez krew proszac Syna twego aby's
blyt miłosciw grzechom moym,

Zatuie, zagrzechy wszystkie symota mego
wyrzekam sie ych ybrzydze sie niemi, brzy-
dze sie y wszystkich swiata grzechami tak
ialco sie niemi Boze moiy brzydzisz y dla te-
go prosze, cie dla najmilszego iednorodzonego
Syna twego Pana zbawiciela Jezusa moie
go, dla nieuszacomanych zaslug iego y
krocie nie minney y smierci okrutney,
odpuśc mi, y racz ogarnac miłosierdziem
twoym wszelka ułomnose y niepołeznose
moie, stose moie, niepomolnose y kradnosc

ymreze twoie okanie iezu ktore mie skorsily
 y gwosdzmi dla mnie przybyle byly poleceni du
 cha mego y niedzne cialo moje prosze racz mi dae
 zasnac wstaje twoiej wraach twoych, wprze
 bitem bolu twoym, aspiacego zobrona twoia,
 nie racz opuszcac, zblano mie od chytrosci y
 zlosci moich nieprzyjaciol dusznych y racz dae
 aby dusza moja ciebie pozadala wnoy y serce
 moje aby czulo do ciebie okobie myslito y od
 porczywato wtobie

Zegnaym sie iusz skoba cialo ktore tu podo
 bno tej noy y lczepkem krupem bedziesz,
 Zegnaym sie zewszyskimi zabawami ktore
 mi do tego czasu przes cie za mola Boza odpra
 mowala zasnac serdecznie zew sie skoba niechale
 inko bylo potrzeba obchodzita w wielu rzeczach
 poblazaie y tobie wygadzaie czasu dopoku
 ty y poprawy zymota sie uzywajac, zewm
 sie skoba caly y suteny zakonny dziekuiac zew
 mie przes ten dzien otrzymala ktoram z dobro
 ci Boski miata zasnac zew cie wedle moli Bo
 zii nieczyniala, Alesli sie podoba twemu majestatu
 mi, Panie Boze moij prosze zachoway mie od na
 gley smierci y niepodzimanej, a zebym ztego zii
 mola mego mogla pokramic, y sagrszechy polecito

wac, dla mielszey chwaly twoj, gdyz ty niechcesz
smierci grzesznego ale sie weselisz zmartwieniu ie
go, Panie nie moja ale twoja wola niech sie stanie,
oto ja takam kolwiek jest przede twoja jestem wszy
stke sie oddamym wrecz twoie, co jest mi tego
to: racz uczynic zemnie, y oto sie niefrasuje gdy
jes jest sama naywyzsza y wieczna mądrość

Bedziech wola, twoja, Boze mój ze mi iestze zymo
ta przedkuzysz y dnia intrzejzego pozmolisz chęć
dusze poprawic sie y kolwie służyć ufając łaskę y pomo
cy twoiej, aieslibym cie kiedy miała smiertelnie obra
zić, kiedy przez godność męskotu twoego, przez nie
uznacowaną godność twoie proszę was niekiego
juiała, wola, wole bowiem y wszystkich potepio
wanych mekci bez grzechu ponosic amsz tu kiedy
kolwiek męszek wpasie y najmnieysze karanie
jest najmnieysze mjsz najmnieysze przeszkodzenie. Wsz
ucaię sie wbole twoj tjesu mój kochoanij offia
rując ten sen mój waczesc y chwale twoie y offia
ruie najmnieysze oddychanie mnie serca y zyt
y porulzenie ziednoczani spanie moje zpanier
yjesufa chrystula Nasmielszey Panny y wszystkich
świętych amsz cie wspaniu chwale niebade mo
yfa bedąc przez ten czas oddać, wszystkie
święte - ofiary które sie offiarowac pomszyszkow

Smiercie beda,

Smiecie beda, wszystkie smietych na ziemi, modlit
my y dobre atobie sie podobajace uczynki wszy
stkich dusz wzysiu chwalcacych ciebie miłosci wszy
stkich Aniołow zuchliwosci wszystkich smietych
nieprzesztaynie łobie oddajacych czesc, niechaj
ze mie moc Boga ojca strzeze opatrzność sy
na miłosci Ducha s Nasmielzsy Panny Staranie
Anioluta stroza pieczotowanie smietych Patronow
moych obrona, niech zemna, teraz y wygodznie
smierci bedzie,

Daj mi Panie moy abym w kazdyjch postepkach
ciata mego iako namabozney naukiydlmney za
chowała przed twa, oblicznoscia Daj mi mielka
chac y pragnienie, ku rannemu wstaniu nabo
gomyślnosc y służbe twoia, aracz mie uchowac
od kochania sie wspania, slugim, abym wzet
skności y odhoge ducha pomała zloszka ciebie
chwalic ze wszystkieimi smieteni twemi slugami
Bose wtrojcy s yedyney ktorzy żyjesz y krolu
jesz na wieki wieczne Amen

Co iest żywoł Duchowny y wczem
nalezij

1 Jest yskawiczna zabawa okolo mykowania
uczynkom dobrych ktoreni Pana Boga dla

niego samego słuszny mnożach y światoliwo
ści postępiemy

2 Żywoł duchowny namiętłszemi defektami sie
brzydzi anietylko w wielkich rzeczach ale y w małych
y szłych moli Bóży sie brzytna smieckich rzeczy sie
schrania szatanowi pomolność wypomieda przy
Bogu skoy y zanijze sie blydz opowiada, rzecz
ni sie smieckiem brzydzi grzechy optakuie na
mielności łamie niedozego stworzonego serca
niepryskłada pokusom przelomac sie nie da, Anjo
łom wczyskosi sumnienia nasładuje w poltorze
sie kocha Cichosci Pragnie pokoi wosolności
miluje ludzi sie chroń duchownymi sie Kiega
ni zabawia nowin nie słucha do nakłoniennia Bo
skiego ucha nakłania złego nie myśli ale dobrod
ieystwa Boskie rozumysla w szyskciem grzechom
unierapaw szyskciem cuokom żyje na ostatek nie
żywoł ziemski ale niebieski promadzi między lu
dzmi żyjąc

3 Przez żywoł duchowny rozumieiy dwie rzeczy
naprsoł żyć duchem Bózym, drugu czynić spra
wy duchowne przez żywoł przyrodzony rozu
mie sie żyć przyrodzonym duchem abo duszą
y sprawy przyrodzone mieć od duszę żywy po
diodzące, Przez żywoł smiecki rozumie sie
żyć duchem smiatka y po smiecku sie sprawomac,

Żywoł

4

Zywot lez miec cielesny jest zyc zadza cielesna
iysprawnami cielesnymi sie banic
Jz zywot duchowny dwie rzeczy zamylka
dla tegoz lez wedomi rzeczach nalezy indydu
Bozym, to jest mlasie Bozy ktora jest duchem
dusze naszej ozymiajac y zywotem Bozkim zdo
biac aby sie Panu Bogu podobata. aku niemu sie
miata miłojaa, sie zapalata ciotkami ubogacoma
do niego sie miata, Potem lez nalezy wamylko
naniu spraw duchownych. Tak iako sie wyżej
powiedziato,

3

Jesze to nie jest zywot duchowny ile sprawa
ci duchownych nalezy ras ubo tyłka to dobre
go uczynic iako to czasem, poscie modlic sie
nabożnie umartwic sie wczem amyszystek czas
krawie nazobawach swieckich proznych,
choe byj sie przez to tyłka Boga wduszy nie
kacita bo ie sie, To niedobry żołnierz ktory dobre
ze ras ubo kilka broni apotem ustaie ale to jest Zy
wot duchowny gdy kto umiysł nie udzie sie naspra
wiy zywota duchownego opusimyszj wsiysztke co do
tego nieprzyjnaliezj azostawimyszj to tyłko bez cze
go tu naten swiecie niemoze sie obysc iednak do
zupelnego y całego zywota duchownego uboyga o
ras potrzeba tak tyłki Bozej ozymiającj iako spraw
duchownych odniej pochodzących.

Siedm rzeczy ktorych sie ma owi-
czic poczynaiaćy y postepuiacćy w
doskonalości Zakonnij,

I Pokoj wewnętrzny ktorego dostąpić trzeba
przez umartwienie wewnętrzne wynosząc się nad
samego siebie skłonności y affektij martwić y
dusze swoje cnotami ss ozdobić powinni

II Osobność, która należy wdruczeniu złych spraw
y kowarzystwa chronienie które umięysza cnoty
Druga osobność zewnętrzna złych myśli y namię-
tności dusze nasze mierzających y turbiących miar-
owanie przyczem modlitwa w sercu kłaniająca, niechaj
będzie kochając się w ten abyś zhogiem zamsze by-
ła jeśli nie możesz pomierzyćnie się oderwać możesz
Intencja, nabożeństwem sercem y duchownie pragnąc
się Bogu samemu podobac

III Milczenie młotom Oczym medzecz szeslinij
ktory jest obroniony od Języka złego, postramien
Język, od słow zbytecznych choćby najlepsze
były, asłuchaj milcząc a za ledwie mow wspanie-
lmoiej młajny bo im barziej się kto przez mil-
czenie siska tym mżyzej wstepuje w cnoty y
uwazanie rzeczy niebieskich, Druga wewnętrzne

wiele moſtwo ymaginacyi naſzj poſtkromie ktora
ywoſobnoſci bedałym duſzom prowadzi napamiec
obecnoſc tych ktorjch niemaſz y zniemi pod czu
ymaginacyi naſzj poſtkromie ktora ywoſobnoſci beda
łym duſzom przywodzi napamiec obecnoſc tych
ktorjch niemaſz y zniemi pod czu ymaginacyja ie
ſt niebeſpieczna wroſprawnowaniu kiedy Teżyłt
mleży odzuci te ymaginacyja a pilnuy ſamego ſie
bie abyſ Boga dociebie mowiącego ſłuchał y ſam
abyſ znim rozmawiał

4 Pokora aby wnim duch pokorny głębokiej ſalutował
oto prorok Jeremiaſz upomina pokorj w prochu
uſta ſwoie niepodnoſząc wpyſſe y wygnoſtoſci ſa
mege ſiebie ale niſtko y pokornie ſzczuſtwoſcia do
Zienie poniſzając ſie uſta ſwoie iako prochein nie
doſtronaboſci ſwojch ſatylkając do czego 4 rze
czy pomaga, umazając niedze ſktorych zanurzony
I. Proch y ziemia, ieſt ſktorej ſmorzony Z Proch
wktorej ſie poſmierci obroci Z nieſtatek y odmianny
wdoſtren ktore ma Zſamego ſiebie 4. myſłepki kto
re ſam poſzera y ktoremu ſie karmi nakazdy dſien
Zdobrej woli ſwoiej y widzenia ſwego ſtał fundame
nt mocny poznania ſamego ſiebie Zakozyſt y beſpie
cznieyſze urok wygnoſzſzenie bedzie kiedy ſie ſtak
mielka, podtoſcia ſmoia, y uznawien niedze ſmoiej Z
Łczyſt ymaniej iako naſilaczſe wſpierac bełzieſ
3 Wſtoſc w Bogu Duch pokorny y uniſzony wezmie

Jobie zalowarsze te ufność w Bogu zbożna, Złaz
na bo przypatrując się miłosierdziu Boskiemu jest o
kazyja do ufności wielka, apatrząc zaś naukowność
najszeluzna jest y wielka przyczyna bożni azakym
ta ufność beppierniejsza będzie ym jest ostrożniej
sza kłopotamiowy który jest zawsze boiaźliwy

6 Skromność y cierpliwość choć by kto nieuczano
wał chce go ponizyc zmartwiec y utrapić nie był
koby sie niegniwał y nie miał tego aleby nadragi
polizek smorz y swoiey nadstawił taka spaniałosc
umysłu ma mieć,

7 Wesele duchowne we wszystkich trudnościach y
cierarach smoych stawi się wesoło nie strachuie go
nie ani zasmuci, y omysiem utragam uszyplei zd
żymosci wszystkie beda mu zapokarm ydelni
ie wktorych sie będzie cieszył y jako głodny u
stamiennie będzie pragnął y szukał zelżywości
ponizenia azakym taki ani dla bożni będzie
sie strzegł zelżywości zadney ani iej też od
rzuci dla klesnice iakiey ani iej zgniewem be
dzie ponosił ani zadnego niejmaku niepokaze
ani sie zmorduje ani Jobie przylerzy skusom
ciejskimi y za sie częste okazije podaia do
niecierpliwości ale sercem wspaniałem ochot
nem wesołym przymie wszystkie rzeczy by
były na desze które sie kafia, patrzac na

przykład

naprzykład chrystusa który wiele przes trudney
potrzeby tylko smilosci czlowieka ponosił przy
kład tylko cnot nam zostawiać bedzie tedy pragnac
aby mu sie stal podobnym który zawsze był pełnym
utragania naszycony przyjmowanymi zelzywoscia,
wszystka iu najmielsza naswiecie iako wymyślona
byc moze non to skromnie wesoło cierpiat

Wiaze od kogo y dla kogo przes stan zakonny
wszystcy zakonnicy profesyia, smoią obligowali sie
y podali naniemola, zakonowi y przelozonym kto
rzy namieysu Bozem sa, slubując Panu Bogu przy
ich obecności,

Wobstwo czystosc y posluszenstwo wieczne, za
tym powinni przedsiwziąć swoym trwać aż do
smierci powinni steyze obligacyi swojej do stanu do
skonalosci ustawicznie ciągnąc stan zakonnikow
wszystkich jest ten który ych obowiązku dodojszo
natosci do oderwania sie od rzeczy tego swiata
wszystkich, y do miłości czystości z Bogiem sa
go y nierozdzielnego to: s. Wyonizy mowi, To nas
na wiecy pobudzac ma dodoskonatosci abyśmy iey
ochotnie szukali ze my zakonnicy powinni ie
stefny ciągnąc dodoskonatosci obyczaje nasze
naprawie a wienocie granitowney yuwszystosci
s gdy zakonowi ze zakonnik powinni yuwszystosci
ia

W pragnieniem swoym yść do doskonałości ustraca
się odosłapanie miłości prawdziwej powinno
być uczynkami swoimi y zachowaniem reguł y
ustaw zakonu swiego do doskonałości wielkiej
samego siebie przygotować a zakonemni ucy-
nkami iakoby sporeni krokiem yść do doskona-
łości, przeciwno tej obligacyi cięszko zakonni-
cy myłkarszaia. któryby dać y wola swie cia-
gnięcia do doskonałości stoczył doszczet uko-
ńczując się tylko zachowaniem przykazania
Boszego y słubow które pod grzechem śmiertel-
nem obligują, niechciałby dalej wenoie postępo-
wać y pomazać się w doskonałości, wielcszej
taki według zdania niektórych Doktorow ie-
st instanie przeżyrtanych napotepienie ludzi y
grzeszcy śmiertelnie y byłby taki stym zakonni-
kiem który iaconie nie chce dosyć czynić stanomi
swemu Doktorowie ss mówia, że od grzechu
ciężkiego wymowionij być niemogł

Sposob krotki docwiczenia duchowne- go kazdodziennego zebraue z krysłusa utrzyzanego

Na te słowa Pawła s Apostola, który mowi nie
rozumiałem abyin co innego umiał iedno chrystusa

177

alego utrzymowanego, To jest mowi Bernice s stara
tem sie abym sobie ucierpienia y boleści chrystusowe
iako mieden supek zmiatał aobfytosci tych stod
kości y łaski niezapomnie to rozumem bydz
mądrością, to mie podpierni wprzeciwnościach,
to w powodach poniż y wesołych y w zasmuceniach
tego zymota przysgodach droga królestwa prowadzi
w piątek

Naprzód uważac y przypatrowac sie chrystusowi
utrzymanemu który jest iako Xiega iedna obior
zona nakręszu rozpięty ana tej Xiedze dwoiaki
pisanie iedno dla prostych pisało a drugie dla mądrych
dla prostych pisało namierzchu tekę, katomską, kto
rami mak y bolow, dla mądrych zaś pisało miewną
łz, Płaczem Bożem, literami łaski ciot y dobrodzie
stwo niepodjęzonych, w których. Wiedzie wszytka
mądrość po krótku jest znowa y mądry y prosty
ma mi wiele do czytania, da sie każdemu łatwie
zrozumieć, iedno niechaj niech nieczyta ieno naty
Xiedze, naktory trzę rzeczy napisano, Ezechiel
prorok widział lamentacyje, pieśni y Biady aże
naś do trzech rzeczy pobudzaia, Lamenty do opła
kania grzechow za które Bóg okrutnie cierpiat,
pieśno do dziekczynienia za tak wielkie dobrodzie
y bwo Biady do lekania sie strasliwego karania
za niewdzięczność tak wielkiego dobrodzieyst
wa które był meka, smę, otmorzył chrystus sied

pieczęci to jest siedm kaimnic ktore ludzom z
tem zapieczętowane są, I mądrość y dżimna do
skonatosc Boska, Z cenna abo drogosc dusze z
prognose rzeszy smiatka tego, 4. Cieszkosc grze
chow, 3. Prognose piekła. 6. Samosc cnoty. 7
Rozkoszy Rajskie

W Sobote

Uważac co jest uobliwie na tei Kiedze mam
uważac y czytać mola na mie chrystus moj skrzyż
za miocy uczynkami nisz słowy, Przytłoz mie ia
ko pieczęć do serca swego, y jako pieczęć doramie
nia łmego na ktorej pieczęci wyrazono pokore,
ubojstwo czystosc y miłosc ktorej te są młaknosci
I: Ze jest można jako smiereć, Z. Twarda jako
grob abo piekło. 3. Pochodnie te są jako pochod
nie y płomieniom: 4. modły iej mnogie ugasic ani
rzelki zatopie mogą: 5. choi mżysłko da zda sie
iej iakoby nie niedata, te pieczęć wyrzezał odie
niebieski najymie swem winere iego aż do żywego,
przez katy mbiatac wgtowce iego wiele cienia,
plecy otwierając wiele biczow, nogi rece iego gwo
zdziarni, kate te sie ono wypelnito, co przez proto
ka Ja wyrzeze rzeszenie iego, to jest myłkopam w
niem wielkie doły bam go na to obrat, abym iego obrat
nawzysłkich mybranych swoich wydrukował, Te pieczęć
y ja mam do serca y ramienia swego przykladac strzegac
abym grzechow albo smiatowiy nieprzytłozeta, na ktory
wyrysowano pycha chciwosc, y cielesnosc, Niesłiz chrysta

chrystusowi mojemu przyszło taka nieskoscia zo
stać pieczęcią, wybranych swoich Coż mnie to ma
bydź niesko gwałt sobie uczynić y cokolwiek u
cierpieć przykładając że, taka pieczęć

Wniedziale

Wziąć przed się do uważania myślad młajnosce
pierwszej miłosci, ktora jest, mocna iako śmierć
to jest iako śmierć wszystko kruszy, zabija, psuje,
Dusze od Jciata od łacsa azaden się też uamnieysza
nie może oprzeć, taka była wchrystusie że go
one krzywdy na dworach królewskich y Biskupi
ch niemogły iey zwyciężyć ani przynieść do
iakięgo gniemu y niecierpliwosci ale się miewszy
sktlem, y wszystkiem stał iako baranek ucih y
golembica bez iaki, niedając się od straszyc od
talc trudny śmierci ale łaiem sercem zedobyl ma
li offiarował się zanie taka był też miłosc
miata bydź wemnie skruszenia y mierzwała w szys
skie zlosline Affekty ze mnie azebyl mie za
den Affekt cielesny ani zły natóg nieprawnogt

Wponiedzialek

Uważać ktora młajnosce miłosci, że jest kwarda
iako grob albo piekło, Te dwie rzeczy są łano uieś
kie naciato y nadusze bo co śmierć zostawiła iako
miejsce zeli chrystuski, to grob ziada y psuje y uproch
obraca, kółko kosci ze wszystkiego zupione y

suche zostaniwie, Piekło zaś dusze wstępniające do
siebie do wyszedł który zloba nie sie straszliwemi me-
kami krutnie, iako go ci dwaj nieprzyjacieli alapią
nie puszca go ale upornie krzymia, Taka beta
miłosci kmaida^m chryśtusie ukrzyżowanem ze go
zemyszyłki maitności, zemyszyłkię żyłata zemszy-
łki powiedły, Ziadła y stramila ze go ieno nagiego y
zelzýmego nakrzyżu zostaniła, Ciało do grobu wrz-
nuta, dusze dopiekła postata acz nienakarcanie ale
zeby ymbem upomnienie odniost domieznion w
stępniając na ich wybawienie, Otaka miłosci y jam
sie powinna starać, kupiać sie zemyszyłkich rzeczy
poswierznych Affektów nieporządnych, grzebiąc
sie w grobie postuszestwa zakonnego prochen
sie romniając przez upokorzenie offiatując sie
Panu namyszyłkie maiti y boleści dla niego

Wtorek

Uwazac krzenia własność miłosci, która jest iako
kaganiec albo pochodnia płomieni które zawsze
ku gorze jasność swoje mijaia, miał yte własność
miłosci Chryśtus Pan nakrzyżu kiedy rozpalonem
Affektem miłosci modlił sie za nieprzyjaciół swo-
ie. Iako ogień jest nienasyciony y nigdy niemowi
dosyć tak miłosc chryśtusowa nakrzyżu nierzeleła
dosyć: insz ale zamolał Pragnie, chiac jeszcze więcej
dla mnie cierpieć, Otaka miłosc powinna y ja

Pana Boga prosie abym pragnęła zawsze wieciei postępo-
wać Aieśli umieram przez umartwienie, mierci pragnę
umrzeć, Jesli mie grzebia, przez pokore, głębiei ięszce
pragnęę bydz pogrzebiona y pogniyszczona, Jesli mie ka-
rzą, albo trapią, ciezei ięszce chcieę bydz karana y utra-
piona wedlug onych słow, morduia naj nalkasdy dzien
y dla ciebie utrapionię ięszdesiny,

We Środe

Uważac czwarta Właſność miłosa że ięst mnoga albo
mielka woda y rzeka, bo iako woda ięst bystra y nigdy
na iednem mieyscu nieſtoi ſtatecznie, ale uſtawicznie ſie
mieſia y przechodzi z mieysca na mieysce, gory y doliny
Przechodzącącą nadną iai zec, nie zamodzi do przesca
ani gora ani doliny ec Tak miłość chryſtuſowa podobna
temu bo wiere ſwoięy uaidroſszy na iednem mieyscu nie
ſtanat, ale porzuciſzy od ugroica tak wiele mieysc niſci
ch y wyſoſkich poprzehadzają uſz ſie beſz y ualczyſz m-
biła, uſpokoiſie ſie niechciała nie tylko ſa dobre ale y ſa
ſwe wolaſne nieprzyciałoſy chiał umrzeć, bo ſie tak bęł
miłosca, ku narodowi ludzkiemu zapalił, że iei te mno-
gie y wielkie rzeki grzechow moich zatopić y zanurſie
nie mogły Ani oni katowie katownikami ſweimi uſmierzy-
nie mogły, ktorzy go częſto iako psi uadomici obſtrak-
wali wſtaci miłosa yia powinna ſie cwieczye aby mie
ſadne trudy rozmaitych moleſtyi przeciwnoſci nie
zatopiały, ani ponurzały tak mnektreſne iako y
pozwierchne, ktore z zieme odludzi wynikania,

We Czwartek,

Nuoſtatek uważać Piata y oſtatnia, właſnoſc miło-
ſci która ieſt ta że chce wſzyſtko dać co ma, Zanie-
to porzyła Anad to chce wie że to ieſzcze za głu-
pſtwo porzyła iei zadając ylekce to wazyć benda
przecie nie na to niedba, y te właſnoſc miłoſci do
ſkonale Kan naſz pokazał wſobie, bo zmiłoſci tu-
nam co ieno miał wſobie y koto ciebie wſzyſtko
nam dać nie ſobie nie zoſtawiając, wſzyſtek żywo-
ſwoy zmiłoſci porzytku naſzego naſzczerych praca-
ch ſtramił, nuoſtatek tak zdrowie właſne po-
żył wieſzſze natem nieprzeſtając zmielkiego ko-
chania ſie onaj dać nam wſzyſtkie puſtne domu
ſwego Ciato y kreiw ſwoie Aprzebie chor tak wielkie
rzeczy uczynił zdało mu ſie iakoby nie niewczy-
nił bo daleko wieczy czynić zamysłat y był gotow
niem taki Affekt miłoſci, niſz gdyby była tego po-
trzebawała naprama niſza nie tylko ieden żywo-
t y tyſiac żywo-
tów nie tylko że że lat ale y tyſiąc lat
gotow był dla naſz cierpieć anie tylko zamoſzſzek smiać
ale y za iedne dufze, Takac by za prawdę miłoſci miała
paſać wſzeru moiem przedwko tak miłuiącemu naſz o-
ci y Bogu naſzemu, toć to ieſt on ſkarb zakopanij y
perta droga który abyim mogła doſtać potrzeba wſzy-
ſtko przedać abyim tylko ſamo iedynę dobro mogła
kupić.

Oſtarowane nieki Pański Bogu
Oicu y ſanemu chryſtusowi Przes
dzien y noc

I Od letaniey do intrzmi ſtawiać ſie minieczernika

zpanem ofiarując mu I miłość która unosiłał swoide
aże do końca z pokorę której umył nogi uczeniowi swoim
z szczerobliwosc skłorej nam dał samego siebie 4.
mandat jego umiłosu nam postaniony s Unia, abyśmy
jedno z sobą byli iako jón jest zoiem

2. Od Jutrznii do rozmyślenia Stawie sie Złkrystusem
wagroicu ofiarując mu I Sższenie y smutek który
na sie przysiat. Z modlitwie krzyj ktoc pomtarzana
z pot krmiany ktorem sie oblat 4. Zupelna resjg
nacja namola, Boza s Budzenie Apostolow zolpa
lstwa ich,

3. Od rozmyślenia do obiadu Stawie sie zpanem u
sedziow ofiarując mu I Poimanie y miazanie z
u Anasza polczek y nagrawania

Ukaiasza wiązanie y bluznierstwa 4 upitaka skar
gi y pokwarszy s U Heroda wzgardy y posmienska

4. Od obiadu do komplety, Stawie sie Krzy Panu przed o
sądzieniem nasmiere ofiarując mu I Ubiezowanie ust
pa z ukoronowanie 3. Zolka ukazanie 4 nasmie
re ofadzienie s krzyzu wieszienie,

3. Od komplety do letanij Stawie sie zpanem w sz
nagorze kalwaryjey ofiarując mu I odlacie zodzi
nia z nalerzys przybicie 3. siedm stow nalerz
zu wgnomionych y skonanie Chrystusowe

4. Serca przebicie krmie y modly wykorzenie 3. Kr
zyza zdzieie masiami pomazanie y ogrob pocho
wanie, Przytem mozesz ofiarowac wszyskie
nedze y niedostatkki swoje orzeblotu pokusy przeci
wnosci y potrzeby iakiekolwiek wnetrsne y pomiern
chne wtrach y miece Chrystusowej Zakopienie

ofiarować zadając pomocy mniejszym

**Zabawa wewnętrzna z łanem i e
zulem ukrzyżowanym**

Nie niewiara tylko Jezusa było ukrzyżowa-
nego Pamiel s

Spolob tej Zabawy

Nienależy miedzieli dyskursach ale tylko ma-
budzeniu woli i serca i affektom nabożnych ku Pa-
nu swojemu, Bo iako tego dokopawszy sie zrodla
mieltopa ale czerpa wodę, tak nasz gotowe zro-
dło tylko onego wola i affektem zasymaj. I.

Dawszy, nato co dzień, aby iedne kmatere wosobne
ści, zinfasza rano, stan sobie przed oczyma Pana na-
krzyżu, Przypomniże sobie znabożestwem pierw-
szy Punkt, wedle dni napisanych, amedlug upodoba-
nia swego iakiemi serce nabozne, poda słowny Dzie-
kuj, i prosz Analkoncu odprawiwszy smowisz s:

Pacierzy do Piaci ran Pańskich dokazdey zosobna,
a zaktazdem Pacierzem przysłysz te słowa, kłania-
my tobie Chryste Jezu i Błogosławimy tobie, ses
przez krzyżs kmoj s oddawiel smiat

II Jesli głowa niesposobna bedzie, niec uwa-
żnie każde słowo czytaj, a skoro ieden Punkt
przeczytasz troszke sie zastanow poglądając na
obraz Pańskich przypominając coś czytał,

III Przez dzień tedy ywiedy, przypomni sobie
przynamney trzy razy coś uważał, i Affekt na-
pisany aby serce westchnieniem rozważysz w sobie. Asz

im rzeseci tym lepiej ytar-i do ziednoczenia z panem
przychodzi

IV Do wszytkiego bedzie pomocna rzecz mierz przed
sobą, obraz ukrzyżowanego, tam gdzie naczesci prze
bymarz, zehij iako najczesci nan pogladat, albo
mier, znak iaki tego na reku, jednak krótko to ma
bydz jednym westchnien, nato coś rano umazat

Wielkiej jest wagi, przed Panem Bogiem yniela nam
upraszaiaca, Modlitwa albo rozmyślanie, Oniere Pan
skiej S Augustyn, nimaż nam nic tak zbawienego
iako na kazdy dzien umazac, iakie rzeseci dla nas
ponosił Bog yczlowiek: S. Bernat Aco moze
bydz tak skutecznego do zleczenia ran sumie
nia, ydo oswiecenia rozumu naszego, iako ran
chrystusowych pilne umazanie S Bonaventura
kto pilno ynahoznie melce Pana naszego rozpanie
tyma wszytkie swoje potrzeby znaydzie Pisse
Błozysz os Gertrudzie ze iey Pan Jezus obie
wikł ze ktokolwiek ilekroć naobraz ukrzyżowane
go weyżry znahozenshem, tyle tyż razy oko
miłosierdzia Panskiego mile na niego pogląda.

Toż umazanie meki Panskiej dzimnie cztowie
ka ośmienia: S Grzegorz Nazjanzenski Jesli
kiedy zadana krzyżoda serce sie twoie zapali, nie
daci Chrystus ytrany iego napamiec przyda, co ty
wzgladen niego cierpiż, tym sposobem iako moda, o
pluczesz zserca twego wszelki żal Anie dziw bo

Zutrzyżowanego wszelka moc nadusze sie zlewa
Augustyn s wszystko mamij w Chrystusie, amnas
wszystko, na Chrystus, Jesli chcesz bydz zdrowym
lekarzem jest, Jesli gorzem strapiomij iesdes trodlo
jest, Jesli cie obciazaia grzechy, sprawiedliność ie
st, Jesli ratunku potrzebniesz mocą jest, Jesli sie
smierci lekasz, zywoten jest, Jesli pokarmu szukasz,
pokarmem jest. Stal sie ubogi, ubogiem, placzacy
placzem, Leknacy Leknacy, Smariya, placzę, s
Samarjankay, pragnie, to ten s czut te odmiane
w sobie. S. Kiszaryus chrabia ktorego gdy namawia
ta zana, aby sobie takich przyszkosci od slug nie do
puzczal, wyrazajac, azemstil sie przystojnym o
byczajem, tak iej odpowiadzial, Wiedz atym ze
w sobie podczaj wielki gwalt aho gniem cznie prze
cinke niem, ale iako skoro mysł obruce na to co
pan, moij cierpiat, nasladowaniem iego wzbudzonij
tak do siebie mowie, Oho by ~~nie~~ tyjsz mlasni twoi
studzij zelszyl, upoliczkomali, nie by to niehylo
wzgledem tego co Pan moij dla mnie ponosil y
miec atym ze nieprzezataie myslie omere Panstwie
czs mie wszystkie gniem ominię. upokoy sie serce
cznij mroci;

Tenże s pisząc do matzoniki swatej Delphinij
mowi, Jesli cie bedzie bezemnie kaskno, szukaj
mie w ranach Jezusa mego, tam mie znajdziesz,
Zamknę tamy s Chrystostoma, Dla chrystusa

232
cierpieć dla miłości jego wszystko ponosić mieć
czego jest podziwiania yurząd większej zapraw
de, niż umarłych wskrzeszać, albo jakie cuda
czynić, bo kiedy cuda czyni Bogu się dłużnikiem
stać, aliedy cierpie, Chrystusa mieć dłużnika,
zaiste szczęśliwy komu ten dłużnik miłien, bo
się ma czym wypłacić

Niedziela

Stanie sobie Pana, Jezusa nakręszu iako króla
najmniejszego namiestacie siedzącego, którego
szata krówa, korona, cienie, Berło gozdzie, stoli
ca kręsz, wszystkiemu światu rozkazując, bo
go wszystko stworzenie za Pana miła zatwier
choynego, Litnjsze słowo wyrzekł nakręszu
Ojciec odpusć iem bóg niemiedza, co czynia, za
prawde Panstwa cnota

Niedzielnac za dobrodziejstwa stworzenia
wszystkiego świata y siebie y wszystko oremu
oddając iako Pana pod nogi jego, prosic o
cnotę, Pożyczeństwa woli jego; aby nigdy nieusz
wał żadnego stworzenia ani siebie samego, przeciw
woli Boga, ale znak wolej jego iako doskonały pełnić

Affect

Polikomania serdecznego, Jak niemienny. Jak
Zacny, Jak wszechmocny Jak dobroczynny okru
enie zelszyne meki ponosi

Poniedziałek

Postawie sobie Zbawiciela nakręysu iako
 I-Letmana, opiekuna, obrońcę y pośrednika swe
 go do Boga Ojca y Sprawiedliwości iego, Zbroja
 iego Ciała pokłote, orze kręysz mocny iest y Bogu
 myśly Pośrednik niemoże bydz nie tak trudnego
 czego by u Ojca swego niewyprawiał Jako rzekt
 kłoni drugie słowo nakręysu, Wziasz zemna będzie
 sz wraia, Dziękować za dobrodziejstwa odkupienia
 offiarniac nadziei czynienia jegoz wiele y rany aby
 go chwalił y Błogosławił Ojca y Ducha s bac ma
 czyj dziękować niemożesz, Prosić affekt prze
 cim rzeczom duchownym, y ożamiatowanie się cnot
 chrzescianskich, aby serce ku wieczności podniesione
 ktora, nam sijn Boży krewia, swoją, ziednat, onej
 się zamiatowała y wszystko naswiecie zanie porzy
 tała

Affect

Wdzieczności y dzieł czynienia, Poznaj coś u
 czynił, wystawiaj, iak rzec wielka, myśnij
 zes mu wiele powinien, nieustawaj sercem yie
 kion chwalić dobroć iego.

Wskorek

Stawie sobie przed oczyma Pana nakręysu iako
 kto nauczyciela, nauczającego wszystek, smiać
 Riermej apokym serce każdego zosobna, O
 bac z dzinnia Kiege miasto pióra zelazem
 kłoni popiłano, czytaj trzy rzeczy Biade
 grzechoma, Cnot doskonałosc zapłate Prac

Zbawicielomuch naley kiedze twoja dusza napi-
 suna w sercu yezusowym patrz jakos droga
 Dziekomac samoszelacie dobrodzieystwa szczegulne
 wlasnie osobie twoiej dane, amandowie za to
 iestis Cokolwiek dla miłości Boga twego cierpiata
 albo cierpiec okazya miała, Ze cie droga smie-
 kłych swoich do nieba prowadzi, to iest droga u-
 czepienia, gdyz to iest wieksza niż naprawicy siedzieć
 iako mowi s Chrystosom, Anaostatek podziekuj
 samoszylkie dni yminuty kiedy sie co przecinko
 moli twoiej sstało, ale co wola Boga była,
 Prosie o Cnobe modlitwy s y staczenia sie przes-
 nie z Bogiem swoim, bo przez modlitwe uczy sie
 czlowiek od tego mistrza wszelakiej wolej Bozej
 A pros aby tak bylo aże nawięci, abyś wola,
 Boga, wyrozumiał y pełnił aże nawięci, tak
 iako ia, ss wiebie pełnia, Daiec za mistrz
 nia, nauki swoiej malkyji. swoiej ynapocieche
 wszyskkich smutkow, mowiąc, trzecie stomo
 nakrzychu synu oto matka twoia

Affect

Podziwienia znalazieja, tak mie umilomai,
 tak sie upokorszyl, a prawnie wyniszczył A
 czegoś sie spodzinac niemogę potakiej miłości
 zaiste wszyskkiego,

Sroda

I Stawic sobie iezusa nakrzyżu iako smierciadło
 y inxor przyklad wszelakiej swiatabliności y Cnoty
 na ktorego pogladaiac wyraża dusza na sobie
 Cnoty iego Kżuc ze myśla, na wszystkie miłce
 iego przypatrz sie cudom wedle okazy cie
 rpienia pokazaniyu ze wszystko przykladam
 swoim sa, ~~...~~
 Jtote jest wszakże sie ubrac iego pragnieniem
 wykonania Cnoty iego na sobie wyrażic A
 do tego trzy rzeczy pomoga, I. Uważyc
 iakie cnoty pokazał: Z. Samstydzic sie zesz
 od nich daleko, S. Prosić ich pragnienie y
 gorlkość szukać do ich wykonania,

II Dziękować za dobrodziejskwo zachow
 wania nie tylko tego zdrowia cielesnego w
 rozmaitych okazyjach ale daleko więcej
 duchownego, ale są ze cie Pany Bog odgrze
 chu smiercielnego zachował, ze masz ta
 kę wolę umrzeć pierwey niż Boga obra
 zic, ze wbojaźni sądom Pańskich straslinij
 ci kwoisz, Ze do smierci od moiej Boskiej
 odstupie niechcesz, Ze od swiata yco on ni
 maie serce swoje oddalone czuiesz, Ze masz
 pragnienie Boga widzieć, a całym wszystkim

dać

daiec Bog wytrwanie, yże pod krzyżem
Panskim nierospaczasz nadzieia sie cieząc
III. Prosie Oczystosc doskonała Sumnie
nia od najmnieyszego grzechu ile bydz moze
y oddalenie Affektow wszelakich które po
koj duszy odmieniaia, abyś był prawdziw
em Synem matki Chrystusowej ale wspomni
na piate słowo Baze moy czemuś nie opu
scał

Affect

Nasladowania krzyża y enot nakrzyżu po
kazanych s Bonamentura, niechæ Panie moy
bez rany żyć bo ciebie widze zranionego,

Czwartek

Stanie przed oczym nakrzyżu zhamiciela iako
najmnieyszego kapłana y Biskupa Boga ofiaruiącego,
kapłanski ubior Ciało iest Panskie drogiemi ranami
iako kamieniem uafkowane Infuła Biskupia korona
Rece rościagnione Bogu ofiare oddana, Ofiara
Ciało y dusza iego siniela, Otkarz krzyż, nareku
pierscienie gwóździe, Bok otmorzony y serce z
ranione kielich, Wzmonia, namysza, Skaly sie po
dciagæ y ziemia rycząc, obila, czarnym obiciem
siniat, iako kościół stoncy y miesiac krmama,
czarnoscia, słuchala, mszey iego Aniołowie
ptaczacy, umarli dzimuiacy sie z grobu, Lokr

poctuiący, który woła, Pamiętaj namnie
kapłanie przy ofierze. S. Kon pragnę zbawie
nia wszystkich moim słowem czwarke, Pragne.

II Dziękować za postanowienie Sakramen
tu najświętszego, którym dał nam wszystko
co on jest s. Dla którego używania S. A
niotomnie radzimy przebywając. Słudzi, miłui
ąc go i onym służyć, i przestawiając nasze modlitwy Bogu
ośmiat, który jest pociecha smutnych, uciecha bo
iazliwych, światło ślepych, uzdrowienie chorych,
droga błądzących, żywość umierających, gdyż kto
go pożywa żyje na wieki. Przez który stajemy się
uczestnikami żywość i radość wieczną, i jesteście na
ziemi żyjąc i zadatek albo znak przeżywania do
nieba bierzemy, kto onego godnie pożywa prawnie
za niebo bierze. Prosimy o godne przygotowanie się
do przyjęcia jego, o odpuszczenie za wszystkie defekty
około jego, nie tylko swoje ale i wszystkiego, świata
za bluźnierce i niegodne używanie albo doty
kanie tego sakramentu, Zapomnienie skut
ków tegoż sakramentu i kłósciele s. O pomno
żenie w cnótach, ubóstwa, i pokory Chrystusowej,
Kto te cnoty w tym sakramencie pokazuje, albo
skoro że się Bogu wcale małych i podłych osoba
ch wyższyci, Pokora że się tak upokorza, Na
ostatki Aniołom aby tego Pana chwalić pomogli
Prosimy onego i żyć i pokorę, przed maiejsk

Panięty przenosili bez umieszkania

Affect

Zalu serdecznego Zagzeduj iosta s Bernard u
Znay człowiecze iako sa cieplešie rany kmoie dla ktorých
krzeba było zranie Chrystusa Pana

Piatek

Stawie przed soba ijesusa ukrzyżowanego
iako Oica ydobrodzieia kmeo namilszego iust ko
maiarego, umieraiac, uczynil cie wsiyskiego dzie
dziecin, nie sobie niezostawiaiac, ani dusze, ani
krople krwi osobie, rosciaga rece, aby cie ostatnie
oblapil, Dla czego wsiysko stworzenie, Aon na
niezapominanie zostawil ci krzyż z napisem ije
zus Nazareński król żydowski y korone ciernio
wa, abyś ile razy krzyż ponasie bedziesz na
kmeo milego Oica wspominal, y do niego pragnal
Pater ze abyć ten znak iego przyloty niebył,
bo kto się wkrtem obrazem brzydzi, samem się ci
tem brzydzi Już tedy ostatnie żyjąc mowi, W
rece kmoie ciebie poruczam Duchu mego

II. Dzieltować, Za krosiol, ss y wsiyskie Sakra
menta, łaski, zasługi, skarby, zasługi ss odpusły,
zachowanie pomnozenie wiary katolickiej,
Zwycięstwo w trudnościach y przesładowaniach, Za
nieślizonych; ss: kosciołowi chrystowemu da
nych Za chwale wieczna Aniołow Błogosławionych
ludzi wniebie, Sprawiedliwe na ziemi które wsi

stkie rzeczy staty sie stoia, y stat az namieli
beda, dla niekonczoney godności, wystugi, y meki
Syna Bżego dla ktorego, y przez ktorego, y
wktorym wszystko iest, bylo, y bedzie az nawie
ki dla tego zawsze przydamay Przez Pana na
szego Jezusa chrystusa

III Prosit odpuszczenie wszelkich niecierpliw
sci y kłkności pod krzyżem Państwa, owoce,
cierpliwosci, Abijs miał okazija iako najnie
cej, cierpieć, umrzeć wkrzyżu y nakrzyżu od
wszystkich opuszczony, Omitosc krzyża Państwa
go Dla szczerey miłości samego Boga, a na ostatku
abijs w ostatnia, minute Syna twego mógł smie
le y z ufnością mówić Bżę mój oddać w re
ce twoie Duchu mego, Zawszytkich konających
teraz po wszystkich świecie

Affect.

Miłość krzyża Chrystusowego y utrapienia
napomina Państ s Jesli zniem cierpieć be
dzieniy, Zniem bez ymierznie łzoliwać

Sobota

I Stawic sobie ukrzyżowanego Jezusa
iako najmiłszego chryży twoiej oblubienca kła
rego drogie staty y klejnoty, rany sa, Najmie
łsze pierścienie y miedzie głoza ciernien
Zmieszkiey o maiona, Pięknego, wstystek
biały dla niewinności, rumiany dla boleści

wszystek

wszystek świat krowia sobie posłubnie a za posak,
 chłez, ciał, y złyhgi smole daie wyciągnął prawica
 aby cie bronił, aiako murem soba, samym yodgnie-
 mu znieba, yodgwałtu piekła, yodgrzechu świata
 zastoił, Smiadek tej miłości y posłubni małta
 iego Największa pod krzyżem, y bolesna dla smiera-
 syna, y żarliwa zbawienia łmego, To wszystko kobie
 krowi Dotrzymać miary, Syn małta smiadczy, niech
 sie kłłka sam od krzyża nieodstepuy, Za ciebie bo-
 leis mowiąc, Siadnie słono wykonalo sie aby kobie
 mnetrza, radosc y weselo siednal, Oumuzyka du-
 szy miłuiący chrystusa yjesus na krzyżu iako lutią,
 wyciągniony, wygramy co chęsz,

II. Dziękuiąc za chwata miernia, zgotowana y to
 bie zaolesti Nasmięszej małki zletorych maśz
 skarb iako z załtug małki Bosej, zaopiekę onej asz
 do tego czasu tak miłosciwa, Ze w sobie czuiejsz chę-
 y miłosc ku sijnowi Bożemu, y pragniejsz oniem mo-
 wie, skłyszec yonogo zachować, Za szesline asz do
 kad wytrwanie wstanie łmoin,

III. Prośie o dostonata, miłosc Blizniego bylejsz
 yнайpodlejszego abyś dla miłosci chrystusa sercem
 przed Bogiem szczerem bezpiecznie rzekł, oświoid
 nieprzyjaciol, Day im Panie kłłe radosi poiechij
 błogostamienstwa ile oni mnie zięsa, stego, albo
 pokłsiąc łroc mierej, ako szczerze dla samej mił-
 ości kwoiej, Za duze umarte w czijsu, a osolinnie
 które nimia, takunku skad inad

Affekt

Milosci Bozey y Blisniego ucty s Ambrozij wiecy
 Panie iesu pominiem milowac meke, twoia kto
 ras mie odkupil nisz spramij rze twoich ktoras
 mie stworzył.

Zamknienie

S Maryey Magdalenie szukajacey miejsca na
 puszey pokazal sie s. michal Aniol, krzyz krzy
 mainy swiety kto y magdalenie do iedney iaski
 nie zaprowadzimszy krzyz przy niej zostawil,
 Alona nani patrzac przez trzydziesti y dwiecie
 omere kruskiej rozmyslala Kise okym sylwestet
 Day Bose zyc y umrsec zmagdalena, wcale
 smietey zabawie

O Spustoszeniu duchownem, co iest
 Spustoszenie ducha nie iest nic inszego, klyko na
 dajzy czlonieka opuszczenie od wnetrznich Conso
 lacyi y prawdy od smaku y rozkoszy umodlitwie
 w Rozmyslaniu y innych zabawach duchownych
 sluzby Bozey, Skad potym czloniek zmlajscza nieu
 markwiony miedziowosci nie wieconij, y niedoskonaly
 zwiyd zadodze wzroblese dudowina, odprawiajc swo
 ie nabozenstwa y powinosci sluzby Bozey wiecy
 zeswijcaia nisz zmitosci Boga

Opuszczajac to co nalezy do zbawienia iego, albo mied
 niedbale, y ludainko czyniac, byle kyle zbyle

Tęsknota - na tęż chorobę

Modlitwa w pokorze i wdzięczności, abowiem wola Bo-
 za jest, aby człowiek w wszelakich potrzebach i dolegli-
 mościach swoich do niego się uciekał poratunek i w-
 spomnienie, wzywał mie czasu utrapienia, aia, ciebie
 wybawie, mowi psalmista, i ludzkie światu te ucieczki
 mieli do Pana Boga w swoich duchownych trybulacjach
 Dawid tak się modlił w Psal. 118 nie opuszczaj mie zw-
 sząd moi Panie, niech się nademna stanie miłosierdzia
 twoja aby mie podężyło, Ustaty Oczu moje mówiąc i
 kiedyś mie wszdy moi Panie podężyś go i na insem
 miejscu Psalm 80 oddaj mi powiada y wróc mi wesele
 zbawienia twego, i uprosiwszy tak dziekuie Panu
 Bogu w psalmie 98. według wielkości bolesti moich
 uszu moi w wesele i dusze moje pociech twoich

Tęsknota rachowanie Summienia

Bo iesli przysiężecie nacie spustofzenie Ducha, natyjd-
 miast rachui się iesli sie to stało złowiej przysięż-
 niy i winiły dla iakiego zamilowania się rzeszy ziem-
 skich i starania anie, zbytniego, albo mie złowiej
 Bo iesli złowiej, zaciui, czyni pokute, anieporząd-
 niy Affekt odepnie i y przez oddal, abowiem iako Bog
 ludowi Izraelskiemu nie pierw i dał stodka mianne
 aże wsiyskie make, Egiptka strawiła tak ty niegodzi-
 ieney od Boga pocięty aże pierw sie od pociech
 ziemskich odepnie i oddalił, rozumiał to prorok
 daniel, i przetoż w rzeczach ziemskich nie dopuszczał
 sobie, wiec i Psalm. 76, Iesli po dobrym i Pilnem

rachunku Sumnienia Zadny winy y przyczyny. Spu
stoszenia duchownego wsobie mienaidziejs, wiedziesz
isz to Pan. Bog na cie dopuscił. Zswey tajemny rad
ku twemu dobremu od ktorego pokornie y cierpli
wie czekaj. Takci y miłosierdzia. Tak bowiem da
wid czekał. w psalmie 39 y do czekał się. Alesli tak
w pokorze y cierpliwości. długo czekając. niedoczekasz
się. znac isz wola Boga abyś tak był y został do
czasu pewnego, y lepi ci tak a pozyskasz. byś y
został wedle woli Bóżej. a niżeli inaczej wedle
woli y żądzy twojej. Ani cie niechci nie trwoży y
nie zasmuca, isz w nabożeństwach, w modli
wach w zabawach duchownych. służby Bóżej
nieznieś. smaku, słodkości y rokoszy wewnętrznej
ale te oświatość y spustoszość dusze twojej pokornie
Pani Bogu ofiarui. nautkaranie y dośyc uczynie
nie zagrzech y twoje ataka ofiara mój oświato
y spustoszości miłsza y przyjemniejsza będzie a
niżeli gdy byś ją, uczynił w smaku, y słodkości du
chownej, w modlitwie. w nabożeństwie isz modlitwa
chryścijańska. za nas wogroici uczyniona. w onym
smutku wielkim, o którym sam powiedział. mój
smutna jest dusza moja aż do śmierci, tym miłsza
była y przyjemniejsza Bogu, im namniej po
ch y miała,

Z nakazdy dzień w każdym pacierzu za przei
mego

y pokornego

y pokornego serca mow ano, Radz wola, litoia, ia
ko wiecie tak nazienii, niezysac sobie ani potech
duchomnijch ani sobie sprzykoscia, uklesnieniec wo
deglinosciach mnekrznych nad wola, Boza, który
nie niesyni stoba, ieno to co widzi bydz lepszem
dusze y zhanienia twoiego,

Stoła y punkty Testamentu

Wimie Oica y syna y ducha ~~to~~ Amen

Ja NN ten testament czynie przij dobrym barzeniu y
wolności bedze, aczynie go. Tak iakobych nasniertelnem
losu wostatniey godziny była, iakoby przed oblicze
Bostkie naszed prowadzona bydz iusz miała, dla tegoż
co teraz czynie, mowie ychce, to mowie yczynie y
chce nawszystek następujący Symol moi, nastatui
Punkt symola mego przed Troica, przerachuale
bniejszy przed zhanicielem moim Panem iesysem
przed nadroza matka iego y iuszyjstka, rzetza wiecie
stka, wiyznawam naprzod zem jest chrzeszcianka coka
kościola swiełego, katolickiego Rzymyńskiego, mierze
to wzystko cokolwiek kościol s Rzymyński mierzy, y
cokolwiek on do wierzenia podae, czego ten swieły
kościol niemieryj yja, niemieryse, co on potepia y za
bład porzyta in, tejs znim potepiam iniej wierse y ja
te miare chce, gotowa iezdem umrzer poddaie rozsadek
moi y iuszyjstko zdanie moie strony wiary, yobyczauno
chrzeszianstwie pod zdanie y rozsadek kościoła swie
tego Rzymyńskiego pomfzednego, Wiyznawam ze ie
st Bóg ieden y ze on stworzył wzystko y mnie tejs

zniszczonego on mi dał bytność, czułość, zmysłność,
rozumność, on mi ~~wsamiak~~ wyprowadził w tych o-
kolicznościach, w których iednem urodzona, w których
ch do znajomości przes wiarę, wychowanie, naukę,
iednem zosobliwój opatrności iego, przyniesiona
młodości iego światła, młodych, pobożne, młode
świątynia łaski ię zasług Pana iezusowych młado-
wanie zymota iego według stanu mego iednem upra-
wienia i memiezenia, Za co oddaie pokłon ię czes-
boska ciałem y dusze moją, Boże w Trójcy s iedynny cie-
bie miłuję i szanuję i przeladam nad wszystkie rzeczy
Za cie serdecznie że cie stworzenie tak rozliczne
nie szanuję obrazu, że cie zaś drugie stworzone
twoje poznawa, że cie wola, że cie, że miłoscia, pełni,
stego sie wszystkim sercem ciejsze, yonemu tego
pomagam, ba y do tego pomagać według przemo-
żenia chce z łaską, twoją, Boską, Ale wszystkie ku
tobie moi Boże przychylność, poddanosć miłoscia
zyczenia płacze serdeczna, ona, syna twego
dla nas wielonego iezusa chrystusa miłoscia, y pod-
danosć, miłując cie z nim wespół ze wszystkich
sił dusze y ciała we wszystkich rzeczach y sprawach
twoich, we wszystkich okolicznościach, y przyjmując
rzeszy po wszystkie momenty czasu, y nad wszyst-
kie miare y ograniczenie, według godności y dobro-
tliwości twój Boskiej, dla twego upodobania y
raczenia, y nasycenia twoiego Boskiego że by to
jakas kolwiek usiłowania serca mego waga,

403
y ozdobe cene, godności brato Przed tobą, zchrystu
sa Jezusa syna twego u Boga odkupiciela moiego narodzi
stko uzywanie mnie od ciebie miłosierdzia darowanego

Założenie Za grzechy i nadzieia w do broci Bożej

Niezmierzone dobroci Boze moi aczkolwiek nie
iezdem godna żadnego miłosierdzia twego aczkol
wiek godna iezdem wszelkiego gniewu twego acz
kolwiek zarobiłam u ciebie na wieczne karania
i przestępstwa wszystkie karania wieczność grzechu
mi, moimi i innymi jednak ufność w tej to niezmier
nej dobroci twojej i innych ufność w zasługach odku
piciela mego Chrystusa Jezusa ze karania uide a
żyjąca dożyde wiecznego, Dla tego czynię pokute
za grzechy moje i założenie teraz i założyć
chcę, czasu śmierci i na zgładzenie onych sakrame
ntu pokuty śmierci według rozkazania twego
ofiarowania mego i zażyć pragnę, gdy by mi
przeto jako przestępstwo do sakramentalnej pokuty
abo spowiedzi nie przyszło, lecz tym testamentem
zeznawam ze wszystkich ogółem i osobna grzechy
moje serdecznie i gorzko założyć ponieważ są, i
zami dobroci twojej, i znieuwagami godności two
jej którym ja, wszystkie miłość i cześć ranna i zani
żona była i ezdem i będą i być chcą namiętni, która
wola moja i żalność niniejsza, zannurzan i wrogim
sercu Pana Jezusowym yone i woli jego, i zało
żenie, jego która on za grzechy tak moje jako i świata
i wszystkich miał także i jednoraz ośmiadca

nie sie stym teras nazawjsze yss zadna inna, bra-
ma do wiecznosc przysc niechce, tylko brama, tra-
mionego zamie zalosnego zagrzechij moje miluia-
tego mie serca Pana Jezusowego, Poniewaz na-
stodziej Jezus jest wstyszkich idajich droga, wie-
rzacych, prawda ufajacych pevnoscia, stego
smiata przechodzajich brama zywoata

mitosci, Bozej osmiadczenie

Jedyna mitosci y sam ieden naywyszyj godny
mitosci moy Boze uznawam y szanawam y sz-
nienia byc niemoze byc nie jest wsercu moym
ymduszij moiej zadna y inna mitosc tylko samego
ciebie Boga moiego Tobie jest powinna wstelskiej
mitosci tys celni y mnieyscem y grontem przyro-
dzonijm jest mitosci taki sole stworzony jako
ymiehwierzony Do ciebie samego Superna, yata,
mitosc twoie y wstysktke skutecznosc gorzosc usi-
lnosc obracam keral nawszyktke duszny moment
zywoata mego zabierajac mte mitosc moje wstyskt
kie y inne mitosci mybranych twojch ktorzy sa
miedze zywoata od ciebie napisami, A ta mitoscia
gorzec y zgorzec chce wemstysktchich czesciach y
silitach y sprawach moich, tak zebij ostalnie, zycie
moie kellenienie moie wyscie stego ciata moiego
bylo smitosci, y bylo mitoscia, bylo y zaszeciem
onej nowy wieczny blagostawiony niebieski
ciebie godny y tobie, powinien odemnie mitosci,
wien izem godna nie jest mitowac cie tak omilo-
sci naywysza Boze moy, ales ty mitowania mego

nad wszystkie godności godzien. Dla tego by
łaski miłowania, uciebie samego ciebie y własny
miłosci twojej, która, miłujesz ty Boże sam sie
bie wczym, serca mego szerokość y zupełność aże
sobie nieświadoma, ośmiadzaną intem testamentu
nie moim y pieczętnie y sumą własną y wszyst
kie dobroci, miłosci, godności, łwoia.

Dziękczynienie

Nadobrośliwszy wszystkich dobie dobrodzie
jstw niewyrażone y nieograniczone morze.
Boże mój niemożę policzyć wszystkich od ciebie
namie łaski y dobrodziejstw twoich wysłanych
daję mi niech natem będzie że nie innego ia
niezdem tylko dobrodziejstwem twoim y że
ani wemnie, ani podemnie, ani nademnie, ani
kolonnie, ani przymnie niemaż niczego co by
nie było dobrodziejstwem twoim. Ty sam Boże
mój iezdes dobrodziejstwem moim, wszystkie
zabawa twoja jest dobrze stworzenie twemu
czynie, wszystkie lepsza moja robota jest dobrodziej
stwem twoim od ciebie bracie, To tedy niech będzie dzie
kowanie moje wysnuć y przysnuć tobie wszystkie
łaski twoje, Bądź za wszystkie błogosławionny y zabo
wej, samo terazniejsze błogosławienie gdyż uczy
nienie moje y to jest dobrodziejstwo twoje.

Prośbenie sobie łaski osobliwie Do smielij śmierci

Albo iezdem y samem dobrodziejstwem moim Boże

yżem się napelniona i osypana dobrodziejstw
Twoimi jednak poniewaz Twoje przyrodzenie
jest dobrze mnie czyni Ciebie bez dobrodziejstw
Twoich nigdy niebyc dla tego przychodze teraz
do Ciebie Boga mego jako prawdziwie naubozsze stwo
rzenie Twoje promasz za soba przyszyj moich do
bie przyszyjnia sie zennie do Ciebie wysylka mroczona
niekiesnosc y niedostatecznosc moia ktora niaden
moment niemoze wytrnac bez Ciebie y ktora wysyl
ke zaloge ubostwa swego lierze od Ciebie, przyszy
nia sie zannia wysylka Twoich smietych rzej
ktoras mi dat napomoc miewszelkiej potrzebie
moiej, Przyszyjnia sie zannia przesladrozza ma
lka zhamiciela mego, Pani dziedziczna y opieku
nka moiej, Przyszyjnia sie zannia y nastodze se
re milosnika y odkupiciela Chrystusa Jezusa y
wyslyskiego zywota myslugi, Przyszyjnia sie na
stale zannia sama Twoja mojej Boze dobroc y
niezahamowana milosc, stemi wyslyskiem prz
yzynami ja, ubozuchne dzieło raje Twoich ze
brze Ciebie tego wyslyskiego y samego Cokolwiek
ty mactrosz istota y mola wszedimotna miewsz
y chrest mnie byc do zhamienia posylcznego y
skutecznego jak na wyslystek zymot mojej, jako
osobliwosc nagodzone, smierci moiej, Proszę mojej
Panie racz nagodzone smierci moiej uszac mie
zemi od Ciebie smorzona, odkupiona, posmiercona
y wszelkimi laskami do zbawienia wiecznego, o
patrzona, u znay mie mojej Panie wnioty straszny

254
czas śmierci za twoje niewolnice, niech się nie
przyjgicel nadusze moje niewoliera, mnie ktoram
jest bydlactwem twoim y stworzeniem tak twoim
niech mi moim stęgiem swięta nadruki przescia
y do ciebie spieszania niezasłupie ona swięta a
zgrabij naszyj pragnąca bestyja, ale niech mi na
stodlszy iezus smita, matka, sroga, z swiętymi swo-
imi obojmiem. Karmami moimi droge miłosierdzie
y miłosierdzie zabieży y do ciebie prowadzi, y przed
obliczem twoim Boga mego wprzenasmiększy Tro-
icij jedynego kaskamie postami, Day mi moę Boga
wszystkie ystateczne bolesu y niedze ciała mego
z iezusem moim dla mnie ukrzyżowanym y kato-
wanym śmierć, day mi w tym skazibelnym ciele
zupełnie się ze wszystkimi grzechom moim
powinnych moę moim oczyszc, dosię tu uszy
nie, y wetermi drogim miłosierdziu zbawiciela
mego twoim nieprzebranym y weter, prowadzi
mij agorący miłosa, aserca mego, ~~tak~~ i maki
kaziencie wszelkie niedostatki moje oczyszc ana
wszystkim woli twoim smięty y ożoni Boskim
się, przypodobawszy przy wielkzym miłosierdziu
stego ciała wynisć y do zazywania wielkisie
chwały wielkijstij przyść. Day mi ostatek z
wola który iejse zbywa tak niewinnie y do sko-
nole zyc y prowadzić iakoby się ~~chciało~~ mosta
tę moment zycia mego przed nagodniejszy
ym majestatem twoim znalesc, Day mi zebys wo-
statni czas moij sakramentem najwielkzym mnie na-
karmić zebym nadrogo mierzności opatrzona na

Smiektsemi offiarami była wspomofs zebym przsy do
brzym barzeniu własce y miłości twoiej wrecze zbawie
niela mego y nadrozysz matki iego dusze moie woli two
iej smiekt najssem przysiemna, y podobna oddata

Wyprawowanie dusznych spraw Przysko naniu

Adziolaś ięszcie teraz smilosciu twojej mojej
natastrawisz Boze ięszdem przsy zdrowiu, ze iędnak nie
wien dnia ani godzinę moiej ostatni zebyci miie mo
gła być od ciebie tak zastana iako przysko nastuge
mierna, czująca, robiąca, ochotna, yrostropna, dla te
go teraz sie postanawiam y pokładam iakobych injs
biegu mego dobiegala y wbranie śmierci wchodzi
ta w tym tedy takim czasie y razie będąc nie mi
czynie innego Boze mojej nieprzychodzi byłko ze
bym sie tak zupełnie naswiecił woli twoiej upo
dobanie polozyla, Twoia ięszdem, nacie sie porzu
cam y przypuszczam wszystkie upodobania twoie przysy
miie. Ciebie całym sercem nad wszystko ze wszystkich
ciebie możności moiej miłuję, wbi miłości, dla
tey miłości, stej miłości, od tey miłości zraniona
wieszcie chce śmierci iaka, kolwiek przepuscijs
za mnie przysmiuie dusze łobie mojej odlecam
i stworzenie wszelkie które poleżaj albo mi
stuzyla, albo kci moiej wygodzie uciejse potrzebie
od siebie oddaję y siebie od niego oddalam
aferm nie tak do ciebie samego obracam y przysy
poiam ięslim, co komu albo winien albo powinien
zikałskolwiek miary y czasu y jeiej każdego prze
praszam. każdemu nagradzam y obści uczynie

uczynie

uczynie chce, yeshim co komu przewinil, odpusz-
 am y wieszka uraze y kreszinde wianach Pana,
 y iesurowych Samurzam yumarzam, Jesli mi kto
 kiedy dobrze uczynil, Samuszystko dziekuie, a
 ieslim ia bez komu dobrze uczynila, to nie sobie
 ale tasce twoiej Boskiej przysnuwam y oddawam
 wien izem czystowych mak usc niegodna, ktoru
 potysie kroc piekielnych godna iesluak pragne
 ich usc niezebnych sie cierpiec, asprawiedliwosci
 twoiej twoiej Boskiej czynie dosyc zbraniata ale
 zebnych rada siala tego niedzkiego wyszedzsy
 bez mszelkiej przewolki wieczna a Błogostawiona
 mitosia, uenie Boga wtrozaj s iedynego najwys-
 szego dobrodzienia mego oblapita asiggneta zaszy-
 mala z swietymy twojmi wychwalata, wzemi sie
 sadze namyslugi moje zadne ale nasane taske mi-
 losiwa, twoie y narzednorodzonego, Syna twoego
 krowawe y smierkelne y nieprzeptacone zastugi y
 naswietzsy dziewice marijey Pani y dziedzic-
 ki, y dobrodziejsci moiej slug swietych twojch
 mianowicie Patronow mojej przyjesyne, to tak
 uszysztko ostatnia, wola y testamentem tym
 moym tobie Bogu y Panu memu oswiadczymszy
 zegnam ostatnie uszysztkie rzeczy y ze woz-
 yskkiego zgola stworzonego mienia koch-
 niu y kowarzyszenia sie wysnuwam, Niedke nie
 miec przsy duszy moiej co by stworzonym y dozesnym
 smakiem pachnalo oddaie y poddaie uszysztko talne
 Bogu mojemu y pod nogi twoie Boskie podmiatam,
 Dobra y maitnosci moie dostakci y zbioru moie,

[illegible]

Boże przed majestatem Twoym Bożki godności Two-
iej tym testamentem Twoym y sercem yustij dobro-
line y rozmyślne uczynionym deldarwie yoswiadczam
na wielci Tsa Nili niewolnica Twoja y niegodna dzie-
ło, jak Twojeli y wychowanica łaski Twoiej dobro-
tliwy Amen

Westchnienie Serdeczne

Westchnienie Serdeczne ktorijch cstoniele bliski
smierci bedzie usymac, niezamysze moze cstoniele
zofasza chorobami y bolesciami smiertelne
zieby dlugich y statcznych rozmyslania aho ro-
zmau s Bogiem y zmieleni jego czynic ktorij
niestatk seby nagrodzil yonego mekmal niez-
cystym goracyim alerokim westchnieniem nabo-
znym serce swoje rozgrzema y do Boga iakoby
wysla ras łakieni drugi ras anatakieni iakie
sie pozyskczna ystulzne nater i sus beda sdaty
naprzyklad niektore sie tu klada,

I Boze moj niebieski wroce Twoje pokcam duze
Z moie, Prague moj Panie yezu pragne rozmyz-
na, byc sym cistem abyć stoka

3 Rozradowalem sie y uiafzyla sie stego co mi po-
miedsiano do domu Pańskiego pojdzieniy,

4 Wyprwadz zciemie dusze moie Panie abych
wychmalala imie Twoje obo czekcia, na mie spra-
wiedline ze mi zaplate dawac bedziesz

5 Lubo zyjem lubo umieram Bozymi iezdesmij
y symot y smiere mna swietzzej moli jego

- 6 golome zstajki twoy serce moje golome serce moje
 Tobie y do ciebie
- 7 Omo ojoblinie przychodzi y mychodzi Przeciw niemu
- 8 Alez sie niwczym minnym nieczuie nasumieraniu iednak
 nie wlym rzeden usprawiedlimiona, tzyntam Com po
 minna byla tzyntie rzeden iednak niepozYTEczna sluga
 aboniem Sedzia moym Bog moym y pan moym jest
- 9 Ojako straszliwa rzecz jest wterce wpase Boga tzynta
 rego
- 10 Zyc niepragne bylo jest Bog kraze nieboie sie bo
 dobrego Pana mam
- 11 Jako yden do mod tzyntych pragnie tak pragnie
 do ciebie dusza moja Boze moym
- 12 Pragneta dusza moja do Boga szrodka tzyntego A
 minie kiedyjsz przybieze doniego
- 13 Niech sie moym Boze dzieie zemna smiecha wola
 twoia iako w sywoce moym tak w smierci moiej
- 14 Milosierdzie Boskie namieki opowiadai y spiemac
 Boze moym przybadz napomoc moie naratunek moym
 pospiesz sie
- 15 Pomstai Boze aniech rosproszeni banda nieprzy
 iaciele moi
- 16 Zmituj sie Boze moym nademna iako mozesz yche
 sz y umiejsz
- 17 Niech bedzie nastodszij Boze serce moje niepoka
 lane alych zamstydzena niebyla gdy stana przed
 Tobia
- 18 Wytrwi Panie od nieprzyjacielskiego miecza dusze

moie y spaszego psi iedynaczke moie

70

Nadrozsa Boga rodzico moia gospodze y opiekuńko moia
modl sie zanne zemyslytkieni swietomi do syna y Boga
twego dla mnie ukrzyzowanego kras y wgodzine sm
ierci moiej

37

Daj mi nastodzy yezu miłosci y zmiłosci twoiej umrzeć
ktorys zmiłosci przeciwnko mnie raczył umrzeć

Miłosci moia Panie yezu godzine smierci twoiej ygodzi
ne smierci matki twoiej ygodzine smierci mysztycki
smiętych twoych, poletam godzine smierci moiej racz
mi mnie Błogosławić według najświętszej a Boskiej
moli twoiej

Affekt konającego Do Pana Jezusa

Jako wszystko zbanienie nasze wypełniło z sm
ierci Pana Jezusomcy, tak leż każdy sobie zba
wienia zyczący a osobliwie wgodzine smierci ma o
sobliwie leż być ze smierci Pana Jezusomcy leż
zbanienia swe cierpieć skąd światobliwy zmyślaj
ieść chrześcijański ze umierającego obraz Pana yezu
sa nakrzyżu umierającego y w oczach mieć wre
ku piastować zwykli. To żeby sie tym posyła
czniej czyniło, klade na kilar nabożnych Affe
ktow które do Pana Jezusa konającego człowiek
pobożny acz y innych czasow ale nabarzi pod
czas błiski smoej smierci wyprawować może,

Do których affektow wywarcie zymego wiele
po może żywa sobie w oczach serdecznych y mpa
mieci swej postawie Pana Jezusa nakrzyżu smie
rtelnemi boleściami zdiełego y innych konającego

Affekt I Panie mój następny jezu nakrężył mnie
żmierzających boleściach dla mnie konających umierających
ci wpół proszę iasce moie Duchabiego yonijm o
żym dusze moie, Abowiem oświadcza mi sie jż
samym było duchem twoym żywioną, być chce tak
mym dożeszym żywioną iako yugodźnie śmierci
iako ymieszyskie wieczności, **Affekt Z** Pa
nie mój następny jezu nakrężył mnie żmierzających
boleściach dla mnie konających umierających, łobie
sie ja kłaniam jżesci Kości, iako Bogu mojemu
oddamam ymiesz sobie żyć dla tego aby ci
Konających y śmierci moia, iako najlepiej napre
dzy ynadostatecznicy uczęła y nagrodziła kona
nie y umieranie y śmierć twoie

3 **Affekt** Panie jezu mój następny nakrężył
mnie żmierzających boleściach dla mnie konających y u
mierzających momentowi śmierci moiej polecam
offiarwie y jednocze aby mój od twoego wpisanym
y zapierzekomany był

1 **Affekt** Panie jezu mój następny żmierzających
boleściach dla mnie konających y umiera
jących, y twoim mordetom nieprzyjaciółom
Bogu ojcu błagając ystawiając sie też zanna
grzesznica, y krzyżownica twoja, adaj mi ser
deczne grzechom moich opłakanie zupełna
ych odpuszczenie prawdziwe y skuteczne ciebie
Boga, mego y bliznich moich achoc też

nieprzy

nieprzysiadł. zamierzanie

5 **Affekt** Panie mój następny jezu nakrzyżu
wieszmiernych bolesciach dla mnie konających y
mierających zbieram drogę, krew twoją i twoją
cierpiącą y miłości ku mnie gotującą, syjęć y
proszę sobie od ciebie aby w godzinie śmierci mojej
byłam zebrana y połączona między tych ktoreś ty meko
twoją odkupić y ktoreś kłania, twoją zgrzeszy
omyl y ktoreś śmiercią twoją, wieczny żywot
naprawił.

6 **Affekt** Panie mój następny jezu wieszmiernych
bolesciach dla mnie konających y mierających niewszym
innym nadziei zbawienia mego ani żyjąc ani bież
wierając niepokładam ani bież pokładać chce, był
ko najprzenajmniej raniach twoich y wprzena
mązniejszym konaniu y mieraniu twoim który
mnie wszystko moje zbawienie odprawił niech ze
mój Panie jezu śmierć twoją wiecznym żywotem
moim będzie.

7 **Affekt** Panie mój następny jezu nakrzyżu wiesz
miernych mekach y bolesciach dla mnie konających y
mierających, Ciebie ja ubosuchna niemolnita twoją
Przez trzy godzinne konanie twoje pokornie y go
tuję proszę niech cie którego pod czas y moment ko
nania mego w sercu moim mam y uczam wyrażone
go, aby serce moje aż w śmierci uśtając ciebie jednak
wyznawato wzywato myślało y w twoim miłoma
niu ostatecznie.

8 **Affekt** Panie mój następny jezu nakrzyżu wiesz

miernych bolesciach dla mnie konający y umierający
miłowie iako moge nadożyćsa, y narodzićsa wśzyst
ki dusze moiej miłowia, y taka cie postanawiam miłować
y pragnie nastąpić punktcie życia y wieku mego w
którym aby serce moie ogniem nieustającym, aże
bie godna miłości zapaleć zgorzało y tym zapalem
skonalo. Ty moij dobroćliwy jezu dla gorzki amilo
swey śmierci twoiej miłosiernie y dobroćliwie racz
sprawować nachwałę nieustającej twoie y Ojca
twoego niebieskiego y ducha s Boga mego w Trój
cy s yedyńego Amen

O Śmiadzenie Sie Przed Panem Bogiem ka
żdoziemne przyprowadzające człowieka aby
umarł śmiercią sprawiedliwych, kto sie cze
rech filarom wiary nadzieie miłości y skrudij Za
żymota y przy śmierci uinnie żadna miara z
ginać nie może

Akt miary

Pierwszy

O Śmiadzęm sie przed tobą, Boże moij iż wierze
lo wśzystko y temu wśzystkiemu cokolwiek kościół
s katolicki Rzymjski wierzy, y do wierzenia tak
spijma s y jako yśpodania Apostolskiego y zna
uk Doktorow świętych podać

Wierze iż mnasnięszem sakramencie jest praw
dziwe Ciało y krew Boga s Boszym Panu naszego
jesufa Chrystusa, Ciało najświeższey Panny mzie
te,

Wszystko to co sie zamyka wstetadzie Apostolskieni
 O Bogu wtrojcy iedyuem, Omieleniu ysmierci Pana
 naszego, oktosciele s statecznie y wytraznie wierze,
 y wyznawam nieodmiennie

Tesliszby przes ciejska boleści albo przes odesie od
 rozumu, y pnnieci odiecie, iakie słowo Zust moich
 przeciw Bogu ysmieciem, albo przeciw wierze wy
 szto, oswiadczam sie isz to niebendzie z yntekcji
 moioy y chenia mego, ale albo szaleństwa, albo
 spodyżczenia szatanstwiego, Abomien ia, zupełnie
 y nienużenie aż do ostatniego kciu mego trzy
 mac y wierzyć chce y obiecuje, to wszystko co
 kerał mierze trzymam y wyznawam

Głównym y pragne dla wyznania wyarty: S: Rzy
 mski, y zakazdy iej Arkibul, umrzeć y kerem
 swoie wylac po tysiac razow, iakos y te moje
 choroby boleści y smierć dla Boga y dla miary
 iego zagrzech y moje offiaruie,

Drugi Akt Nadzieie

Oswiadczam sie przed toba Boze moy ze mam
 cala uffność wtobie, o odpuszczenie grzechow
 moych y kurtania zanie nalezacego y od ciebie
 sie spodzinam Zymota mierzniego przes stodek
 łaski twoiej, zaprzyszywienie u szynkow moich dobry
 ch dobrych, ktore chce czynic za łaska twoia y pomoc
 ieżeli iejsze wtem zywocie pozostane

Wszystke moje nadzieie pokladam nadobrołliności y
 naczalugach Chrystusa Pana, bo nie dać goraco ia moję
 Pragnac Błogosławieństwa wiecznego, iako ni go on

gotow dac dla tegoż mniem mam wielka a zupełna
nadzieję, bo wielkie jest o Boga miłosierdzie twoie
niż grzechy moje przeto ~~moja~~ mam nadzieję że mi
je odpuszczysz, choćem ci tysiąc piektom godna, gdyż wielka
chwała mieć będziesz swego Zbawiciela niż spótem
pienia, dla tegoż choć bym sie widziała być wbra-
nach piekielnych i jeszczełym nieutraćta nadzieję w mi-
łosierdziu, twoim pokibys mnie tam niezamierzał, A
przeto uffnie mówię, młobie Panie mam nadzieję
i niebierde pochambiona nawieki, Alty tak wielkiej
i zupełnej uffności moiej przysiężną, mi jest gorz-
ka i ciejska meka Chrystusowa która wiedniy kro-
pli krwi swojej więcej dożyć uczyni sprawiedliwo-
ści twoiej Boski O ciele niebieski za moje grzechy
niż tysiąc piektom

Przysiężną, teze nadzieję zasługi przenaśmielży
Panny marii matki syna twego, tak że y wżyszt
kich świętych innych które ja, tobie offiaruję
iako za dobrodziejstwa od macieństwa twego mi-
nie dane, tak y za grzechy moje odemnie popełnione

Tzeci akt miłości Boga i Blizniego
O smiadczam sie o Boga moję że cie chce y pragne
młować że wżysztkiego serca mego a Blizniego
iako siebie same według Przykazania twego
Panie moję tak jest dla chwały, twoiej s uciebie
Zbawienie dusz inższych wżysztkich ludzi iako y mo-
je, Zarownie bowiem one też sa stworzeniem
y obrazem twoim Zarownos kreu twoie Prze-

nasz wielka

127
przenasiewiejsza Za innych miłac także jako y za
nie, Dla tegoż zarówny y jednako tak ich zbawie
nia pragne jak y mego

Pragne O Boże mój aby cie wszyjśy ludzie poznali
czuli słuchali y miłowali dla twoiej łaski i mi-
łostki miłosci y dobru y gładziemi tego

Wziemi Panie mola moje, weźmi serce moje,
aprzyniajś ie do siebie bo cie chce zawsze y by
prześtanku miłowac anigdy sie nie chce od miłosci
twoiej oddzielac, Niedopuszczaj Panie mój a
błym miłosci moiej miała komu inżemu udzielac
ktom ciebie

Oktobij mi to dać O Boże mój abym cie dostatecz-
nie miłowala abym wszyjśka twoia wola tak ja
ktom pominiła ~~Wziemi~~ Wziemi ja, zbaw mie Panie bo
ciem szukała sprawnie ~~miłosci~~ twoiej abym cie
wola porzeka miłowac i jeszcze wszyjśkie matki mo-
iej Boże mój

Aljs przy miłosci Bozej nierozdzielnie przynia-
zana jest y miłosci Bliźniego dla tegoż y iej
Alty serdecznie y skutecznie umieobliednie krzeka
wypranowac

Panie takes naj wszyjśkich wziat wprzysia-
swie ze kto uczyni łaskę albo krzywdę inka Bli-
źniemu, Za twoie własną bierześ to, Zaśem ja chce
słowem Affektem uczynkiem bliźnich moich prze-
jednat zawszyjśkie krzywdy onem lubo słowem,
lubo uczynkiem wstawie, wdołkach, wosobie uczy-
nione, Badz ktorem słowem, uczynkiem, yżtem

przypadem pogorszeta, pogorszeniem, byłem tylko
wiedziata y mogła wczem zostalem nieprawda, do sye
uczynie y nagrodzić gotowam Alako sobie sama sye
y prosze odpuszczenia y miłosierdzia od ciebie, kalc
y wszyscy moiemi winowajcom odpuszczam y
ciebie abyś iem odpuszciet goraco y pokornie prosze
Czwarty Akt Struchij y Zalu za grzechy
Niestetyśz mnie zem kiedy dla rzeczy stworzonych y
podtych maiebat kmoj Boski obrazita obym bela nigdy
niegrzeszeta

Zalnie serdecznie nadewszystko dla miłości twoiej
zem kiedy grzeszac ciebie obrazita, obiecuię sie popra
mie zapomota kmoia y chce pokutowac za grzechy
moie dla miłości twoiej racz ze mi Panie moij wszyśt
kie grzechy y karania ich odpuszc bo wiekza jest do
broc kmoia niż złosc moia

Mocno stanowię Boze moij za łaskaa y pomocia two
ia racz tyśiac letoc umrzec niż najmniejszem grze
chem ciebie obrazic

Oświadczam sie Boze moij ze sie brzydze y rzecham
moim nadewszystkie rzeczy brzydliwie y wyznawam
zem zanie zasłuzeta karanie, Alrzebo karz mie
tu za zymota, a posmierci hadz miłosciu mnie grze
sznyj

Mien moij Panie ze grzech jest wśzektke lubo wielkie
lubo male odroczenie od ciebie a obroczenie do rzeczy
stworzonych ojakto niepoliczonych jest pieśet, roz
trwania y obroczenia serca mego do rzeczy stworzo
nych ziemskich y doczesnych marnych

Wyznamam y to Panie yezu ze niewinną śmierc

Twoje y nadrojsze zasługi, posławsz do ubogiej duszy
mojej, aby się niemi zdtugow, które są niepoliczone
wykupiła y zawszystko Ojcu Twojemu miłosierne
mu dusze uczyniła, Aprzeto Offiaruiec Panie mój
morze skruchy Twojej krewawy mogroiu, za
nieprzebrane złosci moje y grzechy wyłane

Altę oddania się na wola, Boze

Osmiadzam się Panie mój ze Twoja wzystka
ie zdem y zamsze dce, bydz niech ze się dzieie wo
la Twoja zemna, iako słwoia

Boze mój przyrodzenie moje leka się utrapienia
frasunkow choroby y śmierci, ale jednak daie się na
wola Twoje y kontentue się sporządzeniem Two
iem, bardzo rada na tem przeście, co się podoba
nie tak tedy iakoby mi ia chiała ale iako ty chiejsz
czym zemna, bo aniy żyć ani umrzeć niechce
nad wola, Twoie

To moje utrapienie, chorobe, boleści, tęskność,
żywot y śmierć moje, Boze mój, Offiaruie kuczu
y podobaniu Twoemu ameko y śmierć Twoie nado
syt uczynienie zagrzechij moie

Boze mój Boze miłosierdzia dziekuie zserca zes
to utrapienie, ten frasunek te chorobe dopuscił
namie sprawiedliwemu, sadem Twoiem zasłuzetam
Panie mój nie tylko to ale y więcej zagrzechij
moie Dodaj łaski y pomocy abym cierpliwie z
nosiła

Poinojs Panie słabości moiej abym ostalek ży
wota mego wstaje Twoiej skonczeła

Ogłaszam y to Panie że choć bym mogła przedłu-
żeniem żywota mego większą łaskę twoię, a zna-
komitszej swiakośliwosci, y obfitszej zapłaty moiey
do łapic y uczynkow dobrych, rozszereni dyspozycy-
cjami moimi przynnosząc moli jednake skroce-
nie żywota mego według woli twoię, niż
pomnożenie dobre pomienionych żywoli moiey A.

Nauk trzynastie bardzo potrzebnych
temu który sie ma ku doskonałości
żywota.

I Nauka.

Dla miłości Pana Jezusowego który dla
ciebie rzeczy bardzo przykre y ciężkie zniesi-
waczył, w ciebie zmysłowym miejsca w siebie
nie dawaj. kiedy co widzieć, słyszeć, powoniac,
wkusić, dotknąć się, albo mówić chcesz, albo pra-
gniesz: pamiętajże iż nic namietności, która cie,
pobudza, ale rozumowi y Panu Bogu w sobie mówiące:
mu potrzeba być posłusznym. ktemu bądź gotów, zo-
stać krom pociech duchownych, wedle upodobania y żąd-
zenia Boskiego. A kiedyś dadzą, iaka, pociechę albo słod-
kość wewnętrzną, patrzajże żebyś na niey nie poległ, ani
iż ku własnej swej potrzebie obracał.

II Nauka.

Widzenia y słyżenia, a osobliwie języka ze w szu-
tha pilnością strzeż, aby się do nieprzystojnych, pro-
żnych y niepotrzebnych rzeczy nigdy nie skłaniał.
Potrzeba abyś był bardzo czynnym, a ostrożnym w mowie

abyś niewieścey słow z wst wypuścił, ani inaczej mówily
iedno iako przystoi. Mowa twoia niecbay będzie krotka
prosta y spokojna. Wszystkie członki ciała twego zpilni
noscia, rządź, y wstrzymuy. Smiechu sie niemiew
nego, y wszelkley w obyczaiach lekomyślności wyst
gay.

III. Nauka.

Do żadnego stworzenia przez affekt nieporządny
nieprzystaway, ale wszystkim rzeczom skazirelnym
vmieray, y vmysł wolny od nicz zachoway, abowiem
w takowey śmierci, y wolności Żywota prawdy, jest
zawarty. IIII. Nauka.

Zadze y namiętności szkodliwe, takżę y wola swoie
z szukaniem siebie samego, z pilnością, w sobie zaduś,
przez zupełne samego siebie zaprzenie, y oddanie.
Zasie wola Boża, osobliwym obyczaiem miłuy.
oney zawżę pragni, y poddaj sie iey zupełnie tak
barzo, iżb cokolwiek chce Pan Bóg, abys też ty eśd
Wszędzie cżci a cbowaty Boskiey więcej niżli twego
pożytku szukay.

V. Nauka.

We wszystkich rzeczach trefunkowych opatrności
tego Boga mądrze sie przypatruy, a siebie samego
y rzeczy

wily rzeczy twoie wszystko bezpiecznie Panu Bogu poruczay,
 wiedząc że on ma staranie o tobie. Jakaśkolwiek prze-
 piliwnosc albo utrapienie, tak wewnętrzne iako zewnętrzne,
 jak Boskich przyimuy: wierząc zapewne temu, iż
 to on dla pożytku y dla zbawienia twego raczył
 dopuścić. Cierpże to wszystko skromnie, aż do osta-
 tniego punktu dziękując Panu Bogu, y onego cwa-
 ląc, za którego zrzadzeniem y dopuszczeniem
 ona przyszła na cię. Jdła krzywd tobie iakich
 wyrządzonych, nie twórz sobą, ani sie ieb wska-
 żay przed ludem i niecierpliwoscia, ale przywo-
 dząc sobie na pamięć złosc y niewdzięczność two-
 ie, godnym sie być naydui, którego by wszyscy stro-
 fowali, karali, wzgardzili, trestkali, a na ostatek y
 nogami podeptali. Czemu sie tworzysz y frasujesz
 dla słow ludzkich, albo dla pokus które cierpisz,
 niech dzierż y mówią ludzie o tobie iako cba, niech
 sie sroży y kórkorzy świat, y szatan przeciw tobie,
 iako Pan Bog im dopusci. A ty przecieć mocno y po-
 kornie na swym Panu polegay, a w milczeniu pokoy
 serca zachoway. Jesli dobrze wwarzasz iako niego-
 dne, a okrutne rzeczy Stworzyciel y Dokupiciel twoy

Chrystus Jezus dla ciebie raczył wycierpieć,
wszystkie rzeczy cięższe zwielka ocłota ponieść.

VI Nauka.

Zniż y poruc się niżej wszystkiego stworzenia
Wzazając podłość, y nikczemność twoię. Jesli
siebie samego co być rozumieś, gdyżes nic nie jest
iesli sprawy, albo uczynki twoie przed sobą, za
rzecz wielką, głupie powazasz, wiedzże o tym że
nader pyszny, a isz smierdziś przed Bogiem.
Cokolwiek masz dobre, Boze jest nie twoie. Pa-
trzyjże zebyś sobie tego nieprzywłasował, co jest
Bozego, patrz zebyś się ztąd głupie nie wyśbawiał
y sobie się nie podobał, za co byś się Panu Bogu
obrzydził. Miej za to żeś namniejszy daru
Bozego niegodzien.

VII Nauka.

Wola y zadanie drugiego wtych rzeczy które
się godzą z ocłotą, czyn y naśladowy, wola y zdanie
swoie porzuciwszy, y onego zaniechawszy. Bądź posta-
nym zawsze ze wszystką przedkoscia, abowiem się b-
zawsze Panu Bogu podobą, cokolwiek się serce dzie-
ie dla posłuszeństwa, a przeciwnym obyczajem, wielką
się brzydzi.

221
sie brzydzi Pan Bóg tym wszytkim cokolwiek się dzie-
ie z nieposłuszeństwa.

VIII Nauka.

Na male y na prostych rzeczach przestaway przy-
kładem Pana Jezusowym y Panny Maryey
Matki iego Naswieśey. Niemiluy prozności wsza-
tach, ani zbytku wpołarmie. O iakobyś był nie-
wzięcznym? gdybyś dla jedze, albo picia niebar-
zo smacznego, albo niewytwornego szemwał. Ponie-
wasz Pan Chrystę dla ciebie złotą y ocrem był
napawan. Jesli y tego niedostaje, co by sie zdato
byc potrzebnego, chwalc Pana Boga, a w nim miej
nadzieie, który swycb nie umie opuszczać, chociaż
iob czasem uciskac niedostatkiem pożytecznie dopu-
szcza.

IX. Nauka.

Wszystkie szczyrce miluy iako Bracia y Siostry,
nayslabejnym obrazem Bozym. Wsłabione,
wszystkie zbawienia z serca pragni, wszystkim oso-
bliwie nieprzyjaciolom, y przesladowcom wdzięczną
y iasną twarz, z słowy łagodnymi okazuy. Słodkora

świętey miłości lecząc y gasząc w sobie wszelką, serdeczną gorzkosc. Wszytkieś wspomoc y cieszyć bądź gotow. Tym którzy są utrapieni, y tym którzy grzeją, okaz wżalenie z cnot drugich, iako ze własnych się wesel, a miseria, cudzą, swoje bądź poczytay, rozumieiac byc każdym siebie samego.

X Nauka.

Nadnego niewzgardzay, posadzenia y złe podeymania z wielką pilnością z serca twego wyrzucay. Nie kładay się o wszytkieś dobrze rozumiec. Mow y sprawy cudze, wlepszą stronę, prostym sercem wkładay. Ciebie byc ze wszechś naynieudzie, cznieyszy y naypodleyśym rozumiey. Mow sobie same, mu, - Mow Panu twemu: iam nie jest godzien ktoregoby ziemia nosila. O bys miał rozum, iako bys osobotnie wszytkie sprawy podle dla Pana Boga wykonac wstawał. Iako bys raczo wszytkim się ludziom wysługował. Abowiem y Chrystę Pan Zbawiciel nasz postać słuzebnicę przyjął, sstałszy się człowiekiem, y nogi zwolennikom swym wmywał.

XI Nauka.

Bogu nie ludziom staray sie podobac, a nawiecey pragnie byc zelzon nizli czion albo chwalon.

XII Nauka.

Dobreimi a Swietemi myslami sie baw, Boska, obecna. Zawsze przede oczyma miey, stodko a mile nim rozmawiając, tak kiedy czuieś, iako y kiedy nieczuieś nabeżenswa ku zebraniu y zatrzymaniu Ducha, takze ku temu abyś zawsze z uciwoscia, na obecność Boska, patrzył, wielec mogą pomoc te słowa często rozważane. O Panie Boże mój, tyś jest zawsze przy mnie, ty mieszkaś nadnie głęboko w duszy mojej. Amen.

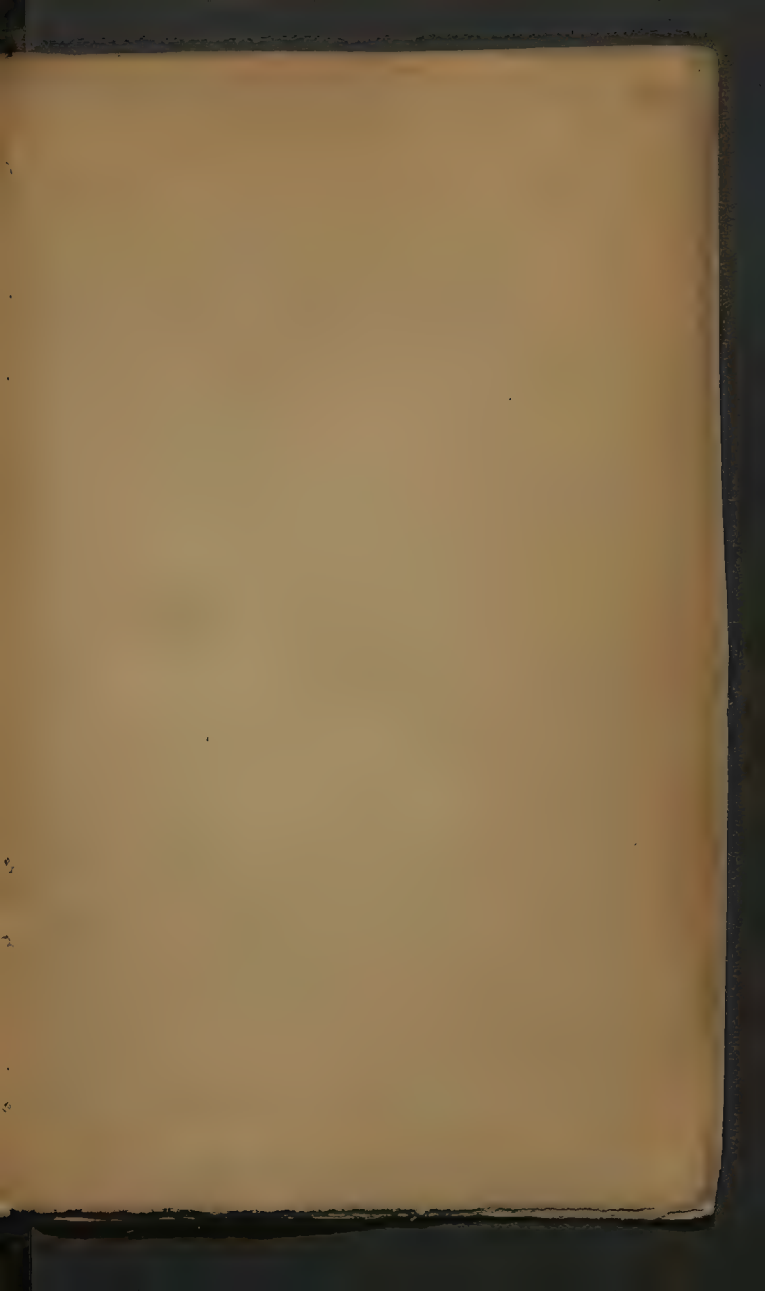
XIII Nauka.

Cokolwiek Bogiem nie jest, na to niewiele dbay, ani sie o to frasuy, abowiem tym sposobem przez onę swiętę ciwienienie, które xowiemy z sobą mieszkanie. Możesz sie wolna myslą, z samym Panem Bogiem bawic, a zaiste to: dnać rzecz napotrzebniejszy. Dla ktorey rzeczy o: trzymania, robic, usilowac, y co z ciebie jest czynic maś zawsze, wszakze to ma bydz tym sposobem, iako: byś ty sam o sobie, y siłach twych prawie koniecznie

zwątpił, a w samym Bórze, w całym miłosierdziu
y dobroci jego, w samym łaski jego wspomóżeniu,
y żebyś wszystkie naderżenie swoje położył. Abowia-
bez Pana Boga nic, iedno grzeszyć możesz. Amen

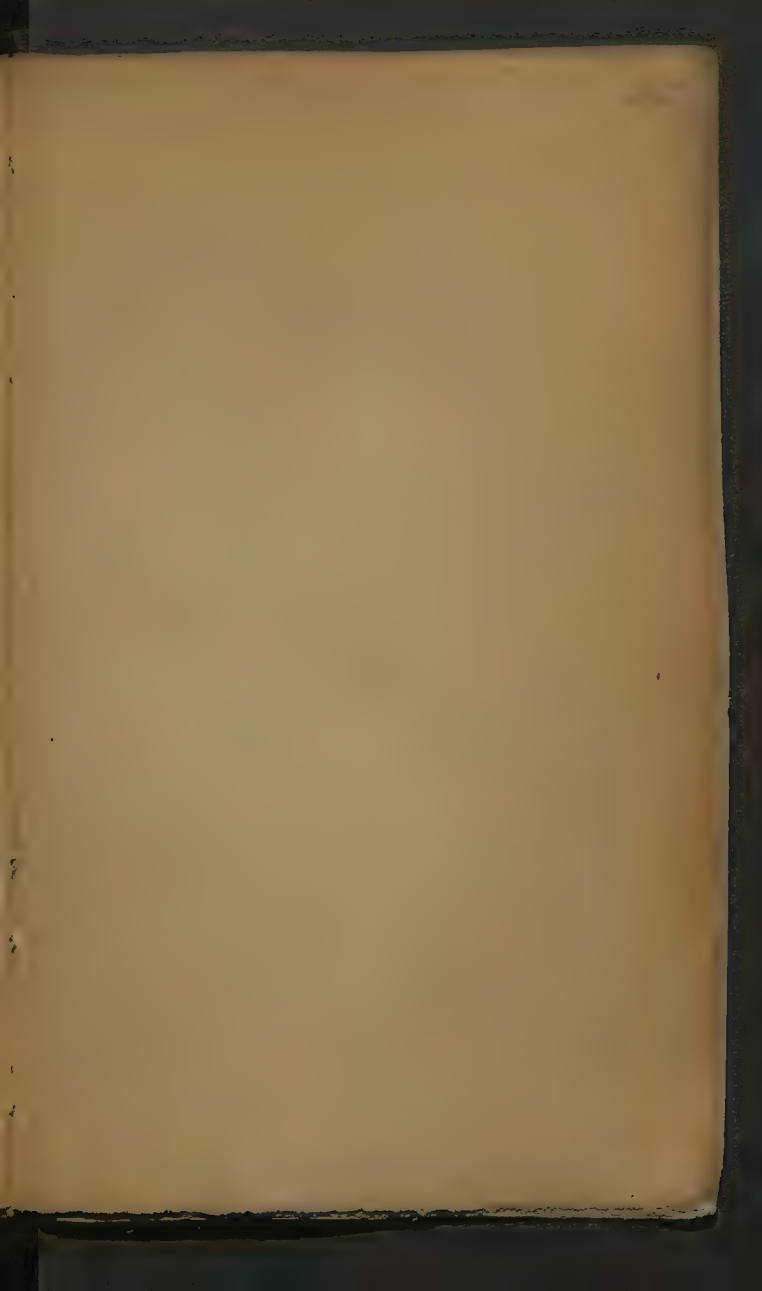

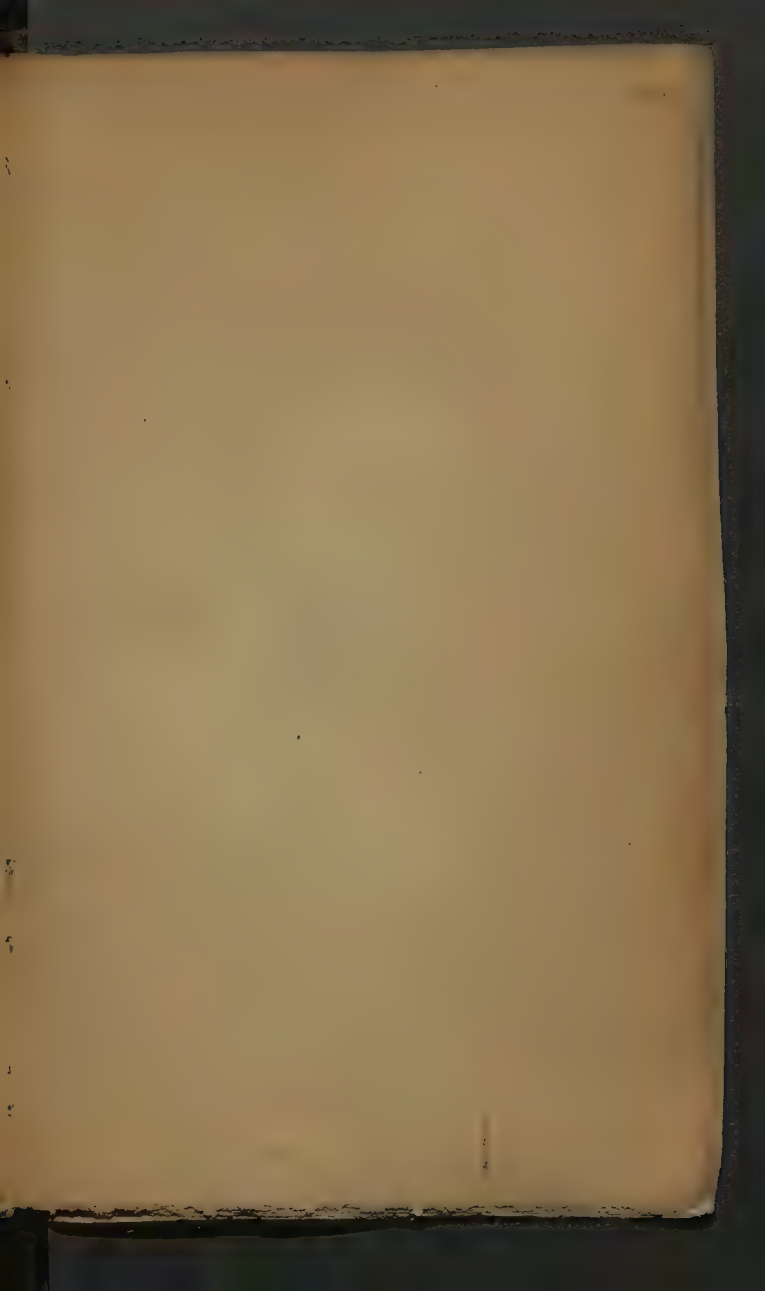

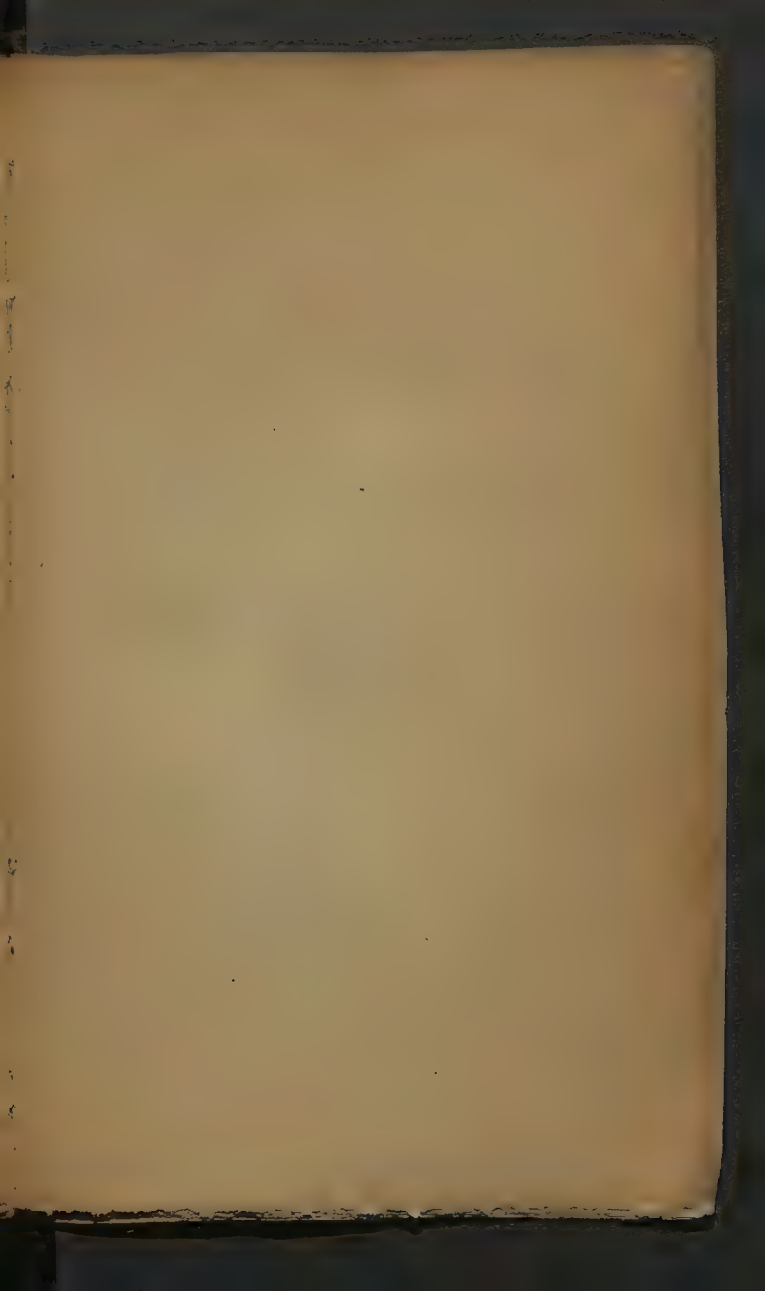

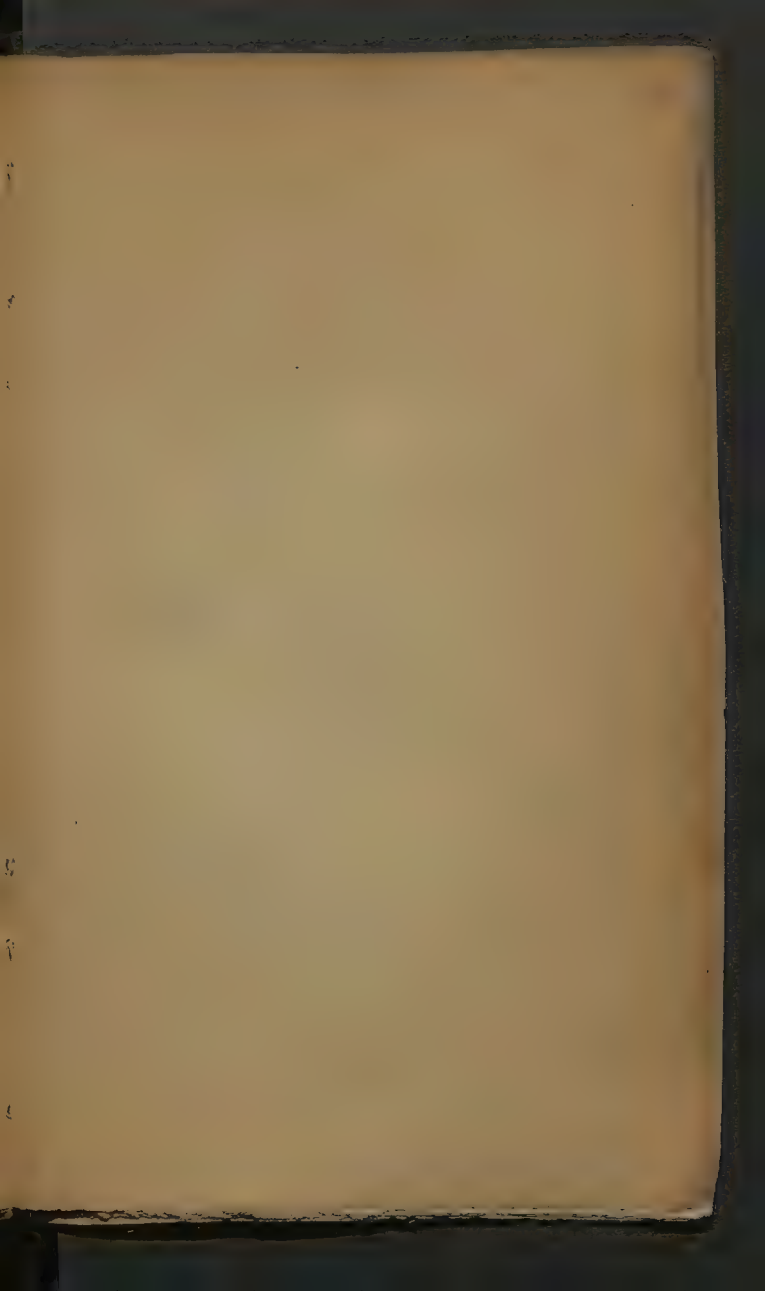

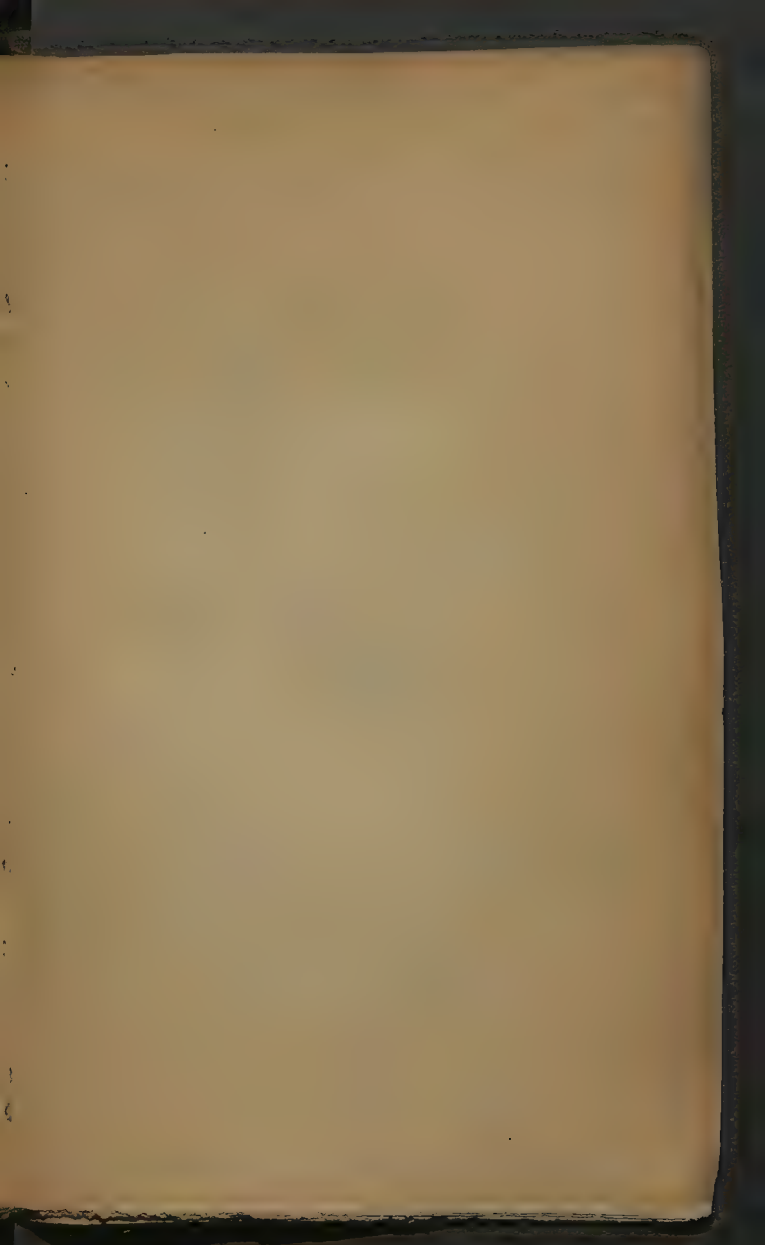

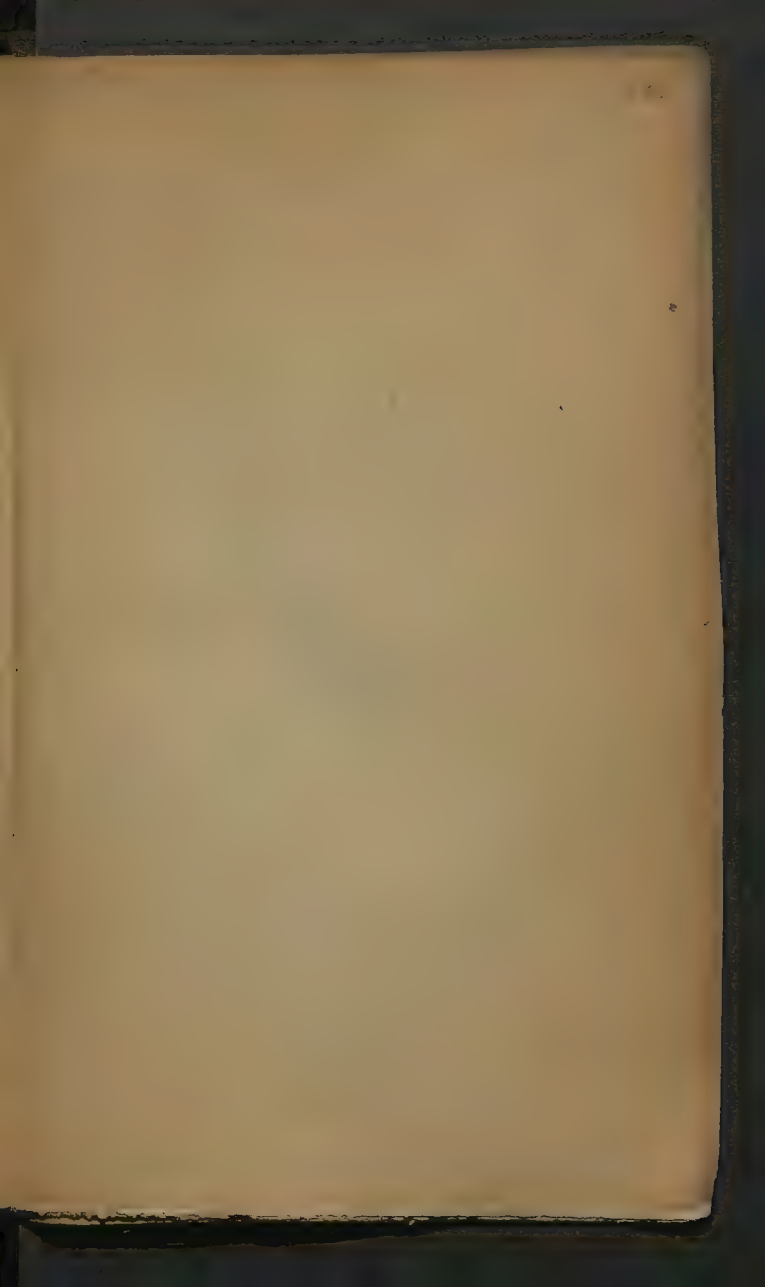

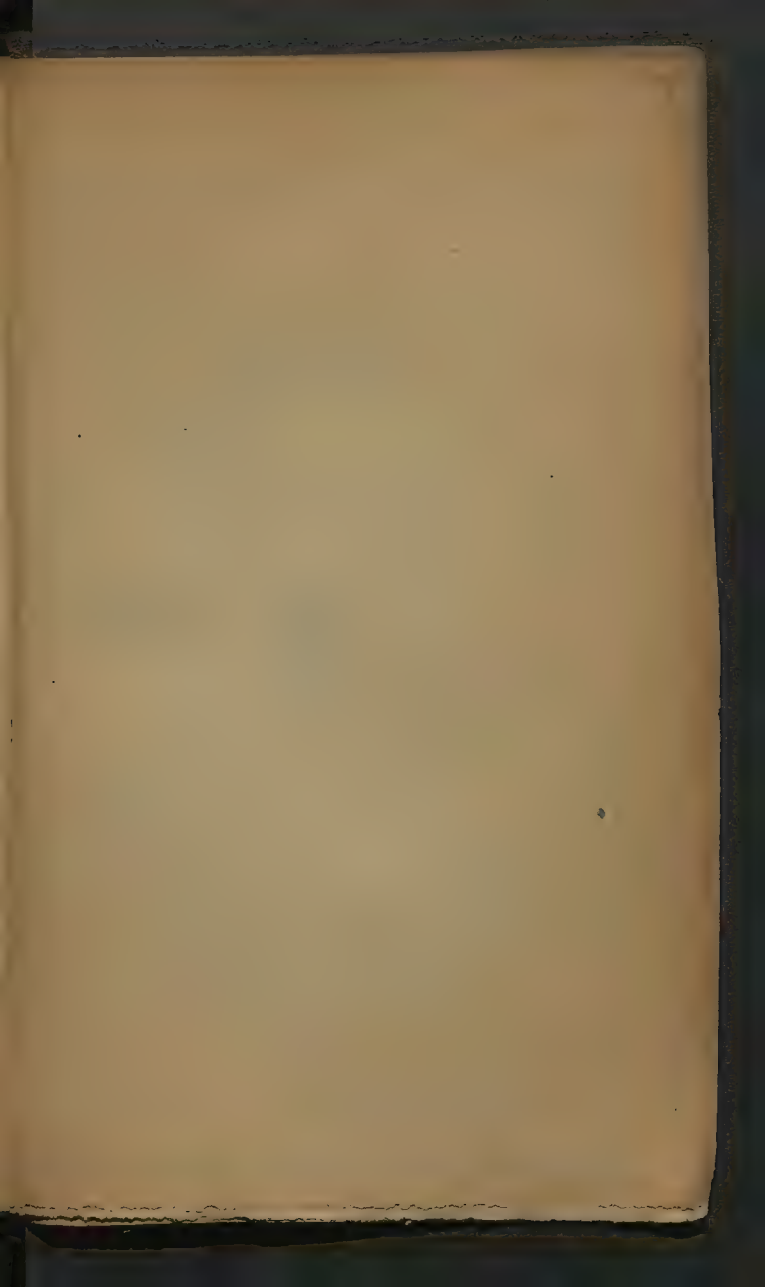

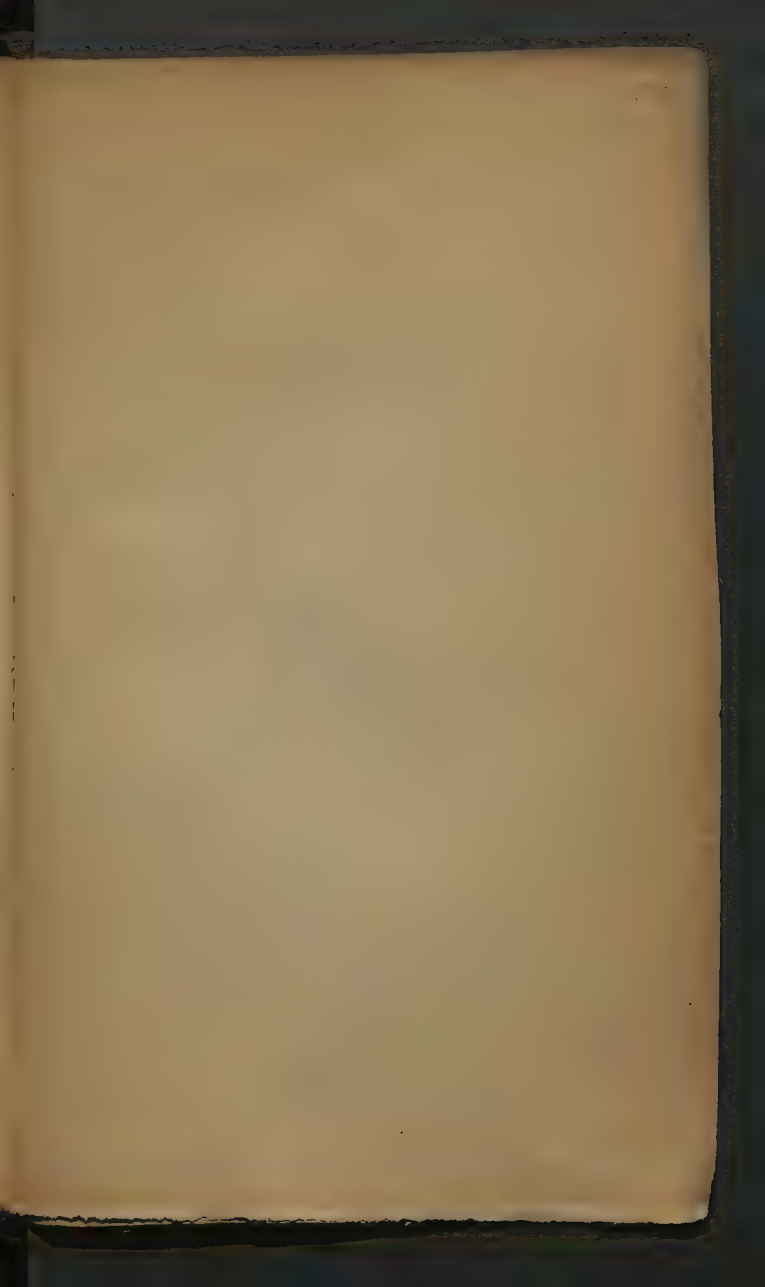

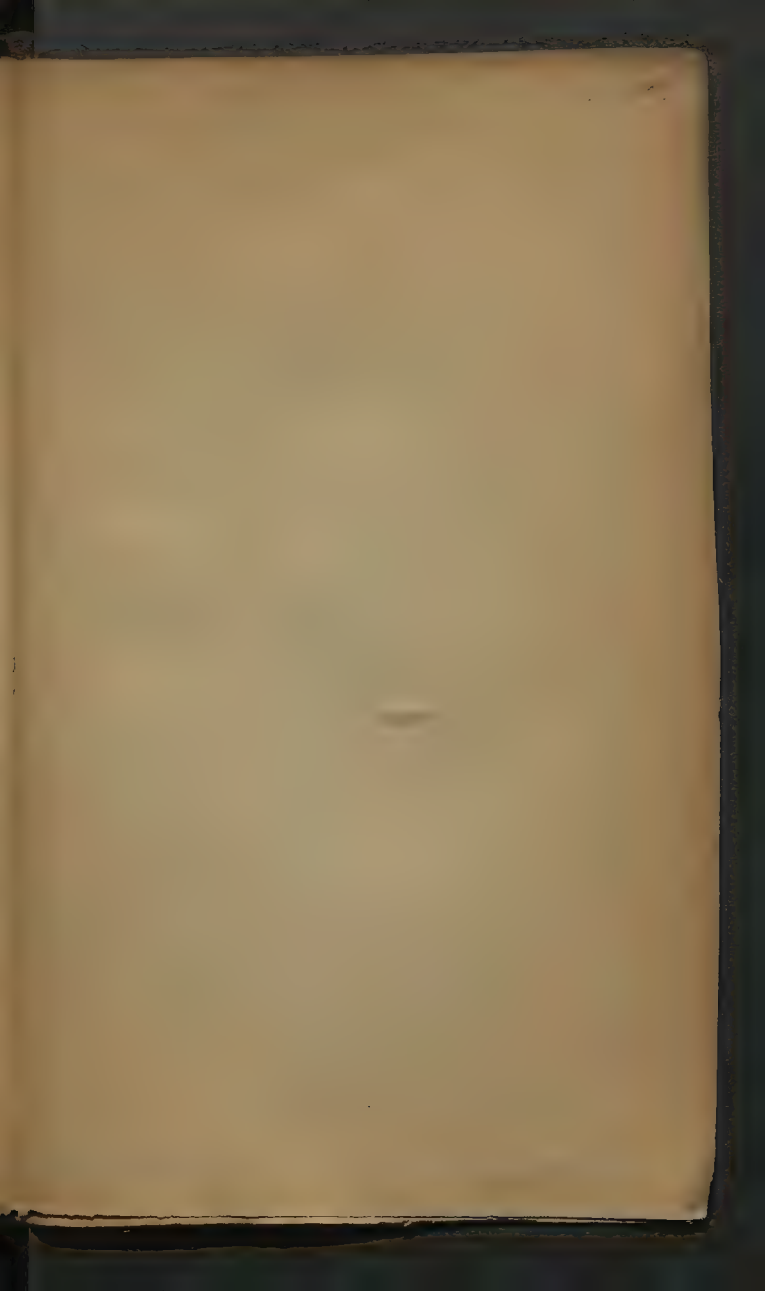

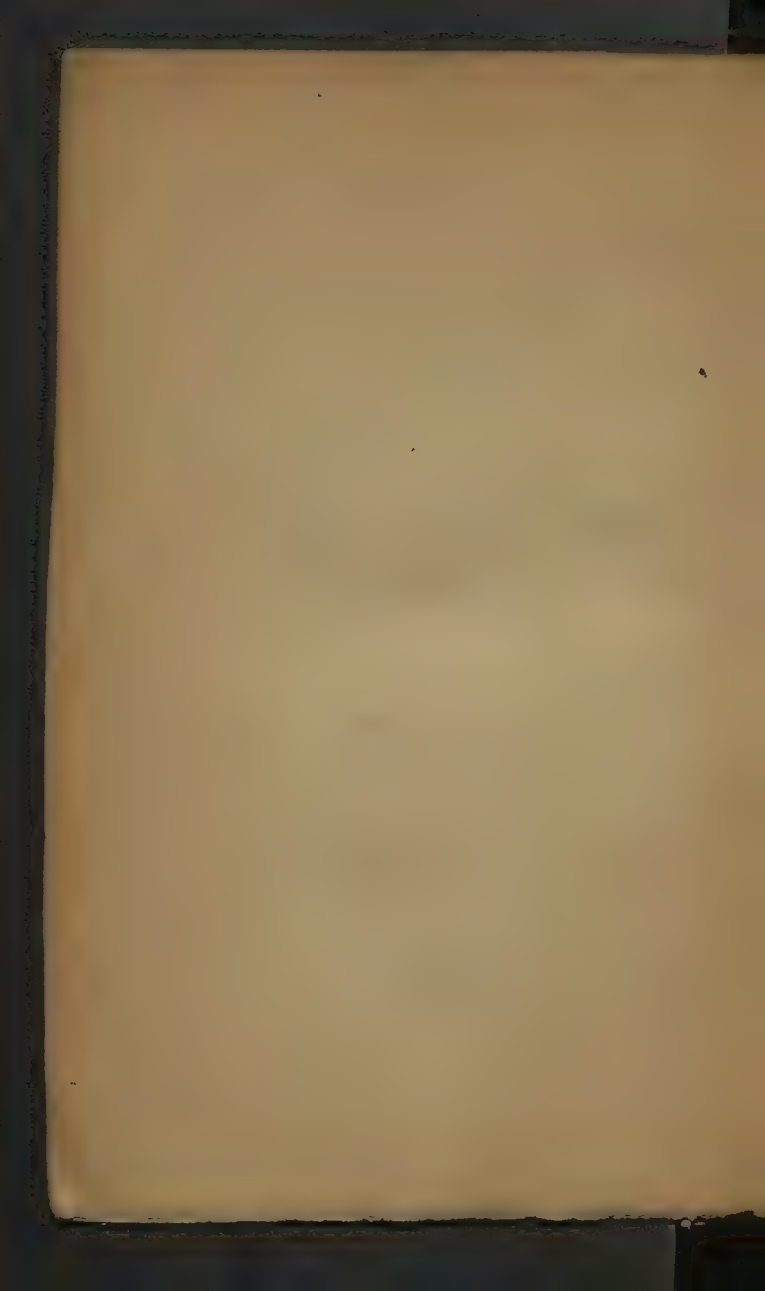

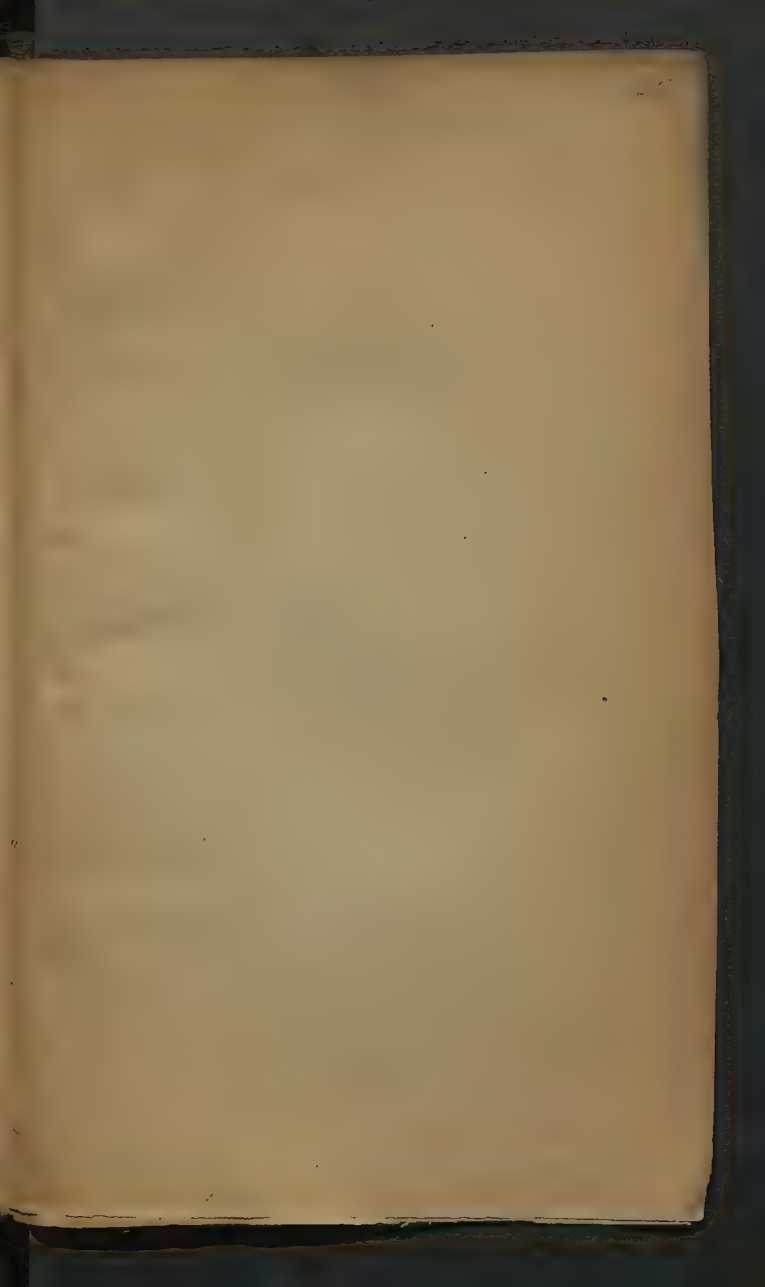

101, 122.

151. 12.

